

TARJÁNYI PÉTER & DOSEK RITA

A FELEJTÉS BŰNE

Table of Contents

TARJÁNYI PÉTER & DOSEK RITA

A FELEJTÉS BŰNE

Lama Plus Kft.

Budapest, 2017

A történet egyes részei megtörtént eseményeken alapulnak, és valódi történelmi szereplők is
felbukkannak benne. Ugyanakkor
a cselekmény egésze a szerzők
fantáziájának a szüleménye,
bármilyen egyezés a valósággal
csak a véletlen műve.

Felelős kiadó a Lama Plus Kft. ügyvezetője
Szerkesztette *Sugár Ágnes*
Borító, tördelés *Ifj. Balogh Ferenc*
Elektronikus verzió
eKönyv Magyarország Kft., 2017
www.ekonyv.hu
Elektronikus könyv *Ambrose Montanus*
ISBN 978 615 5703 00 3

PROLÓGUS

A kórházi folyosó hosszú volt és Ágnes a hordágyon fekve még inkább végtelennek érezte a távolságot. Hajnalodott, de a kora nyári fények beszűrődtek az intézmény jobb napokat is megélt ablakain. Az ágy kerekei monoton csikorgással tudatták, hogy valakit éppen kitolnak a sürgősségi műtőből, bár ez a kihalt épületrészben láthatóan senkit nem zavart.

Ági a gerincébe kapott érzéstelenítő miatt deréktól lefelé semmit nem érzett. Éjjel kettőkor lett rosszul, harminchetes terhesként. Zoli, a férje azonnal autóba parancsolta. Reménykedett, hogy nincs baj, de a fájdalom hihetetlenül éles volt, és ami a legrosszabb, állandó. Aggódott a ritmikusság hiánya miatt, és az ügyeletes belgyógyász is azonnal ultrahangos vizsgálatot rendelt. A hasára kent zselét meg sem érezte, és a doktor elkomoruló tekintete nem sok jót ígért.

– Baj van? – kérdezte.

– Igen! Nincs szívhang! – jelentette ki az orvos. Azonnal szólok a többi ügyeletes kollégának. Azt akarom, hogy ők is végezzék el a vizsgálatot.

Ágnes szíve hihetetlen gyorsan vert. Úgy érezte, mintha a teste is megértette volna az orvos szavait, és intenzív szívdobogásával életenergiát küldött volna méhében lévő gyermekének. Zolira pillantott, aki halottfehér arccal állt mellette, és csak ökölbe szorított keze árulkodott elfojtott indulatairól.

Az orvos elsietett és a szobában maradt nővérke infúziót kötött a lány vénájába. Az azt követő három óra elmosódott képeivel szinte kiesett a memóriájából. Az olajozottan működő orvosgépezet tette a dolgát, elindítva a szülést.

Ágnes az utolsó pillanatig reménykedett abban, hogy az orvosok tévednek. Az esze tudta, hogy ez lehetetlen, de a szíve, a lelke mégis remélt. A férjét kiküldték a műtőből, és a szeméből látta, hogy tulajdonképpen hálás az orvosnak ezért.

„Apás szülésre készültünk és lám ez lett belőle” – gondolta. A folyosó hideg fehér csempéin a reggeli napfény steril, halott csillogásként verődött vissza, és izzó tőrdöfésként tudatta vele a megváltoztathatatlant: „Meghalt a kisbabám” – suttogta.

– Tessék? Szólt valamit, hölgyem? – kérdezte fölé hajolva az ápoló.

Groteszk helyzet volt, ahogy fejjel lefelé megjelent az ápoló arca a látóterében. Alulról felpillantva meglátta az idősebb férfi őszes orrszőrzetét. Ágnes gyorsan becsukta a szemét.

– Semmit nem mondtam – vágta rá a lány, és maga is meglepődött, milyen rekedt a hangja.

– Jó – hangzott a válasz. – Mindjárt a kórteremhez érünk, biztos ott lesz a férje!

A kanyar után jó két perc múlva egy négyágyas kórterembe érkeztek. Zoli nem volt ott.

Az ápoló kora ellenére erős karjával átemelte az ágyába, és elrendezte a takaróját.

– A férje biztos csak kiment! – szólalt meg sután az ápoló. – Kint megkeresem!

– Nem kell! – szólalt meg Ágnes saját maga számára is váratlanul. – Jobb így, köszönöm!

Néhány pillanat múlva az orvos és egy nővér is megjelent további infúziót hozva.

– Antibiotikumot és később nyugtatót is kap.

Ha elmúlt a gerincébe adott érzéstelenítő hatása, szeretném, ha aludna – mondta az orvos. – De előtte van még néhány formaság – kezdte a doktor.

Ágnes látta a nővérke arcán: kellemetlen percek következnek.

– Mi lesz még? – nyögte és az orvos szemébe nézett.

– A magzatról van szó – folytatta az orvos gépiesen – Döntenie kell, mi legyen vele. Kérik a temetkezési vállalkozónak kiadni a boncolás után, vagy itt hagyják a kórházban? Van, aki itt hagyja, van, aki eltemeti – magyarázta tovább az orvos. – Bármelyiket is választják, nyilatkozniuk kell!

Ágnes szemei elkerekedtek.

– Természetesen eltemetem – csattant fel. – Ő a gyermekem!

– Ez esetben kérem a gyermek keresztnevét a halotti bizonyítvány kitöltéséhez!

– Miért, ha itt maradna, akkor nem kérné? – szegezte dacosan a kérdést az orvosnak Ágnes.

– Nem – hangzott a válasz. – Akkor nincs keresztnév. Sajnálom, ami önnel történt, de kérem, értse meg, ez is a procedúra része.

– Procedúra – visszhangozta Ágnes. – Procedúra…

– Őszinte részvétem – mondta az orvos és kiviharzott a kórteremből.

Ágnes elfordította a fejét. Az ablakon át egy nagy fa ágát látta lustán himbálózni. Reménytelenül üresnek érezte magát. Nem voltak könnyei, sőt érzelmei sem. Hálás volt a férjének, hogy nem várta meg. Két éve házasodtak össze, és nagyon boldog volt, amikor hónapokkal ezelőtt a terhességi teszt pozitív jelzést mutatott. A férje táncolt vele a lakásban, át a konyhán, a nappalin, majd szeretkeztek a hálószobában. „Mintha évek teltek volna el" – gondolta.

Ágnes huszonkilenc éves volt, de a munkahelyén, egy napilapnál, senki nem kérdőjelezte meg a rátermettségét fiatal kora ellenére sem. Okos és vonzó nőnek tartották, aki mégsem „szállt el" magától. Férje, Zoli, aki egyetemi oktatóként dolgozott, mélyen tisztelte felesége eszét és felnézett rá. Ágnest erős, magabiztos nőnek ismerték környezetében, most mégis semminek érezte magát.

Halk mocorgást hallott szemből. A párnáról felemelve a fejét, egy idős hölgyet vett észre. A néni szeme vonzotta tekintetét. Ágnes nem tudta pillantását elfordítani.

– Hallottam kedvesem előbb az orvost. Sajnálom, ami történt – mondta a nő. – Tudom, mit érez most. Értem az elveszettségét, átérzem a fájdalmát.

Ágnes hallgatott. A szavak a néni szájából teljesen másképp hangzottak, mint előbb az orvoséból. Érezte az együttérzés valódiságát.

– Tudja kedvesem, nagyon nehéz nőnek lenni. És a legfontosabb pillanatokban sokszor egyedül hagy bennünket az élet… De hagyom magát pihenni. Nem akarom zavarni a locsogásommal.

– Nem zavar! – mondta Ágnes. – Nem tudom miért, de nem zavar!

– Jó dolog az érzéstelenítés – folytatta a néni. – Régen nem volt ilyen. Emlékszem, amikor nyolcéves voltam, a szomszédban három napig vajúdott egy nő. Szegény, mire megszülte a kisbabát, annyira elfáradt, hogy alig élt.

– De neki legalább életben maradt a gyermeke – jegyezte meg Ágnes halkan.

– Akkor igen – jött a válasz.

– Akkor? Mi az, hogy akkor? – tudakolta a fiatal lány.

– Kedvesem, hagyjuk ezt – legyintett a néni. – Pihenjen, és ne hallgasson egy idős asszony fecsegésére!

Ágnes nem értette, hogy miért ragadt meg a fejében ez a három nap. Biztos az érzéstelenítő vagy a sokk miatt gondolkodom így – morfondírozott. – Három nap szülést én is vállaltam volna, ha életben marad a gyermekem – de inkább hallgatott. Furcsán kezdte érezni magát.

Szinte kívülről látta a kórtermet, a nénit és önmagát. Tegnap reggel még a pocakjában rugdosott egy pici élet, most meg nem volt semmi a testében. Ez az üresség megrémítette. Jobbra, az ágy melletti kis kórházi szekrénybe nézett, és észrevette okostelefonját. Gyorsan odakapott, kézbe vette, majd hezitálva a takaróra tette a telefont. Egy korábbi ultrahangfelvétel benne volt a mobil fényképgalériájában. Az egyik része azt mondta, nézze meg a mappát, a másik törölte volna a telefon teljes tartalmát. Nem kellett döntenie, mert hirtelen rezgéssel üzenete érkezett. Zoli írt a kórház előtt álló kocsiból. „Felmenjek, vagy menjek haza?” – olvasta a férfi üzenetét. „Menj el, nem akarlak látni” – írta Ágnes. Meglepődött magán, mert bántani akarta a férfit. De maga elé képzelte Zolit, ahogy megkapja az üzenetet, és még jobban elszomorodott. A bántási kedv egy villanás alatt elenyészett. Kitörölte gyorsan, amit írt, és inkább felhívta a férfit. Zoli az első csörgésre felvette a telefont. Ágnes nem várta meg, hogy megszólaljon.

– Menj haza, kérlek! Jobb így most.

– Hogy vagy? – kérdezte Zoli félénken.

– Sehogy – válaszolta. – Menj haza, és mondd meg mindenkinek, hogy ne jöjjenek be! – ismételte Ágnes.

– Szeretlek – búcsúzott Zoli.

– Én is – mondta Ágnes, de minden érzés nélkül. Lenémította a telefont, mert nem akarta, hogy keressék. A szemközti ágyon ülő helyzetbe tornázta magát a nagymamakorú hölgy. Ágnes észrevette, hogy a bal válla és karja gipszben van.

A néni ügyesen, látható kórházi rutinnal az ágy szélére evickélt, lassan a földre rakta a lábait, és az ott lévő papucsába bújt. A hálóing alól két, még mindig izmos és csinos láb bukkant elő. A néni körmei ezüstkagyló gyöngyházszínűre voltak festve. „Vagy legalábbis a kozmetikusnál így szokták ezt a színkombinációt hívni” – gondolta Ágnes.

Az idős hölgy észrevette a lány pillantását, és követve azt, a lábujjaira pillantott.

– Egy nőnek minden helyzetben nőnek kell maradnia! – mosolygott. Ágnes erőtlenül bólintott.

– Laurának hívnak – mutatkozott be a hölgy. Ágnes egy pillanatra zavarba jött. Illetlenségnek érezte, hogy az idősebb nő mutatkozott be előbb.

– Miskei Ágnes vagyok. Ági – próbált mosolyogni. – Mi történt a karjával? – kérdezte.

– Semmi különös. Leestem egy székről.

– Takarítani tetszett?

– Szoktam azt is, de most nem azért tört el a karom. Egyébként jól látja, nyolcvannégy éves vagyok, de nem bírom a koszt. Itt sem – mutatott körbe. – Tegnapelőtt szóltam is a takarító hölgynek, hogy nem jól takarít. Először megsértődött, de aztán megfogadta a tanácsom és ritmusra törölte fel a padlót.

– A feltörlésnek milyen ritmusa lehet? – csodálkozott Ági.

– Két erős előretolás, majd egy erős visszahúzás, ez felszedi a koszt, utána egy lágyabb oldalhúzással összeszedi a padlón lévő port és a vödörbe meríti a felmosót. Ilyen egyszerű. Na, megyek, pisilek, mert már nagyon kell.

Ági sosem értette az emberek azon részét, akik mindig bejelentik, mit csinálnak a vécén. Bár az öccse kiskora óta ugyanezt csinálta, nőtől ilyen kijelentést még nem hallott.

– Látom megbotránkoztattam – kuncogott a néni. – Régen kedveském, mindig mondani kellett a többieknek, mit csinál az ember: merre forduljunk éjszaka, amikor egymás mellett feküdtünk, mikor engedjenek előre, ha mosdóba kellett menni, meg ilyenek. Ez egy régi beidegződés – mondta Laura néni, miközben fürgén csattogott kis papucskáiban.

Ágnes nem értette, mit jelentenek a szavak.

Vízcsobogást hallott és önkéntelenül megnyalta kicserepesedett ajkát. Szomjas lett. Körbenézett és látta, nincs semmi a mellette lévő kórházi szekrényen. „Nyilván Zoli később hoz valami innivalót” – gondolta. Mikor fejét visszafordította, Laura néni már az ágya végénél állt.

– Szomjas, igaz kedvesem? Mindjárt hozok magának inni.

Ágnes mielőtt tiltakozhatott volna, Laura néni már meg is fordult. Saját szekrényéhez ment, felvette poharát és a mosdónál a csap alatt alaposan elmosta. Szemmel láthatóan egyáltalán nem zavarta, hogy mindezt egy kézzel kell tennie.

Majd a szekrénye tetején lévő kancsóból töltött a már tiszta pohárba. Ügyesen egyensúlyozva Ágihoz ment és a kezébe adta a csészét.

– Tea – mondta. – Én főztem az éjjel. Van egy merülőforralóm, és hoztam otthonról saját készítésű teafüvet. Erdei gyümölcsös. Higgye el, mindjárt jobb kedve lesz, kislány.

Ágnes belekortyolt a teába, és hihetetlenül finom gyümölcsíz ömlött szét az ízlelőbimbóin.

– Finom, igaz? – kérdezte Laura néni.

– Nagyon! Köszönöm – suttogta Ágnes.

– Hozzak még? – kérdezte a hölgy.

– Kérem, ne fáradjon! Ön is beteg és nem akarom, hogy elessen, vagy valami baja történjen!

– Nem fogok elesni, és azon kívül, hogy arra várok, hogy összeszögeljék a váll- és karcsontomat, nincsen semmi bajom – mosolygott Laura néni.

– Jaj – húzta el a száját Ágnes. – Az nagyon fájhat! – nyögött ő is egyet, mert hirtelen tompa fájdalmat érzett a hasában. „Úgy látszik, megy ki az érzéstelenítés” – gondolta. – Köszönöm, hogy segít – fordult ismét a néni felé.

– Nincs mit! Nehéz helyzetekben néha egy idegen jobb társaság, mint a közvetlen családunk.

– Sokat tetszik tudni! – nyögött ismét Ágnes.

– Sokat szívem. A fájdalomról különösen. Két fiam van, de előtte nyolcszor vetéltem el. Nyolcszor. Pontosan tudom, hogy mit érez most. Csöngetek a nővérnek – intett az ajtó irányába. És azzal a mozdulattal már meg is nyomta Ágnes feje felett a nővérhívót. – Kell már az a nyugtató, úgy látom – bólintott. – Aludjon, aztán majd beszélgetünk!

Fürgén ágyához lépkedett, ügyesen a matracra huppant, oldalra dőlt, majd ép kezével betakarózott. Abban a pillanatban a nővér jelent meg az ajtóban.

– Igen? – kérdezte. – Mi a baj?

– Érzem a testemben a fájdalmat – mondta Ágnes.

A nővér odalépett, és finoman végighúzta a kezét Ágnes lábfején.

– Érzi? – kérdezte.

– Valamennyire igen – válaszolta Ágnes.

– Az jó, hozom az altatót, pihennie kell!

Két perc múlva a nővér egy másik orvossal érkezett és beadták a gyógyszereket. Ágnes nem akart elaludni. Szélsebesen kezdtek pörögni

előtte az elmúlt öt-hat óra történései. Próbált fókuszálni, amikor a szoba is forogni kezdett, és ismét Laura néni szeme lett a biztos pont.

– Pörög a világ, csillagom? – szólalt meg a hölgy kedvesen. – Higgye el, mindjárt elalszik és utána reméljük jobb lesz – mondta.

– Ho… ho… honnan tud ennyit a fájdalomról – dadogta Ágnes, és a nénivel folytatott eddigi beszélgetés minden mondata egyszerre jutott az eszébe.

– A láger miatt. Ezért van, hogy mindent tudok a fájdalomról.

Ágnes már nem tudott válaszolni. A világ egyetlen pontba zsugorodott, majd egy villanással szertefoszlott.

Zűrzavarosat álmodott. Tudta, hogy mélyen alszik, mégis egyik fele valahogyan érzékelte mi történik a kórteremben. Furcsa mód, hálás volt annak az erős hangnak, ami szinte kirántotta az álomból. Lassan kinyitotta a szemét. Két férfi állt a kórteremben.

Először azt hitte, hozzá beszélnek, de amint kitisztult a kép előtte, meglepődve tapasztalta, hogy a vele szemben fekvő idős nénit faggatják.

– Először a személyi adatait akarom ellenőrizni – mondta a magasabb férfi. – Leának, vagy Laurának hívják?

– Leaként anyakönyveztek, Laura a magyar nevem – hallatszódott a néni hangja.

– Értem. Akkor most szépen elmondja nekünk, hogy mit csinált pontosan a tüntetésen, kik voltak a szervezők, és hogyan tartották egymással a kapcsolatot.

Ágnes nem értette a kijelentő mondatokat, szinte parancsoknak tűntek. Izgatottan felült. A hasába nyilalló fájdalom éles volt. Felszisszent.

Az alacsonyabb férfi ekkor fordult felé.

– Ne zavarjon bennünket – mondta.

Ági dühe egy pillanat alatt az egekbe szökött.

– Mi az, hogy ne zavarjak? – csattant fel. – Ez egy kórház, ember. Itt azért fekszenek a betegek, mert fáj valamijük. Egyáltalán kik maguk? Mert a stílusuk alapján nem orvosok, az biztos.

– Rendőrök vagyunk – fordult felé most már a magasabbik is. – És éppen ki akarjuk kérdezni az idős hölgyet.

– Hát, kérdést még nem hallottam – jegyezte meg Laura néni szigorúan. – Fiatalember, maga utasításokat osztott eddig.

A rendőr láthatóan bosszús lett.

– Nézze – fordult Laura néni felé –, vagy válaszol a kérdéseinkre és gyorsan végzünk, vagy nem mond semmit, és akkor a kórházból való kijövetele után beidézzük a rendőrségre. Az viszont egy sokkal hosszabb procedúra lesz.

Ágit zavartan húzta össze a szemöldökét.

– De miért vannak itt? Mit csinált a néni?

– Ez nem önre tartozik – mondta az alacsonyabb.

– Mi? De hát én is itt vagyok, nem? Milyen kihallgatás ez, a hétszázát? Mindjárt szólok az orvosoknak és azok helyre rakják magukat! – csattant fel. – A néni otthon leesett valamiről takarítás közben. Eltörött a válla, nyilván pihenni akar. Mi ebben a bűnügy?

– A néni, ahogy maga hívja – fordult felé ismét az alacsonyabbik –, nem a hokedliről esett le otthon, hanem felmászott egy emlékműre, miközben a társaival kormányellenes plakátokat akart kihelyezni.

– És ezért vannak itt? – értetlenkedett Ági. – Egy transzparens miatt?

– Nem, kis szívem – kuncogott fel Laura néni. – Azért mert az, aki lerántott, utána kapott egyet tőlem. – Ági végképp összezavarodott, annyira szürreális volt az egész helyzet: a kórház, a verekedő idős hölgy, a keménykedő rendőrök. – Egyébként meg – mondta tovább a néni a rendőrök felé fordulva – nem másztam fel az emlékműre. Két hete körbe van kordonozva, és belül ott vannak a maga rohamrendőr kollégái. Teljes harci díszben – mutogatott jobb kezével. – Esélyem sem lett volna a szoborig eljutni. A kordon oldalához támasztottam egy szétnyitható széket, amit otthonról hoztam. Erre léptem fel és innen rántott le az a férfi. A lepedőt, amire a véleményünket írtuk, szintén. Fel sem tudtam rakni, mert velem együtt az is a földre került – magyarázta. – A földön feküdtem, még a cipőm is leesett, és az a behemót ahelyett, hogy segített volna, még a transzparensemet is összetaposta! Ezek után fogtam a cipőmet és az orrába vágtam, hogy vegye már észre magát.

– Tehát elismeri, hogy bántalmazta a férfit – jelentette ki a magasabb rendőr.

– Bántalmaztam? – nevetett meghökkenve Laura néni. – De szépen fogalmaz, fiam! Igen! Miután lerántott, eltörte a vállam, majd megtaposta a plakátot, felálltam és megütöttem. És egyáltalán nem bánom!

– A feljelentő orra eltört, és emiatt nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett.

– Ó, tehát feljelentett – emelte fel a kezét Laura néni. – Hát ez Magyarországon mindig gyorsan ment. Hány éves egyébként az a szegény ember?

– Nem adhatunk ki információt – közölte az alacsonyabb rendőr.

– Értem – bólogatott a néni. – Szerintem, ha volt huszonhat éves, akkor sokat mondtam. Magas, rövid hajú, sportoló kinézetű az áldozat, igaz?

A két rendőr a helyzet abszurditásán feszengve láthatóan zavarba jött.

– Mi csak a munkánkat végezzük. Parancsot teljesítünk.

– Ja, parancsot… – ismételte megvetéssel a néni. – És akkor már nem is felelősek a tetteikért, igaz? Hát kedveskéim, akkor bizony bűnös vagyok, tegyék, amit tenniük kell, és tartóztassanak le egy nyolcvannégy éves öregasszonyt.

– Tehát, el tetszik ismerni a tettlegességet? – kérdezett vissza újra a magasabbik férfi.

– Nem – jelentette ki a néni. – Engem támadtak meg, és csak védekeztem. Ezt nyilván az az izmos feljelentő ősember is pontosan tudta. Látta, amikor a mentő értem jött, és hallhatta a mentőorvos diagnózisát, hogy valószínűleg törésem van. Ezt hallva betojt és gyorsan feljelentett, hogy ne neki, hanem nekem kelljen védekeznem. Őt kérdezzék, mit tett, mielőtt kapott egyet az orrára, ne engem!

– Más kérdések is felmerülnek – hozakodott elő kényszeredetten az alacsonyabbik férfi. – Mondja el, kik szervezték a rendezvényt és hogyan tartják a tüntetők a kapcsolatot!

Ágnes dühe ismét az egekbe csapott.

– Ezt is a feljelentő akarja tudni, jóember? – kérdezte.

– Nem, ezt a felettesem – mondta végképp zavarban a rendőr. A magasabb, hogy mentse méltóságuk látszatát, élesen felcsattant.

– Ismételten megkérem, hogy ne zavarja a jegyzőkönyv felvételét. Ha folytatja, kivitetem a szobából.

Ágnes fájdalmaival mit sem törődve teljesen felült.

– Na, most álljon le! – kezdte. – Nem elég, hogy egy idős embert szabálytalanul hallgatnak ki – mert ez kihallgatás, nem jegyzőkönyvfelvétel –, még engem is megfenyeget?

– Nincs itt semmi szabálytalanság – emelte meg a hangját a rendőr.

– Nincs? – kérdezte Ági. – Azt hiszi, nem látom, hogy csőbe akarja húzni a nénit? Azt akarja, hogy beismerjen valamit, aztán már le is zárhatja az ügyet. Hol itt az ügyvéd? Hol volt a néni jogainak ismertetése? Mondta neki egyáltalán, hogy akár hallgathat is? Közölte Laura nénivel, hogy tanú vagy gyanúsított? Egyébként meg több lónak is elég fájdalomcsillapítót kapott, így az egész meghallgatás semmit sem ér!

– Mi maga? Ügyvéd? – kérdezte immár jóval halkabban a rendőr.

– Nem, újságíró – csattant Ágnes hangja. – És ha vizsgálat lesz, el fogok mondani mindent, amit most láttam és hallottam. Talán meg is írom!

A két rendőr összenézett. Az alacsonyabb intett a fejével a kórterem előtti folyosó irányába.

A magasabb bólintott és kimentek. Ági hátradőlve kilátott a folyosóra, ahol a magasabb rendőr éppen telefonálni kezdett.

– Elképesztő mit csinálnak ma a rend őrei itthon – fordult Laura néni felé.

– Ugyan kedveském – rázta meg a fejét a néni –, ők csak félnek. Meg akarnak felelni a főnökeiknek, és a főnökeik főnökeinek. Semmi olyat nem csinálnak, amit ne láttam volna már.

– Milyen tüntetés volt, amin kint tetszett lenni?

– Egy olyan megmozdulás, ahol felemeltük a szavunkat azok ellen, akik ma már szinte tagadják a deportálást és a háborús borzalmakat. Azt mondják, nem is történt semmi, sőt mi zsidók kitaláltuk az egészet.

– Á – válaszolta Ági. – Maga holokauszt-túlélő. Most már értem. Ez kényes téma itthon. Sajnos nem tudnak a helyzet kezelésében megegyezni a felek.

– Megegyezni? – visszhangozta Laura néni. – Miben kéne megegyezni? Több százezer embert átadott és eladott az akkori magyar állam. Sőt, segített a náciknak a gyilkosságokban. Ezen nincs mit megegyezni.

Ági megszeppent a néni szemében fellángoló dühtől. Újságíróként tudta, hogy Magyarországon évtizedek óta nem lezárt társadalmi vita a magyar állam háborús részvétele a holokausztban. Mielőtt megszólalhatott volna, a két rendőr ismét belépett a kórterembe.

– Beszéltünk a főnökünkkel és elmondtuk, hogy ön, asszonyom, áldozatnak tartja magát. Abban maradtunk, hogy a rendezvényről készült rendőrségi videók ellenőrzése után keressük meg újból. Jó lesz így? – próbált mosolyogni Laura nénire.

– Ezt megtehették volna korábban is – válaszolta az idős asszony. – De természetesen elfogadom.

A két rendőr bólintott és elköszönve a nénitől távoztak.

– Hát, a nevüket csak nem tudtuk meg – mondta félig magának Ági.

– Bemutatkoztak nekem az elején – mondta az idős hölgy. – Valamilyen Kristófnak és Ferencnek hívják őket.

Ági bólintott és hátradőlve próbált kényelmesebben elhelyezkedni. Becsukta a szemét.

– Bocsánat – hallotta ismét a néni hangját. – Nem akartam durva lenni az imént. Tudom, hogy itthon megváltozott a világ, és látom, hogy lassan nekünk túlélőknek kell bizonygatnunk a múlt történéseit. De erről nem a maiak tehetnek, vagy csak részben.

– Ön tényleg túlélő? – kérdezte Ági. – Ott volt Auschwitzban?

– Igen – bólintott a néni. – Ott és máshol is.

Ági érdeklődve pillantott a nénire, és legbelül örült, hogy valaki elvonja a figyelmét bánatáról.

– Akar erről mesélni? Úgysem tudok még legalább két napig mit csinálni. Szívesen hallgatom!

Laura néni tekintete az ablakból látszódó szélfútta falevelekre tévedt.

– Azt hiszik, hogy az egy más világ volt… – mondta keserűen. – Pedig nincs több világ, csak egy. Ha elfelejtjük a múltunkat, arra ítéljük a jövő generációját, hogy elkövesse ugyanazokat a hibákat, mint mi – emelte fel a fejét. Ági érdeklődve figyelte, hogyan változnak meg a néni arcvonásai. Úgy érezte egyszerre szállják meg jó és borzalmas emlékek, lénye mégis erőt sugárzott.

– Ha tényleg érdekli, hosszú mese lesz. A német megszállás egy hűvös tavaszi napon kezdődött …

ELSŐ RÉSZ

1944. tavasz

1. FEJEZET

Hans Mattauer SS-hadnagy fázósan húzta össze magán katonaköpenyét. Hiába volt vége a télnek, a március végi nap még gyengén járta át a táj szélbe burkolózó itt-ott még fehér, élettelen merevségét.

Bőrkesztyűbe bújtatott keze izgalmát palástolandó erősen szorította tiszti pálcájának markolatát. A katonai terepjáró vászonteteje az esőt kiszűrte ugyan, de a menetszél utat talált a csavarokkal illesztett borítások oldalainál. Megborzongott és parancsnokára nézett. Hermann Wölder SS-ezredes hátul ült a kocsiban és a zord tájat nézte. Láthatóan ő nem fázott, ezért Mattauer sem merte jelét mutatni gyengeségének.

A háború elmúlt éveiben végig mellette harcolt az SS fegyveres alakulatainál a fronton. Ott voltak Lengyelország és Franciaország lerohanásánál, és az utóbbi két és fél évben az orosz fronton. Emiatt Mattauer Wölder minden megbeszélésénél, vezetői egyeztetésénél és katonái eligazításánál jelen lehetett. Úgy érezte, az ezredes a saját utódját látja benne, és igyekezett rászolgálni a megbecsült pozícióra.

Kocsijuk a konvoj közepén haladt, előtte is utána is húsz-húsz teherautóban közel nyolcszáz katona leste az ezredes parancsait, Mattauer pedig megtisztelve érezte magát, hogy közvetlenül őt szolgálhatja.

– E szerint a jelentés szerint 1944. március 19-én a Wehrmacht elfoglalta Magyarországot – szólalt meg elgondolkodva Wölder ezredes és megkopogtatta a mellette fekvő akta tetejét. – Úgy, hogy egyáltalán nem történt összecsapás…

Mattauer észrevette, hogy a sofőr elkezdi lehúzni az ablakot, mert érezte, közeledik a legújabb parancsnoki cigaretta ideje. Talán ő volt az egyetlen, aki még nála is több időt töltött az ezredes közelében. Wölder közben valóban elővette a cigarettatartóját és összenyomkodta a dohányt. Mattauer emlékezett rá, hogy ez a mozdulat a keleti fronton lett szokása, ahol gyakran akadozott az ellátmány, ezért a dohány legapróbb morzsáját is megbecsülték a katonák, még a tisztek is.

– Ez jó hír – válaszolta Mattauer. – Nem így gondolja, uram? Veszteségek nélkül foglaltuk el az országot!

– Ez nem így szokott történni – vette a szájába a cigarettát az ezredes. – Valami csapdát sejtek – sóhajtotta, majd rágyújtott. A füst és a nikotin mindig megindította az agyát.

Mattauer elgondolkozott. Wölder mellett tapasztalt, hadjáratokat megjárt tisztté vált, és tudta, az a feladat, amivel megbízták őket Berlinben, nem fog tetszeni a magyaroknak.

Az utasítás személyesen Himmlertől, az SS főparancsnokától jött. A parancs nem volt túl bonyolult. Százezer zsidót kellett a birodalom rendelkezésére bocsátani és német–magyar erőkkel kényszermunkára szállítani. A feladattól egyáltalán nem tartott, de értette az ezredes kétségeit. Zavarát a magyar ellenállás teljes hiánya okozta. Harcoltak Lengyelországban, Franciaországban, Észak-Oroszországban, és előbb vagy utóbb mindenhol fegyveres ellenállást robbantottak ki a kényszermunkára szállítások. Az pedig halált jelentett. Német katonák halálát is. És ezt egyikük sem szerette. „A német vér a legdrágább kincs, aminek minden cseppjére vigyázni kell” – csengtek a fülében a Führer, Adolf Hitler szavai. A negyven teherkocsiból álló csapat a személyes biztonságukat szavatolta, és persze tárgyalási hátteret adott a magyar vezetőkkel való egyeztetésekre. A harc nélkül elfoglalt terület győzelemnek számított, persze csak akkor, ha az akció nem fordult véres lázadásba.

Mattauer apja és nagyapja is a Wehrmacht tisztje volt, így egyenes út vezetett számára a katonai iskolába. A család viszont csalódottan állt a döntése előtt, amikor belépett a náci pártba, és a Wehrmacht helyett az SS-t választotta. „Azok csak kirakati tisztek” – zsörtölődött apja. „Pártkatonák, mit sem tudnak a háborúról!” – próbálta jobb belátásra téríteni fiát, de Mattauer elkötelezte magát a nemzeti szocialista pártérdekek mellett.

Azonosulni tudott célkitűzéseikkel, és hitt benne, hogy az SS lesz a német hadsereg elit alakulata.

„Épp ezért kellenek oda igazi katonák” – ellenkezett sokszor apjával, noha látta, hogy sok mindenben igaza volt. Az SS-nél gyorsan jutott előre mindenki a ranglétrán, gyakran olyanok, akiknek sokszor fogalmuk sem volt a katonai stratégiaalkotásról. A háború második évére azonban a Führer és Himmler igazi katonatiszteket vezényelt át az SS-hez, mint például Wöldert, akik kegyetlen kiképzések után átformálták az SS harci taktikáit, melyek hatékonyságukban felülmúlták az olajozottan működő Wehrmachtot. Mattauer égett a vágytól, hogy bizonyíthasson családjának.

Tudta, hogy az SS-ezredes akár tűzzel-vassal, de mindig végrehajtja az utasításokat, így a legjobb helyen volt katonai karrierje szempontjából.

Kisvártatva egy táblát pillantott meg, amely Budapestet már csak húsz kilométeres távolságra jelezte. Tudta, egy óra múlva a budai hegyekben, egy luxusszállodában fognak tárgyalni a magyar állam azon képviselőivel, akiket a Gestapo előzetesen megbízhatónak talált kényes feladatok végrehajtására. Wölder is észrevette az útjelzőt, mert elnyomta a csikket az ajtóba szerelt hamutálban és az ülésben megkapaszkodva felült, aztán enyhén rekedt hangon előreszólt a sofőrnek.

– Kurt, takarítsa majd ki a kocsit és húzza fel az ablakot!

– Értettem – jött az egyszerű válasz. Mattauer kedvelte a sofőrt, nem volt szószátyár, és általában kitalálta főnöke gondolatait, így az ezredesnek lassan megszólalnia sem kellett.

– A szállóban, amíg tárgyalok, üríttessen ki egy szintet! Egy lakosztályt akarok, olyat, ami a Dunára néz. Utána…

– …fürdőt és szórakozást – bólintott a sofőr.

– A vacsorát este hatra kérem. Fél nyolckor pedig egy osztag várjon az épület előtt. Készítse ki a díszegyenruhámat, mert a Wehrmacht budapesti parancsnokával akarok tárgyalni.

– Igen, uram, így lesz – hangzott ismét egy bólintás kíséretében.

A szállodához vezető további út eseménytelenül telt. A luxusszálló ablakainak csillogása azonban láthatóan visszahozta Wölder jó kedvét. Az épületet már korábban körbevette egy német tábori csendőrosztag, de az SS emberei azonnal leváltották őket. A szálloda halljában csak két civil ruhás német állt. Mattauer tudta, hogy a budapesti Gestapo kirendeltségtől jöttek. Nem kedvelte a titkosrendőrséget. A Gestapo hasznos volt ugyan, de nem tartotta őket igazi katonáknak.

Hálót szőttek és beférkőztek mindenhova.

– Heil Hitler! – köszöntéssel állva fogadták őket.

– Heil Hitler! – válaszolta az ezredes, Mattauer csak némán tisztelgett. – Hermann Wölder ezredes vagyok. Ő pedig Hans Mattauer hadnagy, a jobbkezem. Üljenek le és térjünk azonnal a lényegre. Mikor érkeznek meg a magyar szervek vezetői, és mit kell tudnom róluk pontosan? – kérdezte.

– Keller alezredes – mutatkozott be a férfi. – A budapesti Gestapo iroda helyettes irányítója. Akiket ma iderendeltem, titokban segítik a munkánkat, és már itt vannak, uram.

Mattauer nem csodálkozott a gyorsaságon, mivel a berlini eligazításon az ezredes elmondása szerint Himmler jelezte, hogy Budapesten minden segítséget megkapnak.

– Kik ők? – kérdezte ismét Wölder miközben kesztyűjét türelmetlenül az asztalra dobta.

– Három ember – kezdte el sorolni a gestapós. – Ladányi Márton a Magyar Királyi Állami Vasúttól, gróf Szakonyi Apor a Hadügyi Minisztériumtól, és Lénárd Ödön a Kormányzóságtól.

– Csak ennyi? – lepődött meg az ezredes.

– Azt mondják, kész terveik vannak a kitelepítés végrehajtására – védekezett a budapesti Gestapo-helyettes.

– Nos, erre kíváncsi leszek – jelentette ki Wölder. – Hol vannak?

– Tisztelettel a szálloda egyik dísztermét neveztük ki a tárgyalásokra. Ott várakoznak.

– Erre nem lesz szükség. A szálloda hallja amúgy is üres. Itt fogunk tárgyalni és nem akarok asztalhoz ülni velük, úgyhogy állni fogunk. Hívják ide őket!

Mattauer lesegítette az ezredes tiszti kabátját, és az egyik komornyiknak adta a sajátjával együtt.

Az efféle egyeztetéseken neki általában a néma megfigyelő szerepe jutott. Tudta, hogy jelenléte erősíti az ezredest, a későbbiekben pedig segített visszaemlékezni a megbeszéltekre. Segédtisztként örült, hogy az ezredes mindenhová magával viszi, elvárva, hogy figyeljen és tanuljon. Már ismerte az ezredes tárgyalási taktikáit, azt is, hogy hanghordozása, fogalmazása és viselkedése végig tudatos lesz. Érezte, Wölder azt akarja, hogy a legutolsó ember is érzékelje: amiből most a legkevesebb van, az az idő. A hall közepére sétált és tiszti pálcáját bal kezébe vette, majd finoman Mattauer felé biccentett. Mattauer értette a jelzést, kiment a szálloda elé és intett az épület előtt álló tucatnyi katonának. A három magyar állami tisztviselő felbukkanásával egy időben a tizenkét géppisztolyos SS-katona elfoglalta a szálloda belsejének stratégiai pontjait.

– Jó napot, uraim – fordult a három magyar felé Wölder ezredes, az anyanyelvükön köszöntve őket. Meglepetésükre ők viszont „Heil Hitler” köszöntéssel válaszoltak. A budapesti helyettes Gestapo-főnök nem hezitált, bemutatta az SS-ezredesnek a megjelenteket.

– Lénárd Ödön a kormányzó képviseletében – a bemutatásra egy közepesen magas, sovány arcú férfi bólintott. – Gróf Szakonyi Apor a hadügyből.

– Mattauer első pillanatban tudta, hogy ki lehet az összekötő tiszt a minisztériumból, mert a három férfi közül a gróf kitűnt széles vállaival és egyenes tartásával. – Végezetül Ladányi Márton úr a MÁV-tól – a vasutas vezető meglepte a hadnagyot, mert a magyar inkább hasonlított egy vidéki földbirtokosra piros orrával, vastag lábaival és nagy pocakjával. Látható volt, hogy szereti az evést és gyakran néz a pohár fenekére is. Ladányi élt is az alkalommal, és a pillanatnyi csendet megtörve azonnal magához ragadta a szót.

– Tisztelt ezredes úr – kezdte németül. – Örülök, hogy Budapesten üdvözölhetem – miközben beszélt, vaskos karjait kétkezes kézfogásra emelte.

Az ezredes agyát elöntötte a düh.

– Lassítson, uram, lassítson! – emelte meg a kezét, és olyan hidegen nézett, hogy a vasutas vezérigazgató hátrahőkölt. – Nem vendégeskedni jöttem – mondta. – Feladatot kaptam, személyesen a Führer aláírásával ellátva. A parancs azonnali végrehajtást igényel, így nem ismerkedni vagy vacsorázni akarok. Azt a tájékoztatást kaptam, önök azok, akik egy kényes műveletben segíteni tudnak a Német Birodalomnak.

– De mi lenne ez? – kérdezte Lénárd. – Horthy kormányzót tájékoztatnom kell, és mi – nyomta meg a „mi” szót – nem kaptunk még részletes kéréseket.

Wölder lassan bólintott. Fél lépéssel közelebb lépett és Lénárd szemébe nézett.

– Azért történt mindez, mert Berlin adja ki a részletes utasítást. Most és később. Van ezzel valami problémája?

Lénárd társaira pillantott, de azok nem néztek rá.

– Nem, nincs, uram.

– Helyes – szólt Wölder. – Akkor dolgozhatunk. A birodalom végső győzelméhez munkaerőre van szükség. Erős férfiakra és nőkre. Mivel az önök országában sok a káros és kevert faj, úgy döntöttünk segítünk a faj vérének megtisztításában. Százezer ember kell, olyanok, akik nem hiányoznak a magyar népnek, s akiknek végre céljuk lesz az életben: Németországot szolgálhatják. Tudom, hogy a feladat először furcsán

hangzik, de szerte Európában számtalan nemzet, a francia, a holland hoz áldozatokat és segíti a németeket. Ezért utasítom önöket, két héten belül azonosítsák a nem tiszta és kevert vérű egyedeket Magyarországon! Készítsenek terveket ezen személyek összegyűjtésére és elszállítására!

A beazonosítás után a gyűjtést és szállítást német erőkkel egy külön SS-egység vezényli le. Ne rettenjenek meg a munka nehézségétől és a rövid határidőtől! Végre tudják hajtani! Végre kell hajtaniuk!

Az ezredes rövid szünetet tartott és figyelte a hallgatóság reakcióit. Bosszús lett, mert a három magyaron nem látszott megilletődöttség. Szakonyi ezredes megköszörülte a torkát, és halk, de határozott hangon csak ennyit mondott:

– Herr Standartenführer – próbált jó színben feltűnni az ezredes SS-rangjelzésének megfelelőjével –, ez már mind megvan.

Mattauer talán életében először látta Wölderen a döbbenet jeleit.

– Hogy? – kérdezte. – Mi van meg?

Szakonyi nyugodt hangon folytatta.

– A díszterem asztalán a Gestapo embereinek felügyelete mellett megtalálják a vidéki zsidó és cigány lakosság név szerint lebontott tartózkodási hely listáját. Továbbá felsoroltunk minden ellenzéki, kommunista vezetőt és renegát értelmiségit, akik nemkívánatosak Magyarországon. Mivel egyetértünk Németország céljaival, természetes, hogy szolgáljuk azt.

A hadnagy érezte az ezredes kételyeit. Látta, ahogy összehúzza szemöldökét, valószínűleg továbbra is csapdát sejtett az elhangzottakban.

Mattauer is elbizonytalanodott. Amit most hallott, nem vágott össze eddigi európai tapasztalataikkal.

Ahová eddig kirendelték őket, először mindig a megfélemlítés volt a legfontosabb. „Itt meg azt játsszák, mintha vártak volna bennünket" – bosszankodott magában.

– Rendben van – szólalt meg újra az ezredes.

– Éjszaka személyesen nézem át a terveket és a kimutatásokat. Remélem az, amit elhoztak, egyezik azzal, amit Németország kér. Ajánlom – pontosított –, hogy így legyen! A megbeszélést be is fejeztük.

Távozzanak uraim, holnap hívatom önöket – ismét bólintott Mattauer felé. A hadnagy intézkedett.

Jelzésére a géppisztolyos katonák kinyitották a szálloda ajtaját. A három magyar a megbotránkozás legkisebb jele nélkül kisétált a szálloda halljából.

Mikor becsukódott a kapu, Wölder dühösen Keller Gestapo-helyetteshez fordult.

– Tudta ezt? Miért nem szólt? Hagyta, hogy feleslegesen beszéljek, miközben a magyarok felkészültek az követeléseimből?

Keller zavartan mutatta fel a kezét.

– Uram, kilenc napja vagyunk itt. A magyar fél iszonyatos okmány- és információmennyiséget adott át Eichmann alezredeséknek. Még nem tudtunk mindent leellenőrizni. Nem bízunk bennük.

Hadd mondjak egy példát! Eddig egyetlen megszállt országban sem adták át önként a nem zsidó értelmiségiek családtagjainak adatait. Bocsánatot kérek, de ezt nem tudtuk elhinni. Nyilván az a céljuk, hogy a rengeteg adat ellenőrzésében felőrlődjenek az erőink. Szerintem csak időt akarnak húzni.

Mattauer a beszélgetést visszapörgetve a fejében, talált logikát abban, amit a Gestapo-helyettes mondott.

– Lehet, hogy átverés az egész… – mondta ki az ezredes azt, ami az ő fejében is motoszkált.

– Lehet – bólintott Keller.

– De, ha ezt teszik, nagyon megbánják – emelte fel a mutatóujját Wölder. – Keller, válasszon ki találomra három Budapest melletti falut a nyilvántartásból, amit a magyarok írtak! Vigyen kétszáz embert a személyi rohamosztagomból. Mattauer hadnaggyal együtt reggelre gyűjtsék be az ott található németül beszélő zsidókat és vallási vezetőket! Fogassa le a polgármestereket, a papokat és az iskolaigazgatókat! Nézesse velük végig a településükre vonatkozó információkat! Ha egyetlen név is hibádzik, elvárom, azonnal tájékoztasson!

– Értettem, uram – mondta Keller.

– Jól van! Reggelre legyen a jelentés az asztalomon! Végeztem. Hajtsák végre a parancsot!

Kellert nem zavarta, hogy öltönyben van.

Összecsapta a bokáit, náci karlendítéssel tisztelgett és társával együtt a szálloda dísztermébe sietett.

Wölder közben kivette a cigarettatárcáját, összedörzsölte ujjait, mire Mattauer azonnal tüzet adott. Az ezredes mélyet szívott a dohányba, hogy

felizzon a parázs, majd egy közelben lévő fotelbe ült és hátrahajtotta a fejét. Lassan felfele fújta a füstöt.

Mattauer tudta, az ezredes elégedetlen a tárgyalással.

– Hadnagy, szóljon a sofőrnek! Készítse elő a fürdőt, és nem kellenek nők! Olvasni fogok. Hozassa fel a díszteremből az ottani aktákat, és értesítse a Wehrmacht parancsnokát, hogy csak holnap látogatom meg!

– Igenis, uram!

– Jól van, felmegyek a lakosztályomba! – állt fel Wölder.

– Szüksége lesz még valamire, uram? – kérdezte Mattauer.

Wölder szikrázó szemmel ránézett, majd az álló hamutálban elnyomta a cigarettát.

– Így fogom elnyomni ezeket a semmirekellőket, ha hazudtak nekünk! – mondta. – Senki nem játszhat az SS tisztjeivel és a birodalommal!

– Tudom, uram – csapta össze Mattauer is a bokáját. – Heil Hitler! – tisztelgett, és hosszan nézte a Wölder mögött bezáródó aranyozott liftajtót.

2. FEJEZET

Mattauer Kanyós község határában állt kétszáz fős Waffen-SS rohamosztagával együtt. Nagyon élvezte azokat a kiküldetéseket, amikor az ezredes rá bízta a parancsnokságot. Azért választotta elsőnek Kanyóst, mert a három település közül, amit Keller jelölt ki az éjszaka folyamán, ez volt a legnagyobb zsidó lélekszámú. A település nyugati részét erdő borította, a német egységek tökéletesen elrejtőztek a fák és az éjszaka árnyékai között a kora hajnali napfény elől.

Leengedte a távcsövet kezei közül és eldöntötte, hogy a támadás során az SS Észak-Oroszországban bevált lerohanási sémáját fogja alkalmazni. Biztos volt abban, hogy a falu lakói semmit sem sejtenek az elkövetkező egy órában rájuk váró megpróbáltatásokból. Az elmúlt negyedórában SS-rohamosztagosai észrevétlenül körbevették a falut. Úgy tervezte, hogy egy negyvenfős egységet majd a falu hivatalos intézményeibe küld, száz embert pedig a faluban lévő százharminc-száznegyven zsidó elfogására jelölt ki. Mivel pontosan tudta a házszámokat a magyar kormánytisztviselők által átadott népszámlálási papírokból, igazán csak arra volt kíváncsi, hogy a zsidó népességről meglévő adatok mennyire egyeznek a valósággal. A zsidók körülbelül négyutcányi területen éltek, így a fennmaradó hatvan SS-géppisztolyosnak ezeket az utcákat kellett később hermetikusan lezárni, hogy száz bajtársuk zavar nélkül végezhesse a lakóházak ellenőrzését és kiürítését. Öt percet adott még az embereinek, hogy felkészüljenek a feladatra.

Jóleső borzongás járta át. Szerette az akciók előtti néhány perc visszafojtott izgalmát. Fekete harci egyenruhájában volt és megigazította tányérsapkáját. Ekkor a konvoj melletti erdőből két férfi lépett ki. Öltözetük és fegyverzetük alapján vadászoknak tűntek. A gépjárműoszlop melletti SS-őrök azonnal feltartóztatták és lefegyverezték őket.

Az erős „Halt!” kiáltás szükségtelen volt, mert a két férfi földbegyökerezett lábbal állt az erdei ösvény végén. Mattauer intett embereinek, hogy hozzák a két férfit parancsnoki kocsijához.

– Kik maguk? – csattant rá a két emberre.

Az idősebb, szemüveges, őszes hajú férfi megbabonázva nézett Mattauer szeme fölé. A hadnagy tudta, hogy a tányérsapkája közepén lévő koponyás jelvényt bámulja. Tisztában volt vele, hogy a Waffen-SS halált hozó

jelvénye félelmet vált ki az emberekből. Nagyon szerette a szimbólum adta hatalmát.

– Még egyszer kérdezem, kik maguk? – mondta tagoltan. – Nem beszélnek németül, vagy direkt nem akarnak válaszolni?

– Én… khm – köszörülte meg a torkát az idősebb –, én Barócai István vagyok, Kanyós község polgármestere. Ő pedig Palkói Géza, a községi iskola igazgatója.

Mattauer elmosolyodott.

– Tökéletes – dobbantott a lábával. – Önökért jöttünk.

A két férfi elsápadt.

– Értünk? Nem csináltunk semmit – kezdte az iskolaigazgató, de elhallgatott, mert Mattauer egy mozdulattal megállította.

– Ne féljenek, ha együttműködnek nem lesz bántódásuk. Sem maguknak, sem a családjuknak – kezdte a hadnagy. – Az a feladatom, hogy ellenőrizzem, egyeznek-e a faluban élő zsidók adatai a tényleges mostani helyzettel. Tudnak ebben segíteni? – A két férfi láthatóan megszeppenve, lassan bólintott. – Jó – ütötte össze a kezeit Mattauer. – Jöjjenek a kocsi elejéhez. Itt vannak a falujukban lakó zsidók címei.

– Község – szólalt meg az iskolaigazgató, miközben egy szemüveget vett elő kabátja belső zsebéből.

Mattauer nem reagált, szimplán levegőnek nézte a férfit, és folytatta a feladat ismertetését.

– Tudomásunk szerint százharminchét zsidó él itt. Kérem, olvassák át az iratot! – mondta és jobb kezével egy dossziéból lapokat vett ki. Az irat enyhe túlzás volt, mert a népszámlálási lista vaskos dossziéiból késő este a budapesti Gestapo főhadiszállásán egy kétlapos összesítőt csináltak Keller emberei. A lapokon százharminchét férfi, nő és gyerek neve szerepelt, címmel és életkorral.

Mattauer nyugodtabb lett volna, ha a nyilvántartás fényképes, de ez így is jóval több volt, mint amit elvárhatott. – Nos? – kérdezte – Rendben van?

– Hát, nagyjából igen – vakarta meg a fejét a polgármester. – Ahogy látom, az anyag 1938-ban készült és 1943-ban lett pontosítva. Tavaly február óta négyen meghaltak az itt felsoroltak közül. A többi lakos valószínű, hogy itt van a községben.

Mattauer elégedett volt.

– Az jó – mondta. – Most pedig velem jönnek. Maga – mutatott rá a rádiósára –, értesítse az egyes egységet és Keller alezredest, hogy ne menjenek a polgármester házába, csak a csapat fele hozza a helyi csendőröket a lezárt terület északi végéhez.

– Értettem – válaszolt a rádiós.

Mattauer a két magyar felé fordult.

– Önök szálljanak fel arra a teherautóra. A fegyverüket az akció végén visszakapják.

– De, uram – kezdte a polgármester félénken –, mit akarnak? Miért kell ennyi katona? Ha a zsidókért jöttek, egyszerűen a hivatal elé hívatom őket a szolgabíróval.

Mattauer furcsán nézett a polgármesterre.

– Mit ért azon, hogy odahívja ezeket? – mutatott a lapra mutatóujjával.

– Azt, hogy kidoboltatom az utcában: jelenjenek meg a hivatal előtt negyedórán belül – válaszolta a polgármester.

– És megjelennek? – kérdezte Mattauer.

– Persze – válaszolta a polgármester az iskolaigazgató sűrű bólogatása közben.

A hadnagy egy percre elgondolkodott, majd intett a rádiósának.

– Zárják körbe a falut az egységek, de ne menjenek be az utcákba! – változtatta meg egy órával korábbi parancsait. – Tíz perc múlva jelentkezzenek be az új megindulási helyeken! Itt, itt és itt – mutatta meg a térképen rádiós tisztjének.

Az bólintott és értesítette az alegységek vezetőit. – Na, menjenek, szálljanak már fel a teherautóra! – intett ismét Mattauer a polgármesternek és az igazgatónak. A két férfi elindult. A hadnagy még mindig a sötétbe burkolózó erdőt nézte, majd órájára pillantott. „Erre kíváncsi vagyok – gondolta – megpróbáljuk először így. Kiderül, mennyire birkák a magyar zsidók.” Szökéstől nem félt, mivel a falu, „pontosabban a község” – javította ki magát, egy völgyben feküdt. A dombok tetején az emberei beláttak a házak közé, így elfutni a falun kívülre bárkinek is, nem volt lehetőség. Ha meg elbújnak – gondolta – kifüstöljük őket.

– Uram, az egységek elhelyezkedtek – szólt a rádiós tiszt. – Keller alezredes várja önt.

– Remek, akkor kezdjük! Szálljon be a kocsimba, de előtte szóljon annak a két teherautónak, hogy csak ők jönnek velünk! Maga, főtörzsőrmester –

fordult a segédtisztjéhez –, itt marad a többi emberrel és a parancsomra vár!

A főtörzsőrmester bólintott, és a teherautókhoz sietett. A két teherautónyi SS-katona járműveikkel Mattauer parancsnoki kocsija mögé állt.

– Induljunk! – szállt be Mattauer a személyautóba és a falu irányába mutatott sofőrjének. „Bárcsak látna most az apám” – gondolta magában, és élvezte, ahogy az ő parancsára megindult a két teherautó.

A német osztag a községháza után az iskola udvarán állt meg. Mattauer nem akart zavart a zsidók között. Különösen azért nem, mert nem szándékoztak senkit sem elvinni közülük. Pusztán az adategyeztetés volt a cél. A polgármester tényleg hatékonyan működött. A német katonai teherautóról leszállva intézkedni kezdett, és bő fél óra múlva az emberek már gyülekeztek is a hivatal előtti utcán. Eközben az iskolaigazgató és a község csendőr csoportjának vezetője sem tétlenkedett. A négy csendőr és az igazgató a hadnagytól kapott lapokból felolvasta a neveket, majd vonalba rendezte a zsidókat. Látható volt, hogy a falu megjelent lakói nem értik, mi történik velük. Nem látták az iskolaudvaron leparkolt SS-szállítójárműveket, mivel Mattauer nem akart félelmet kelteni. Ő is az iskola egyik tantermébe ment, és az utcára nyíló ablakból nézte az értetlenkedő, de lassan hat vonalba álló zsidókat.

– Látom, bevonta a polgármestert – szólalt meg a terembe érkező Keller. – Az emberei mondták, hogy itt találom.

Mattauer tisztelgett, majd a szeméhez emelte a távcsövet és hitetlenkedve elmosolyodott. A polgármester arcát fürkészte. A kis távolság miatt a magyar hivatalnok arca betöltötte a távcső lencséit.

Látta, ahogy a község első embere maga elé motyogva számolgatja az utcán álló embereket, majd bólint, mintha tudná, hogy az SS-tisztek figyelik őt.

– Csak próba elé állítottam, hogy valóban olyan hatékonyak-e, mint mondták – válaszolta kisvártatva Mattauer. – Mint látja, erőszak nélkül is tökéletesen működik minden – nyújtotta a távcsövet. Keller arca komor volt, nyilvánvalóan egyáltalán nem osztotta a hadnagy nézeteit.

– Magát azért rendelte ide az ezredes, hogy a segítségemre legyen. A zsidók begyűjtése az én feladatom! Nem tűröm, hogy bárki beleszóljon a munkámba!

– Az ezredes ellenőrizni akarta a listákat – válaszolta a hadnagy. Kissé feszengett, mert a Gestapo-helyettes magasabb rangban volt, de ő csakis

Wöldertől fogadott parancsokat. – Nem akartam beleszólni az akciójába. A polgármester mellettünk bukkant ki az erdőből, ezért intézkedtem.

– Hívatnia kellett volna! – fordult meg bosszúsan Keller és elindult kifelé. – Jöjjön velem! – Mattauer követte az alezredest, aki az udvaron várakozó SS-katonákhoz ment. – Maguk – mutatott a csapat egyik részére –, a hármas raj! Azonnal velem jönnek! A többiek itt maradnak!

Mattauer engedélyezően bólintott az egyik altiszt irányába. A kilenc géppisztolyos SS-katona velük együtt az iskola előtti útra indult. Az ötven méterre lévő zsidók először nem vették észre a fekete ruhás rohamosztagosokat. De néhány pillanat múlva a sorok szélén álló zsidó nők közül az egyik felkiáltott és a közeledő németek felé mutatott. Érezhető volt, ahogy az izgalom végighullámzik a tömegen. A vonalban álló falusiak egymásra néztek, majd újra a közeledő SS-katonák felé. Keller széttárta a kezeit és már messziről kiabálni kezdett.

– Nyugalom, emberek, nyugalom! – mondta magyarul Keller, és gyors lépteivel már ott is volt a polgármester mellett. – Oda álljanak! – intett az embereinek, akik egy vonalban, a polgármesteri hivatal épületének fala mellé sorakoztak. – Nyugalom – ismételte meg újra. – Mint hallhatják, ismerem a nyelvüket, úgyhogy ne féljenek tőlem. Egy rutinellenőrzés miatt jöttem, és miután ez megtörtént, hazamehetnek és visszatérhetnek a munkájukhoz. Polgármester úr – fordult a hivatalnokhoz immár németül beszélve –, kérem a listát!

– Tessék – hajolt közel hozzá a polgármester. – Hat ember kivételével mindenki itt van. Ketten járóképtelen idős emberek, hárman betegek, egy nő pedig most szült – közölte fontoskodva.

– Akkor az hét zsidó – húzta össze a szemöldökét Keller. A polgármester értetlenül nézett rá. – Gondolom egy kisbabával maradt otthon az a zsidó nő – folytatta a kioktatást Keller.

– És az még egy zsidó.

– Iiiigen – nyögte a polgármester megsemmisülten.

Keller elfordult és hangosan, tagoltan olvasni kezdte a neveket. A zsidók visszajelentkeztek, ha a nevüket hallották. Az SS-főtiszt negyedóra alatt végzett a felolvasással.

Tényleg mindenki ott volt. Mattauer megdöbbent.

Harcra és ellenállásra számított, ehhez képest négy csendőr és két civil elvégezte az SS helyett a feladatot.

– Nos – fordult a zsidók felé Keller – ki beszél önök közül németül? – Lassan három férfi tette fel a kezét. – És ki a vallási vezetőjük? – nézett körbe. A harmadik sor közepén már észre is vette a jellegzetesen öltözött rabbit. – Önök maradjanak! – mutatott a négy zsidóra. – A többiek – emelte fel a hangját ismét magyarul beszélve – békében hazamehetnek. Megfordult és a község hivatalnokaira nézett. – Nos, önök uraim, jó munkát végeztek. Segítettek, és ezért a Német Birodalom hálája nem marad el. Ezek az emberek – mutatott a négy zsidó felé – velem jönnek Budapestre, mivel a zsidó vezetőkkel folytatandó német tárgyalásokhoz tolmácsok és vallási vezetők kellenek.

Mattauer érezte, a magyarok tudják, hogy Keller hazudik, de láthatóan nem merték kérdőre vonni a zsidók előtt. Mint mindig, a fekete egyenruha és a halálfej megtette a hatását.

– Maguk – szólt a zsidókhoz Keller – ne féljenek! Holnapra, legkésőbb holnaputánra itthon lesznek. Kérem – fordult a polgármester felé –, értesítsék a családjukat erről! Végeztem, uraim.

Köszönöm – bólintott a polgármester irányába, miközben a kilenc katona körbevette a zsidó férfiakat. – Induljunk – mondta.

Mattauer Keller mellé ment és megfogta a karját, hogy kissé lemaradjanak.

– Mi lesz velük? – kérdezte hallótávolságon kívül. Keller a négy zsidót figyelte, akik a teherautók felé mentek a katonák kíséretében.

Elvigyorodott.

– Három napja hat új kérdezőbiztost vezényeltek hozzám Németországból – válaszolta.

– Elég fiatalok, személyesen szeretném látni, hogyan végzik munkájukat.

– Erről nem volt szó – mondta Mattauer.

– Csak kikérdezik őket – veregette meg Keller a vállát. – Ne aggódjon, amint visszaérünk, megírom az ezredesnek a jelentésemet. És hosszasan kitérek majd rá, hogy milyen jól végezte a feladatát!

3. FEJEZET

Laura szaporán szedte a lábát, hogy behozza a késést. Kishúga öltöztetését édesanyja jó néven vette, azért, mert idősebb testvérként levette a reggeli készülődés szülői terheit a válláról. Húga viszont továbbra is plusz játékidőnek fogta fel a nővéri törődést, és ki is használta az alkalmat mindenfajta rosszalkodásra. Laura egyszerűen nem tudott haragudni rá ezért. Az öltözködés mindig birkózásba és a végén nagy nevetésbe fulladt.

Édesanyjuk egy darabig tűrte a viháncolást, aztán két mondattal helyre rakta a testvéreket. Édesapja már nem volt otthon. Reggel korán ment munkába, este későn jött haza. Szinte nem is látták, de hétvégente, sabatkor együtt volt a család. Ez minden héten ünnepnapnak számított a gyerekek számára. Az utca szürkének és színtelennek tűnt a március végi délelőttben. Esőre állt és Laura csak remélni merte, hogy havazás már nem lesz. Fázott és ezért még gyorsabban ment, hogy mihamarabb az iskolába érjen.

– Hé, te! – csattant a kiáltás az egyik kerítés mellől. Laura nem fordult meg, csak még gyorsabban gyalogolt. Nem szerette, ha utána kiáltottak. Az utóbbi másfél évben ez egyre gyakrabban fordult elő. Amikor édesanyjának panaszkodott erről, anyukája egy tükröt vett elő, és mosolyogva csak ennyit mondott:

– Nézd meg az arcodat kincsem, gyönyörű nő lettél!

Laura teljesen elpirult, mikor sűrű hajkoronával keretezett képmására pillantott.

Tizennégy éves kora ellenére tizenhat-tizenhét évesnek nézett ki.

– Hozzád beszélünk, kis zsidó! – hallatszott újra a hang.

– Kapjuk el! – szólt egy másik, fiatalabb és mélyebb hang. Laura most már hátrapillantott.

Három fiatal suhanc lépett ki az utcára, és vigyorogva, hideg, cápa tekintettel Laura után vetették magukat. A lány érezte, hogy baj van. Futni kezdett. Pár másodpercig úgy tűnt, mintha sikerülne gyorsabbnak lennie. De a zsákja akadályozta a mozgását. Nem akarta eldobni a könyveit.

Kétutcányira volt az iskola, de Laura számára kilométereknek tűnt a hátralévő párszáz méter.

Érezte, hogy egyik üldözője már közvetlenül a háta mögött van. Egyszer csak a bokáját oldalról megütötte valami. A lába összeakadt és elvesztette az egyensúlyát. Óriásit esett. Válláról a táskája a földre zuhant, és imádott

könyvei egy tócsába estek. Nagyon fájt a tenyere, mégis első dolga volt a könyveiért nyúlni. Egy bakancsos láb azonban a csuklójára taposott.

– Lassabban, kis zsidó! – szólt egy durva hang. Laura próbálta kihúzni a kezét, de a fiú súlya miatt nem sikerült a mozdulat. Felemelte a fejét, de ekkor valaki a nyakára térdelt és az arcát a földút homokjába nyomta. Szabadon lévő kezével próbált a rajta térdelő suhanc irányába kapni, de az elkapta a kezét és kifeszítette a lány könyökét. Laura pánikba esett, dobálni kezdte magát, de a harmadik fiú egyszerűen a derekára ült.

– Mondtam kislány, hogy állj meg! De te nem fogadtál szót. Büntetést érdemelsz!

Laura érezte, hogy megemelik a szoknyáját.

– Nézd – hangzott egy gúnyos hang. – Van rajta bugyi. Azt hittem, a zsidók olyanok, mint a cigányok, és nem hordanak alul semmit.

Röhögés csapott fel. Laura már a nevetésük alapján is meg tudta különböztetni a srácokat. Az egyik nevetés közben az orrán is kapkodta a levegőt, és így nem is nevetett, hanem röfögött. A másik éles hangon vinnyogott, és ez Laurát egy dögevő nyihogására emlékeztette. A harmadik csak beszélt, és érezni lehetett a hangjából a helyzetet élvező beteg elme szánalmas diadalát.

– És most nézzük, mi van a bugyi alatt! – szólt a hang. Laura rettegése az egekbe csapott. Erejét megfeszítve rángatni kezdte a kezeit és lábával rúgni próbált. Újból nevetés hangzott és egy kéz a hajába markolt.

– Véged van, zsidó! – nyomta valaki az arcát még erősebben a porba. Tompa csattanás hallatszott. Laura feje hirtelen szabad lett.

Felemelte és levegőért kapkodott. Kinyitotta a szemét. Egy férfit pillantott meg, aki ötvenes évei végén járhatott. A város egyik orvosa volt, Steinman Egon. Laura tudta róla, hogy szintén zsidó, és egy időben húga lázas betegsége miatt gyakran járt hozzájuk. A férfi egyik kezében orvosi táska, a másikban egy bot volt.

– Most pedig leszálltok a lányról! – szólt nyugodt, de erős hangon az orvos. – Különben úgy jártok, mint a barátotok!

Laura oldalra fordította a fejét és csak most vette észre, hogy az eddig hozzá beszélő fiú ájultan fekszik az utca porában. Hirtelen szabad lett a karja, és a derekáról is felállt a harmadik támadó.

– Gyermekem – szólt Laurához az orvos –, lassan gyere ide mögém!

Laura négykézláb az idős férfi mögé mászott.

Durva hangú támadója magához tért, bizonytalanul felült és a fejét rázogatta. Ingadozva felállt és társaihoz fordult.

– Mit álltok itt, hülyék? Miért nem intéztétek el? – nyúlt a zsebébe egy tétova mozdulattal.

– Állj! – harsant a doki hangja. – Jól gondold meg, mit csinálsz, fiú! Ha kést veszel elő, újra bántani foglak! De akkor már rosszabbul jársz!

– Félsz, mi? – kérdezte a suhanc. – Ismerlek, te is egy koszos zsidó vagy – mondta az orvosnak.

– Igen – válaszolta a férfi. – De én is ismerlek. Horgos István állomásfőnök fia vagy. Ti – mutatott a bottal a másik két fiatal irányába – Mócsány Géza jegyző unokái vagytok. A te születésednél ott voltam, jó tizennyolc éve, mert korábban indult édesanyád vajúdása és engem hívtak segíteni. Együtt szolgáltam nagyapátokkal az első világháborúban az olasz fronton. És igen, fiú – fordult az állomásfőnök fia felé – zsidó is vagyok. De olyan zsidó, aki több halált látott, mint te. Nem félek tőled, csak sajnállak. Mert látom a szemeden, hogy mindenáron vért akarsz.

– Sok a duma, tata! – válaszolta a fiú és előhúzta rugós bicskáját a zsebéből. A doktor bal kezéből a földre ejtette az orvosi táskáját. A suhanc előrelépett és döfött. Az idős férfi botjának fogantyújával félreütötte támadója csuklóját, és alig követhető mozdulattal orron vágta a fiút. Az a fejére kapott ütéstől megrogyott, az orvos ezt kihasználva a botját megpörgetve a fiú kést tartó kezére ütött. Fájdalmas ordítás hallatszott, és a késes suhanc kezéből kiesett a penge. Laura nem érzett sajnálatot. Sőt, élvezte, hogy az előbb még nagy hangon fenyegetőző srác most a porban fetreng a kíntól.

– Eltört pár csontod, fiú – szólalt meg az orvos és egyáltalán nem tűnt izgatottnak. – Remélem egy életre megtanultad, hogy ne hadonássz a késsel. Ti – emelte meg a botját a jegyző unokái felé az orvos – kértek a kezelésemből? – A két fiú némán tátogva, ijedten leste az idősebb férfi minden mozdulatát. – Látom megkukultatok – folytatta az orvos. – Vigyétek a barátotokat Kápolnási doktorhoz, ő majd begipszeli ennek a tökfilkónak a kezét. – A fiúk tétován nyúltak társukhoz, aki halkan nyögdécselt.

– Tűnés! Ne is lássalak benneteket! – csattant az orvos hangja. A srácok talpra rángatták vérző orrú, törött kézfejű társukat, és eliszkoltak. Jó harminc méterről az állomásfőnök fia megfordult és az orvos felé kiáltott.

– Megbánod még ezt zsidó! Megbánod! Elmondok mindent apámnak, és el fogunk kapni! Előbb vagy utóbb meghalsz!

Az orvos bólintott és halkan csak ennyit dörmögött.

– Na, most nagy igazságot mondtál kölyök! Olyat mondj, amit nem tudok – Hirtelen Laurához fordult. – Gyere kislány – mondta mély, búgó hangon. – Hadd töröljem meg az arcodat – vett elő egy zsebkendőt belső zsebéből. – Megijedtél, gyermekem, igaz? Sajnos sok ilyen buta gyerek járja a vidéket mostanában. Nem lehet ez ellen mit tenni. És egyre többen vannak. – Laura hirtelen sírni kezdett. Nem tudta hogyan, de a könnyek szinte maguktól törtek elő. A férfi felállította és átölelte.

– Na… kicsi, rendben van minden.

A lány érezte a férfi erejét és beleszippantott ruhájának mellényrészébe. Pipadohány illata volt, és ez hirtelen megnyugtatta.

Kiskorában nagyapjának volt ilyen cseresznyés, füstös illata.

– Nagy… nagyon féltem – vallotta be dadogva.

– Ez természetes – mondta a doktor, és elengedte a kislányt. – Vedd fel a tankönyveidet – kérte az orvos. – Segítenék, csak nem tudok úgy hajolni, mert – ütögette meg a bal lábát a botjával – ez is fából van. – Laura összeszedte a könyveit és zsákjába tömte azokat. – Elkísérlek az iskoláig – mondta az orvos. – Weissmann tanár úrnak szólok, hogy miért késtél el.

Szótlanul ballagtak egymás mellett és néhány perc múlva az iskolába értek. Laura a köszönés után, mint egy fürge kishal tűnt el osztálytársai között. A doktor a tanárhoz fordult.

– Egyre nagyobb a nyugtalanság a környéken, és mind több az atrocitás – mesélte el Weissmann tanár úrnak a Laurával történteket.

– Félek – vallotta be a tanár –, hogy hova fajulhatnak el ezek a dolgok. – A német megszállástól a magyar fasiszták még inkább vérszemet kapnak.

Az orvos egyetértően biccentett.

– Ez így van. Beszélj a szülőkkel, hogy intsék a gyerekeiket még nagyobb óvatosságra. Mást sajnos nem tehetünk. A csendőrök nem foglalkoznak a bejelentéseinkkel.

– Rendben. Azonban ez előbb vagy utóbb az iskola bezárásához fog vezetni – mondta a tanár. – A szülők nem fogják elengedni a gyermekeiket.

– Tudom, barátom – mondta csendesen az orvos. – De legalább épségben maradnak, és most ez a legfontosabb. Mennem kell – fogta meg táskáját az orvos. – Várnak a betegeim. Minden jót neked!

4. FEJEZET

A szálloda dísztermének hosszú asztalát nyolcan ülték körbe. Mattauer hadnagy fegyelmezetten feszített pedánsan elrendezett egyenruhájában főnöke mögött. A tárgyalás, amire jöttek, előzetes, nem hivatalos egyeztetésnek számított. Wölder személyesen Himmlertől kapott felügyelői feladatot. Az úgynevezett „Eichmann különleges egységet” kellett katonáikkal támogatniuk, és biztosítani, hogy a deportálások rendben menjenek.

Erre azért volt szükség, mert Eichmann csupán egy maroknyi emberrel érkezett Budapestre, és félő volt, hogy a magyarok ellenállásába ütközik. Így Wölder ezredes az SS-parancsnok, Himmler szemeként és füleként vett részt a megbeszéléseken, és azonnal intézkedett, ha Eichmann akadályokba ütközött. Ugyanakkor a parancs szerint mindaddig láthatatlannak kellett maradniuk, míg a helyzet nem kívánt közbelépést.

Wölder az asztal legvégén foglalt helyet, Mattauer pedig, ahogy mögötte állt, jól rálátott a tárgyalófelekre. A megbeszélést kivételesen nem az ezredes, hanem Adolf Eichmann SS-Obersturmbannführer vezette, aki most először kapta meg a feladatot, hogy egy megszállt országban személyesen irányítsa a zsidókkal kapcsolatos teendőket. Mattauer biztos volt benne, hogy Eichmann izgatott, és nagyon szeretne mindent jól csinálni, ám fellépésén ez nem látszott meg. Az alezredes teljes nyugalommal kezelte a helyzetet.

– Üdvözlöm önöket, uraim – intézte szavait a háromtagú magyar küldöttség felé. – A nevem Adolf Eichmann. A Birodalmi Biztonsági Hivatalhoz tartozó SS-Gestapo Zsidóügyi Részleg alezredese vagyok. Személyesen az SS-Reichsführer, Himmler bízott meg a Magyarországra érkező különleges különítmény parancsnokságával – mutatkozott be a vékony alkatú, fegyelmezett testtartású, hivatalnok külsejű Eichmann. – Mint arról önök is értesültek, ez a különleges egység hivatott levezényelni a magyarországi zsidó deportálásokat, így mint az ügy kiemelt megbízottja és parancsnoka a zsidókat érintő kérdésekben a legnagyobb hatáskörrel bírok – tisztázta az alezredesi rangjával együtt járó esetleges rendfokozatbeli különbségekből adódó hierarchiai vitákat. – A kijelölt feladatra egy tapasztalt csapattal érkeztem. Az úr – mutatott a jobb oldalán ülő tisztek felé –, Dieter Wisliceny, a szlovák és görög zsidók deportálását irányította,

Theodor Dannecker a francia, bolgár és olasz akciók vezetője, valamint Alois Brunner az osztrák, cseh, francia és görög zsidók deportálója.

Úgy vélem a tapasztalatuk és rátermettségük megkérdőjelezhetetlen – nézett a vele szemben ülő magyar delegáltakra. – Az úr pedig – mutatott az összegyűltektől egy kicsit távolabb helyet foglaló Wölderre –, Hermann Wölder SS-ezredes, aki megfigyelő biztosként lesz jelen a megbeszéléseken, ezért kérem az ő és szárnysegédje személyét hagyják ki a jegyzőkönyvekből – utasította a leírót. – A későbbiekben megismertetem önöket a helyettesemmel Hermann Krumey SS-alezredessel, illetve a jogi ügyekkel foglalkozó tiszttel, Otto Hunschéval, valamint a vasúti szállításért felelős Franz Nowak SS-századossal, de egyelőre csak tisztázni szeretnék néhány pontot. Kérem, hogy eleget tegyünk a formalitásoknak, mutatkozzanak be!

A magyar fél félszegen, összehúzott vállal ült a német küldöttséggel szemben, végül egy sötétbarna hajú, kerek arcú, középkorú férfi szólalt meg.

– A nevem, vitéz Baky László, államtitkár. Természetesen hallottunk már az „Eichmann-kommandóról” – biccentett inkább fejhajtásnak tűnően az SS-alezredes felé, aki egy elfojtott mosollyal reagált a megtisztelő jelzőre. – Az én feladatom a csendőrség és a rendőrség koordinálása.

Mattauer, csakúgy, mint a többi SS-tiszt tökéletesen tisztában volt a résztvevők kilétével, hiszen a Gestapo hírszerzésétől minden anyagot előre megkaptak a magyar vezetőkről. Eichmann a bemutatkozást csak udvariasságnak szánta.

Pontosan tudta, hogy Baky nyugalmazott csendőr őrnagy, és valójában a Gestapo szorgalmazta államtitkári kinevezését, hiszen már hosszú évek óta informátorként állt kapcsolatban a náci titkosszolgálattal, akik kiemelten megbízhatónak értékelték.

– Vitéz Dr. Endre László, a belügytől – szólalt meg egy ötvenes évei felé járó, bajszos, barna hajú, szikár alkatú férfi, és egy alig látható mosollyal jelzett Eichmannak. – A „zsidó kérdés” megoldásának elkötelezett híve – tette hozzá.

Mattauernek rögtön eszébe jutott az aktája, ami most is Wölder autójának csomagtartójában lapult.

Endre már jóval a birodalmi hadsereg megszállása előtt, alispánként kitiltotta a zsidókat a fürdőkből és strandokról, és államtitkárságát

megelőzően már hozzá is kezdett a zsidó rendeletek kidolgozásához.

– Vitéz Ferenczy László, csendőr alezredes – mutatkozott be a harmadik férfi, aki valóban csendőri egyenruhát viselt. A többiekhez képest sportosabban, katonásabban festett. Jól ismerték antiszemita nézeteiről. Ő Baky beosztottja volt. – Ferenczy alezredest gondoltam az „Eichmann-kommandó” és a csendőrség közötti összekötő feladatra – szólalt meg ismét Baky. – Ezért kértem, hogy a mostani beszélgetésünkön legyen jelen.

Eichmann bólintott, majd körbenézett, hogy akar-e még valaki valamit mondani.

– Jól van. Mivel ez egy előzetes egyeztetés, azt hiszem, a kollégáimat elengedhetem, hiszen olyan alapdolgokról akarok önökkel beszélni, amit ők már ismernek – nézett Wisliceny és Dannecker felé, akik máris felálltak és elköszönve elhagyták a tárgyalót. Eichmann megvárta, míg becsukják az ajtót, majd nagy levegőt vett és kinyitotta az elé helyezett jegyzetet.

– Kaptak pár gépelt oldalt, a zsidóügyi kérdés legfontosabb pontjairól, ezen fogunk most végigmenni. Az első és legfontosabb feladatunk, hogy kiszorítsuk a zsidókat az információ-körforgásból, megakadályozva ezzel, hogy egymást értesítve megszökjenek a birodalom szolgálata elől, illetve meg kell fékeznünk a keresztények zsidókkal történő további keveredését… – kezdett bele.

– Ha szabad… – jelentkezett sután Endre megszakítva Eichmannt, aki dacosan nézett a belügyi küldöttre. – Tudom, hogy az ideje drága, ezért tájékoztatnám az eddigi intézkedéseinkről – folytatta Endre. – Előkészítettünk jó pár zsidókat érintő rendeletet. Ilyen például a zsidó tulajdonú gépkocsik elkobzása, ezzel korlátozva a mozgásukat, és az így lefoglalt autók a hadseregnek jó szolgálatot tehetnek. A telefonvonalaikat megszüntetjük, így nem tudják értesíteni egymást, ha a begyűjtésükre kerül sor. Továbbá szándékunkban áll a közigazgatási apparátust olyan gyorsan megtisztítani a zsidóktól, amilyen gyorsan csak lehet.

– Tökéletes – állította le egy kézmozdulattal Eichmann, és maga elé vette a kikészített jegyzeteket. – Azt hiszem uraim, önökkel öröm lesz együtt dolgozni! A zsidók államapparátusból való kiszorítása után le kell választanunk a velük szimpatizálókat is. Be kell tiltani azokat a pártokat, amelyek a zsidókat támogatják, vagy szimpatizánsok.

– Ezek a Szociáldemokrata Párt, a Független Kisgazda Párt és a Parasztszövetség – szólt hozzá Endre. – Ez már részben teljesült,

folyamatban van.

– Az nem elég, azokat a szimpatizáns képviselőket is el kell távolítani, akiknek a véleménye közvéleményformáló lehet – tette hozzá Eichmann. – Nem engedhetjük meg egy esetleges népfelkelés csíráját sem – Baky és Ferenczy egyetértően bólogattak, és feljegyeztek valamit a papírjukra.

Ez a feladat nyilvánvalóan a csendőrségre várt.

Őrizetbe kellett venni mindenkit, aki a deportálások útját állhatta.

– Ugyanez vonatkozik a zsidó, vagy a zsidókkal szimpatizáló újságokra, színművészeti, filmművészeti, egyéb kulturális tevékenységet folytató egyénekre is. A folyóiratokat, lapokat be kell tiltani! A könyveket, publikációkat egy helyre kell összegyűjteni!

– Erre vonatkozóan is már kidolgoztuk a rendeletek szövegét – szólalt meg Endre. – Valamint külön zsidó élelmiszerjegyek kiadását fontolgatjuk. Csak meghatározott mennyiségben, és meghatározott időben tudnának vásárolni, így elkerüljük a keresztény lakossággal való keveredésüket. Továbbá korlátozni kívánjuk az utazási lehetőségeiket is.

– Úgy látom értjük egymást – lapozgatott Eichmann a jegyzetében. – Nos, ha mindez megvan, és kiküszöböltük azt, hogy értesíteni tudják egymást vagy a szimpatizánsok ellenállást szervezzenek, el lehet kezdeni a gettósítást – tért rá a következő pontra az SS-főtiszt. – Fontos, hogy mindez törvényesen történjen, ezért mielőbb életbe kell léptetniük a szóban forgó rendeleteket. Ez önöket is védi majd a jövőben – mutatott rá egy fontos részletre Eichmann. – Tehát, a már életbe lépett rendeletek alapján kijelölt területekre, gettókba szállítjuk a zsidókat. Ha jól láttam a feljegyzéseket, Budapesten már ki is jelöltek egy utcát számukra.

– Igen, uram, úgy van – bólintott Baky.

– Ennél több kell. Vidéken is létre kell hoznunk gettókat, természetesen csak ideiglenes jelleggel, amíg a deportálás meg nem kezdődik. A németországi munkatáborokba való szállításukat majd ezekről a gyűjtőtelepekről oldjuk meg.

– A legjobb lenne Budapesten kezdeni – szólt közbe a belügyi képviselő. – Itt a legnagyobb a zsidó lakosság aránya, így legalább megtisztítanánk a fővárost, és megakadályozzuk, hogy bármilyen információ kiszivárogjon vidékre…

– Nem – szögezte le Eichmann. – Én is előre dolgoztam, kérem, lapozzanak az első melléklethez – utalt egy zónákra osztott Magyarország

térképre.

– A fővárost a végére akarom hagyni. A deportálást a frontokhoz közelebb eső területeken kell elkezdeni, Kárpátalja, Felvidék és Észak-Erdély részeknél – mutatta a saját ábráján a területeket. – Így egy esetleges szovjet betörés esetén sem keresztezi semmi a tervünket – szögezte le az SS-főtiszt. – A tehetősebbje így is Budapestre fog szökni, ezért legvégül egy összehangolt, kiterjesztett razziával mindenkit be tudunk gyűjteni. Senki nem fog innen visszaszökni vidékre, így biztosak lehetünk benne, hogy nem hagytunk ki senkit.

– De mi van, ha a fővárosba tömörülő zsidók ellenállást szerveznek? – kérdezett vissza Endre okoskodva. – Ha úgy van, ahogy mondta, és a gazdagabbak a fővárosba szöknek, felbujthatják a többieket. Itt lesznek a legtöbben, ezért még mindig az a legkézenfekvőbb, hogy a budapesti zsidók elszállításával kezdjük. Így rögtön levágjuk a sárkány fejét.

– Emlékeztetném, hogy Herr Eichmann vezeti a zsidóügyi részleget – szólalt meg Wölder váratlanul. Mattauer érezte, ahogy megfagy körülöttük a levegő a tárgyalóban.

Pár másodpercig néma csend lett.

– Természetesen – hajtott főt végül Endre. – Én csak…

– Ne folytassa, erre is gondoltam – vette vissza a szót Eichmann. – A deportálások megkezdésével egy időben zsidóellenes cikkeket helyezünk el minden nagy példányszámú lapban. Arról, hogy a zsidók informálják az angol és amerikai bombázókat, hogy hova dobják a bombákat satöbbi.

– Te jó ég, valóban? – szisszent fel Ferenczy.

– Dehogy! – legyintett Eichmann. – De, aki a véleményeket uralja, az irányít! Ha a lakosság az újságcikkekből azt szűri le, hogy a zsidók az ellenségeik, akkor mi is könnyebben végezhetjük a munkánkat. Mivel ekkorra már minden zsidóbarát publikálást betiltottunk, a nép csak azt a hangot hallja, amit mi akarunk. Így befolyásolhatjuk az emberek hozzáállását és az esetleges ellenséges fellépést a minimálisra szoríthatjuk. A megfelelő propaganda mellett még segíteni is fogják a munkánkat – nézett körül büszkén. – Higgyék el, működik. Már jó párszor kipróbáltuk.

– Ez jó tervnek hangzik – bólogatott Endre feladva minden ellenvetését. A többiek csak némán ülve, kifejezéstelen arccal hallgattak.

– A zsidó lakosság összeterelésekor meg kell értetni az emberekkel, hogy csak munkaszolgálatra visszük őket, amire a háború miatt van szükség –

folytatta Eichmann. – Tudassák velük, hogy senkinek nem esik bántódása, ha együttműködnek – nézett Ferenczyre, aki mostantól felelős volt a csendőrök és rajtuk keresztül az államvasutak eligazításáért. – Mindenki a családjával együtt utazik. A deportálásnak szervezetten kell történnie. Nem akarok rendzavarást vagy pánikkeltést a vagonoknál! Mozgassák a népet! Futtassák, tereljék őket jobbra-balra, hogy ne legyen idejük gondolkodni! Ha siettetik őket, akkor csak arra fognak figyelni, hogy együtt maradjanak – adott pár tippet. Arcán látszott, hogy tapasztalatból beszél. – Ha bárkinek is eszébe jut ellenállni, a jó Isten sem menti meg magukat csendőröket a haláltól!

Ferenczy felírta a jó tanácsokat, majd elgondolkodott.

– Apropó vagonok – kotyogott bele Baky, Ferenczy feletteseként. – Milyen ütemben tervezték a transzportokat? Mert elkülönítettünk másodosztályú kocsikat a szállításra, de ha teljes létszámú töltéssel számolunk, százezer zsidó munkás elszállítása a családjukkal együtt hónapokat vesz igénybe, nem beszélve arról, hogy közben a menetrend szerinti járatainkat is fent kell tartanunk.

Eichmann összevonta a szemöldökét.

– Milyen másodosztályú vagonokról beszél? – kérdezett vissza. – A deportálásoknak olyan gyorsan kell végbemenniük, ahogy csak lehet. Minél jobban húzzák az időt, annál nagyobb a lázadás veszélye!

– Természetesen marhavagonokba is terelhetjük őket – nevette el magát Baky. – De az elég kényelmetlen lenne.

– Nem luxusutazásra viszik őket, hanem dolgozni – szólt rá Endre. – Hallhatta! A lényeg a gyorsaság és a hatékonyság!

– A marhavagonok nem jók – felelte Eichmann, miközben Baky még mindig a saját felvetésén kuncogott. – Maguk nem gondolták végig, hogy milyen következményekkel jár, ha az országon keresztül ilyen módon szállítanák az embereket? – folytatta dühösen. – Azokon a kocsikon ritkábban vannak a deszkák, hogy az állatoknak friss levegő jusson – folytatta az SS-főtiszt. – Így kívülről be lehet látni! Ha a zsidókat így összeterelve látnák, az akkora népfelkelést szítana, amilyet még nem látott a világ! Mint mondtam, a lázadásokat el kell kerülni! Zárt vagonokra van szükség!

Egy pillanatra ismét megfagyott a levegő.

Mattauer a főnökét figyelte, hogy mikor lép közbe, de az nem szólt semmit, csak érdektelenül egy pénzérmével játszott a kezében.

– A gabonaszállítók zártak – válaszolta végül a belügyi képviselő.

– Viszont alacsonyabbak is és kevés bennük a levegő – szólt közbe Baky. – Ha ilyen vagonokat tömünk tele emberekkel egy több napos utazás pánikhoz, vagy akár halálhoz is vezethet.

– Zsidókkal tömjük tele – javította ki Endre.

Baky elhallgatott. Most már nem volt kedve kuncogni.

– Hányan férnek el egy ilyenben? – kérdezte Eichmann.

– Akár hetvenen – ütött a hasára Endre. – Vagy hetvenöten. Állva, szűkösen.

– Az jó lesz – döntötte el a vitát az SS-főtiszt, majd a jegyzeteiben keresgélt, kipipált valamit és lapozott. – Szeretném minél előbb megkapni a pontos listákat a zsidó lakosságról, ki hol lakik, milyen munkát végez, mekkora a családja…

– Ezt már összeírtuk – tolt elé egy listát Endre. A főtiszt elvette a papírköteget, és belepillantott. Elismerő fintor szaladt végig az arcán, láthatóan nem számított ilyen precíz munkára. – Sajnálom, úgy lett volna ideális, ha mindenkihez fénykép is társul, de sajnos kevés volt rá az idő – szabadkozott hamiskásan a belügyi képviselő.

– Nem szükségesek a fényképek – ingatta a fejét elégedetten Eichmann. – A csendőreik amúgy sem tudnak minden arcot megjegyezni. Ezt máshol úgy oldottuk meg, hogy minden zsidónak megkülönböztető jelzést kellett viselnie. Többek között egy tízszer tíz centis, sárga Dávid-csillagot varrtak a ruhájuk bal oldalára. Így már messziről felismerhetők lesznek.

– Előkészítem a rendeletet – jegyezte fel magának Endre szorgosan.

– És kiknek kell pontosan ezt viselniük? – kérdezte Ferenczy, aki láthatóan inkább a gyakorlati oldaláról fogta meg a feladatokat, hiszen a csendőrökre tartozott a végrehajtás és ellenőrzés.

– Kit tekintünk zsidónak?

– Mindenkit, aki zsidó származású vagy vallású – szögezte le Eichmann. – Nyilván most a félig zsidó, vagy a keresztény hitre áttért zsidókról akar kérdezni. Mindenki zsidónak tekintendő, aki akár egynegyed részt is zsidó. Az 1935-ös törvényeink ezt valóban több kategóriára osztották, számos kivétellel, ami egy idő után átláthatatlanná és kezelhetetlenné vált, mert a minisztériumainkat elözönlötték a kivétel iránti kérelmek, így ezeket

felülvizsgáltuk és nagy részét eltöröltük. Az 1939-es 2. zsidótörvény a legpontosabb meghatározásokat tartalmazza! Nem tudok későbbi módosításról, azt kövessék!

– Ezt akkor még a gettósítás előtt életbe kell léptetni – fontoskodott Endre.

– A gettósítás előtt, de az információs források elrekesztése után – felelte Eichmann. – A gettósítás után szinte haladéktalanul el kell kezdenünk a deportálást, ahogy szerelvényekkel bírják, hogy ne hagyjunk túl sok időt nekik gondolkodni.

– Ha marad a gabonaszállító verzió, akkor naponta 40-50 vagonos szerelvényt tudunk indítani, ami körülbelül 3000-3700 fő. Akár egy reggeli és egy esti vonat is belefér.

– Ezt még le kell egyeztetnem Höss-szel –jegyezte fel magának Eichmann. – Rudolf Höss vette át ismét Auschwitz vezetését. Nem szabad túlterhelnünk a telepeket, mert ott sem akarunk biztonsági fiaskókat. Ez ügyben még visszajelzek.

– És, ha mindenkit elszállítottunk, mi lesz a hátramaradt vagyonnal? – kérdezte Baky.

Eichmann elmosolyodott.

– És el is érkeztünk a legfontosabb ponthoz – lapozott a következő oldalra. – A vagyon. Mivel a deportált családok úgysem térnek vissza, a Német Birodalom és a Führer természetesen igényt tart a felszabaduló vagyonokra.

– Az összesre? – rökönyödött meg Endre. – Önök épp most készülnek elcipelni hazánkból a munkaerő és az adófizetők nagy részét. A vagyonukra mi is igényt tartunk.

– Az SS a magyar és svájci bankszámlákon lévő vagyonokat foglalja le, hadisarcként – legyintett Eichmann. – A kiürült házakkal azt csinálnak, amit akarnak. Ez alól természetesen kivétel a Weiss Manfréd konszern, amire külön biztost jelöltünk ki, Kurt Bechert. Vele is megismerkedhetnek hamarosan.

– A Weiss Manfréd Acél- és Fémművek Magyarország legnagyobb vállalatcsoportja! – rökönyödött meg Baky.

– Közép-Európa legnagyobb vállalatcsoportja – helyesbített Eichmann. – És igen, mindenre igényt tartunk, a vas- és acélművekre, a repülőgépgyárra, az alumíniumművekre, a konzervgyárakra, az egészségügyi berendezéseket

gyártó üzemekre, a textilgyárakra, a bányákra és a többire is, ami most hirtelen nem jut eszembe. Kurt Becher pontosan felmérte a család vagyonát. Már elő is készítette a szerződéseket, amelyben a Weiss család tagjai önként lemondanak a vagyonukról és átengedik a birodalomnak a vállalat feletti rendelkezési jogot. Mint mondtam, minden a törvénynek megfelelően történik szerződésekkel.

Cserébe biztosítjuk a család számára, hogy szabadon távozhatnak. Se Dávid-csillag, se gettó.

Azt hiszem, elég jó megállapodás.

– Úgy érti, vannak zsidók, akik megvehetik a szabadságukat? – kérdezett vissza Ferenczy.

– A Weiss család vagyonával egy új országot lehetne alapítani – válaszolta az SS-főtiszt. – Azt hiszem, ez megér néhány kivételt.

– De nincs mindenkinek százmillió dollárt érő vállalatóriása – mondta maga elé nézve Baky.

– Majd egyénre szabjuk az árfolyamot – nevetett Eichmann.

– És mi van, ha valaki nem akar lemondani a vagyonáról? – kérdezte Endre.

– Erre is vannak megfelelő módszereink – nézett rá sokat mondóan az SS-tiszt. – Vannak, akiknél keményebb hangot kell megütni.

– A Weiss-művek akkor is óriási falat – tiltakozott Endre. – Magyarország nem adhatja át szó nélkül a legnagyobb állami bevételét és a legtöbb munkást foglalkoztató anyacéget.

– A Führer ez ügyben félreérthetetlen utasítást adott – szögezte le Eichmann. – Háború van, szükséges az utánpótlás. A Weiss-művek hadiipari és élelmiszer-ellátó gyárai kulcsfontosságúak a birodalomnak.

– És a műkincsek? – vetette fel Baky. – Azt is el akarják vinni? Nem hinném, hogy azok is elengedhetetlenül szükségesek lennének a háború folytatásához. A Weiss családnak nyilván rengeteg egyéb vagyontárgya van.

– A műkincsek tekintetében van némi mozgásterem – felelte Eichmann. – De a zsidó vagyont először össze kell gyűjteni és szelektálni, aztán a pontos leltározás után határozhatjuk meg, hogy mi lesz a magyar kormány vezetéséé és mi a mienk – nézett jelentőségteljesen a küldöttekre.

– Úgy érti, mindent elvisznek, és amit még az elhagyott házakban a befőttesüvegben eldugva találunk, az a miénk? – kérdezte Endre. – Ez nem

túl igazságos.

– Emlékeztetném önöket, hogy Németország szállta meg Magyarországot és nem fordítva! – jelentette ki Eichmann. – Úgy érezem, a Führer óriási szívességet tesz azzal önöknek, hogy ezt nem akarja minden intézkedésében nyomatékosítani.

Ezért is tárgyalunk most egy asztalnál és nem csőre töltött puskák előtt.

A teremben egy pár pillanatig néma csönd lett. Majd Endre megköszörülte a torkát.

– Ha így van, akkor minél több családot deportálni kell – hozta fel. – Önök százezer munkaképes zsidót kértek, ahhoz még hozzá jönnek a családjaik. És még az is, hogy mi nem tudjuk, milyen munkára szánják őket. Lehet, hogy akiket mi válogatnánk ki, nem lennének megfelelők, ezért inkább nagyobb létszámban gondolkozzunk, csak, hogy biztosra menjünk – nézett jelentőségteljesen Eichmannra. – Többől több marad – utalt egyértelműen a vagyonra. Eichmann hosszasan nézett a belügyi államtitkár szemébe.

– Rendben, majd mi kiválogatjuk őket a munkatáborokban – bólintott az SS-tiszt. – Maguknak csak az a feladatuk, hogy tereljék össze őket és szervezzék meg a vasúti szállítást.

– Azt ránk bízhatja – bólintott Endre.

– Akkor, azt hiszem, mindent megbeszéltünk – nézett körbe Eichmann, majd összerendezte kezei között a papírokat. – Remélem nem csak a tárgyalóasztalnál ilyen hatékonyak! – állt fel elégedetten.

– Engedje meg, hogy meghívjuk egy baráti vacsorára önt és a küldöttségét – nyájaskodott Endre. – Étel és egy remek bor mellett mindig jobban meg lehet beszélni a részleteket – mosolygott.

– Akkor este találkozunk – búcsúzott Eichmann és kivonultak a tárgyalóból.

Pár órával később Mattauer a szállodai szobában készítette elő főnöke díszegyenruháját a vacsorára.

Ő maga már a fogadáshoz öltözött. Izgatottan várta a tárgyalás folytatását. Azt már kitanulta, hogy az igazán lényeges részleteket mindig étel vagy egy jó szivar mellett szokták megbeszélni. Lekefélte az ezredes zakóját, és az ágyra készítette, míg Wölder a fürdőszobában borotválkozott.

– Mit gondol a magyarokról? – kérdezte félszegen a megbeszélésről. Sok kérdés nem hagyta nyugodni, és alig várta, hogy Wölderrel négyszemközt maradhassanak. Az ezredes mindig megosztotta nézeteit az immár családtagnak számító hadnaggyal.

– Nem lesz velük gond – mondta Wölder, miközben lehúzta a borotvájáról a habot, és egyet szippantott a mosdókagyló szélére helyezett cigarettából. – Himmler feleslegesen aggódott. Senki nem fog itt gettófelkelést szítani, mint Varsóban. Úgy tűnik, szívességet teszünk nekik, hogy megszabadítjuk őket a zsidóktól – tette vissza a cigarettát, hogy az arca másik felét is leborotválja.

– Igen, magam is így éreztem – kezdte Mattauer. – De az a szóváltás… a vagyon…

– Mohó, vérszívó pióca mind – mondta elhúzott szájjal a pengére figyelve Wölder. – Azt hiszik, hogyha barátságosak vagyunk velük, már követelőzhetnek is. Eichmann jól kezelte a kérdést.

– Nem értem, miért vagyunk velük ilyen elnézőek – vetette fel Mattauer.

– Az egész politika – kocogtatta meg a pengét a mosdókagyló szélén Wölder. – A harctéren egyszerű szabályok vannak, vagy az ellenség hal meg, vagy mi. De a politikában mindig az érdekek szabják meg az irányt. A Führer érdeke, hogy minél előbb megtisztítsuk Európát a zsidóktól, és a tőlük elkobzott felmérhetetlen vagyon mind Németországra szálljon. Hogy mindez zökkenőmentesen és hatékonyan történjen, szövetségesek kellenek. Akik úgy érzik, fontosak. Akik úgy érzik, ha jól teljesítenek, megkapják a méltó jutalmukat – nevetett a fejét ingatva.

– De nem kapják meg – fejezte be a gondolatot Mattauer mosolyogva.

– Kövérebb lesz a disznó, ha eteted – kezdett neki egy újabb arcrész borotválásának Wölder.

– Úgy érti, ha a magyarok is kapnak a zsidó vagyonból, nem hallgatják el előlünk a titkos svájci számlákat?

– Maga is hallhatta – nézett a hadnagyra a tükörből az ezredes. – Mi csak százezer zsidót kértünk, Endre pedig már a többszörösére készít terveket. Hogy is mondta, „a többől több marad”? Csak bírjuk kapacitással. Egyébként meg az övék lehet minden, amit a hátramaradt házakban találnak – vonta meg a vállát az ezredes és újra a cigarettájáért nyúlt.

– Igen hallottam – gondolkodott el Mattauer. – Ugyanakkor nem értem, mire tudják használni az ingatlanokat abban a pár évben, amíg a családok

nem térnek vissza – töprengett hangosan. Az ezredes karja egy pillanatra megállt a levegőben és a beosztottját nézte.

– Nem jönnek azok vissza – mondta értetlenül. – Ezt mindenki tudja.

Mattauer elgondolkozott.

– Tudja értem, hogy a munkaszolgálatosok szeretnék, ha a családjaik is a közelben lennének, de nem tudom, hogyan fogunk elszállásolni ennyi embert – mondta végül, komolyan fontolóra véve a problémát.

– Már megvan a helyük – fordult felé az ezredes, miközben egy törölközővel letörölte arcát. – Maga még soha nem járt Auschwitzban, igaz? – kérdezte.

– Nem uram, még nem jártam.

– De hallani hallott már róla – nézett mélyen a szemébe.

– Igen, uram. Tudom, hogy a zsidó munkások gyárüzemekben és útépítéseknél dolgoznak. A birodalmat építik, és a hadsereget látják el – válaszolta a hadnagy. – Kiváló tervnek tartom, csak azt nem értem a hároméves gyerekek és az idős asszonyok mivel járulnak hozzá Németország fejlődéséhez, miközben etetjük és elszállásoljuk őket.

– Na, látja, ezt a véleményt többen is osztják az SS-en belül – felelte Wölder hamiskásan.

– Én csak nem értem, miért hagyjuk, hogy ez az Endre a kértnél jóval több zsidót küldjön Auschwitzba. Véleményem szerint ezzel nagyobb terhet veszünk a nyakunkba.

– Ne törje annyit a fejét ezen, az nem a maga problémája – veregette meg a vállát az ezredes. – A mi feladatunk most az, hogy figyeljük és segítsük Eichmann tevékenységét.

– Igen, uram, értem – húzta ki magát a hadnagy.

Kicsit elszégyellte magát, hogy kérdéseivel túllépett egy határon. Így utólag már úgy hangzott maga előtt, mintha megkérdőjelezné a nálánál jóval magasabb rangú tisztek döntését.

Wölder közben felöltözött.

Már a vaskeresztjét igazította el, amikor ismét Mattauerhez fordult.

– Az idő most a legfontosabb kérdés! Nem késlekedhetünk semmiben. Mielőbb tájékoztatni kell a Gestapo irodáját a mostani megbeszélésen egyeztetett rendeletekről – mondta Wölder.

– Ezt nyilván Eichmann emberei már megtették – válaszolta Mattauer.

– Mégis jobban érezném magam, ha személyesen keresné fel Keller alezredest. Csak, hogy biztosak legyünk benne, hogy nem vész el az információ – tette hozzá. – Legyen olyan jó és vigye át a törvénytervezeteket. Ezennel felmentem a vacsorameghívás alól.

– Igenis, uram – bólintott Mattauer, de belül rosszul érezte magát. Biztos volt benne, hogy ez egy burkolt büntetés a kotnyelessége miatt. Tudta, hogy Keller hivatalos úton is megkapja a törvénytervezeteket. Ő pedig most nem vehet részt a vacsorán. Nem mutatta csalódottságát. Egy biccentéssel fejet hajtott a parancs előtt, majd kinyitotta az ajtót az ezredesnek, aki hátra sem nézve otthagyta a szobában.

5. FEJEZET

Mattauer kiszállt az autójából és felnézett az épületre. A német birodalmi zászló a kapu felett lobogott. Megigazította tiszti oldalfegyverét, és végigsimított az egyenruháján, hogy úgy lépjen be a kapun, ahogy egy SS-tisztnek illik. „Fegyelem, elkötelezettség, szilárdság” – ezek voltak Mattauer alapelvei.

Úgy gondolta, ezek azok a jellemvonások, amik a német fajt a többi fölé emelik. Ezért lehettek a zsidók és a többi nem tiszta vérű embercsoportok csak a németek kiszolgálói. A munkások. És a Gestapo ennek a nagyszabású tervnek volt a kivitelezője. Kicsit megköszörülte a torkát, és átvette a bal kezébe az aktatáskát, amit magával hozott, majd elindult az elfoglalt épület felé. A kapuban álló őrök megállították és elkérték az igazolványát.

– Hans Mattauer hadnagy. A Gestapóhoz. Wölder ezredes küldött – mutatkozott be az ajtónállóknak.

– Keller Gestapo-helyettes már várja – bólintott a jobb oldali, majd felemelte tekintetét és katonásan felemelte jobb kezét. – Heil Hitler!

Mattauer viszonozta a köszönést, majd előrelépett. A súlyos faajtó hangos nyikorgással kinyílt, ahogy lenyomta a vasból készült szépen esztergált kilincset. A körfolyosós épületbe kétoldalt lépcsők vezettek fel. Középen egy kovácsoltvasból készült kalitka vette körül a liftaknát. Mattauer elindult felé, de az egyik őr utána szólt.

– Nem működik. Gyalog kell mennie, a másodikra.

– Köszönöm – bólintott vissza Mattauer, majd lendületesen megindult a lépcsőn felfelé. Be akarta hozni azt a pár percet, amit az ajtóban elvesztegetett.

A folyosó kövein hangosan koppantak léptei. Kicsit kellemetlenül érezte magát, léptei betöltötték az épületet, mintha rajta kívül más nem is lett volna ott.

– Mattauer hadnagy! – fogadta az egyik lakás ajtajában megjelenő Gestapo-helyettes. Mattauer ahogy meglátta, összecsapta a sarkát, és feltette jobb kezét. Keller kissé nyeglén viszonozta a köszöntést, majd beinvitálta az irodának kinevezett lakásba, ami egykor egy nagyobb rezidencia lehetett. Perzsaszőnyegek borították a padlót, és üvegkristály csillárok lógtak a plafonról. A falak mellett csodálatos asztalosmunkát dicsérő faragott üveges

szekrények sorakoztak, tele bőrkötésű könyvekkel. Az ülőgarnitúra hasonlóan előkelő díványokból és fotelekből állt. – Zsidóké volt – mondta Keller magyarázatként. – Már nincs szükségük rá. Ami azt illeti, jó ízlésük volt.

– Az ezredes úr ezt küldi magának – vett elő egy mappát a bőrtáskájából Mattauer. – A magyarok dolgozták ki, a gettók kialakításának tervezete. Azt hiszem, ez az ön irodájára tartozik.

– Tegye csak le – intett Keller.

– Néhány törvénytervezet is van benne a Dávid-csillag viseléséről, és a szimpatizánsok elkülönítéséről. Az ezredes jóváhagyta őket, kérem, intézkedjen, hogy az emberei minél előbb megkezdhessék a munkát.

– Majd észben tartom – felelte kissé sértetten Keller.

Mattauer zavartan nézte a Gestapo-helyettest, aki végtelen nyugalommal gyújtott rá egy cigarettára.

– Bele sem néz? – kérdezte a hadnagy.

– Megmondhatja az ezredesnek, hogy már régen dolgozunk az ügyön – fújta rá a füstöt.

– Melyik ügyön? – kérdezett vissza Mattauer, és ellépett a kellemetlen cigarettaszag útjából.

– Az összesen! Gettósítás, elkülönítés, szimpatizánsok begyűjtése…

– De hiszen csak most… – mutatott a papírokra Mattauer, majd összeráncolt homlokkal Kellerre nézett. – Ezekhez a műveletekhez legális hátteret kell biztosítanunk – idézte Eichmann szavait.

– A szimpatizánsok elkülönítése rendeletek nélkül óriási ellenállást válthat ki.

– Nem, ha szakszerűen végezzük a munkánkat – jegyezte meg a gestapós. – Csak arra kell ügyelni, hogy minden gyanús elemet eltávolítsunk.

– Minden gyanús elemet?

– Nézze – fújt újabb füstöt a levegőbe Keller.

– A zsidókat leszámítva még rengeteg olyan nemkívánatos elem van a társadalomban, akiket már régóta megfigyelünk, és ha kell, beavatkozunk. Ilyenek a liberális értelmiségiek, újságírók, költők, művészek. Aztán vannak a velük szimpatizáló politikusok, de a legveszélyesebbek a liberális érzelmű katonák.

– Nem foghat el mindenkit – vetett ellent Mattauer.

– Miért nem? – kérdezett vissza a Gestapo-helyettes.

– A magyarok együttműködnek. Nem égethetjük fel a hidakat a szövetségeseinkkel!

– A szövetségeseinkkel? – nézett rá kételkedve Keller.

– Horthy kormányzó egyértelműen a britekkel szimpatizál. Honnan tudja, hogy holnaptól nem amellett fog kardoskodni, hogy kivonuljunk az országból? Ezek nem a szövetségeseink, csak egy leigázott nemzet. És mindenhol vannak ellenlábasaink. Ha nem akar lázadást, akkor el kell távolítanunk a nem kívánatos egyéneket.

– Mégis hova távolítja el őket? – háborodott fel a kijelentésen Mattauer. Igazi veszélynek érezte a Gestapo-helyettes önkényeskedésének lehetséges jogi következményeit. Akár az egész tervüket is veszélybe sodorhatták.

– Jöjjön velem – állt fel végül Keller, és határozottan az ajtó felé indult. A hadnagy követte a liftig. A Gestapo-helyettes elővette a kulcsát, és elfordította a zárat a liftajtón.

– Nem működik – jegyezte meg Mattauer.

Keller felé fordult és a cigivel a szájában elmosolyodott.

– Nekem működik!

Mattauer úgy érezte a Gestapo-helyettes minden megnyilvánulásával éreztetni akarta hatalmi fölényét. A liftet illetően azonban igaza volt, mert pár pillanat múlva nagy zúgással megérkezett a kabin. Elhúzták a kovácsoltvas ajtókat és beszálltak. Keller a legalsó gombot nyomta meg. A gépek újra felzúgtak, a lámpák egy pillanatra villózni kezdtek, majd a felvonó lassan megindult lefelé. Mattauer maga elé bámult a földre. Nem tudta nem észrevenni a szakszerűtlenül feltörölt vérfoltokat a padlón.

– Hova megyünk? – kérdezte végül.

– A pincébe – felelte Keller és a földre dobva elnyomta a csikket. – Az egyik egységem ott látja el a munkáját.

– A pincében? Milyen munkát végeznek?

– Hírszerzés, elhárítás… – vonta meg a vállát a Gestapo-helyettes. – Ahogy egy titkosrendőrségnél szokás.

A lift elhagyta a földszintet. A betonelemek most már fojtón ölelték körbe a felvonó kalitkáját.

Mattauer kezdte nagyon rosszul érezni magát.

Biztos volt benne, hogy a föld alatt csakis vallatóhelyiségeket működtethet titokban a Gestapo.

Ahogy leértek, egy sötét folyosón mentek végig, ami egy vasajtóban végződött. Keller hármat kopogtatott. A pincében párás meleg volt, nyilván az itt működő kazán miatt. Lépéseket hallottak. Egy nagydarab, izzadt arcú, koszos kezű katona nyitott ajtót. Csak a trikója volt rajta, a zubbonyát nem viselte, a nadrágtartója pedig a combja mellett lifegett. A szájában csikk lógott.

– Heil Hitler – tette fel köszöntésre a kezét.

Mattauer elszörnyülködött, ahogy megérezte az izzadt testszagot, ami a katona bozontos hónaljából áradt.

– Hol a zubbonya? – kérdezte megbotránkozva.

– Bár az urakat a Waffen-SS bocsátotta rendelkezésünkre, idelent nem kell viselniük – fordult hátra Keller, akit láthatóan nem érdekelt a beosztottja hanyagsága. – Nem akarjuk bepiszkolni érdemtelenek vérével. Hogy állunk? – kérdezte végül a katonát.

– A harmadik cellában áttörést értünk el – jelentette a katona.

– Remek, vezessen oda bennünket! – kérte Keller és kezével előre tessékelte a hadnagyot.

Mattauer a katona után indult, akinek a trikóján kereszt alakú izzadtság volt, nyilván a nadrágtartó helyén, és a nadrágszélén is jókora folt volt látható. Igyekezett nem tudomást venni róla. Ahogy a harmadik cellához értek, ennél sokkal kellemetlenebb bűz csapta meg az orrát. Négy, hasonlóan igénytelen kinézetű katona állt körül egy székre kötözött férfit, aki meztelenre volt vetkőztetve. Testét néhol beszáradt, néhol frissen vágott véres sebek borították, a feje előrebukott. A homályban nem lehetett kivenni az arcát. A helyiségben gyéren világított egy mennyezetről lelógó csillár, és a sarokban lévő asztalon egy erősebb lámpa volt lefordítva a föld felé. Mattauer most már tudta, honnan jön a bűz. A kivágott vasszékre szíjazott férfi alatt emberi ürülékfoltok látszottak.

– Ki ez az ember? – kérdezte Mattauer Keller felé fordulva. Nem akarta tovább nézni a megkínzott alakot.

– Szabó István, egy liberális hetilap szerkesztője – felelte Keller.

– Zsidó? – kérdezte a hadnagy.

– A papírjai szerint nem az – rázta a fejét a Gestapo-helyettes. – De úgy gondolkozik. Tehát az.

Mattauer a fejét ingatta.

– Mégis mit vétett?

– Majd elmondja ő – biccentett a katonája felé Keller. – Ébresszék fel!

Mattauer figyelte, ahogy a tiszt levesz az asztalról egy üvegcsét, kinyitja és a fogoly orra alá helyezi. Az éles szagtól rögtön elhúzta a fejét.

– Mondja el, hogy mit csinált! – lökött egyet rajta a katona. A férfi halkan dünnyögött valamit. – Németül beszéljen, tata! – vágott végig rajta az egyik katona egy szíjjal. A férfi feljajdult és egy percre megfeszült a háta.

– Röplapokat nyomtattam – felelte immár németül.

– Röplapokat? Milyen röplapokat? – kapta fel a fejét Mattauer.

– „Békét a hazának. Békét a világnak" – mondta a férfi.

– Na, látja? – mondta Keller. – Áruló! Felbujtó röpcédulákkal árasztotta volna el a várost, ha nem kapjuk el.

– Alezredes, válthatnánk pár szót négyszemközt? – fordult felé a hadnagy. Keller kiment a folyosóra, és az embereit visszatessékelte a cellába, majd becsukta mögöttük az ajtót.

– Parancsoljon, hadnagy – nézett a szemébe.

– Miért bűn az, ha valaki a háború végét akarja? – kérdezte Mattauer.

– Ez egy megszállt ország. Mi vagyunk a megszállók. Aki a háború végét hirdeti, a bukásunkat akarja, azt, hogy menjünk innen. Ergo arra bujtja fel az embereket, hogy lázadjanak fel ellenünk. Tehát, az ilyet el kell távolítani, mielőtt nagyobb problémát okoznának.

– Szóval egyszerűen elfogja és megkínozza őket? – kérdezte döbbenten Mattauer.

– Ugyan, hadnagy, úgy beszél, mintha még nem ölt volna embert. Pedig információim szerint ön a harctéren szolgált.

– Igen, úgy van. A harctéren. Ahol az ellenség kezében fegyver van, és rám szegezi. Olykor túlerőben. Ott vagy az ellenség hal meg, vagy én. Nem tudom, milyen elképzelése van a harctérről, uram, de mi ott nem megkötözött, fegyvertelen embereket gyilkolunk, akiknek az a legnagyobb bűnük, hogy a háború végét kívánják!

– Itt más törvények uralkodnak – válaszolta Keller. – Ez itt épp olyan hadviselés, mint a maguké, talán még keményebb is, mert itt előre kell látni az eseményeket, és olvasni a sorok között, hadnagy – bökte meg mellkasát kioktatóan mutatóujjával. – Az, hogy itt maguk nyugodtan alhatnak, azért van, mert én rendesen végzem a munkámat.

– Rosszabbul bánik velük, mint a zsidókkal – vágott vissza Mattauer. Keller a hadnagy szemébe nézett. Elmosolyodott, majd elővette a zsebéből a cigarettásdobozát, és egy szálat kihúzott a fogával.

– Magának fogalma sincs, mi történik a zsidókkal, ugye? – kérdezte, miközben visszagyűrte a papírdobozt a zsebébe.

– Dehogy nincs – háborodott fel Mattauer. Gyűlölte, ha fiatalkora miatt tudatlannak nézik. – Munkatáborba kerülnek. Dolgoznak, építik a birodalmat!

– Bizony, a birodalmat – veregette meg lekezelően a vállát Keller, majd meggyújtotta a cigarettát. Mattauer elhúzódott. – Tájékozódjon inkább, mielőtt megszólal, hadnagy. A zsidók többsége, akiket bevagoníroznak, nem éri meg a másnap reggelt sem. Én legalább megspórolok egy fuvart az államvasutaknak – mutatott a folyosó végén lévő ajtó felé, amire egy fekvő nyolcas volt rajzolva. A hadnagy tisztában volt vele, hogy a végtelen jele a likvidáló szobát jelenti.

– Nem lőhetnek mindenkit agyon – sziszegte vissza Mattauer. Keller egyetlen szavát sem hitte el. Csak egy pszichopatát látott maga előtt.

– Valóban nem – felelte a Gestapo-helyettes –, az iszonyú pazarlás lenne a birodalom részéről – szívott mélyet a dohányból. – Odaát fejlettebb technológiát alkalmaznak.

Mattauer a fejét ingatta.

– Maga elmebeteg – suttogta alig hallhatóan.

– Mindezt jelentenem kell az ezredesnek.

– Csak tessék – állt félre Keller cigarettás kezével az ajtó felé mutatva. – Kívánja, hogy visszakísérem az autójához?

– Nincs szükség rá – emelte fel a tenyerét a hadnagy. – Csak engedjen ki innen!

Mattauer idegesen dobolt a térdén ujjaival, alig várta, hogy az autó beforduljon a saját központjuknak kinevezett szálloda elé. Kipattant a kocsiból és besietett az épületbe. Nem is figyelt az őrökre, csak kézfelemeléssel köszöntötte mindet, miközben kapkodva szedte a lépcsőfokokat felfelé.

Egyenesen az ezredes szobájához ment, és két kopogtatás után meg sem várva a választ, benyitott.

– Ezredes úr, azonnal beszélnünk kell! – nyögte ki egy szuszra. Wölder hátrafordult, Mattauer csak most látta meg, hogy telefonkagylót szorít a

füléhez. Ujjával várakozásra intette beosztottját. Mattauer megszeppent a szigorú tekintettől, de nem tágított. A talpán billegve igyekezett moderálni magát.

– Mi ilyen sürgős? – tette le a telefont az ezredes.

– Herr Standartenführer – kapkodta a levegőt a hadnagy. – Most jöttem a Gestapótól… Olyan dolgokat láttam, amiket azonnal jelentenem kell.

– Csak lassan fiam – nyugtatta Wölder, és töltött magának egy italt a nemrégiben véget ért vacsora után.

– Az… az ember… Keller, önkényesen kézbe vette az irányítást.

– Pontosan mire gondol? – kérdezte továbbra is nyugodt hangon az ezredes.

– Foglyokat ejt és kínoz meg. Magyar, tiszta vérű foglyokat – beszélt összefüggéstelenül. – Parancs, és arra felhatalmazó törvények nélkül. Veszélyes lehet az egész akciónkra nézve. Köztiszteletben álló magyarokat fogat el az embereivel, a pincében megkínozza és kivégzi őket – mondta el egy szuszra.

– Épp most tettem le a telefont Kellerrel – sóhajtotta Wölder. – Tájékoztatott, hogy ide tart hozzám, és lehet, hogy eléggé feldúlt. Azt is mondta, hogy talán félreértette néhány intézkedését.

Mattauer tágra nyitott szemmel fogadta a hírt, hogy Keller megelőzte.

– Nem értettem félre semmit – rázta a fejét Mattauer. – A saját szememmel láttam, mit művelnek…

– Ön most az SS egy magas rangú tisztjéről beszél, akinek ezekben a cudar időkben egyedül kell helyt állnia egy idegen országban – figyelmeztette az ezredes. – Jól gondolja meg, hogy mit mond!

– Keller Gestapo-helyettes elfogatott és összeveretett egy embert, aki nem is volt zsidó, aztán kivégezték.

– És ezt mind ön a saját szemével látta? – kérdezte az ezredes. – Nem is volt nála olyan hosszú ideig!

Mattauer egy pillanatra megingott, nem értette az ezredes miért forgatja ki a szavait.

– A végeredményét láttam, uram – felelte.

– Egy halottat?

– Nem, egy összevert embert – próbált pontosan fogalmazni a hadnagy. Az ezredes elgondolkodott, majd a szobában fel-alá sétálva próbálta rekonstruálni a történteket.

– Tehát nem látta, hogy megverik, sőt azt sem, hogy kivégzik.
– Nem, uram.
– Akkor mit látott pontosan?
– Egy meztelenre vetkőztetett embert, aki vasszékre bilincselve ült a saját ürülékében. A teste tele volt korbács által okozott sebekkel.
Mellette négy trikóra vetkőzött katona állt, izzadtan, kimelegedve, szíjakkal és korbáccsal a kezükben. Uram, a szituációból egyértelmű volt, hogy ők verték meg.
– A négy trikóra vetkőzött katona? – kérdezett vissza Wölder elgondolkodva. A hadnagy most látta először az arcán, hogy méregbe gurul.
– Igen, ezredes úr – bólintott Mattauer. – Így volt.
– És a Gestapo-helyettes ezt szó nélkül hagyta? – nézett rá kérdőn Wölder.
– Igen uram – bólintott a hadnagy.
– Ez katonához méltatlan viselkedés – dörmögte Wölder.
– Gondoltam, hogy ez önt is zavarni fogja, ezért akartam jelenteni – folytatta kissé felszabadultabban Mattauer.
– Nagyon jól tette, hadnagy. Tudja, a Gestapo jóval korábban érkezett az országba, mint mi. Bizonyos feladatokat a saját belátása szerint kellett megkezdenie, de lehet, hogy ezúttal nagyon önkényesen értelmezte a szabályainkat. – Mattauer nyelt egyet, ő inkább brutálisnak és kegyetlennek írta volna le Keller jellemzését, de egy jóval magasabb rangú tisztről volt szó, ezért inkább nem szólt. – Azonnal visszahívom Kellert, néhány momentumot láthatóan kihagyott a jelentéséből.
– Köszönöm, uram – nyugodott meg a hadnagy. Tisztelgett és már fordult is ki az ajtón.
– Maradjon, hadnagy, még beszédem van magával – kérte Wölder, miközben a kagyló ismét a fülénél volt. – Keller? Mattauer hadnagy az imént ismertette velem a történéseket. Vegye tudomásul, hogy maga az SS főtisztje, és mint olyan, követelje meg az embereitől az SS-katonához méltó megjelenést! Meg ne halljam még egyszer, hogy akár csak egy közlegény is az uniformisa nélkül lófrál az épületben. Az egyenruha az összetartozásunkat szimbolizálja, nem akarok többet trikóra vetkőzött katonákról hallani! Megértette? – várt a válaszra Wölder. – Remélem is! – fejezte be a telefonbeszélgetést és lecsapta a kagylót. – Hallatlan, egy tiszt legyen minden körülmények között tiszt, nem igaz, hadnagy?

Mattauer csak lassan jutott szóhoz.
– Ezredes úr – formálta lassan a szavakat. – Az az ember semmi rosszat nem tett, amiért így kellene vele bánni, csak röpiratokat nyomtatott, hogy legyen végre béke, és maga az egyenruha miatt fenyítette meg az alezredest?
– Mit merészel fiam! – szólt rá Wölder. – Maga még túl fiatal és tapasztalatlan, hogy ezeket a dolgokat megértse! Az az egyenruha a védjegyünk. A Gestapo munkájának köszönhetően övezi az SS-jelvényeket feltétlen tisztelet. Keller azt a tekintélyt vívja ki, amiért maga előtt Vörös-tengerként nyílik szét a tömeg, ha megjelenik az utcán. Gondolja, hogy ez a csőcselék tudja, hogy maga milyen jó katona a fronton? Dehogy. Ők csak azt tudják, amit Keller itt beléjük nevelt. Nem a tányérsapkáján lévő halálfej a félelmetes, hanem amit mögé gondolnak. Ezért kell az SS-katonáknak mindig és minden helyzetben viselni az egyenruhát! A félelem és a hatalom jelképe megvéd minket is egy esetleges lázadástól. Különben hogyan fegyelmezné a leigázott népeket egy maroknyi katonával?
Mattauer csak állt ott, hallgatva az embert, akire eddig felnézett, és olyan mély megdöbbenést és csalódottságot érzett, amilyet még soha életében. Mindeddig büszke volt a népére, a pártjára és az egyenruhájára, de ebben a pillanatban mindez a korlátok nélküli kegyetlenség szimbóluma lett. És pályafutásában először, nem akart egy lenni közülük.
– Sajnálom, uram, de nem értek egyet a Gestapo-helyettes módszereivel – mondta halkan.
– Maga még csak hadnagy – vont vállat az ezredes. – Még sok mindent meg kell tapasztalnia ahhoz, hogy megértse a vezetőség döntéseit. Ezért van az ön hajtókáján csupán három ezüstnégyzet és az enyémen egy tölgyfalevél! – Mattauer fejet hajtott a rendfokozat előtt, de most képtelen volt az ezredest tisztelni. – Azért osztották mellém, hogy a legjobbtól tanuljon – fordult felé az ezredes. – Ezért, hogy kijavíthassa a tévedését, holnaptól a Gestapo-helyettes mellett végez szolgálatot. Remélem, a közös munka majd megfelelően kitárja a látóterét, és képes lesz a dolgok mögé látni. Ne hozzon rám szégyent!
Mattauert váratlanul érte a büntetés, mégsem ellenkezett, csak nyelt egyet.
– Igyekezni fogok, uram – válaszolta gépiesen, miközben megdöbbenve konstatálta, hogy bárhova követte volna felettesét a harcban, de most olyan

csatát kezdtek vívni, amiben ő nem akart részt venni.

6. FEJEZET

A Budapesti Segélyező és Mentőbizottság ideiglenesen működött egy belvárosi lakásban, ahol megszokásból kartonpapírokkal fedték le az ablakokat, hogy elrejtsék az éjszakai bombázók elől a lámpák fényét. A mozgalom tagjai a nappaliban egyeztették a másnapi teendőket, míg egyik társuk, Lajtai a kisszobában az asztal fölé görnyedve körmölt, egy petróleumlámpa fényénél.

Még csak a negyvenötödik oldal aljánál tartott, de úgy érezte, képtelen tovább írni. Levette a szemüvegét, megnyomkodta az orrnyergét, és az asztalra könyökölt. A betűk szinte összefolytak a szeme előtt, nem bírt többet olvasni. Fejét a tenyerébe temette és hagyta, hogy a kéz melege jótékonyan nyugtassa elfáradt szemét. A kisszoba ajtaja megnyikordult, de Lajtai meg sem moccant.

– Kész vagy? – hallotta meg Schweiger barátja hangját az ajtóból. Nem akart válaszolni. – Jól vagy? – firtatta tovább aggodalmas hangon a barátja.

– Nem, nem vagyok jól – sóhajtotta Lajtai.

– Sok van még hátra? – kérdezősködött türelmetlenül Schweiger.

– Még tizenöt oldal – emelte újra fel a fejét Lajtai és a papírlapokba révedt.

– Nehéz a szöveg? Vagy olvashatatlan a kézírás? – lépett mellé a társa, és felemelte a német nyelven íródott jegyzőkönyvoldalakat, hogy belelapozzon. Lajtai hallotta, hogy beszélgetésükre mások is a belső szoba ajtajához gyűltek. – Máskor sokkal gyorsabban lefordítottál ennél többet is.

Most pedig már két napja ezt bújod.

– Tudom – vette vissza a papírokat Lajtai. – A kézírás olvasható, és minden szót értek, csak éppen… – hallgatott el egy pillanatra és a barátjára nézett –, csak éppen felfoghatatlan, amit olvasok.

Schweiger elvette barátja elől a már lefordított írást, és belenézett.

– Mi az? – kérdezték az ajtóban állók.

– Két szlovák auschwitzi menekült zsidótársunk beszámolója – mondta Schweiger –, amolyan jegyzőkönyvféleség.

– Mit írnak? – kérdezgették tovább kíváncsian társai. Schweiger találomra elkezdte hangosan felolvasni az egyik oldalt.

„Auschwitzban azonnal egy nagy barakkba vezettek bennünket. A barakk egyik oldalán le kellett adnunk a csomagjainkat, a másikon teljesen le

kellett vetkőznünk, s átadtuk értékeinket. Utána meztelenül átmentünk a szomszédos barakkba, ahol a fejünket és az egész testünket leborotválták, s Lysollal *fertőtlenítették. A barakkból kifelé jövet mindegyikünk kapott egy számot. A mi számozásunk 28 600-zal kezdődött, és sorozatosan ment tovább* – lapozott, és pár oldallal később újra hangosan felolvasott egy bekezdést. – *Az épületeket, amelyeket Birkenauba érkezésünkkor láttunk, 12 000 orosz hadifogoly építette. Őket 1941 decemberében szállították oda. A kivételesen kemény tél során olyan embertelen körülmények között dolgoztak, hogy megérkezésünkig szinte valamennyien elpusztultak…”*

– Borzasztó – pergette a lapokat Schweiger.

– Pedig még csak az elején tartasz – ingatta a fejét szomorúan Lajtai. Barátja folytatta a felolvasást.

„A kórház főnöke, a 3350-es számú lengyel politikai fogoly, Viktor Mordarki volt. A kórház nem volt más, mint a halálra várók gyűjtőhelye. Az összes munkaképtelen foglyot a kórházba küldték. Orvosi kezelésről és ápolásról szó sem volt. Mindennap kb. 150-en haltak meg. A hullákat naponta átszállították az auschwitzi krematóriumba.”

– Naponta százötvenen? – kérdezett vissza egy fiatal cionista mozgalmi tag.

– Ez csak a kezdet – fordult felé Lajtai. – Lapozz tovább! – nézett barátjára. Schweiger bólintott.

„Egyidejűleg elkezdődött az ún. »szelektálás«. Hetente kétszer, hétfőn és csütörtökön az orvos kijelölte azokat a foglyokat, akiket elgá… – Hogy mi? – olvasta újra a szót Schweiger. – *Akiket elgázosítással ki kellett végezni, és holttestüket el kellett égetni. A kiszelektált személyeket teherautóval a nyírfaligetbe vitték. Azokat, akik oda élve megérkeztek, az égető gödör mellett erre a célra kialakított nagy barakkban elgázosították, azután a gödrökben elégették. A 7-es blokkban ilyen módon hetente kb. 2000 ember halt meg, Közülük kb. 1200 személy »természetes« halállal, úgy 800 pedig »szelektálás« révén…*

– Ez képtelenség! – tette hozzá, és újra átugrott néhány oldalt.

„1943. február végén kezdte meg működését az újonnan felépített krematórium és gázkamra Birkenauban. A nyírfaligetben abbahagyták az elgázosítást és a hullaégetést, s ettől az időponttól kezdődően az erre a célra létesített négy krematóriumban végezték ezt a tevékenységet. A nagy árkot a nyírfaligetben lefedték, s a talajt elegyengették. A hamut korábban

is már trágyázásra használták a harmansei gazdaságban, s így ma már alig találhatók meg a tömeggyilkosság nyomai.”

– Na, várjunk csak! – szólt közbe az egyik mozgalmi tag. – Azt akarod mondani, hogy építettek egy krematóriumot külön a zsidók megsemmisítésére? Én ezt képtelen vagyok elhinni!

Schweiger nem emelte fel tekintetét a jegyzőkönyvből, csak ujjával mutatta, hogy maradjanak csöndben, és folytatta a felolvasást.

„A hamvasztó helyiség közepéből egy magas kémény emelkedik ki. Körülötte kilenc kemence épült, mindegyik négy nyílással. Minden nyílásba három átlagos méretű holttestet lehet elhelyezni, amelyek másfél órán belül teljesen elégnek. A kemencék kapacitása eléri a napi 2000 holttestet.

A hamvasztó helyiség mellett található a nagy előkészítő terem, amelyet úgy rendeztek be, hogy fürdőcsarnok benyomását keltse. A csarnokban 2000 ember fér el, s alatta állítólag van egy másik, hasonló méretű csarnok is. Innen egy ajtón keresztül vezet az út a néhány lépcsőfokkal lejjebb fekvő, nagyon hosszú és szűk gázkamrába.

A gázkamra falain zuhanyrózsák vannak, így a kamra egy óriási fürdőcsarnok látszatát kelti. A kamra lapos mennyezetén három légmentesen elzárható ablak van. A gázkamrából sínpár vezet a kemencékhez az előcsarnokon keresztül. Az áldozatokat először az előcsarnokba vezetik, ahol azt mondják nekik, hogy a fürdőbe mennek. Itt levetkőznek, s tovább ámítják őket azzal, hogy két fehér köpenybe öltözött férfi mindenkinek törülközőt és szappant oszt szét. Utána a gázkamrába préselik őket. 2000 ember teljesen megtölti a kamrát, úgy, hogy ott csak állva férnek el. Azért, hogy ennyi embert beszorítsanak, gyakran a kamrába lőnek, és így kényszerítik a bent levőket arra, hogy előre húzódjanak. Ha már mindenki a kamrában van, kívülről bezárják az ajtót. Ezután egy kis szünet következik, bizonyára azért, hogy a kamra hőmérséklete a kívánt hőfokot elérje. Utána gázálarcos SS-katonák másznak a tetőre, az említett ablakokat kinyitják, és bádogdobozokból port szórnak a kamrába. A dobozokon az alábbi felirat látható: »Cyklon zur Schädlingsbekampfung«, és egy hamburgi gyár cégjelzése olvasható rajta. Ez valószínűleg egy olyan ciánkészítmény, amelyik bizonyos hőmérsékleten gázzá alakul át. E procedúra után három perccel a kamrában mindenki halott. Még sohasem fordult elő, hogy valaki életjelet adott volna magáról, ami a korábbi primitív elgázosítás során a nyírfaligetben gyakran megtörtént. A kamra

kinyitása után szellőztetnek, s a »Sonderkommando« lapos kocsikon a kemencékhez viszi a holttesteket, ahol elégetik őket. A kisebb krematóriumok ugyanazzal a metódussal dolgoznak, csak éppen feleakkora kapacitással.

A négy krematórium teljesítőképessége összesen tehát naponta 6000 elgázosítás és elégetés.”

– Ez elképzelhetetlen! – szóltak hozzá többen is a fejüket rázva. – Ezt az „Auschwitzi jelentést” nem adhatjuk ki! Csak tömegpánikot robbantanánk ki vele! A csendőrség már másnap a nyakunkon lenne! Még csak azt sem tudjuk, hogy igaz-e!

– Elég részletes ahhoz, hogy csupán kitaláció legyen – fordult hátra Lajtai.

– Ha ez valóban így történne – mutatott a lapokra egy idősebb zsidó férfi, Hohenberg. – Akkor nyilvánvalóan nem hagyták volna megszökni őket. Én úgy gondolom, ez inkább egy jól átgondolt lejáratás a németek ellen!

– Igaza lehet – csatlakozott hozzá egy fiatalabb mozgalmi tag, akinek Lajtai nem tudta a nevét.

– És ha mégis igaz? – tette fel a kérdést Schweiger.

– Akkor minél előbb tájékoztatnunk kell a társainkat! – mondta Lajtai.

– Te elhiszed, hogy az a két fogoly Auschwitzból egészen idáig jutott? Étlen, szomjan, legyengülve? – kérdezett vissza Hohenberg. – Ha így is van, mi a biztosíték rá, hogy nem a képzeletük tréfálja meg őket? Az éhség furcsa víziókat produkálhat!

– Olyan éles víziókat, amiben pontos alaprajzok és számok szerepelnek? – nézett rá kérdőn Schweiger.

– Az csak kreativitás kérdése – vonta meg a vállát Hohenberg.

– Ha nem is ilyen komoly a helyzet, tény, hogy Lengyelországból rengeteg zsidót hurcoltak el – szólt közbe megint a fiatal mozgalmár.

– A családjukkal együtt, közmunkára! – vitatkozott vele Hohenberg. – Ha ezt kiadjuk és bármi is hazugság belőle, nyilvánosan ítélnek minket halálra!

– Így azok vannak halálra ítélve, akiket elhurcolnak! – ellenkezett Lajtai.

– Véleményem szerint akkor sem szabad egy információnak hinnünk! Nem tudhatjuk, hogy nem csak a bosszú dolgozik ezekben az emberekben – válaszolta Hohenberg.

– Jól van, jól van! – csitított el mindenkit Schweiger. – Megmondom mi lesz. Most azonnal kezdjétek el sokszorosítani azokat az oldalakat, amik

már megvannak, és küldjétek el a vidéken élő rabbiknak. Kérjétek meg, hogy beszéljenek az emberekkel a hitközségükben, hogy ők miket hallottak! Ha bárki is megerősíti ezeket az információkat, akkor elárasztjuk vele az országot.

– Ez jó ötlet – súgtak össze a többiek.

– Ugyan, honnan tudhatnának bármit is az itteni zsidók az elhurcolt ismerőseiktől? – kérdezte Lajtai. – Ha mindez igaz – emelte fel az eredeti iratot –, akkor senki sem térhetett vissza onnan.

– Ők is megszöktek – nyújtotta vissza a papírokat Schweiger. – Amúgy sem tudunk nagyobb kapacitással dolgozni! Első lépésként mindenképp a rabbikkal kell beszélnünk.

– Lemegyek a géphez – vette vissza a fordítását Lajtai és felállt. – A többit majd befejezem később.

– Jól van, vigyél magaddal még két segítőt – biccentett a fiatalok felé Schweiger. A mozgalom régi nyomdagépét a pincében, a varroda mögött lefalazott helyiségben állították fel, így még nappal sem kellett attól tartaniuk, hogy meghallhatják a gép zaját, hiszen a varrógépek elnyomtak mindent.

A cionisták igyekeztek a legnagyobb titokban sokszorosítani szórólapjaikat, mert önmagában már a nyomdagép birtoklása is bűncselekménynek számított. Lajtai előrement és villanyt kapcsolt a légópincében kialakított nyomdában, majd üzembe helyezte a gépet. Segédei előkészítették az anyagot, aztán megkezdték a sokszorosítást.

– Holnap ilyenkor már a vallási vezetők kezében lesz az irat – bólogatott mintegy magát motiválva Lajtai. Ő maga sem tudta eldönteni mi a helyes. A jegyzőkönyv sorai szinte megbénították gondolkodását.

Ennyi szörnyűséget nemcsak felfogni volt képtelen, de elképzelni is. „Mint egy vágóhíd” – gondolta.

– Hova tegyük, ami elkészült? – kérdezték a fiúk.

– Tízesével kötegeljétek össze, ma hazaviszem, és majd holnap átadom a futároknak – kérte Lajtai, miközben ellenőrizte az első oldalak nyomtatásának minőségét. – Jó lesz, csináljatok még két csomagot, ezt pedig berakom a biciklitáskámba – kapta fel az első elkészült köteget és átvitte a légópince átjárójában leláncolt kerékpárjához. A házak alatti légópincéket folyosók kötötték össze, amik fémajtókkal voltak

leválaszthatóak. A lámpa nem működött, ezért Lajtai a zsebéből elővette az elemlámpáját, és a szájába vette, hogy mindkét kezét használhassa.

Kikapcsolta a biciklire erősített bőrtáska fedelét és beletuszkolta a köteg papírt, hogy vissza tudja szíjazni.

– Jól van, fiúk, egyelőre elég lesz ennyi, maximum még egy köteggel tudok elvinni – kiáltotta segédeinek. Pár pillanat múlva a nyomdagép zörgése elhallgatott. Lajtai felállt. Csak ekkor hallotta meg az ordibálást és a léptek zaját a lépcső felől. Eloltotta a lámpát és fülelt. A Gestapo emberei berúgták a pincelejáró ajtaját, és beözönlöttek a zugnyomdának kialakított helyiségbe.

– Kezeket fel! Térdre! – hallotta a katonák üvöltését. Lajtai óvatosan arrébb lépett a biciklitől, hogy ki tudjon lesni a résnyire nyitva álló fémajtó mellett. Segítői már a földön térdeltek, kezüket összekulcsolták a fejük mögött. Négy gépkarabély csöve meredt rájuk. Nem látta a fiúk arcát, de biztos volt benne, hogy ők is épp annyira meg vannak rettenve, mint ő maga. A szíve a torkában vert. Levegőt is alig mert venni. Kellett pár pillanat, hogy összeszedje magát, mielőtt a katonák elé lép.

– Hányan vagytok még lent? – kérdezte az egyik német.

– Csak ketten – vágta rá az egyik fiú. Lajtai gyomra összeugrott. Nem is ismerte a fiatal önkéntest, aki pár napja csatlakozott a mozgalomhoz, mégis megpróbálta megvédeni.

Hirtelen lelkiismeret-furdalás lett úrrá rajta.

„Nekem kellett volna ezeket a fiúkat megvédenem” – korholta magát, de most már nem mehetett ki hozzájuk, mert akkor nemcsak szórólapgyártáson, de hazugságon is kapnák segítőjét.

– Nézzetek körül! – adta ki a parancsot a tiszt.

Lajtai szíve még hevesebben kezdett verni.

Egészen halkan hátrált, és a falhoz simult. Megpróbált eggyé olvadni vele. Abban reménykedett, hogy a tartóoszlopok kiugrói eltakarják. Az egyik katona berúgta az ajtót és gépkarabélyát előre tartva pár lépésnyit bejött a folyosóra, aztán a villanykapcsolóhoz nyúlt és párszor fel-le kattintgatta, de az nem működött.

Lajtai a lélegzetét is visszatartotta, még csak pislogni sem mert. Talán ha nyolclépésnyire állhatott a fegyverestől, egyetlen előnye a sötétség volt. Igyekezett nem ránézni, nem is jelen lenni, a semmire összpontosított, mert úgy érezte, még a gondolatai is túl hangosak lennének. Hallhatatlanná és

láthatatlanná akart válni, de szívdobbanásai mintha beharsogták volna a folyosót, és a lüktetésbe belemozdult az egész teste.

– Tiszta – hallotta a varroda felől a német szavakat.

– Tiszta – érkezett a másik oldalról is egy hang. A katona nem jött tovább a sötétben, talán lusta volt, talán ő is félt.

– Tiszta – ismételte automatikusan, majd kifordult, és visszament a nyomdagépnél összegyűlt társaihoz.

– Jól van, vigyétek őket! – adta ki a parancsot az irányító. Lajtai még mindig a falnak simulva állt. Még akkor is, amikor két segítőjét a lépcsőn lökdösték felfelé az SS-katonák. A következő pillanatban éles csattanást hallott, teste összerezzent. Aztán egy újabb és még egy újabb követte. Lajtai az ajtónyílás felé fordította fejét, de nem látott semmit. Remegő léptekkel közelebb merészkedett. Az egyik katona a fatárolók mellől elhozott baltával verte szét a nyomdagépet. A jegyzőkönyv lapjai szétszóródva körülötte hevertek. Egy pillanatra átfutott az agyán, hogy megtámadja a tisztet, és szinte egy időben az is felötlött benne, elfut, de egyikhez sem volt bátorsága.

– Mit találtak itt? – jött le egy újabb SS-tiszt.

Lajtai újra hátrébb húzódott. Biztos volt benne, hogy nem tud nesztelenül elmenekülni, de minden érzéke menekülésre sarkallta.

– Egy használhatatlan nyomdagépet – válaszolta nevetve a katona, és tovább püfölte a masinát.

– Azt hiszem, így már rendben lesz – nézett a tiszt a ripityára törött gépre. – Magára fent van szükség!

A katona összecsapta bokáit, és mint aki jól végezte dolgát a sarokba hajította a baltát.

– Hadnagy úr – engedte előre az ajtóban a katona.

– Én még szétnézek – intette le a tiszt. A katona felemelt karral tisztelgett, aztán sietve felszaladt a lépcsőn. A tiszt lassan lépdelve körülpillantott, aztán lehajolt és felszedett néhány papírt.

– „Most vagy soha” – győzködte magát Lajtai.

– „Mielőtt egy újabb csapatot küldenek ide!” – Elindult a járaton. Nagyon sötét volt, de nem merte felkapcsolni az elemlámpáját. Már a következő fémajtóhoz ért volna, amikor belerúgott egy üres demizsonba, ami hangosan feldőlt és elgurult.

Lajtai megrettenve megállt és visszafordult.

– Ki van ott? – nyílt ki a háta mögött az ajtó és egy elemlámpa fénye világított egyenesen az arcába. Alatta egy pisztoly csöve nézett vele szembe. „Fuss!” – diktálta egy belső hang, de a lábai nem engedelmeskedtek. Csak lefagyva állt ott, és lassan felemelte a kezét. – Jöjjön ide! Lassan! – utasította az SS-tiszt, miközben ő is hátrált, de pontosan Lajtai szeme közé célzott.

Elindult felé. El sem tudta képzelni, mi fog most történni vele, de nem akart golyót a fejébe. – Csak semmi hirtelen mozdulat – sziszegte felé a tiszt.

Amikor közelebb ért, a katona a lábával kirúgta a félig nyitott ajtót, és további pár lépést hátrált, ahogy Lajtai átlépett a küszöbön. Tányérsapkájáról intő jelként villant rá a halálfej.

– Beszél németül? – kérdezte a tiszt. Lajtai bólintott. – Nem hallom! – kiáltott rá a német.

– Igen, beszélek – mondta remegő hangon Lajtai, miközben nem tudta levenni szemét a halálfejről. Ezekben a pillanatokban ólomsúlyúnak érezte a végtagjait, és alig bírt megszólalni.

– Van magánál fegyver? – kérdezte a német.

Lajtai a fejét ingatta. – Forduljon meg és tegye a kezét a falra! – utasította a Gestapo embere, pisztolyával a fal felé intve. Lajtai engedelmeskedett. Megfordult és tenyerét rátette a hideg, nedves falra. Érezte, ahogy a hideg pisztolycső a nyakához ér, amikor a tiszt végigtapogatta a ruháját. Aztán megint elhátrált tőle. „Most fog agyonlőni” – hunyta le Lajtai a szemét, de a várt dörrenés nem érkezett. – Megfordulhat! – hallotta a háta mögül. Kezét még mindig a levegőben tartva lassan visszafordult.

Gyomrában és a torkában gombóc keletkezett, rettegett. – Ez a maga műve? – mutatta fel a tiszt a kezében lévő papírokat.

– Én fordítottam – válaszolta Lajtai halkan.

– Mi áll rajta? – kérdezte a katona. Lajtai kezdett összezavarodni. Nem tudta, mit hazudjon, hogy életben maradjon. – Vannak közöttünk, akik tudnak magyarul – mondta a tiszt, átlátva hezitálásán.

– Mondja el, hogy mi van rajta!

– Ez… ez egy jelentés – köszörülte meg a torkát Lajtai. – Auschwitzról.

A tiszt szeme nagyra kerekedett.

– Auschwitzról? Honnan tudnának maguk Auschwitzról?

– Én… én nem… – Lajtai csak nézett rá. A férfi fiatalabb volt nála. Szőke hajú, barna szemű, sportos testalkatú. Kemény hangja ellenére a szeme nem volt kegyetlen, legalábbis nem úgy, ahogy a többi SS-katonáé, de a halálfejes tányérsapka és az egyenruha pont olyan gonosszá varázsolta.

– Válaszoljon! – kiáltott rá a tiszt.

– Két fogolytól, akik megszöktek – mondta Lajtai. Kár lett volna tagadnia, hiszen a jelentésben minden benne volt.

– És miről írnak? – kérdezte tovább a német.

Lajtai úgy érezte, a férfi valóban kíváncsi rá.

– Arról, hogy hogyan pusztítják el szisztematikusan az oda deportált zsidókat – válaszolta Lajtai és a reakciót várta. Egy ütést, egy lövést, egy ordibálást, de nem ez történt.

– Folytassa! – utasította a tiszt.

– Azt írják – nézett Lajtai a szemébe. Ahogy beszélt, kezdett megnyugodni. A félelem nem múlt el, csak a remegés. Az agya újra tudott gondolkozni –, hogy az állomáson szétszakítják a családokat, és aki túl fiatal, túl öreg vagy beteg, azt rögtön gázkamrába viszik. Kétezer embert gázosítanak el egyszerre, majd elégetik a holttestüket egy krematóriumban. Naponta hatezer zsidótársamat semmisítik meg ezekben a munkatáborokban.

– Ez képtelenség – ingatta a fejét a tiszt. – Kétezer ember, még ha beteg és öreg is, nem veti alá magát egy kivégzésnek!

– Ők nem tudják, hova mennek – folytatta Lajtai. – A jelentés szerint egy olyan terembe terelik őket, ahol zuhanyrózsák lógnak a falról. Szappant és törölközőt adnak nekik. A terem falain pedig olyan feliratok vannak, hogy a „Fürdőkhöz”, „Mosakodj”,„A tetű a halálod”. A négynapos vonatút után érthető, hogy mindenki zuhanyozni akar, de víz helyett a zuhanyrózsákból egy Cyklon nevű mérges gáz jön – hadarta Lajtai, amit fordított, miközben a tiszt döbbenten nézett rá. – Három perc alatt végez mindenkivel.

– Ez őrültség – válaszolta a tiszt.

– Azt akarja mondani, hogy nem igaz? – kérdezett vissza váratlanul Lajtai. Annyira lekötötte a fordítás, hogy szinte bármit megadott volna, hogy tudja, igaz-e, amit írt. A tiszt ránézett és a fejét ingatta. Nem volt fenyegető a tekintete, inkább bizonytalan.

– Nem tudom – felelte őszintén. – Mit akart csinálni ezzel? – biccentett a földön szétszóródott papírok felé.

– *Mattauer Untersturmführer* – hallatszott fentről. Lajtai gyomra újra összeugrott. – *Mit csinál odalent?*

A tiszt nem vette le a szemét foglyáról. Lajtai halálra váltan nézett rá.

– Csak körülnézek – kiáltotta vissza kisvártatva a tiszt.

– *Kell segítség?*

– Köszönöm, boldogulok! Ellenőrzöm a gépet! – mondta, majd újra Lajtaihoz címezte szavait. – Szóval, mit akar csinálni ezzel? Hova igyekezett? – Lajtai csak állt és nézett előre, eszében sem volt veszélybe sodorni bárkit is. Már régen megtanulta, hogy nem bízhat a németekben.

Az egyik erővel, a másik fondorlattal sajtolta ki belőlük az információt. – Figyelmeztetni akarja a társait – válaszolta meg helyette a német. Lajtai meg sem moccant, csak egyenesen a szemébe nézett. – Akkor menjen! – tette el a pisztolyát váratlanul a tiszt. – Most! Mielőtt meggondolom magam! – kiáltott rá idegesen. – Lajtai annyira meglepődött, hogy meg sem mozdult. – Nem hallja? Menjen már!

Lajtai az ajtó felé hátrált, majd amikor a küszöböt a sarka mögött érezte, megfordult, és mint akit puskából lőttek, berohant a sötétbe. Felkapta a biciklit és futva tolta maga mellett. Csak ment bele a koromfeketébe. Eszébe sem volt felmenni az utcára, addig akart a légópincék biztonságában haladni, amíg csak lehetett.

A légópince ajtaja hangos fémzörgéssel csukódott be a biciklis után. Mattauer megpróbálta kézzel megtámasztani a fémajtót, de mit sem ért, nem tudta elnyomni a fémes zörgést. A katonák futólépteit már a lépcsőről hallotta. Négyen rontottak be gépkarabéllyal a kezükben a pincébe és minden irányba szétszéledtek.

– Én rúgtam bele az ajtóba – intett Mattauer, megmagyarázva a hangokat. – Szükségtelen újra átkutatni a helyiségeket, már én is megtettem – mondta, de a katonák nem is figyeltek rá.

Egyértelműen figyelmen kívül hagyták parancsait, csakis a Gestapónak engedelmeskedtek. Pár perccel később Keller jött le az emberei után.

– Tizenkét embert tartóztattunk le odafönt, elfogtuk a cionista mozgalom tagjait, és számos iratot foglaltunk le. Maga közben mit csinált itt lent? – kérdezte a Gestapo-helyettes.

– Körülnéztem – vont vállat a hadnagy. Ki nem állhatta az alezredest és módszereit, igyekezett mindig a legtávolabb lenni tőle. Keller hosszasan nézte az arcát. Mattauer úgy érezte, rá van írva a homlokára, hogy hazudik,

de a szeme meg sem rebbent, állta a kegyetlen tekintetet. Kezében még mindig az egyik jegyzőkönyvoldalt szorongatta.

– Mi van az ajtó mögött?

– További pincék – vont vállat a hadnagy. – Fáskamrák, ilyesmi. Üres, megnéztem.

– Nézzék át! – szólt az embereinek Keller, de közben le sem vette szemét újdonsült beosztottjáról.

– Ha kívánja – mondta a hadnagy, és félreállt az útjukból. A katonák eltűntek a folyosón. Csak ketten maradtak a nyomdagép mellett.

– Nem bízik bennem? – kérdezte Mattauer.

– Senkiben sem bízom – felelte Keller. – Magában végképp nem. Csak azért kell elviselnem, mert az apja túlontúl magas beosztásban van a Wehrmachtnál. De ne higgye, hogy ezzel különb bánásmódban részesítem!

– Fel sem merült bennem – válaszolta Mattauer. – Látom mostanában a röpiratnyomdák likvidálására fókuszál – nézett körül a földön széttaposott oldalakon.

– Magának fogalma sincs, hogy a szavak mennyit árthatnak! – bólintott a Gestapo helyettes vezetője.

– Igaz ez? – emelte fel a kezében szorongatott papírt Mattauer. Keller kikapta a kezéből a papírt és beleolvasott.

– Nocsak, nem is tudtam, hogy ért magyarul – nézett a hadnagyra röntgenszemeivel.

– A számokat és a német szavakat el tudtam olvasni – hazudta Mattauer. – Auschwitzról van benne szó. És arról, hogy ott nap mint nap ezresével gázosítják el a zsidókat.

A Gestapo-helyettes szája gúnyos mosolyra húzódott. Mattauer úgy érezte, mintha az alezredes fogást talált volna rajta. Kegyetlen vigyora a lelkéig hatolt.

– Ha csak a német szavakat tudta elolvasni, akkor most azt kérdezné, hogy Auschwitzban miért küldjük ezresével zuhanyozni az embereket – lépett közelebb hozzá Keller. – Talán mert egy tisztább birodalmat akarunk – válaszolta nevetve. Mattauer továbbra is állta a tekintetét, de valójában borzasztóan félt tőle. – Valaki volt itt lent magával – mondta halkan a Gestapo-helyettes, aki láthatóan élvezte a hadnagy feszengését. Szavait olyan nyugalommal olvasta Mattauer fejére, mintha a kivégzését készítené elő. – Maga nem tud magyarul, valaki lefordította ezt magának. Valaki, aki

ezeket a papírokat sokszorosította. És maga elengedte. Ezért hadbíróság elé állíttathatom!

– Igaz, ami a papíron áll? – nyelt nagyot Mattauer kikerülve a választ. Keller arca egészen közel volt az övéhez. Érezte a dohányszagú leheletét.

– Miért akarja annyira tudni? – kérdezte az alezredes. – Maga katona. Teljesítenie kell a parancsot, nem értelmezni! Határozott utasítást adtam!

– Katona vagyok, de nem magának felelek! – válaszolta vissza a hadnagy. – A hazámért adnám az életem, kérdezze csak meg az ezredest!

– Az ezredes már nyilatkozott magát illetően – mondta gúnyosan Keller. – Mit gondol, miért került hozzám? Alig várta, hogy lekerüljön a válláról a teher. A maga apját tisztelik a hadseregben, ezért nem akarta nyilvánosan megalázni a fiát, de nekem nincsenek ilyen korlátaim. Úgyhogy csak a tisztán látás végett közlöm hadnagy, hogy most én vagyok a teljes jogú felettese, az ezredes pedig tudni sem akar magáról.

Mattauer úgy érezte, magára maradt.

Mindeddig azt gondolta, az eredményeiért és a lojalitásáért becsülik a pártban, de ebben a pillanatban mindez a hit szertefoszlott. Eddig fel sem fogta, mekkora védelmet jelentett számára az ezredes melletti pozíció.

– Egy kerékpárost láttunk – tértek vissza a Gestapo emberei. – Pár utcán át követtük, de aztán eltűnt egy sikátorban – jelentették. – Azonnal intézkedünk, hogy lezárják a várost.

– Nem kell – tette fel a kezét Keller.

– Lehet, hogy voltak nála röpiratok – jegyezte meg döbbenten az irányító.

– Azt mondtam, hagyják – mordult rá Keller.

– Ha volt is nála valami, úgysem lesz ideje szétosztani. Holnap megkezdjük a gettósítást, akárhová is ment az az ember, az üzenete soha nem ér el a címzettekhez! – mondta Keller, és bár a katonáihoz beszélt, szavait Mattauerhez intézte, továbbra is farkasszemet nézve vele. – Elmehetnek! A foglyokat vigyék a főhadiszállás celláiba és kérdezzék ki őket! Holnap hajnalra tudni akarom, honnan vannak az információik! Akármibe kerül is!

– Igen, uram! – csapta össze a bokáját felemelt kézzel az irányító, majd kiparancsolta az embereit a pincéből. Mattauer érezte, hogy Keller nem fog a katonái előtt példát statuálni rajta, az rontaná a morált. De biztos volt benne, hogy nem kerüli el a büntetését.

– És velem mit tervez? – kérdezte. – Mint tudjuk, magának nem számít a származás. Lehetek magyar, zsidó, vagy akár a legtisztább német árja. Megkínoztat a kutyáival, vagy főbe lő itt rögtön?

– Bármelyiket megtehetném – válaszolta Keller. – De az nem vetne rám jó fényt az ezredesnél, ezért inkább áthelyeztetem. – Mattauer szeme óriásira kerekedett. Erre a válaszra nem számított. Talán mégis nagyobb tisztelet övezi az édesapját, mint gondolta.

– Bárhova, csak távol magától! – sziszegte. A Gestapo-helyettes elmosolyodott.

– Emlékezzen erre a beszélgetésre, mert lehet, hogy eljön az a nap, amikor azt kívánja, bárcsak lelövettem volna! – folytatta lassú, kimért, kárörvendő hangnemben. – Maga nagyon kíváncsi természet – gyűrte össze a papírt a kezében Keller és eldobta. Majd elővette a cigarettásdobozát, a szájába vett egy szálat, aztán hangos sercenéssel meggyújtotta a gyufát. – Gondolom, nem nyugszik, míg ki nem deríti mi az igazság – pöckölte el az égő gyufát a földre, miután meggyújtotta a cigarettáját. A papírok a nyomdagép mellett rögtön lángra kaptak. Lassú füst gomolygott fojtón felfelé.

Mattauer köhögni kezdett, miközben Keller elégedetten nézte művét, aztán visszafordult a hadnagyhoz. – Tudja mit, megkönnyítem a dolgát, és egyszerűen Auschwitzba irányítom!

7. FEJEZET

A nyári nap besütött a konyhaablakon, elnyúlt árnyékot festve a kockás abroszos étkezőasztalra.

A két kislány az asztalnál ült. Előttük a reggeli lekváros kalács és a tej még érintetlen volt. Míg Laura vicces arcokat vágva nevettette kishúgát, addig ő csíkokat húzott az asztalterítőre a lila szilvalekvárba mártott ujjával. Édesanyja eközben szorgosan dolgozott a konyhakredencnél. Laura többször látta, hogy becsomagol némi pénzt, ékszert, és a szilvalekvár közepébe rejti. Amikor megkérdezte, miért kell így csinálni, csak az volt a válasz, hogy az utazásra gyűjtenek, mert a háború bármikor ideérhet. Édesanyjuk akkor kezdte el ezt a szertartást, amikor egy nagy sárga csillagot varrt minden ruhájukra. Laura furcsállotta ezeket, de azt mondták neki, erre azért van szükség, mert zsidók, és gondolta ez is a valláshoz tartozik. Már fel sem tűntek neki ezek a dolgok. Egyszerű rutinná vált a mindennapokban.

– Egyetek rendesen! – szólt rájuk az anyjuk.

Nem kellett hátrafordulnia ahhoz, hogy a hangos nevetésből kitalálja, csemetéi még hozzá sem értek az ételhez. – Halljátok? – kérdezte. – Egyétek meg a reggelit, mert később éhesek lesztek! – fordult meg végül. – Ti mit csináltok? – nyílt tágra a szeme megpillantva az összemázolt asztalterítőt.

– Laura volt – mutatott vigyorogva maszatos kezével a testvérére a kisebbik, miközben teli szájjal nevetett.

– Nem is! Te voltál! – vágott vissza a lekváros kanállal Laura, amiből egy harsány kanálkardozás kerekedett ki.

– Lea, kislányom, neked igazán lehetne már több eszed – szólt Laurára az asszony. Hangja mégis bársonyos volt, simogató. Laura soha nem érezte fenyegetőnek anyja rendreutasítását.

– De miért kell mindig nekem okosabbnak lenni? – kérdezett vissza a kislány.

– Mert te már egy felnőtt nő vagy – nézett rá anyja büszkén. – És a felnőtt nők nem húzzák szét az ujjukkal a szemüket és csinálnak turcsi orrot a reggelizőasztalnál!

Laura kuncogni kezdett. Azt hitte, anyukája nem is figyeli, mit csinálnak, de biztos volt benne, hogy édesanyja valamiféle különleges képesség

birtokában van, mert mindig rajta kapta őket a csínytevésen.
– Nem is vagyok felnőtt nő – válaszolta vigyorogva. – Még csak tizennégy vagyok.
– De maholnap már húsz leszel – simogatta meg a haját édesanyja. Kezéről szappanillat csapta meg Laura orrát. Levendula. Laura mélyen magába szippantotta, annyira jóleső érzés volt.
– Ha húsz leszek, elviszel magaddal textilt vásárolni? – kérdezte Laura, miközben édesanyja visszatért a reggeli sürgés-forgáshoz.
– Amikor húsz leszel, remélem, már velem együtt fogod árulni a selymet – nevetett vissza rá.
– És én is! – szólt közbe a húga, aki időközben még maszatosabb lett a szilvalekvártól.
– Gyere, letörlöm az arcodat – húzta közelebb a székét Laura, és megnyálazta az ujját, hogy megtisztítsa kistestvére orcáját, épp úgy, ahogy régen édesanyja csinálta vele. Kintről egyszer csak dobszó hallatszott. Mindenki a hangok felé kapta a fejét.
– A kisbíró – nézett ki az ablakon édesanyja.
– Valamit kihirdetnek – fordult vissza a lányokhoz, majd levette a fogasról a kendőjét és a vállára terítette. – Megnézem, mit akarnak. Mire visszajövök, egyétek meg a reggelit, mert utána indulunk az iskolába! – próbált szigorúan nézni a lányaira. Laura bólintott. Amint édesanyja kiment az ajtón, mindketten a konyhaablakhoz szaladtak és nekitámasztották a homlokukat. Arcuk előtt bepárásodott az üveg.
– Nem látok semmit – mondta a húga.
– Vedd el onnan az arcodat – válaszolta Laura, miközben az utcára szaladó embereket figyelte. Mindenki a kisbíró köré gyűlt össze és kíváncsian kérdezgették.
– Mi történt?
– Közeledik az orosz front. Mindenki jelenjen meg fél óra múlva a fatelepen, ott majd további felvilágosítást adnak – hallotta Laura a kisbíró hangját, aki megpróbálta túlharsogni az embereket.
– Hozzák a gyerekeket is. Lehet, hogy pár napra el kell hagyniuk az otthonukat.
– De miért? – kérdezgették. – Itt veszélyben vagyunk?
– Majd ott mindent részletesen elmond a polgármester, igyekezzenek – válaszolta a kisbíró.

Laura anyja kivált a tömegből, és visszaindult a házhoz. A két lány gyorsan eljött az ablaktól és visszaszaladtak az asztalhoz. Laura egy nagyot harapott a kalácsból, hogy nehogy lebukjon, és gyorsan rágni kezdte.

– Mi az a front? – kérdezte kishúga.

– Nem tudom, egyél – adta a kezébe Laura a kalácsot.

– Kész vagytok? – nyitott be anyjuk az ajtón.

Arca kissé nyugtalan volt, de mosolygott rájuk.

Laura érezte, hogy valami nincs rendben. Már sokszor hallotta szüleit arról beszélgetni, hogy ismerősök mennek a frontra, és hogy nem jöttek vissza a frontról, meg, hogy a zsidóknak nem jó ott.

De el sem tudta képzelni, mindez mit jelent.

– Mi történt? – kérdezte anyukáját, aki közben elővett pár szoknyácskát, két cipőt, és egy melegebb nadrágot a lányoknak, majd egy táskába tette. Aztán összeszedett lepedőket, ágyneműt, egy pár edényt és még több ruhát.

– Ma mégsem kell iskolába mennetek – mondta.

– Jaj, de jó! – kiáltották a gyerekek egyszerre.

– De el kell mennünk a fatelepre, és lehet, hogy néhány napot távol leszünk – mondta a lányoknak.

– És apu? – kérdezte Laura. Az asszony megállt egy pillanatra a csomagolásban.

– Ő is odajön – mondta kis gondolkozás után.

– Nyilván hallotta a dobolást. Ha befejezted a reggelit, segíts a húgodnak felöltözni. Sietnünk kell! – csomagolt el még néhány szelet kalácsot az útra. Tíz perc múlva már kézen fogva mentek a fatelep felé. Az utca tele volt ismerősökkel.

Mindenki köszönt egymásnak, és a családok együtt mentek, ki szekéren, ki gyalog. Mindenkinél nagy csomagok voltak.

– Maguk is hallották? – kérdezték a szomszédok.

– Igen, a fatelepen találkozunk – intett vissza édesanyjuk. Laura furcsán érezte magát. Mindenki kíváncsian érdeklődött a másiktól, hogy vajon azok tudnak-e valamit.

– Gyerünk, gyorsabban, szedjék a lábukat! Nincs időnk! – hallották a csendőröket, akik ellenőrizték, hogy mindenki elindult-e.

– Parancsnok úr, a férjem! – szaladt oda egy ideges asszony az egyik csendőrhöz.

– Ne aggódjon asszonyom, a férjének is szóltunk – válaszolta az. – Igyekezzenek, kérem!

– A gyerekeknek miért kell jönni? – kérdezte egy másik zsidó nő.

– Ne kérdezősködjünk, kérem! Haladjunk! – terelte a népet a csendőr. – Majd mindent megtudnak a maga idejében.

Mire odaértek, már rengeteg ember várakozott a telep üres részén. A polgármester egy deszkákból ácsolt emelvényen állt és várta, hogy mindenki megérkezzen. Az emberek kíváncsian álldogáltak, az ismerős családok egymással beszélgettek. Laura az anyja kezét fogta, kicsit megriasztotta a nagy tömeg.

– Á, a Rubinstein család – köszönt oda nekik Steinman doktor, aki mint mindig, az elmaradhatatlan orvosi táskáját szorongatta. Laura ráemelte nagy barna szemét. – Minden rendben, kislány?

– Igen – sütötte le szemeit Laura, és elbújt az anyja mögött. Senkinek sem mesélt a korábbi incidensről.

– Doktor úr, nem látta a férjemet? – kérdezte édesanyja.

– Az üzlettől visszafelé együtt jöttünk Hermannal. Itt kell lennie valahol – nézett körül.

– Papa, papa! – kiáltotta el magát a kishúga.

– Hát itt van az én kis családom – tárta szét a karját az apjuk, aztán leguggolva felemelte a hozzá szaladó kicsi lányt, és jókora puszit nyomott az arcára. Laura elmosolyodott. Apja jelenléte megnyugtatta. Valószínűleg az édesanyját is, mert sokkal finomabbak lettek az arcvonásai. – Na, milyen kirándulást csinálunk? Úgysem voltunk még így együtt…

– Figyelmet kérek! – hallották hátuk mögül a polgármester szavait. A morajló tömeg elhallgatott, és mindenki odafordult. – A háború elérte hazánkat is. Mindenkinek ki kell venni a részét belőle, ezért a zsidóságot munkaszolgálatra visszük. Az utazás vonattal fog történni. A hatékonyabb bevagonírozás érdekében az utazásig mindenkit elhelyezünk egy ideiglenes táborban, a vonatsínek mellett, amit három és fél kilométerre innen, az erdőben alakítottunk ki. Kérem, hogy mindenki fegyelmezetten kövesse a csendőrök utasítását. Köszönöm!

– Hová visznek minket? – kérdezte valaki a tömegből.

– Mindenki a kvalitásainak megfelelően lesz munkára beosztva. Kérem, hogy mielőtt még elindulnának, a következő személyek jelentkezzenek

Horgos István állomásfőnöknél, aki majd a csendőrparancsnokhoz vezeti őket: Rosenberg Imre, Weiss Dávid, Hochauer Sámuel…

– Miért kell nekik odamenni? – kérdezte egy nő kétségbeesett hangon.

– Asszonyom, kérem, nyugodjon meg. A férje a város egyik befolyásos polgára. Néhány dolgot szeretnénk egyeztetni vele.

– Akkor én is a férjemmel tartok – erőszakoskodott a nő.

– Ne aggódj, drágám! Menj a szomszédokkal – szorította meg a kezét a férje. – A táborban találkozunk. Nem lesz semmi baj!

– Gyertek, menjünk – tette rá Laura vállára a kezét édesapja, és az egyik szekér hátuljára tette a csomagjukat. A lányok felszálltak. – A Bungurba megyünk. Három és fél kilométer, itt van közel. És legalább együtt a család. Gondoljatok arra, hogy piknikezni megyünk.

– Az jó – kezdett ugrálni Laura kishúga. Laura visszamosolygott az apjára, de nem értette, miért kell mindenkinek egyszerre menni. Az utolsó szekérre szálltak fel, és lassan döcögve elindultak.

Laura a távolodó fatelepet nézte. A felsorolt férfiak még az állomásfőnök körül álltak. A zsidó kereskedők idegesen beszélhettek, mert karjukkal sűrűn hadonásztak, míg a legvehemensebbet egyszer csak az állomásfőnök egy bottal leütötte.

Laura visszakapta a fejét. A jelenet már olyan messze játszódott le tőlük, hogy abban sem volt biztos, jól látta, amit lát.

– Mi a baj, kincsem? – kérdezte édesapja.

Laura csak a fejét ingatta.

– Semmi. Jó, hogy itt vagy – bújt hozzá, belefúrva arcát a mellkasába.

A Bungur erdei piknik korántsem olyanra sikerült, ahogy azt a lányok elképzelték. A környékbeli falvak lakosai egy kerítéssel körbekerített részre voltak beszorítva. Laura azt vette észre, hogy mindenkinek sárga csillag volt a ruháján. A kerítésen kívül kakastollas csendőrök álltak őrt, hogy senki se távozhasson. Az emberek a magukkal hozott lepedőkből és faágakból eszkábáltak maguknak sátrat, ami csupán egy kis lak illúzióját keltette, hiszen sem a szél, sem az eső ellen nem nyújtott védelmet. A családok itt raktak tüzet és főztek maguknak a magukkal hozott ételekből, ami pár nap alatt elfogyott.

A pár napos kényszerpiknikezés már több hétre nyúlt. Az emberek szükségmegoldásokat találtak ki a mindennapjaikhoz. Egy latrinát neveztek ki vécé gyanánt, a terület szélén. Megosztották egymás közt az élelmet,

Steinman doktor pedig igyekezett mindenkinek segíteni, akinek szüksége volt rá.

Koraszülésekhez, sérülésekhez hívták. Laura a keze alá dolgozott. Hálás volt neki, amiért megmentette a durva fiúktól, ezért szerette volna viszonozni a jótettét. Szűkösek voltak a készleteik.

Laura igyekezett kifőzni és kimosni a ruhákat és az eszközöket, amiket az orvos használt. Soha annyi véres ruhadarabot nem látott még. Először hideg vízben áztatta ki a foltokat, majd felforralta, hogy valamennyire fertőtlenítse. Az orvos sátra mellett csinált magának egy kis részt, és ott dolgozott.

– Doktor úr, mi lesz az édesanyámmal? – jött Steinman doktorhoz egy kamaszkorú lány.

– A csecsemő sajnos meghalt – sóhajtotta Steinman. – Nagyon korán indult meg a szülés, még nem volt életképes a magzat. A kicsiért már nem tudtam mit tenni, anyukádnak pedig magas láza van. Igyekszem priznicekkel lehúzni a hőmérsékletét, a gyógyszereknek sajnos már híján vagyok.

– De miért nem engedik el őt? – csattant fel a lány. – Kórházba kellene vinni!

– Tudom – nézett a lányra jóságos szemével az orvos. – Mindent megteszek, ami tőlem telik. Ha végre elindulunk, ott, ahová megyünk, biztosan lesz egy kórház.

– Ugyan, hová mennénk? – folytatta a lány feldúltan. – Már itt vagyunk több hete! Bezártak ide minket, mint egy nyájat! Nem megyünk mi sehová dolgozni!

Laura gyorsan körbenézett, hogy ki hallotta még a felindult lány kiabálását. A csendőrök nem tűrték a hangos szót, a rendbontókat azonnal elvitték.

– Menj vissza inkább édesanyádhoz – tette a lány vállára a kezét Steinman, hogy megnyugtassa. – Sokat segít neki, ha mellette vagy!

Laura eltűnődött, milyen hatással van a doktor az emberekre. A lány nem kiabált tovább, csak halkan sírni kezdett, és visszament a sátorba, hogy lecserélje a vizes borogatásokat az anyja homlokán.

– Még egyet hoztak – lépett oda egy középkorú férfi az orvoshoz, és lopva körbenézett, hogy hallja-e őket valaki. Laura kissé lejjebb főzte ki a

rongyokat, a lábasnál guggolva, ezért nem vették észre, hogy ő is hall minden szót.

– Kit? – kérdezte az orvos.

– Rosenberget – válaszolta a férfi. – Félholtra verték.

Laurának ismerős volt a név a felsorolásból, és rögtön eszébe jutott a jelenet, hogyan ütötte le az állomásfőnök a férfit egy bottal. Egyre kíváncsibb lett, ezért nagyon fülelt.

– Mit akartak tőle? – kérdezte az orvos.

– Hogy hol dugta el a pénzét – válaszolta a férfi. – Már két férfit halálra vertek a vagyonát keresve, és további hatot vittek be a városba – magyarázta. – Az összes házat átkutatták, és ahol értékesebb holmit találtak, azoknak a tulajdonosát elhurcolják, hogy megtudják, hol van a többi értékük. – Laura szívébe tőrként hasított a tudat az ékszerekről a lekvárosüvegben. – Szisztematikusan semmizik ki az embereket. Nem lesz ennek jó vége Steinman, meg kell innen szöknünk!

– Negyven csendőr figyeli minden mozdulatunkat – nézett körül az orvos, halkan lehordva a férfit. – Nem szökhetünk meg mindnyájan! És hova mennél, vissza a házadba? Ott megtalálnak.

– Az már nem a mi házunk – válaszolta mérgesen a férfi. – Azt beszélik, hogy már másnap majd száz kérelem érkezett a házainkra a magyaroktól. Egyszerűen szétosztják a vagyonunkat!

– Ezt meg honnan veszed? – ráncolta a homlokát az orvos.

– Egy román férfitól vettem némi ennivalót a kerítésnél. Ő mesélte. Tudod mit jelent ez?

Az orvos bólintott.

– Hogy nem fogunk hazamenni.

– Most kell megszöknünk! Ki tudja mi vár ránk?

– És ki tudja, mit hoz az itt lévő emberekre a szökésed. Te menj, ha akarsz, de nekem itt dolgom van – mondta az orvos. Újra összekészítette a táskáját, majd otthagyta a férfit. Laura döbbenten felállt, és a forró vizet rózsaszínre festő véres ruhára nézett. Aztán elkezdett szaladni, át a sátorvároson, egyenesen a szüleihez.

– Apu, apu! – kiabálta, és szinte ágyúgolyóként rohant bele édesapja mellkasába, átölelve őt.

– Mi történt, csillagom? – simogatta meg csontos kezével a fejét édesapja. Laura érezte, hogy az egykor testes, erős férfi most sokkal

szikárabb lett. Arca megnyúlt, orcája beesett, mint aki beteg.

– Azt hallottam, hogy megverik azokat, akiknek eldugott pénzük van – hadarta egy szuszra.

– Nem kell aggódnod, kincsem – ültette Laurát az ölébe –, nekünk nincs annyi pénzünk, hogy ezt tegyék.

– De a lekvárok… – halkította le a hangját a lányka. Édesapja lehunyta a szemét, jelezve, hogy ne beszéljen butaságokat. – Azt mondták, hogy nem megyünk tovább sehova, itt tartanak bennünket és holtra vernek mindenkit.

– Sss – ringatta ölében apja. – Ez butaság, ha így lenne, már rég megtették volna – mondta halkan. Laura nem tudta mit gondoljon, de apja búgó hangja és ölelő karja megnyugtatta. – Nézd csak, virágom, mit szereztem! – húzott elő a zsebéből egy szelet kenyeret. Laura örömmel vette el a félig száraz serclit, és rágni kezdte.

– Honnan kaptad?

– Egy román asszony hozta a kerítéshez, amikor a csendőrök nem látták. Egy hímzett terítőt adtam érte cserébe – mosolygott rá. Laurának olyan jólesett a száraz kenyér, mintha egy nagy tál aranysárga húslevest tettek volna elé, legalábbis ezt képzelte.

– Figyelem, koszos zsidók! Végre lehetőséget kapnak, hogy szolgálják a hazát – ordította egy csendőr. – Még abban a szerencsében is részesülnek, hogy nem gyalog kell menniük, hanem vonattal utazhatnak, úgyhogy jöjjenek előre és álljanak egy sorba, hogy megszámolhassuk magukat!

– Látod, mondtam, hogy továbbmegyünk innen – csókolta meg az arcát édesapja. Gyere, keressük meg anyádat és a húgodat!

Az emberek újra megindultak a vonatsínek felé. A csendőrök botokkal terelgették őket csoportokba. Laura észrevette, hogy édesapja a csendőr száját figyeli, és vele együtt számol.

– Mit csinálsz? – kérdezte anyukája.

– Hetvenöt… – mondta az apja. – Hetvenötösével osztanak be minket, azt akarom, hogy együtt maradjon a család. Fogjátok egymás kezét!

Laura megszorította húga kezecskéjét, és édesanyjáét, majd arra mentek, amerre apjuk terelte őket.

– Igazodjon az a sor – vágott végig az egyik csendőr az embereken. Laura megilletődötten nézett végig a tömegen. Már nem azokat a kíváncsi tekinteteket látta, mint korábban. Többségük támolygott az éhségtől, alig bírt talpon maradni. A csendőrök most már durván és tiszteletlenül

beszéltek mindenkivel, és sokszor használták a pálcájukat. – Jól van, induljon meg a csürhe! – ordították. A tömeg egyszerre lódult meg. Laura és kishúga a csoport közepén ment, apja mögöttük lépkedett karjával óvva őket. – Gyorsabban! Mozogjanak! – csapott végig az utolsókon az egyik kakastollas.

– De a ruháink, az élelmünk! – próbáltak többen visszaszaladni.

– Majd kapnak ott! Gyerünk már, indulás!

A tömeg birkanyájként menetelt a vagonok felé. Csak akkor torpantak meg, amikor meglátták a gabonaszállítókat.

– Ezeken fogunk utazni? – kérdezték az elsők.

– Nem pofázik! Gyerünk felfelé! – kaptak a kérdezők a pálcával. – Csak pár órás út, ki fogják bírni! Gyorsan, gyorsan!

Az emberek leginkább arra figyeltek, hogy ne szakadjanak el a családjuktól. Mindenki engedelmesen felszállt a vagonokra. Laura tyúklépésben haladt előre, nem mehettek gyorsabban a tömegtől, de lassabban se. Szinte beszippantotta az embercsődület. Volt egy ritmusa, amiből nem lehetett kitörni. Ahogy szálltak fel, a rámpa ívben meghajlott. Laura maga előtt látta azt a rengeteg lábat, ahogy szemmagassága a vonat padlójához ért. Egy fémvödör bukdácsolt ide-oda a lábrengetegben. Mindenki belerúgott, vagy átesett rajta. Úgy hallotta, mintha fémes, síró hangot adott volna ki a megtaposott, megrugdosott kübli. Mintha magukat látta volna.

– Maradjunk le – suttogta apja, hogy ne a tömeg közepére kerüljenek.

– Nem áll meg! – vágott végig egy csendőr a hátán. Laura hallotta, hogy felszisszen és előrebukik a taszítástól, de nem esett el.

– A szélére menjetek, a szélére – mondta. Az emberek az utolsó szálig feltömörültek a vonatra, aztán mindenki az ajtó felé fordult és várták, hogy mi lesz.

– Na, végre! – sóhajtotta az őket terelő csendőr, majd a vonat mellé lépett és egy mozdulattal rájuk zárta a vagon ajtaját. – Soha többé ne lássalak benneteket! – jegyezte meg elégedetten.

Az ajtó nagyot kattanva bezárult. Sötét lett.

Laura megrémült, úgy érezte mozogni sem tud.

Minden oldalról nyomta valaki. Az emberek úgy álltak ott fent, mint a heringek egy konzerves dobozban. Öregek, fiatalok, középkorúak, férfiak, nők vegyesen. Szaporán kezdte venni a levegőt, de úgy érezte nem kap

eleget. Többen zúgolódni kezdtek. Kiabálni, a vonat oldalát ütni. Hirtelen egy lövés hallatszott odakintről. A lövedék átszakította a vagon tetejét.

– Csend legyen ott bent, koszos népség! Pár órát csak kibírtok!

Mindenki elhallgatott. Laura kétségbeesetten kapkodta a levegőt. Sikítani akart, sírni, elmenekülni, de megszólalni sem mert. Egyszer csak megérezte apja kezét a vállán.

– Nyugalom, kincsem. Nemsokára vége!

Laura érezte, hogy kicsit odébb tereli, a vonat oldalához, ahol hézagosabban voltak a deszkák.

Anyja a könyökét belemélyesztve a mellettük állókba harcolt egy kis légtérért a lányainak, apja pedig mögéjük állt védelmezőn, nehogy agyonnyomják őket. A következő pillanatban egy nagy csattanást hallottak, és a vagon hátramozdult.

Az emberek egymás lábára tapostak, hogy visszanyerjék az egyensúlyukat. Elesni nem tudtak, annyian voltak. Pár perc múlva egy újabb rántás következett a másik irányba, majd még egy és még egy, aztán lassan megindultak. A vonatfütty és a kerekek zakatolása újabb reményt élesztett Laurában. „Bárhol jobb, csak innen el” – gondolta.

– Hová mehetünk? – kérdezte anyjuk.

– Nem tudom – válaszolta édesapja az átlőtt lyukon a fényeket figyelve –, de az biztos, hogy nem a front közelébe, mert az keletre van, mi pedig nyugatnak indultunk.

8. FEJEZET

Hans Mattauer a főépület bejáratánál várakozott.

Egyenruhája, mint mindig, makulátlan volt, csizmája fénylett, a gombok csillogtak, tartásához akár vízmértéket lehetett volna állítani, mégis aki csak elment mellette gúnyos mosollyal fintorgott.

„Ő az, aki elengedett egy zsidót" – hallotta többször összesúgni a háta mögött. Fogalma sem volt, hogyan juthatnak a hírek ilyen gyorsan Budapestről Auschwitz-Birkenauba, de úgy érezte, az egész világ tud a baklövéséről, és még csak fel sem foghatta milyen hibát követett el, amiért ennyire megbüntették. Csakis a Gestapo-helyettes rosszindulata juttatta ide. Rendfokozatát persze megtarthatta, sőt hadbíróság elé sem került, de egészen más volt egy harcoló alakulatnál hadnagyként szolgálni, mint egy fogolytáborban munkafelügyelőnek lenni. Persze még nem tudta, mi lesz a pontos feladata, de a fintorokból és beszólásokból ítélve nem remélhetett túl sok jót.

– Heil Hitler – lépett oda hozzá egy középmagas, szőke hajú, markáns arcú férfi egyenruhában. – Otto Moll SS-Sturmscharführer.

– Heil Hitler – köszöntötte viszont a főtörzsőrmestert Mattauer.

– Megkértek, hogy vezessem körbe. Hagyja itt a csomagját, majd a tiszti szolgája a lakosztályába viszi.

– Nincs tiszti szolgám – köszörülte meg a torkát a hadnagy.

– Akkor szerzünk egyet – csattintott az ujjával Moll, és egy tizedes máris ugrott, hogy eleget tegyen kérésének. – Négy hadnagyra jut egy írnok. Ez kijár önnek is – mosolygott, majd a tizedes felé fordult. – Mától fogva ön lesz Hans Mattauer hadnagy tiszti szolgája, teljesítse minden utasítását, és most vigye fel a csomagjait! – A férfi tisztelgett, és már fel is kapta Mattauer bőröndjét. A hadnagy úgy érezte magát, mint egy nem kívánt vendég, a rendfokozatával járó tiszteletet megkapta, de mindenki rideg volt vele, Mollt leszámítva. – Isten hozta!

– Köszönöm – fordult körbe a lépcső tetejéről Mattauer, hogy szemügyre vegye a szögesdróttal körbevett területet. Vegyes érzések kerítették hatalmába. Emlékezett a zsidó férfi szavaira, aki elmondta, mi van a jegyzőkönyv oldalain. A lépcsőről belátható táborkép a várttal ellentétben nem volt annyira félelmetes. Úgy nézett ki, mint egy jól átgondolt hadifogolytábor. Az ötszázszor háromszáz méteres területet két sorban,

három méter magas betonoszlopokra erősített drótkerítés vette körül, és százötven méterenként őrtornyok álltak, géppuskával és nagy reflektorokkal felszerelve. A vonatsínek felől egy toronyba vágott íves kapu fogadta a foglyokat. A tábort szélesebb körben további őrtornyok felügyelték, ami még jobban elbizonytalanította Mattauert a jegyzőkönyv hitelességével kapcsolatban, hiszen már ránézésre is képtelenség volt megszökni ebből a munkatáborból. A kerítéseket magasfeszültségű vezetékek kötötték össze, ami arra engedett következtetni, hogy nem ajánlatos hozzáérni. A külső kerítésen belül egy szokványos drótkerítés is húzódott, e mögött csíkos rabruhába öltözött embereket látott.

– Szóval ez a híres auschwitzi munkatábor – jegyezte meg.

– Auschwitz-Birkenau – bólintott büszkén Moll. – Gyönyörű, nem?

– Már ha egy börtönt lehet gyönyörűnek nevezni – lepődött meg a szóhasználaton a hadnagy. Mindenesetre azt el kellett ismernie, hogy első ránézésre a tábor felépítése nagyon áttekinthető és racionális tervezőkre utalt. A három sorban felépített faházak vidéki istálló benyomását keltették nagy légtérrel, padlással. A környezetük pedig szépen gondozott fűvel és virágokkal volt szegélyezve. „Talán mégis a Gestapo-helyettesnek volt igaza” – bizonytalanodott el a hadnagy. „A zsidók rosszindulatú pletykákat terjesztenek, hogy Európát a Német Birodalom ellen hangolják, én pedig a saját hazám ellen fordultam.”

– Jöjjön, körbevezetem – biccentett a főtörzsőrmester és elindult lefelé a lépcsőn.

Mattauer lassan lépkedett utána, mindent tüzetesen meg akart nézni.

– Tulajdonképpen nagyobbnak gondoltam – jegyezte meg a hadnagy.

– Sokkal nagyobb – válaszolta a főtörzsmester. – A nagyobb rész, Birkenau. A két tábor központja körülbelül négy kilométerre van egymástól. Ki kellett bővítenünk, a növekedő igénybevétel miatt. Tulajdonképpen Birkenau tartozik az én parancsnokságom alá, de Auschwitzban is szolgáltam pár évet.

– Mióta van itt? – kérdezte Mattauer.

– 1941 májusától – válaszolta Moll. – Kezdetben csak kisebb munkacsoportokat felügyeltem, de az eredményeim miatt mindig nagyobb feladatot kaptam – mondta büszkén a főtörzsőrmester.

– Az szép – bólintott elismerően Mattauer, visszaemlékezve saját harci kitüntetéseire, amit bátorságáért és a hazáért elszenvedett sérüléseiért

szerzett. Úgy tűnt, Moll is kiváló katona volt a maga területén. – Látom nagyon komolyak a biztonsági intézkedések – nézelődött tovább. – Két őrlánc, géppuskákkal, kettős kerítésrendszer, amibe éjszaka áramot vezetünk, miután megszámoltuk a foglyokat – sorolta Moll. – Higgye el uram, innen senki nem szökhet el. Nagyon pontos nyilvántartást vezetünk a hozzánk érkezett foglyokról. Ha egy is hiányzik, megszólalnak a szirénák, és hajtóvadászatot rendelünk el. Páran már próbálkoztak, de a vérebek szaglását még senki nem verte át – nevetett. – Nem is baj néha egy ilyen incidens, mert a többiek legalább megtanulják, hogy a munka elől nem futhatnak el, és mi is képet kapunk a biztonsági résekről, már ha akad ilyen.

– Értem – bólogatott Mattauer. Az már nyilvánvaló volt, hogy a főtörzsőrmester rendkívül magabiztos ember. A bejárattól még messze jártak, a hadnagy kíváncsian nézegette a kerítés mögötti tábort. Csak a szélső házakat látta. Egy-egy épület olyan harminc méter hosszú lehetett és 8-10 méter széles.

– Hányan laknak ezekben, harminc-negyvenen? – kérdezte érdeklődve.

– Négy-ötszázan – válaszolta a főtörzsőrmester.

– Hogy mennyien? – dadogta Mattauer. Biztos volt benne, hogy rosszul hallotta.

– Négy-ötszázan.

– Alá van pincézve? – kérdezte zavartan, mert még úgy sem tudta elképzelni ezt a létszámot.

– Inkább be van polcozva – felelte Moll. – Nyolcvan centinként egy falap, bőven elég a pihenéshez. Ez munkatábor, nem luxusszálló.

– És nem panaszkodnak emiatt? – kérdezte Mattauer.

– Ezek? – fordult hátra vigyorogva Moll. – Örülnek, hogy élnek.

Mattauer a drótkerítés mellett haladva most már közelről látta a foglyokat, akik csíkos ruhában a kerítést markolva figyelték őket. A rabruha zsákszerűen lógott ruhaakasztó vastagságú vállukon. Karjuk csonttá aszott, arcukra rásoványodott a bőr, mintha élő csontvázak figyelték volna őket.

– Őnekik mi bajuk? – kérdezte Mattauer, mert mintha nem is embereket látott volna maga mellett.

– Genetikai problémájuk van. Zsidónak születtek – nevetett a főtörzsőrmester.

– De most komolyan kérdezem – ráncolta a homlokát Mattauer és kissé lassabbra vette lépteit, hogy jobban megnézhesse az őt bámuló embereket.

Végignézett a beesett szemű, lesoványodott alakokon. Hajuk nem volt, arcuk eltorzult, szemük törődöttséget és reménytelenséget tükrözött.

„Élőhalottak” – suttogta magában. Lemaradt. Oda akart menni az egyikhez, aki akkorka volt, mint egy kisfiú. Talán az érzékei csalták meg, talán tényleg egy kamaszkorú, alultáplált gyerek állt előtte. Nem tudta megállapítani az életkorát, tíz és negyven között bármennyi lehetett. Felé nyújtotta a kezét.

– Mit csinál? – dörrent rá a főtörzsőrmester. – Oda ne menjen! Még elkap valami fertőzést! – rántotta el a karját. – Ezek mind rühösek, tetvesek, és ki tudja még milyen nyavalya bántja őket. Pedig mindent megteszünk, hogy ne kapják el egymástól a fertőt.

A hadnagy lábai földbe gyökereztek, ahogy felemelte tekintetét. Csak most vette észre a távolabb állókat. Mindenki ugyanúgy nézett ki, és megszámlálhatatlanul sokan voltak. Minden szem rájuk szegeződött.

Reményvesztett, üveges tekintetek tartották fogva. Összeszorult a torka a látványtól.

– Azt akarja mondani, hogy ők azok a zsidók… – fogalmazta lassan a kérdést a hadnagy, mert hiába látta, amit lát, képtelen volt elhinni. – Azok, akiket kényszermunkára deportáltak az otthonaikból?

– Zsidók, oroszok, cigányok, politikai foglyok és bűnözők, van itt minden – sorolta hátra sem nézve Moll. – Nézze, nem én válogatok, nekem csak az a dolgom, hogy irányítsam ezt a tábort. Higgye el, nem kis munka dolgoztatni és féken tartani ennyi koloncot.

Mattauer döbbenten hallgatta a főtörzsőrmestert. Ezek az emberek még ahhoz is erőtlenek voltak, hogy egyáltalán egy bögrét felemeljenek, el sem tudta képzelni, hogy képesek dolgozni, vagy netán egy lázadást szítani.

– És kórház? Van itt orvos?

– Természetesen – bólintott a főtörzsőrmester.

– Több száz orvos van nálunk, Dr. Mengele vezetésével. Ő végzi a szortírozást is, hogy kiket javasol munkára.

„Ha ők a munkaképesek, hogy nézhetnek ki a többiek?” – tűnődött Mattauer.

– Hányan vannak itt? – kérdezte a választól félve a hadnagy.

– Az naponta változik – mondta Moll. – De igyekszünk szinten tartani a létszámot. Bár most a magyarok eléggé megterhelték a rendszert. Na, jöjjön, megmutatom a tábort.

Mattauer előtt újra felsejlettek az Auschwitz-Birkenauról hallott pletykák. Már nem is tűntek annyira irracionálisnak. A kapun belépve Mattauer körül megfordult a világ. Az első épület falai mellett a tetőig felstószolt cipőket látott, óriási halomba dobálva. Rabruhás asszonyok hajigálták folyamatosan a tetejére a legújabb szerzeményeket.

Távolabb más rabok válogatták a rengeteg csomag közül az értékeket és szortírozták a tárgyakat. Egy sötét szemű rabnő arca beleégett az emlékezetébe.

Látta, ahogy a ruhája alá gyűrt egy kekszet és egy órát. Neki kiváltságos helye lehetett, a többi szerencsétlen holmija között válogathatott. A rabok minden használhatót különválogattak. Hordókba dobálták a jegygyűrűket, a pénzt és az ékszert, és külön épületeket töltöttek meg az elkobzott szemüvegek, ruhák, bőröndök, a további cipők.

Minden pár egy embert jelentett. A következő raktár pedig tele volt emberi hajjal. Egy országot beteríthettek volna vele.

– Mit csinálnak ezzel a rengeteg…mindennel? – Mattauer érezte, ahogy ajkai mozognak, de szavai alig hallhatóan hagyták el a száját.

– A használható holmikat az elszegényedett német honfitársaink kapják segélyként – válaszolta Moll. – Amit lehet, feldolgozunk. Szappant, tömőanyagot, parókát csinálnak belőle. Mondtam, hogy tökéletes a rendszer, újrahasznosítunk mindent!

– És akiktől mindezt elvették? – kérdezte.

– Azok rabruhát kaptak és facipőt. Egységes minden. Mindenkit megjelölünk, a karjukra tetovált számmal látjuk el őket, és felvesszük a listára. Azt is megjelöljük, miért vannak itt. A fekete háromszögben lévő betű jelöli a nemzetiséget, a piros háromszög a politikai rabokat, a rózsaszín a homoszexuálisokat, a zöld a bűnözőket. Közülük kerülnek ki a barakkfelügyelők. A fekete jelzi a munkakerülőket, és a sárga csillaggá kiegészített a zsidókat – mutatott egy kartotékot Moll.

– Nekem… nekem azt mondták – szédelgett Mattauer –, hogy ez munkatábor. – De, itt… nem látok senkit dolgozni.

– A gyárak a táboron kívül helyezkednek el – volt mindenre megfelelő válasza Mollnak. – A DAW, Krupp és Siemens cégek itt vannak a közvetlen szomszédságunkban. A foglyok nagy része eddig a tábor továbbépítésén dolgozott, némelyek pedig, a kiváltságosok felügyelik a sajátjaikat. Csak

azokat emeljük ki ilyen pozícióra, akiben látjuk a megfelelő vezetési képességet – tette hozzá.

– A köztörvényes bűnözőket – mondta maga elé bámulva a hadnagy.

– Általában – bólintott Moll. – Azok legalább nem elfogultak a sajátjaikkal. Van egy blokkfelügyelő, blokkírnok, blokkápoló és két cseléd. A blokkfelügyelők fehér szalagot viselnek a barakkjuk számával, ők osztják be a sajátjaik között az ételt, és figyelnek, hogy ne legyen rendbontás. Az írnok pedig mindennap elvégzi a szükséges adminisztrációt, és leadja a létszámot. Így a zsidókat zsidó felügyeli, ha valami nem stimmel, saját maguk között lerendezik. Átadják a jelentéseket a tábori elöljárónak. Persze SS-tisztek is felügyelik a barakkokat, és ellenőrzik a létszámot. A fizikai állapotot és a szelektálást. Én már csak a létszámmal foglalkozom, és magának is majd csak ezzel kell lágervezetőként.

– Nekem? – ingatta a fejét Mattauer. – És milyen szelektálást?

– A munkaképteleneket és a betegeket leválasztjuk a barakkokból, hogy ne rontsák a hangulatot.

– És ők hova kerülnek? – kérdezte a hadnagy.

– Hmm – gondolkodott el a főtörzsőrmester. – Ez egy hosszabb folyamat, de jöjjön, megmutatom – szálltak be egy katonai terepjáróba és egy magas kéményű épülethez hajtottak. – Erre különösen büszke vagyok – szállt ki a kocsiból –, a kemencék újak és a legmodernebb technológiával szereltük fel őket.

A téglaépületben nagyon meleg volt, és keveredett a füst és égett hús szaga. Több szoba nyílt jobbra és balra. Szemben a liftajtóktól sínpárok vezettek valahová. Egy nagyobb térben rabokat látott dolgozni. Egy asztal körül álltak és ők is hordókba dobáltak ezt-azt. Amikor közelebb értek, Mattauer akkor látta csak, hogy min dolgoztak. Holttestekből törték ki az aranyfogakat, és kutatták át a testnyílásokat további ékszerek, vagy pénz után. A hadnagy ledermedt. A feje zúgni kezdett. Csak állt ott és már azt sem tudta ébren van, vagy egy rémálom közepén. Az orra megtelt a pusztulás szagával, a gyomra felfordult. A rabok egy kocsira dobálták a holttesteket, amikkel végeztek. Úgy ragadták meg őket, mintha egy fadarabot hajítanának odébb. A kocsikat a síneken kemencékhez tolták. Úgy pakolták be az emberi porhüvelyeket a tűzbe, mintha kenyeret sütnének.

Mattauer már nem volt önmaga. Csak ment, mint egy robot a főtörzsőrmester után. Néha kérdezett, de cselekedetei nem voltak többé tudatosak.

Elméje mintha lezárta volna lelkét, hogy védje magát.

– Egy nyitással három fér be – magyarázta Moll. – Másfél óra alatt hamuvá égnek. Így helyet is spórolunk és betegségeket is megelőzzük, nem beszélve a dögszagról, ami korábban gond volt.

Mattauer ráemelte üveges tekintetét. Ajka remegve kérdésre nyílt, de nem tudott összehozni egy épkézláb mondatot.

– Aaa…

– Ne mondja nekem, hogy még nem látott halottat – botránkozott meg rajta a főtörzsőrmester.

– Mi nem… mi nem kutattuk át őket – rebegte a hadnagy. – A harctéren máshogy néztek ki – ingatta a fejét. – Miért nem temetik el őket?

– Már a rómaiak is elégették a halottaikat – vont vállat Moll. – Különben is, sem helyünk, sem munkaerőnk nincs ekkora mennyiségre.

– De miért vannak ennyien? – kérdezte értetlenül a hadnagy.

– Hát erről inkább Eichmannt kérdezze – nézett az órájára Moll. – Úgy gondolom az utazás kifárasztotta, és ebédidő van, talán meg is éhezett, nekem már korog a gyomrom – simított végig a hasán. – Visszaviszem a szállására, hogy felfrissítse magát, aztán bekaphatnánk valamit – indult ki az épületből. Mattauer követte, ki akart menni innen. Más irányba mentek vissza, amiért hálás volt, képtelen lett volna a látottak után a rabok szemébe nézni. A távolban két magasra épített máglyarakás emelkedett az égbe. Ahogy közeledtek, az egyes farönkök új formát kaptak. A hadnagy csak most látta, hogy hullák vannak egymásra pakolva.

– Ez, ez… – mutatott abba az irányba Mattauer.

– Ja, ez – tette fel a kezét Moll – ideiglenes megoldás. A magyar szállítmányok jóval nagyobb számban és ütemben érkeznek a tervezettnél, a tábor kapacitása nem bírta, ezért alternatív megoldást kellett kitalálnom. Olykor kreatívnak kell lenni – vigyorgott. – De már intézkedtem, még a nap folyamán elégetik. Az égetőgödrök aljába kis csatornát ásattam, ami elvezeti a kiégett zsírt, amit a Sonderkommando vödrökkel kimer és visszalocsolják a tűzbe, így gyorsíthatjuk a folyamatot. El sem tudja képzelni, mennyi tervezést igényel egy ilyen.

– A Sonderkommando? – ismételte a szavakat Mattauer.

– A kiváltságos zsidók. Ők dolgoztak a tetemeken is a krematóriumban.

– Ez… ez gyalázat – ingatta a fejét előre bámulva a hadnagy.

– Igen, én is beadtam már egy hivatalos kérelmet, hogy korlátozzák a transzportokat napi két szállítmányra – értett egyet Moll. – De egy kis nehézség miatt nem állhat le a munka, nem igaz? – A hadnagy megbotránkozva fordult felé, de képtelen volt bármit is mondani. Időközben kiértek a táborból. – Hadnagy úr, most lesz ideje kipihenni magát, de este várom, hogy megismertessem a szakaszával szolgálat közben – állt meg Moll félúton a tiszti lakások felé. – Meghívhatom egy ebédre?

– Nem, ne – tette fel a kezét Mattauer. – Csak… le akarok ülni.

– Rendben, akkor pihenje ki magát. Innen már visszatalál – búcsúzott gyorsan a főtörzsőrmester.

Mattauer szinte futott a szállására. Berontott a szobájába és magára zárta az ajtót. Szélsebesen kigombolta, szinte tépte az egyenruháját, úgy érezte mintha fojtogatná. Két kézzel próbálta leszaggatni magáról a ruháját. Zihált és kapkodta a levegőt, legszívesebben a bőrét is letépte volna, ha sikerül, csak hogy megszabaduljon a látottaktól, aztán kezéből kiszökött az erő. Hátával nekitámaszkodott az ajtónak, és lecsúszott a földre. Úgy érezte, aki egykor volt, megsemmisült. Nem tudta többé, ki ő, és mit szolgál. Szemközt vele a precízen vetett ágyon hevert a bőröndje. A fogantyú hívogatón nézett rá. Erőtlen gondolat suhant végig az agyán, hogy megragadja és elrohanjon, amilyen messze csak lehet. De elméje tudta, nem menekülhet. Mindenhol ott voltak már. Ők. A nácik.

Kopogtattak.

– Ki az? – kiabált ki ziláltan.

– A tiszti szolga, uram. Hozhatok önnek valamit?

– Nem kell! – üvöltötte. – Nem kell nekem semmi – mondta már csak maga elé.

– A főtörzsőrmester hat órakor várja. Nem ártana, ha enne valamit, mielőtt felveszi a szolgálatot.

– Hogyan tudnék enni? – motyogta maga elé.

– Uram! – szólt vissza a tiszti szolga.

Mattauer csak behunyta a szemeit, és ingatta a fejét. Erőt vett magán és felállt. Megtörölte az arcát, és kissé összehúzta mellkasán az egyenruhát.

Résnyire kinyitotta az ajtót.

– Hozzon nekem valamit inni! – mondta a tizedesnek. – Valami erőset!

– Egy pohár konyak jó lesz, uram? – kérdezett vissza a szolga.

– Egy üveg! – csukta vissza az ajtót a hadnagy. Majd nekitámasztotta a homlokát. A szolga meglepően gyorsan visszajött egy bontatlan üveg kiváló évjáratú konyakkal. – Köszönöm – vette el a csomagot a hadnagy. Kinyitotta az üveget, és teletöltötte a poharat. Egy levegővel itta meg az egészet. Égette, marta a torkát. Azonnal öklendezni kezdett. Kirohant a mosdóba, és könnyített magán. Összezuhanva ült le a vécé mellé a padlóra. A második pohár már könnyebben csúszott. A negyediknél már nem is érezte az ízt, csak azt a kellemes bódultságot, ami egy egészen más világba röpítette.

Mattauer iszonyú fejfájásra ébredt fél ötkor. A bontatlan ágyon feküdt hason, kezében az üres pohárral, a saját nyálában. Egyenruhája még mindig kigombolva, csálén állt rajta. Haja zilált volt, szemét alig bírta kinyitni, a fény éles fájdalomként hatolt retinájába. Felült. Nem emlékezett, hogy és mikor sikerült eljutnia az ágyig. Az elmúlt órákról csak foszlányai voltak.

Nem tudta megkülönböztetni a valóságot az álmoktól. A rémálmoktól. Erőt vett magán és kibotorkált a mosdóba. Az alkoholszag erősen terjengett mindenütt. A tükörbe nézett, majd az órájára, és ismét a tükörbe. Egy idegen arc bámult rá. Egy összetört emberé. Ez nem lehetett ő, mert még soha nem nyúlt alkoholhoz. Csakúgy, mint Hitler, nem dohányzott, nem ivott, a népet szolgálta. Lehámozta magáról az egyenruhát, és a földre dobta. Megvetést érzett maga iránt, hogy így összegyűrte. Vizet locsolt az arcára, lezuhanyozott, majd elővette bőröndjéből a másik uniformisát. Fél hatra már ismét egy makulátlan külsejű hadnagy tekintett vissza rá a tükörből. Egy profi katona.

Készen állt, hogy teljesítse a parancsot. Legalábbis azt gondolta.

– Kipihente magát? – kérdezte tiszti szolgája az állomásra kísérve Mattauert.

– Teljesen – felelte a hadnagy.

– És evett valamit? – kérdezte a tizedes.

– Nem. Az utazás megviselte a gyomromat.

A tiszti szolga maga elé bámulva motyogott.

– Pedig jobban tette volna.

Mattauer nem értette a folyamatos evési kényszert, de nem is foglalkozott a tizedessel. Moll már a vonatállomásnál várta. A tizedes búcsúzott és

elment. A rámpák mellett több SS-katonát látott dohányozva viccelődni egymással. Távolabb rabruhás lengyel zsidók várakoztak.

– Moll főtörzsőrmester – köszönt Mattauer a parancsnoknak.

– Mattauer hadnagy, örülök, hogy ilyen frissnek látom.

Mattauer bólintott.

– Rám fért egy kiadós alvás.

Messziről már hallották a vonatot közeledni.

– Csak holnap veszi fel a szolgálatot, ezért akartam, hogy ma megnézze a csapatát munka közben. Annyi a dolga, hogy álljon és figyeljen – mosolygott rá Moll.

– Értem – bólintott Mattauer, és hátrafordult, mert a vonat sípolással jelezte érkezését. Az SS-katonák eldobták cigarettájukat és megragadták a nyakukban lógó fegyvert. A rabok is közelebb jöttek, amikor a mozdony nagy szisszenéssel megállította a vagonokat a rámpák mellett.

– Gyerünk, gyerünk, kifelé! Azonnal! Mozgás! – vette kezdetét egy iszonyatos üvöltözés, ahogy a katonák kinyitották a marhavagonok ajtaját.

Mattauer orrát megcsapta a bűz, emberi ürülék és testszag keveréke. Elcsigázott asszonyok, karon ülő gyerekek ugráltak lefelé a vagonokból. Néhányan alig bírtak járni. A katonák lerángatták a lassan mozgókat. – Kifelé! Nem hallják! Gyorsan! Gyorsan! – üvöltöztek szakadatlanul. – Férfiak hátra! Külön csoportba! Majd később találkoznak! Gyerünk kifelé! Két oszlopba álljanak! Hány éves maga? Balra, gyerünk! Futólépés! Maga jobbra, ők ketten balra! Akik nem éreznek magukban elég erőt, felszállhatnak a teherautóra! Idősek és gyerekek a teherautóra!

Mattauer csak nézte a hirtelen forgatagot.

– Tudja, ha kiabálunk és futtatjuk őket, nincs idejük gondolkozni – súgta a fülébe Moll. – Több ezer zsidó jön egy szállítmánnyal, el kellett hagyniuk az otthonukat, ki tudja, milyen düh tombol bennük. Csak kevesen vagyunk rájuk, ezért rögtön az elején a kezünkbe kell venni az irányítást. A családokat azonnal szétválasztjuk, hogy ne tudjanak egységbe szerveződni. Így később is kordában tudjuk tartani őket.

– Hogyan? – ráncolta a homlokát a hadnagy.

– Azt hiszik, ha engedelmeskednek, akkor később láthatják a férjüket, anyjukat, akárkijüket. A családért bármit megtesznek.

Mattauer látta, ahogy több ezer ember tódult ki a vagonokból, a katonák pedig óriási káoszt csináltak egy perc alatt. Az utasok azt sem tudták, mi

történik velük, csak értetlen tekintettel mentek jobbra és balra, ahogy a nácik parancsolták.

Többen forgolódtak, hogy rokonaikat ne veszítsék szem elől, de a tömegben képtelenség volt bárkit is megtalálni. A rámpák mellett több teherautó állt meg. Ide terelték a betegeket, öregeket és a gyerekeket. A hadnagy elcsodálkozott, hogy a vonatok melletti káosz távolról nagyon is hatékony sorokba rendezte a kényszermunkára érkezett tömegeket. Néhány katona több ezer embert. A táborba már szétválogatott csoportokként léptek be.

– Menjünk tovább – invitálta Moll, hogy megmutassa a következő állomást. A nőket és a férfiakat különválasztották. A rabruhás lengyel zsidók levetkőztették az érkezőket és elvették tőlük a bőröndjeiket. Mattauernek nem kellett sokat gondolkodnia, hogy hová kerül mindez, hiszen korábban már látta, hogyan válogatják szét a holmikat.

– Itt rendszerezzük őket, megkapják a számukat – magyarázta Moll. – Persze meg kell nyugtatni mindenkit, hogy ne kérdezősködjenek. Ha nem értenek valamit, az csak indulatokat szül.

– Minden munkás egyenruhát kap! – üvöltötte elöl egy náci tiszt, folyamatosan nyugtatva az embereket. – A tetvek és a betegségek elkerülése érdekében fertőtlenítjük magukat, a csomagjaikat adják le megőrzésre. A táborban nem lesz rá szükségük, később majd visszakapják. A táborban a tetű a legnagyobb ellenségük, úgyhogy mindenkinek levágjuk a haját! Ne aggódjanak a rokonaik miatt. Ők is megkezdték egy másik csoportban a fertőtlenítést. A létszám miatt ezt szakaszolnunk kell. Az idősebbek és a gyerekek előbb mehetnek tisztálkodni. Magukra később kerül sor. A barakkvezetők elkísérik magukat a szállásukra. Vacsorát pedig a fürdő után kapnak.

– Milyen fürdő? – kérdezte Mattauer.

– A végleges fertőtlenítést nem volt időm délelőtt megmutatni – fordult felé Moll. – Hatékony eljárást dolgoztunk ki, hogy elpusztítsunk minden élősködőt. Ha kíváncsi, megmutatom.

– Ha jól értettem, holnaptól nekem kell ezt a tábort irányítanom, úgyhogy ismernem kell mindent – nézett rá Mattauer.

– Magának csak egy szakaszt kell irányítania – válaszolta a főtörzsőrmester. Majd karját kinyújtva a kocsijára mutatott. – Szálljon be, elviszem.

A hadnagy összeráncolta homlokát, ahogy a krematóriumok felé fordultak. A magasba törő kémények folyamatosan ontották a füstöt.

Mattauernek akaratlanul is összeszorult a gyomra.

A teherautók kissé hátrébb parkoltak. A hadnagy csak most vette észre, hogy az épület előtt és az oldalánál hosszú, föld alatti építmények lehetnek, aminek csak a fűvel borított teteje látszott ki a földből. Az egyikhez lejárat vezetett, a másikból pedig szellőzőcsövek álltak ki. Az öregeket és a gyerekes anyákat hosszú tömött sorban kísérték a gépkarabélyos tisztek a lejárathoz, ahol „Fürdőkhöz és fertőtlenítéshez" felirat állt.

– Várjunk még egy kicsit, amíg mind bemennek – súgta oda a főtörzsőrmester.

– Nem akarok meztelen fürdőző öregeket és nőket bámulni – válaszolta rosszallóan Mattauer. – Ez órákig is eltarthat, hány zuhanyzó van odalent?

– Egyszerre kétezer ember befér – felelte Moll. – Szem előtt tartottuk a gyorsaságot és a hatékonyságot.

Talán negyedórát ültek a kocsiban, amikor Mattauer észrevette, hogy a szellőzőkhöz gázmaszkos náci katonák másznak fel, és valamit a kiálló csövekbe dobnak.

– Mi történik? – kérdezte a hadnagy.

– Megkezdődött a fertőtlenítés – nyitotta ki az ajtót Moll. – Most már bemehetünk!

Mattauer gyanakodva követte a főtörzsőrmestert a vetkőzőbe. A dupla ajtó mögött egy majd ötven méter hosszú és nyolc méter széles teremben találta magát. A falakat alul olajzöldre, felül fehérre festették. A két oldalon, a tartóoszlopok melletti fapadokon és az akasztókon lévő ruhákat a csíkos ruhás rabok elkezdték összeszedni. A zsebeket átkutatták, a többit egy kocsira dobták. A falakon „Légy tiszta", „A tetű a halálod", „Viselkedj csendesen" feliratok álltak.

Mattauer hirtelen kísérteties hangokra lett figyelmes, mintha valahol távol elzárva sikolyokat hallana, artikulátlan, eltorzult emberi hangot, de nagyon távolról jött és rajta kívül senki nem kapta fel a fejét. Körbenézett. A rabok folytatták monoton munkájukat, szinte biztos volt benne, hogy csak a fejében kavarognak az elfojtott kiáltások. Inkább nem szólalt meg. Csendben követte a főtörzsőrmestert a szemközti folyosóra, ami egy nagy előtérbe vezetett. Biztos volt benne, hogy a krematórium alatt vannak. Moll jobbra fordult. Egy vastag ajtóhoz vezette, amit keresztben vasreteszek

zártak el. Szemmagasságban egy kémlelő ablakot építettek be erős csavarokkal és gumitömlővel megerősítve, mintha egy tengeralattjárón lennének.

Moll félreállt. A hadnagy félve lépett az ablakhoz.

Első pillantása a mennyezetre erősített zuhanyrózsákra esett, de nem folyt belőlük víz.

Aztán hirtelen egy véres kéz ragadta meg belülről az üveget. Mattauer hátrahőkölt. A kéz minden erejével ki akarta szakítani az üvegburát, de nem talált rajta fogást. A körmök már nem voltak rajta, az ujjbegyek csontig felhasadtak. Kétségbeesett kaparászást hallott, de a vastag ajtón keresztül csak úgy szűrődött át, mintha egy kártevő akarná átrágni magát. Aztán a kéz eltűnt az ablak belső feléről, véres csíkot hagyva maga után. A hadnagy szíve a torkában dobogott, mégis közelebb ment…

Most már tudta, az elfojtott kísérteties hang onnan belülről jött. A fürdő padlóján talpalatnyi hely sem volt. Haláltusájukat vívó emberrengeteg rángatózott, kúszott, nyúlt, kapálózott egymáson taposva, segítség után. Az erősebbek a rácsokat próbálták puszta kézzel szétfeszíteni, vagy épp meztelen lábbal szétrúgni, nem kímélve saját épségüket. A földön fekvők fejüket felemelve, tátott szájjal kapkodtak levegő után. Arcuk beesett, szemük kidülledt az oxigénhiánytól. Mattauer a gyomrához kapott és köhögni kezdett. Érezte szájában a visszaöklendezett gyomorsav keserű ízét. Csak arra koncentrált, hogy ne essen össze.

Arrébb tántorgott és a falnak támaszkodott.

– Még három perc – hallotta az érkező SS-katonák beszélgetését.

– Lesz az tíz is – húzott elő egy tízest a zsebéből társa.

– Reggel már elnyertem az összes pénzedet…

Mattauer agyát elöntötte a düh.

– Maguk elmebetegek! – ordította összegörnyedten, majd erőt vett magán és felegyenesedett. – Maguk rohadt elmebetegek! Takarodjanak innen! – Moll elkapta a karját, és lefogta hátulról, majd elcipelte az ajtótól, ki az öltözőn át. – Engedjen el! Vegye le rólam a mocskos kezét! – rángatózott, de a főtörzsőrmester erősen fogta, felcipelte egy lépcsőn és egy szobába lökte, majd magukra zárta az ajtót. Mattauer nem várt tovább, nekiugrott, de Moll erősebb volt. Két iszonyú ütést mért az állára. A hadnagy a földre rogyott.

– Ne merjen még egyszer elgyengülni a foglyok vagy az emberei előtt! Veszélyt jelent mindannyiunkra! – üvöltötte le Moll, amikor már csak ketten voltak.

– Mocskos gyilkosok! Ezért kellettek a modern kemencék? Futószalagon ölik meg az embereket?

– Magának fogalma sincs a nagyobb célról, csak az orráig lát! Maga katona, teljesítenie kell a parancsot!

– Maga is az! Én vagyok a rangidős, most azonnal őrizetbe vetetem! – kiabált vele Mattauer.

– Maga nekem nem parancsol – szorította meg a karját Moll, és a falhoz nyomta. – Talán nem jutott el a tudatáig, hogy nem jutalomból, hanem büntetésből van itt! Azt ajánlom, szedje össze magát, különben…

– Különben én is mehetek a „fürdőbe”? – mutatott Mattauer a pince felé. – Bezárná a saját fajtársát a zsidókkal együtt?

Moll elengedte a ruháját és hátralépett.

– Az árjákat nem zárjuk gázkamrába – nézett körül. Mattauer szeme követte a tekintetét. A falon lesikált vérfoltok nyomai voltak láthatók.

– Ők golyót kapnak – tudatosult benne a fenyegetés.

– Nem szeretném, ha baleset érné – váltott hangot Moll. – Nem venné magát ki jól az aktámban. Most visszaviszem a szállására.

– Nem megyek magával sehova!

– Akkor is velem jön, ha összekötözve ráncigálom ki innen! Itt nem tűrjük a felbujtókat. Semmilyen fajú felbujtókat – nézett eltökélt szemmel rá Moll. Mattauer engedett. Abból, amit eddig látott, rá kellett döbbennie, hogy egyedül van. Moll egyszerűen megölhetné, senki nem róná fel neki a halálát. Döntött. Nem akart golyót kapni.

Legfőképpen nem most. Hagyta, hogy a főtörzsőrmester kivezesse az épületből. Amikor a tiszti házhoz értek, már moderálta magát a többi tiszt előtt.

– Beszélni fogok Höss alezredessel – mondta még búcsúzóul Mollnak.

– Ugyan miért? – kérdezte a főtörzsőrmester. – Engem akar besározni? – nevetett.

– Nem – ingatta a fejét Mattauer. – Magamat akarom átkéretni. Nem kell aggódnia, nem fogunk többet találkozni. Konyhaszolgálatra megyek – közölte, majd hátra sem nézve otthagyta Mollt.

9. FEJEZET

A vonat már egy órája megállt. A férfiak a tetőhöz közel lévő vasrácsokon próbáltak kikémlelni, hogy vajon hol lehetnek. Laura a deszkák résein kandikált ki. Szögesdróttal körbevett faházakat látott, magas villanyoszlopokon lámpákat, a házak előtt furcsa emberek sétáltak csíkos ruhában. A fejük teljesen kopasz volt, és ijesztően lesoványodtak. Derékig bemásztak egy a házak előtt felállított kondérba, és úgy ettek belőle, mint az állatok, lenyalogatva a tenyerüket is. A kerítésen kívül fegyveres őrök sétáltak. A felnőttek találgatni kezdtek. Egyesek azt mondták, egy ipartelepre értek, mások megesküdtek, hogy a fronton vannak.

Laura édesapja úgy gondolta, egy bolondok háza előtt álltak meg. Megszorította lánya vállát és odasúgta „Meglássátok, jó helyünk lesz. Ezek bolondok, ennél csak jobb lehet nekünk!" – mondta bátorító hangon. Laura nem válaszolt. Igazából nem is értette, mi történik körülötte. A körmével kapargatta a vagon deszkáit és egy gyerekdalt dúdolt magában. Csak ő hallotta az igazi dallamot a fejében, és látta magát hosszú, fehér ruhában táncolni egy bálon. Bezárkózott az elméjébe, hogy könnyebb legyen elviselnie a kényelmetlenséget.

Így meg tudott feledkezni elgémberedett lábáról, vagy a szorongásról, amit induláskor érzett. Már nem is érezte a húgy- és fekáliaszagot se. A felszálláskor agyonrugdalt vödör jelentette az egyetlen ülő lehetőséget a vagonon, és abba végezte mindenki a dolgát, amíg meg nem telt. Ha sok volt benne, a tető alatti kis rácsokon keresztül kiöntötték. Négy napja voltak úton, de egyszer sem nyitotta rájuk senki az ajtót. A remény és a vágyakozás a szabadba, napról napra alább hagyott az emberekben, míg végül mindenki beletörődötten állt. Ha akartak se tudtak volna leülni vagy összeesni, egyszerűen nem volt hely. Az első éjszaka volt a legborzasztóbb, a teljes sötétség még félelmetesebbé tette a zárt teret, mintha egy koporsóban lettek volna élve eltemetve. Néhányan pánikba estek, ami miatt kisebb veszekedés tört ki a vagon másik oldalán, de ők is érezték az emberek hullámzásából a verekedés ritmusát. A kezdeti feszengés és felindultság azonban a második napra kifulladt.

Túl kevés hely volt a privát nézeteltérésekre, vagy a feszültség levezetésére.

Ha valaki kiborult, azt mindenki érezte. Gyerekek és felnőttek egyaránt zokogtak, vagy próbáltak hasztalanul kitörni a vonat oldalán. A kevés levegő és az étlen-szomjan eltöltött napok gyorsan kivették mindenkiből az energiát. Mostanra a tömeg egyetlen letompult masszává vált. Laura családja azok közé tartozott, akik jobban viselték a megpróbáltatásokat. Egyedül húgocskája sírta álomba magát mindennap. Anyja és apja felváltva tartották testvérét a karjukban. Nem merték letenni, és Laurának sem engedték, hogy a földre kuporodjon, nehogy eltapossák az emberek.

– Jönnek! – szólalt meg valaki hátul. A massza ismét mocorogni kezdett. A férfiak nyújtották nyakukat, hogy kilássanak. Már Laura is hallotta a lépteket odakintről. Egyszer csak zsivaj támadt a vagonban. Volt, aki hangosan imádkozott, volt, aki kiabált. „Nyissák ki! Engedjenek ki! Hozzanak vizet!"

– Elég legyen! – kiabáltak vissza lentről. – Nyugalom, mindenki leszállhat!

Laura hangos csattanást hallott, majd a vagon tolóajtaját elhúzta egy katona. Csíkos ruhás nők és katonák álltak lent, és elkezdték lerángatni az embereket.

– Gyerünk, kifelé! Nincs idő, mindenki kifelé! – üvöltötték. Az elgémberedett lábú utasok némelyike kiesett a vagonból, valaki alig bírt mozogni. Laura érezte édesapja kezét a vállán, ahogy óvatosan azt ajtóhoz tereli, de őt is lökték, nyomták kifelé a felbolydult emberek. A hátsó részekből pánikszerűen akartak szabadulni, átgázolva mindenkin.

– Kifelé, gyerünk! A csomagot hagyják a vagonon! Azt majd később megkapják! Mindenki kiszállás!

Laura egyszerre hallott német és magyar szavakat. A katonák üvöltöttek, a kutyák ugatták az embereket. Mindenki idegesen próbált kijutni. A tömeg szinte húzta, rántotta magával a peronra, mint amikor a víz sodrása magával szippantja.

Látta még anyját a húgával a karjában a peronra ugrani, aztán sokan elé keveredtek és elvesztette szem elől. Még érezte apja kezének szorítását a karján, amikor kiszállt a vagonból, de mire a földre ugrott, már tőle is elszakította a tömeg.

Óriási volt a felfordulás. Több száz ember között szédelgett, mégis egyedül maradt.

– Papa! Papa! – kiabált kétségbeesetten Laura, de már nem látta. Mire visszafordult, már az édesanyja sem volt sehol. Rettegve forgott körbe, hogy megtalálja, de képtelenség volt átlátni az emberáradaton.

– A férfiak külön sorba mennek. Ne aggódjanak, később találkoznak! – hallotta a katonákat.

– Mama! – mondta keservesen, de senki nem foglalkozott vele.

– Gyerünk, álljanak be a sorba! Maga jobbra, maguk ketten balra! – terelték botokkal az embereket a helyükre.

– Ne olyan hevesen! – csendült fel egy ismerős hang. – Falábbal nem megy olyan gyorsan! Aú!

– Pofa be, vagy kap még egyet! Gyerünk már! – üvöltött a férfira az egyik katona.

Laura odafordult és hirtelen felismerte Steinman doktort, akit az egyik náci a bal oldali férfisorba lökdösött.

– Doktor úr! Steinman doktor! – kiáltotta és önkéntelenül utána indult. Egy csíkos ruhás nő hirtelen elkapta a kezét és visszarántotta a sorba.

– Maradj itt, ha élni akarsz! – mondta neki határozottan. – Tizenhat vagy. Tizenhat! – tette hozzá halkan, aztán otthagyta. Laura azt sem tudta, mi történik körülötte, csak állt ott reszketve.

– Mama! – mondta most már csak elkeseredetten magának. – Nem látta valaki az anyukámat?

Kisvártatva egy kerek arcú, sötét hajú katona sétált végig mellettük és nézte meg magának az embereket.

– Hány éves vagy? – állt meg Laura előtt. A férfi ijesztő arcától Laura megszeppent.

– Tizenhat – mondta ijedten, amit a csíkos ruhás nő ajánlott, pedig csak tizennégy volt.

– Jobbra – mutatott botjával a férfi és tovább ment.

– Elvesztettem az anyukámat… – pityergett tovább, de már nem mert odébb menni. A sor megindult, és magával húzta őt is.

– Azt mondták, később találkozunk – súgta neki egy másik fiatal lány. – Lehet, hogy őket másik munkára osztják be, de este találkozunk. Azt hallottam, az idősek és a kisgyerekes anyák előbb mehetnek tisztálkodni.

Laura könnyes szemeit törölgette és bólogatott.

– Este, ühm – igyekezett megnyugtatni magát, és apró lépésekkel követte az előtte menőket egy hosszú terembe.

A kockaköves konyhában nagy volt a sürgés-forgás. A kiemelt őrizetesek főztek a tiszteknek.

Mattauer üveges szemmel, fáradtan nézett végig rajtuk. Talán, ha ide küldik először, semmi baja nem lett volna az áthelyezéssel. Az itteni foglyok sokkal előkelőbb helyzetben voltak, mint a táborban bárki más. Enni is kaptak, és normális ruhákban jártak. A felszolgálók különösen, hiszen a tisztek nem szerették maguk körül látni a csontváz alkatú pincéreket. Mattauer nem törődött velük, csak egykedvűen ment a raktár felé. Egyenruháján fehér köpenyt viselt, karszalagja pedig arról árulkodott, hogy ő felügyeli a konyhát. De ez csak amolyan látszatbeosztás volt, valójában semmi köze nem volt ahhoz, ami a konyhában történik.

Reggelente elhozta az ügyeletes tiszttől a létszámot és a beosztást, hogy hány emberre kell főzni, és letette az egyik pultra, ahol a konyhaszolgálatosok már el is kezdték beosztani és előkészíteni az ételadagokat. Természetesen ők csak a tisztekre főztek. A foglyok felvizezett répalevest kaptak egy hatalmas kondérban az udvaron, amit a barakkvezetők osztottak be, és úgy szedtek belőle, ahogy tudtak. Itt azonban őzet, bárányt, sertést és halat készítettek, gazdag körettel és salátával. A raktárban bőven volt hozzávaló és külön részen őrizték a borokat és a konyakot is.

Mattauer már az első nap felmérte ezt a raktárrészt. Ide vackolta be magát. Eszébe sem jutott bármivel is foglalkozni. Pontosan tudta, hogy tökéletesen felesleges itt. A táborparancsnokkal nem is találkozott, valószínűleg Moll javaslatára helyezték át konyhafelügyelőnek, de erről is csak a beosztási tábláról szerzett tudomást. Nem foglalkozott vele senki, és ő sem törte már magát.

Igyekezett a legkevesebbet szem előtt lenni. Reggel csak letette a listát, és estig eltűnt a raktár mélyén, megkezdve az alkoholkészletet. Néha kibotorkált a mosdóba, de nem zavart túl sok vizet. A beosztottjai tudták, hol találják meg, de legtöbbször nem volt rá szükség. Most is a konyakok felé igyekezett. Másnapos volt, kellett az utánpótlás. A konyhában tettek-vettek a szakácsok és a kukták. Észre sem vették őt átmenni a folyosón. Az igazi hatalmat itt a főszakács gyakorolta, aki talán még Mollnál is hangosabban tudott ordibálni a kuktáival, hogy rendet tartson.

Mattauer már nem is figyelte miért kiabál velük, a szakács harsány hangja monoton háttérzajjá vált a fejében. Egykedvűen lökte be az ajtót a

raktárnál, és automatikusan emelt le egy üveg konyakot a polcról. Számításai szerint még legalább száz napra elegendő a felhalmozott mennyiség, ha nem szerveznek fogadást, de ha fogytán lenne a készlet, akkor az ő dolga leadni az utánrendelést. A poharát már odakészítette a polcra, csak beledugta a mutatóujját és a palackhoz szorította, majd abba a helyiségbe ment, ahol egy íróasztal és néhány szék volt az ügyeletes tiszteknek. Lehuppant az egyikre és töltött magának, majd meghúzta az üveget. Már nem is marta a torkát az alkohol. Úgy szürcsölte, mintha vizet inna. Hátradőlt a széken és fejét a falnak támasztotta. Várta, hogy a delírium elhomályosítsa tudatát. Ilyenkor jóleső érzés szállta meg, gondolatban messze kalandozott, megtagadva a jelen valóságát.

Mámoros állapotából egy óriási csattanás és fémzörgés riasztotta fel. Hirtelen felült, a fejébe éktelen fájdalomként hasított a mozdulat. A homlokához kapott. Kellett pár pillanat, hogy rájöjjön, hol is van. A konyha felől üvöltözés hallatszott, a szakács ordított torkaszakadtából.

„Akkor nem lehet olyan nagy gond” – gondolta, de mégis felállt megnézni, mi történt. El kellett kapnia az ajtófélfát, hogy ne inogjon. Összeszorította szemét, és megrázta kicsit a fejét, aztán elindult a konyhába.

– Semmirekellők! Ezt ki fogja megfizetni? Dobhatjuk ki az egészet! Honnan szerzek most ennyi busát? Azonnal szedjétek össze a halakat! Csak a halálnak vagytok jók, mindent összezavartok! Még egy ilyen, és mentek a táborba! – hallatszott a szakács dühkitörése.

Mattauer megigazította magán a köpenyt, és egyszer-kétszer tágra nyitotta a szemét, hogy ébernek nézzen ki, majd belépett a konyhába.

– Mi történt itt? – kérdezte. A cipőtalpa alatt víz folyt szét. Az asztalok között az egyik kukta éppen egy óriási fazekat emelt fel, majd felpattant, hogy jelentsen.

– Kisebb baleset – mondta halálra vált arccal.

Mattauer a földre pillantott. A kukta mögött a padlón több tucat hal vergődött a járóköveken.

Szemük kidülledt, tátott szájjal, fulladozva próbáltak levegőért kapkodni. Mattauer képtelen volt szabadulni a látványtól. Testük úgy rángatózott, mint a gázkamrába zárt embereké.

Hirtelen rosszul lett. A szájához kapott, majd kifordult a konyhából és kirohant az épület elé. A lépcső korlátján támaszkodott meg és öklendezni kezdett. Senki sem törődött vele. Bő tíz perc telt el, mire összeszedte magát.

Felegyenesedett és körülnézett. A tábor bejáratánál hosszú sorban vagonok álltak. Látta, ahogy a katonák szétválasztják az embereket. Az első teherautók épp akkor gördültek ki a rámpák mellől. Mattauer tekintete a krematórium felé fordult, a magas kémények ontották a füstöt.

– Nem, nem, nem, nem – rázta a fejét, és futásnak eredt. Maga sem tudta hova tart. Berontott a legközelebbi épületbe, átvágott a folyosókon, úgy keringett ide-oda mint valami labirintusban, míg végül egy terembe tévedt. Hirtelen megállt.

Fogalma sem volt, hogy hol van. A terem zsúfolásig telt meztelenre vetkőztetett fiatal lányokkal. Hosszú sorokban várakoztak, hogy a csíkos ruhás rabok elvegyék tőlük az ékszereket és leborotválják a fejüket. Az egyik lánynak a sorban hosszú, sötétbarna, selymes fényű, hullámos haja volt. Éppen olyan, mint a húgának. Mattauert borzasztó szorongás fogta el. Egyenesen odament hozzá és megragadta a vállát. A kislány ijedten megfordult és ráemelte óriási, ártatlan szemét.

Nem a húga volt. De most már felelős volt érte. Ha otthagyja, meghal, mint mindenki más. Mattauer azt sem tudta mit tegyen. Csak egyet akart, megmenteni a lányt. Hirtelen összekapta magát. Rájött, hogy nem gyengülhet el, mert az nemcsak az ő, de a lány sorsát is megpecsételné.

– Te, gyere velem! – mondta szigorú hangon, és kirángatta a sorból. Szégyellte magát, amiért olyan erősen ragadta meg a törékeny kezét. A lány nem szólt semmit, csak engedelmesen vele ment.

Odavezette a legelöl ülő lengyel fogolyhoz, aki a Sonderkommando tagja volt, és a borotválást csinálta. – Neki nem vághatják le a haját kopaszra! Megértetted? – parancsolta meg, és odalökte a kislányt. – Vágj valami divatosat! – a lengyel nő bólintott, azonnal egy széket hozott, és kerített valahonnan egy jobb ollót. A kislány leült a székre, és kissé előrehajolt, hogy a haja takarja a keblét. Mattauer zavartan nézett körbe. Meglátta Mollt feléjük közeledni. – Öltöztesd fel rendesen! – szólt még oda, majd gyorsan a főtörzsőrmester elé ment, hogy távol tartsa a lánytól. Az elmúlt napok alatt túl sok rémhistóriát hallott róla, hogy hogyan erőszakoskodik a fiatal kislányokkal, mielőtt elevenen a tűzbe löki őket.

– Hadnagy úr – állt meg előtte gyanakvó tekintettel Moll. – Mit csinál maga itt? Nem a konyhára van beosztva?

– Csak szórakozom – válaszolta Mattauer flegmán. A főtörzsőrmester elvigyorodott.

– Látom, kezdi felvenni a ritmust – mondta mosolyogva, majd kajánul a lányok felé nézett. – Maga is a friss húst kedveli? A legjobb blokkba jött! Kedvére válogathat a 18-20 évesek között!

– Úgy lesz – mosolygott vissza kényszeredetten Mattauer. – Most vissza kell mennem – intett az ajtó felé. Fogalma sem volt, mi fog történni ez után. Agya zsongott, a feje fájt, a halántéka lüktetett. Egyenesen a központi épület felé gyalogolt. Nem nézett már semerre, nem akart látni semmit és senkit. Az épület mögé ment és leült a hátsó lépcsőre. Remegő kezével elővett egy doboz cigarettát, és kihúzott egy szálat. Alig bírta meggyújtani, annyira reszketett. Mélyet szívott a dohányból, majd a kezébe temette a fejét.

– Nem, nem, nem, nem – mondogatta magában ellenkezve mindennel. Nem akart ott lenni, ahol volt, és az lenni, amivé vált. Néhány nap alatt szokott rá az italra és a dohányra, és egy cseppet sem érezte jól magát. Felemelte a fejét és újabb slukkot szívott. Folyamatosan rázta a térdét, hogy levezesse feszültségét. – Nem! – ismételgette.

Semmi más nem jutott eszébe, csak a tiltakozás.

Minden ellene volt. Aztán eldobta a cigit, és felállt. Visszament a főbejárathoz, és felrohant a lépcsőn. Az őrök tisztelegtek neki, de rájuk sem hederített. Egyenesen az ügyeletes tiszthelyetteshez igyekezett. Az ügyeletes nyilván már ebédelni ment, a legjobb időt választotta, hogy nála alacsonyabb rangú katona üljön az irodában.

Mielőtt belépett, megigazította magán az egyenruhát, és egy nagy levegőt vett.

– Az ügyeletes? – kérdezte benyitva az ajtón.

A tiszthelyettes felpattant a székéből és szalutált.

– Ebédel – válaszolta. Mattauer a váll-lapjára nézett. Törzsőrmester volt.

– Fontos hívást kell intéznem Budapestre, kérem, intézkedjen.

– A hívásokat be kell jegyeznünk. Jobb lenne megvárni az ügyeletes tisztet, uram.

– Ez nem várhat – dörrent rá Mattauer. A törzsőrmester megszeppenve visszakozott. A hadnagyi rangnak nem mondhatott ellent.

– Rendben, jöjjön utánam – mondta, majd egy külön szobához vezette, ahol egy asztal és egy telefon volt.

– Köszönöm! – mondta Mattauer. Egy ideig egymást nézték az ajtóban állva. – Innen már megoldom egyedül.

– Értem. Uram! – tisztelgett a törzsőrmester és elballagott a folyosón. Mattauer utána nézett.

Megvárta, míg befordul a folyosó végén, aztán magára zárta az ajtót. A telefonért nyúlt, keze újra remegni kezdett. A nadrágjába törölte izzadt tenyerét, majd felvett e a kagylót.

– Kapcsolja nekem Wölder ezredest – szólt bele, amikor a telefonközpontos bejelentkezett Budapesten. A kagylóban recsegés hallatszott, majd újabb búgás.

– Wölder – szólalt meg kisvártatva az ismerős hang.

– Jó napot, uram – törölgette Mattauer a homlokát, és ide-oda kezdett járni, ahogy a telefon zsinórja engedte. – Mattauer hadnagy vagyok.

– Mit akar? – morgott bele az ezredes.

– Ezredes úr, megtanultam a leckét – hunyta be a szemét Mattauer, és megállt a telefon mellett.

Hallotta az ezredes szuszogását a vonal túlsó végén, várt egy kicsit, hátha mond valamit, de nem szólalt meg. A hadnagy ökölbe szorította a a kezét, hogy levezesse idegességét. – Vissza szeretném kapni a beosztásomat ön mellett! – mondta határozottan. – Önt, és a hazát akarom szolgálni.

– Végre megjött az esze! – hallotta Wölder hangját. – Meglátom, mit tehetek.

– Köszö… – kezdte a hadnagy, de kattanás hallatszott. Az ezredes bontotta a vonalat. Mattauer visszahelyezte a kagylót a készülékre, majd a székre rogyott, és összegörnyedve sírni kezdett.

MÁSODIK RÉSZ

1944. nyár – 1945. kora tavasz

10. FEJEZET

A gyönyörű, bécsi kastély falai nyugodt méltóságot sugároztak. Mattauer előre-hátra dülöngélve ült a székben, amelyhez a komornyik vezette, és igyekezett rendezni a gondolatait. Nem volt már mitől félnie. Nem is érdekelte a feladat, amiért küldték, csak örült, hogy nem kell Auschwitzban lennie. Ökölbe szorította kézfejét, és karba tett kézzel hátradőlt, hogy elrejtse remegését.

Iszonyatos vágyat érzett egy cigarettára, de itt nem gyújthatott rá. A hosszú kőfolyosón elegáns, bordó bársonyhuzatos székek álltak egyforma távolságra egymástól. Várnia kellett. Azt sem tudta kire és miért. Az ezredes csak annyit mondott, hogy találkoznia kell egy összekötővel, és majd az ő üzenetétől függ, hogy mi lesz a további feladata.

Három hete jött el Auschwitzból és bármit megtett volna, csak ne kelljen visszamennie oda.

Visszatérése után az első napok tivornyázással teltek, felfoghatatlan mennyiségű ital, dohány és rosszlányok társaságában.

Megdöbbenésére ez senkit nem zavart. Az ezredes még bátorította is, hogy pihenje ki magát és dőzsöljön. Számára ez nem pihenés volt, hanem kétségbeesett próbálkozás, hogy elfelejtsen mindent. A nappalokat túlélte valahogy, de az éjszakák minduntalan visszahozták a kínt és a halált. Újra és újra látta a padlón haláltusájukat vívó embereket. Az arcuk, a tekintetük kitörölhetetlenül beleégett az agyába. Mindenhová követték és minden éjjel kísértették, ezért kénytelen volt éjjelente álomba innia magát, csak így tudott pihenni. Józan pillanataiban undorodott magától.

Érezte a bőréből áradó cefreszagot, amit képtelen volt lesikálni. Már magára sem ismert a tükörben.

Kondíciója leromlott, arca beesett, mintha a saját nagyapját látná. Keze állandóan remegett, amikor nem ivott, ezért napközben dohányzással próbálta nyugtatni magát. Az alkohol és a cigaretta lettek a legjobb barátai. Nélkülük már létezni sem tudott.

Tisztában volt vele, hogy képtelen lenne helytállni a harctéren, egy újabb küldetés egyenlő lenne a halálos ítéletével. Csődtömeggé vált, olyanná,

akiket korábban megvetett, mégis mindenki tisztelgett a rangja előtt. Pedig az egyenruháján lévő kitüntetések egy múltbéli ember érdemei voltak.

– Hans Mattauer hadnagy? – eszmélt fel önsanyargató gondolataiból. Egy barna hajú, feszes tartású, szikár alkatú, mégis sportos férfi állt előtte. A hajtókáján egy-egy arany keresztet viselt.

Az SS-hadnagy felállt.

– Igen, én vagyok – fogott kezet a férfival.

– Peter Palacci – mutatkozott be vendéglátója. – Örülök, hogy megismerhetem személyesen, rengeteget hallottam az apjáról.

Mattauer zavartan lesütötte a szemét, visszahajolt a széke mellé helyezett bőrtáskájáért, és átnyújtotta a férfinak.

– Wölder ezredes megkért, hogy ezt adjam át önnek. – Palacci kissé neheztelőn körbenézett.

Mattauer követte a tekintetét. A folyosón legfeljebb a komornyik hallgathatta ki őket.

– Jöjjön, sétáljunk egyet! – mondta végül Palacci, és elvette a táskát. A kastélyhoz tartozó egzotikus növényekkel beültetett kert egylabirintussal is felért. Kívülről senki nem látott be.

Csodálatosan sütött a nap, a fák kellemes árnyékot nyújtottak.

Egy padhoz sétáltak. Mattauer minduntalan a cigarettásdobozát gyűrögette zsebre dugott kezében. Arra várt, talán vendéglátója megkérdezi, dohányzik-e, de a férfi csak a bőrtáska tartalmát nézte át. Egy nagyobb iratköteget emelt ki és kiválogatott belőle jó néhány oldalt, megjelölte őket, behajtva a lapok sarkát, majd gondosan visszahelyezte és odaadta a táskát. – Ez több, mint amire számítottunk – szólalt meg végül. Mattauer bólogatott. Halvány fogalma sem volt, hogy miről van szó. – Kiválasztottam azokat a tételeket, amikre igényt tartunk az együttműködésünk kapcsán. Megmondhatja az ezredesnek, hogy készítheti a szállítmányt – mosolygott rá Palacci.

Mattauer nem értette a férfi reagálását, de udvariasan visszamosolygott.

– Feltétlenül – bólintott ismét Mattauer. A férfi furcsán nézett rá. – Az ezredes nagyon fog örülni – tette hozzá kényszeredetten, miközben lábán ide-oda billegett. Fogalma sem volt, mit várnak tőle.

– Örülök, hogy egy vérbeli katonacsaládból származó ifjút választott – szorította meg a vállát Palacci. Mattauer azon töprengett, vajon ismernie

kéne ezt a férfit. – Még találkozunk! Jó utat visszafelé és adja át szívélyes üdvözletem az ezredesnek – hagyta ott Palacci.

– Úgy lesz – búcsúzkodott Mattauer, majd körbefordult, hogy a kapu felé induljon, de azt sem tudta, hol van. A buja növényzet több lehetséges ösvényt is rejtett. Végül leült és kihalászott a zsebéből egy félig eltört cigarettát. Mire visszatalált a kapuhoz már sötétedett. Az utcán várta az ezredes szolgálati autója. Gyorsan bedobta a táskát és maga is beszállt.

– Menjünk vissza Wölder ezredeshez! – szólt előre, majd zubbonyát levéve a feje alá gyűrte és hagyta, hadd nyomja el az álom a duruzsoló motor monoton hangjára.

– Hogy utazott? – kérdezte az ezredes, amint visszaért Budapestre.

– Szerencsésen – bólintott Mattauer. – Nem volt légitámadás, sem egyéb ellenállás.

– Ne aggódjon, a háború nem tart már olyan sokáig – húzta fel a vállát az ezredes.

– Ezt hogy érti? – kérdezte Mattauer.

– Ha engem kérdez, kifogyóban vannak a készleteink. Az győz, akinek tovább kitart az utánpótlása, éppen ezért olyan fontos a feladat, amivel megbíztam.

– Egyelőre csak egy bőrtáskát hoztam önnek, és egy üzenetet, hogy készítse össze a szállítmányt – mondta a hadnagy. Az ezredes arcán széles mosoly húzódott.

– Nagyszerű! – dörgölte össze a tenyerét Wölder. – Jut eszembe, nem egyedül fog dolgozni, a társa nemsokára ideér – mondta és kiemelte a bőrtáskából a kartonlapokból álló aktát, amit Palacci különválogatott.

– Elnézést, ezredes úr – tördelte a kezét Mattauer –, de megtudhatnám, miről van szó? Mihez lesz szükségem egy társra? – kérdezősködött tovább, de már kopogtattak is az ajtón.

– Itt is van. Jöjjön be! – kiáltott ki az ezredes.

Az ajtó kinyílt, és Mattauer lába földbe gyökerezett. Keller alezredes lépett be rajta, katonásan összecsapva csizmáját és a levegőbe lendítve kezét. – Azt hiszem, nem kell önöket bemutatnom egymásnak – mondta az ezredes. – Remélem nem lesz ebből probléma! – nézett Mattauerra. A hadnagy nyelt egy nagyot, és zavartan lesütötte a szemét. Igyekezett megnyugtatni elméjét.

– Nem, dehogy – rebegte, majd odalépett Kellerhez és kezét üdvözlésre nyújtotta. – Alezredes, örülök, hogy látom!

Keller elmosolyodott. Arcára az volt írva, „ugye, megmondtam”.

– A tékozló fiú – mondta, majd kezet rázott.

Mattauer félelme nagyobb volt, mint a gyűlölete.

– Mondja, hol volt az elmúlt három hétben? Az embereim azt jelentették, hogy már majdnem egy hónapja eljött a táborból.

Mattauer az ezredesre nézett, aki fejingatással jelezte, hogy ne szóljon egy szót sem. A hadnagy ebből arra következtetett, hogy csak ketten tudnak a bécsi kitérőjéről.

– Szabadságon – mondta bizonytalanul.

– Szabadságon? – kérdezett vissza Keller. – Hát maguknál olyan is van? Esküszöm, áthelyeztetem magam – nevetett. – Igaz, hogy ön a háború előtt művészettörténetet tanult? – kérdezte az ezredes.

Mattauer meglepetten fordult felé.

– Csak a nagybátyámtól – válaszolta. – Ő az egyetlen a családban, aki nem katonai pályát választott, hanem Németország egyik legismertebb restaurátora lett. Gyerekkoromban sokat dolgoztam mellette.

– Akkor jöjjön és nézze meg ezeket – rakta ki az íróasztalára a kartonlapokat az ezredes. – Mit tud mondani róluk?

A hadnagy közelebb lépett, és a kezébe vett egy pár lapot. Minden lapra egy fekete-fehér fénykép volt ráragasztva, ami festményt, ékszert, vagy egyéb értékes tárgyat ábrázolt.

– Ez például – állt meg egy sakk-készletnél –, legalább hétszáz éves. A képen nem látszik jól, de nyilván elefántcsontból és ébenfából készült.

– Akkor honnan tudja, hány éves, ha nem látszik jól? – kérdezte Keller.

Mattauer csak behunyta egy pillanatra a szemét, hogy megnyugtassa magát.

– A lovas alakjából – mutatott rá a képen a bábura. – Ez a lovas íjász alak a mongol elbeszélésekből ismert.

– Látja, mondtam, hogy ért hozzá – mosolygott jókedvűen az ezredes. – Folytassa!

– Ez itt – vett egy festményt ábrázoló fotót a kezébe Mattauer – középkori francia festőtől származik…

– Mennyi az értéke? – kérdezett vissza Keller.

– Felbecsülhetetlen – ingatta a fejét Mattauer. – Ezek a műkincsek páratlanok. Nagyon sokat érnek.

– Tökéletes – szakította félbe az ezredes. – Én nem értek a műkincsekhez, csak a pénzhez. Minél több van belőle, annál jobb – mosolygott. – Az lesz a feladata, hogy ezeket az értékeket összegyűjtsék, kategorizálják, és megfelelően előkészítsék a szállításra. Ezeket külön – mutatott a Palacci által kiválasztott csomagra. Mattauer érezte, hogy az ezredes nem akarja a bécsi kirándulását Keller orrára kötni, de még az övére sem.

– Értem – bólintott. – Hol vannak ezek, egy múzeumban? – kérdezte a hadnagy.

– Az túl egyszerű lenne. Ezeknél az embereknél – adott át egy listát Keller. Mattauer végigfutott a neveken. Holowitz, Rosenstein, Türbacher, nézte mindegyik mellett a sárga csillagot.

– Ezek zsidók – mondta ki hangosan, amit gondolt.

– Valami problémája van vele? – kérdezett vissza Keller. Mattauer felkapta a fejét.

– Nem, nincs – mondta határozottan. – Nekik már úgysincs szükségük rá – tette hozzá halkan.

– Pontosan – vette vissza a listát Keller. – Ők ezzel fizetnek a szabadságukért.

– Tessék? – ráncolta a homlokát a hadnagy.

– A tehetősebb zsidók megvásárolhatják a családjuk számára a szabadságot. Magának fel kell becsülnie, hogy megfelelően fizetnek-e az életükért – vont vállat.

– Úgy érti, nem mennek munkatáborba?

– Ezek Svájcba mehetnek egy vonattal – válaszolta az ezredes. – Csak azt szeretnénk tudni, hogy nem vágnak át minket.

„Ők minket?” – kérdezte magában Mattauer.

Mégis valami jó érzés töltötte el. Végre valami olyasmiben vehet részt, ami embereket ment.

– Rendben. Akár most rögtön hozzákezdhetünk – ajánlkozott.

– Ne olyan gyorsan – tette fel a kezét Keller.

– Ezek nyilván nem otthon tartják az értékeiket, hanem a környező országok széfjeiben. Az én embereim feladata lesz ezeket begyűjteni, maga

pedig egy kisebb csoporttal megfelelő kartotékot készít, és szállításra alkalmassá teszi az árut.

Mattauer kissé zavartan nézett az ezredesre.

– Nekem akkor csak annyi lesz a dolgom, hogy festményeket nézegessek?

– Ön mától egy szigorúan titkos akció résztvevője lesz – lépett közelebb hozzá az ezredes. – Azért választottam magát, mert megvan hozzá a szakértelme, és teljesen megbízom magában – tette rá a kezét Wölder a vállára. – Ez a szállítmány Göring marsall, Bormann miniszter és Himmler birodalmi vezető személyes kívánsága, és maga egy lehet azok közül, aki közvetlenül őket szolgálja – próbálta motiválni. – Rajtunk kívül csak három magyar segítő fog tudni róla. Szeretném, ha minden ezzel kapcsolatos információt bizalmasan kezelne – nézett mélyen a szemébe, és félreérthetetlenül Keller felé biccentett. Mattauer bólintott. – Nagyszerű! Úgy látom, rám már nincs is szükségük – fordult meg az ezredes. – Beszéljenek meg mindent, miközben Keller alezredes elkíséri a szállására.

Keller szolgálati dzsipjével a budai hegyekbe hajtottak. Mattauer csak nézte a szebbnél szebb épületeket. Hatalmas villák váltották egymást, csodálatos kilátással a Duna felé. Az alezredes befordult egy kis utcába. Két katona már nyitotta ki előttük a kertkaput. Az autóval egyenesen a ház alatti garázsba gurultak.

– Ez aztán a családi ház – nézett körül Mattauer, ahogy felmentek a nappaliba.

– Akkor, gondolom, megfelel majd – mondta az alezredes.

– Hogy megfelel? Itt fogok lakni? – kérdezte döbbenten a hadnagy. – Azt hittem, csak a központot rendezték be itt.

– Azt is – bólintott Keller. – Mától ez a maga rezidenciája és itt fogja kategorizálni a műkincseket. Egy saját kis birodalmat kapott. A hűtő tele van, a katonáim pedig lesni fogják minden kívánságát.

– A katonái? – ráncolta a homlokát Mattauer. – Maga most házi őrizetbe helyez engem?

Keller csak mosolygott.

– Miért, mit gondolt? Hogy a legutóbbi kis incidens után beveszem magát a végrehajtók közé?

– Azt hittem, azon már túl vagyunk – mondta a hadnagy.

– Valóban? – kérdezte Keller. – Vissza akart jönni, hát megtehette, mert az ezredes közbenjárt a maga érdekében. Nem ismertem még senkit, akinek ennyi esélye lett volna az életben. De nekem eszem ágában sincs levenni magáról a szemem. Mindannyiunknak így lesz a legjobb.

– Már megtanultam a leckét – mondta hevesen Mattauer. – Nem zárhat be csak úgy, mint bárki mást!

– Bárki mást? – tárta szét a karját Keller. – A legelőkelőbb luxusvillában van, nagyobb a ház, mint egy játszótér! Mégis miről beszél? Saját komornyikot kap, szakáccsal, megmondhatja, mikor mire fáj a foga, és még a borospincét is feltöltettem. Ha jók az értesüléseim, az utóbbi időben megkedvelte a konyakot!

Mattauer meg tudta volna ölni Kellert pusztán a tekintetével.

– Maga… maga juttatott ide! – sziszegte.

– Ugyan már! Én csak egy kis homokszem vagyok a gépezetben. Parancsot teljesítek, mint ön – mosolygott az alezredes. – Magát a rendszer juttatta ide. De ne aggódjon, a zuhanyrózsákból itt víz folyik! – Mattauer érezte, ahogy egyre jobban elönti a düh, elkapta az alezredes felöltőjét, de az kicsavarta a karját és a földre szorította. – Csak nem fog egy hivatali tettlegességért börtönbe menni? – kérdezte lekezelően Keller, aztán egy lökéssel elengedte. A hadnagy föltápászkodott, és a falnál álló italos asztalkához lépett. Levette a kristályüveg tetejét, és kitöltötte a tartalmát egy pohárba, majd egy hajtásra lehúzta az egészet. – Gondoltam, hogy ezúttal szót értünk majd – igazította meg egyenruháját Keller. – A munkájához kap némi segítséget, ne aggódjon.

– Nem akarok a maga embereivel dolgozni! – mondta megtörten a hadnagy. Nem volt már értelme játszani, hogy jól van, sem azt, hogy józan. Keller nyilvánvalóan tisztában volt az állapotával.

– Szorosabb értelemben véve nem az én embereimmel fog dolgozni – mondta Keller. – Az enyémek csak felügyelik magukat. Kiváló katonák, de egyiknek sincs esze a műkincsekhez. Maga egy szakértő csapatot kap. Kihúzhatja a háború végét a legutolsó biztos zugban. Hozzák be őket! – szólt ki az ajtó előtt álló SS-tisztnek. Kisvártatva három összebilincselt kezű, civil ruhás férfit tereltek be a nappaliba. Cingár alakja volt mindegyiknek, arckifejezésük és kezük szellemi munkáról árulkodott. Zsidók voltak egytől egyig. Mattauer az egyikben dermedten ismerte fel a férfit, akit elengedett a pincében. Hirtelen rossz érzés tört rá.

Fogalma sem volt, Keller csak játszik-e vele, vagy pusztán a véletlen hozta így. Mattauer elfordult tőlük és az ablakhoz ment. Biztos a férfi is felismerte, de nem szólt semmit.

– Na, mihaszna népség! Maguk abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy Hans Mattauer SS-hadnagy vezetésével fogják megvizsgálni, rendbe hozni, és szállításra előkészíteni a műkincseket. A maguk javaslatai alapján legyártattuk a ládákat – mutatott a sarok felé. Négy nyitott fémláda állt a fal mellett, belül gumival és bársonnyal bélelve. Az egyikben kis fiókok voltak, nyilván az ékszereknek; a másodikban fakkok a festményeknek; a harmadik ki volt öntve gumival, a hadnagy úgy okoskodott, hogy a kisebb szobroknak; a negyedikben pedig egyértelműen nemesfém rudaknak volt kialakítva hely. – Egy-egy ládát légmentesen fogunk lehegeszteni, ha elhelyezték benne az értékeket, vonattal szállítjuk majd a rendeltetési helyére.

– Ez nem lehet olyan bonyolult művelet, hogy erre négy ember kell – mondta az ablaknál álló hadnagy. Próbált kikeveredni a slamasztikából.

– Száznegyven darab ilyen ládát gyártattunk – válaszolta az alezredes. – Maximum két hónapjuk van rá, hogy mindent felmérjenek, kategorizáljanak és előkészítsék a szállítmányt. Vezessék vissza őket a ce… – nézett a hadnagyra – …a szobájukba – parancsolta meg embereinek. A három férfi újra elhagyta a szobát.

– Azért a két hónap, mert önöknek még meg is kell találni ezeket a kincseket? – kérdezte halkan Mattauer. – Talán nem mindenki akarja jószántából átadni az értékeit.

– Na, látja, pont ezért nem akarom magát a felderítő osztagomban látni – válaszolta Keller. – A zsidókat majd intézem én.

– Abban biztos vagyok – bólogatott Mattauer. – Ez az egész vonat dolog, meg a szabadság megváltása csak egy ürügy, nem igaz? – fordult felé. – Őket is Auschwitzba küldik?

– Gondoljon, amit akar! – vonta meg a vállát Keller. – Úgysem hinne nekem, de talán az ezredes szava még ér önnek valamit.

– Nem fogok részt venni a deportálásban! – ingatta a fejét Mattauer.

– Maga nem is vesz részt semmiben. Itt fog egy sötét szobában festményeket vizsgálgatni, míg mi megnyerjük magának a háborút. Aztán majd kap néhány meg nem érdemelt plecsnit a zubbonyára. – Mattauer

gyűlölettel fordult felé. – Mielőtt megint meggondolatlan lenne – tette fel a kezét Keller –, nekem ezzel nincs semmi bajom. Csak ne álljon az utamba!

11. FEJEZET

A holdat az égen úszó felhők takarták. Az éjszaka csöndjét a kerítésben futó áram monoton zúgása törte meg. Laura éberen pislogott. A barakk résein beszűrődtek a reflektorlámpák fényei. Csak körvonalakat látott. A társaiét, ahogy mellette fekszenek. Nem volt egyedül, mégis félt. Egyszer csak egy hatalmas csattanást hallatszott, majd egy jajveszékelő kiáltás. Összerezzent. Óvatosan a mellkasa elé húzta a kezeit, hogy ne keltse fel a szorosan mellette fekvőket, és összekulcsolta maga előtt, mintha egy babát szorítana magához. Azt, amivel otthon szokott aludni. Elképzelte, hogy otthon van, de nagyon nehéz volt. Egy mondókát kezdett magában szavalni, ajkai némán formálták a szavakat. Igyekezett elterelni gondolatait a kerítésnek rohanó öngyilkosokról. Önkéntelenül is érezte orrában az égett hús szagát, és látta a drótkerítésen lógó élettelen testeket, pedig még csak kint sem volt. Újabb csattanás hallatszott.

Laura megremegett. Az áramütést kapott halottak látványa már az első napon beleégett a tudatába.

Nem akarta a másnapot azzal kezdeni, hogy meglátja valamelyik barátját a dróthuzalok közé gabalyodva. Napjai azzal teltek, hogy várta az estét, éjszakái pedig, hogy a nappalt. Nem tudta eldönteni, melyik a kevésbé rossz. Az éjszaka árnyakat hozott, a nappal igazi rémségeket.

Képtelen volt újra visszaaludni. Az ágynak nevezett kényelmetlen fadeszkákon úgy összezsúfolódtak, mint a heringek. Nemcsak mellette, de alatta és fölötte is aludtak. Úgy érezte magát, mintha egy koporsóban élve eltemették volna őket. Minden éjjel hatalmába kerítette a bezártságérzés, ilyenkor néma dalokkal és mondókákkal igyekezett lenyugtatni magát. Tudta, ha bepánikol, annak nem lesz jó vége. Az első éjszaka egy lány ordítani kezdett. Ő csak megszeppenve nézte, ahogy a régiek kétségbeesetten próbálták nyugtatni. Másnap elkerült tőlük. Egy „Ambulancia” feliratos autó vitte el. A többiek azt mondták, már nem jön vissza.

Laura most is kínzó vágyat érzett, hogy felkeljen és elfusson, vagy ordítson, ahogy a torka bírja, de inkább órákon át szavalta magában a verseket, míg furcsa félálomba nem merült…

Éles csengőhang törte át ködfátyolos álmát. A szomorú valóság gyorsan kiverte szeméből az álmosságot.

– Ébresztő! Tüstént! Sorakozó! – ordították a barakkvezetők. A lányok kapkodva másztak ki a rekeszekből, és rohantak kifelé. Laura is sietett. A fejére kötött egy kendőt, amit a sonderkommandós nő adott neki, hogy eltakarja megmaradt haját. A mustrán nem lóghatott ki a sorból. Ötösével, egymás mögé kellett sorakozniuk, hogy megszámolhassák őket. A hajnali csípős levegőben libabőrös lett a karja. Megborzongott. A távolban emberalakokat fedezett fel a kerítések mellett.

Elfordította a fejét, és csak egyenesen előre nézett.

Egy olyan pontra, ahol nem kell halottakat látnia…

A „C" láger 8-as Kinderblokkjánál vele együtt ezren álltak sorba. Laura alig várta, hogy vége legyen, de ez még órákig tartott. Már nem fázott, de lábai elfáradtak. Végre feltűnt a házak mellett a kerek szemüveges férfi. Most már tudta, hogy Josef Mengelének hívják, és állítólag orvos.

Ő nézte meg, ki alkalmas munkára, a gyengéket pedig az ambulanciás autó elvitte. Egy magas szőke nő jött vele, Grese. A lányok ki nem állhatták, mert kegyetlen volt velük. Minden reggel Mengelével jelent meg és ellenőrizte a létszámot.

Ha eltévesztette a számolást, újra kezdte. Ezért tellett órákba a hajnali sorakozó, mert mindig eltévesztette. Addig számolt, míg a halottakkal együtt meg nem voltak mind. Mind az ezren. Ha valaki megszólalt, lekevert egy pofont. Ha rosszul állt, nézett vagy fülelt, vagy ha valami nem tetszett neki, egy újabbat. Sokszor bottal, vagy épp azzal, ami a keze ügyébe került. Akire Mengele rámutatott, azt kirángatta a sorból, és a földön húzva tuszkolta be az autóba.

Laura kihúzta magát, nem akart elmenni, hogyha a szülei érte jönnek, megtalálják. Nem aggódott, sokkal jobban nézett ki, mint a többiek.

Egyértelműen ő volt a legszebb. Úgy érezte, a német katonát, aki nem engedte levágatni a haját, a sors küldte hozzá. Mindenki irigyelte őt emiatt. A lengyel sonderkommandós zsidó nők kedvesek voltak vele. Hagyták, hogy elsőként válasszon magának ruhát. Egy fehéret választott, nagy piros pöttyökkel. A többiek csak szedett-vedett ruhát kaptak, még méretet sem választhattak, csak magukra kötötték, ami volt. A kislányoknak nem kellett csíkosat viselni. Laurának csak arra kellett ügyelnie, nehogy elárulja az életkorát. Bőven nagykorúnak látszott, holott még be sem töltötte a tizenötöt. A lágerben azt mondták, hogy nagyon rossz helyre kerülnek a kislányok, ezért tartotta magát ahhoz, amit korábban mondott. Amíg ott

álltak, egy szerelvény száguldott el a kerítés mellett. A láger őrei többször mondták, hogy a vonatok a szüleiket hozzák-viszik a munkából.

Laura szíve megdobbant. „Talán ott vannak édesanyámék” – gondolta, és önkéntelenül integetni kezdett. A következő pillanatban égető csattanást érzett az arcán. Megingott.

– Gerade stehen, nicht bewegen! – kiáltott rá Grese. Laura az arcához kapott. Iszonyatosan fájt, de meg sem szólalt. Szemébe egy könnycsepp gördült. Alig bírta visszatartani a sírást. Gyorsan letörölte a kezével és kihúzta magát. Előre nézett.

A semmibe. A nő folyamatosan ordított a fülébe, a felét nem is értette. Nem akart Grése szemébe nézni, csak azt akarta, hogy menjen el mellőle.

Nem akart ő semmi rosszat, csak integetni a szüleinek. Újabb ütést kapott a hátára. A levegő bennakadt a tüdejében. A fájdalom villámként cikázott végig a testén. Beharapta ajkát, hogy visszanyelje félelmét és dühét. Mindenki rettegett ettől a nőtől. Egyszer látták, ahogy az egyik lány kezét el is törte, úgy megrugdosta a földön. Őt sem látták soha többé. „Menj már innen!” – kiabált egy belső hang fejében, de ő csak állt némán. Nem volt szabad megszólalnia.

– Du kommst mit – hallatszott hátulról Mengele hangja. – Grese! – Laura behunyta a szemét. Hallotta, ahogy a kiválasztott lány sírni kezd. Borzasztóan szégyellte magát, mert örült, hogy a nő mással kezd foglalkozni. Grese hátrament, kirángatta a lányt a sorból, és az autó felé rugdosta. A kislány hangosan bőgött, erre még durvábban kezdte ütni. Aztán elmentek. A reggeli sorakozó azonban még mindig olyan fegyelmezetten állt, mint korábban. Végül újra megszólalt a csengőhang, most már visszatérhettek a barakkjukba.

A barakkvezető a ház előtt mindenkinek a kezébe nyomott egy szelet száraz kenyeret, rajta egy kis darab sajttal. Laura leült a barakk mellett a földre és undorral nézte a sajtban tekergőző kukacokat. Ujjával lepöckölte a sajtot a földre és egykedvűen kezdte rágcsálni a kenyérhéjat. Nem értette, mit keres ebben a táborban. A hajnali sorakozó és létszámellenőrzés után a kutya sem foglalkozott velük. Az étel borzalmas volt, és nagyon kevés, de nem is volt igazán kedve enni. Ha szóvá tette társai között, csak legyintettek.

– Neked jó, te szerencsés vagy! A német katona kiválasztott ágyasának!

Laura folyton azon töprengett, miért kell egy német katonának takarítónő, de nem félt a munkától. Ágyazni többször látta édesanyját, és a ház körül is sokszor segített, így biztos volt benne, hogy majd belejön a munkába. De a német katona nem jelentkezett. Már hetek óta nem.

A délelőtt egész kellemesen telt. A barakkban ültek, és egy fiatal lányka énekével szórakoztatta őket. Csodálatos hangja volt. Azt mondta, tizennyolc éves, de Laura meg volt győződve, hogy fiatalabb nála. Nem szólt semmit, csak hallgatta az éneket. Azon gondolkodott, vajon mikor láthatja viszont a szüleit és a kishúgát. A barakkvezetők mindig azt mondták nekik, hogy majd a következő hónapban, de már azt sem tudta, mióta voltak ott.

Délben a barakk körül sétált és minden elhaladó vonatnak integetett, titkon azt remélve, hogy valamelyiken fent van édesanyja kishúgával, vagy apját viszik dolgozni. Talán meglátják őt is a vonatablakból, ahogy ott integet. De őt továbbra sem vitték dolgozni, és az élelem is egyre kevesebb lett. Napközben egy kondér répalevest raktak ki nekik. Senki nem igyekezett a sor elejére állni, mert aki elsőnek kapott, annak csak langyos víz került a tányérjába. Az utolsók remélhettek néhány szem főtt répát is. Laura keserűn konstatálta, hogy mennyit fogyott. Kezdett aggódni, hogy legközelebb őt is kiválasztják a hajnali sorakozón. Ahogy a barakkok között sétálgatott, megpillantott pár fiút, akik festékes vödrökkel jöttek átkenni a faházak falait. Az egyikben felismerte iskolatársát, úgy érezte, egy emberöltő is eltelt mióta nem volt iskolában. Nagyon megörült az ismerős arcnak, rögtön odaszaladt.

– Mit csináltok itt? – kérdezte vidáman és megkocogtatta a fiú vállát. Az meg sem fordult, csak a falat festve maga elé motyogott.

– Ne szólj hozzám, menj innen!

– Janek, nem ismersz meg? Én vagyok, Lea! – nevetett Laura.

– Hagyjál békén! Menj innen!

– Mi ütött beléd? Osztálytársak voltunk! – ráncolta a homlokát a lány.

– Nem szabad beszélnünk! Menj el innen! – ismételte a fiú. – Ha meglátnak, elvisznek!

– Hová visznek? – kérdezte Laura.

– Meghalni – mondta a fiú. – Ez egy megsemmisítő tábor. Menekülj innen, amíg lehet!

– Meghalni? – dermedt le Laura.

– A gázkamrába, ahol mindenkit megölnek, és aztán elégetik – motyogta maga elé a fiú. – Szerinted miért füstöl állandóan a kémény? Fogadjunk, te sem láttál még friss kenyeret a táborban! Az nem pékség, hanem krematórium. Menj el innen, amint lehet! Itt mindenkit megölnek!

Laura mozdulni sem tudott. Hitte is meg nem is, amit a fiú mond.

– A reggeli kiválasztás, a gyengék… Akiket az ambulanciás autó elvisz…

– Itt nincs kórház – mondta Janek. – Csak a halál. Menj már innen! Nem hallod?

– Jól van, elmegyek – mondta Laura csalódottan. – Csak azt mondd meg, tudsz-e valamit a szüleimről! – szorította ökölbe a kezét.

Félt attól, amit hallani fog. A fiú egy pillanatra megállt és megfordult.

– Itt mindenki meghal – mondta a fejét ingatva, majd visszafordult és festett tovább.

Laura a fejét rázva hátrált. Nem akarta elhinni, amit a fiú mond. Gyorsan megfordult és futni kezdett. Vissza a barakkhoz. Csak rohant, rohant, ahogy a lába bírta, aztán hirtelen lelassított, és megállt. Társai a barakkok körül lézengtek.

Vékonyak voltak és kopaszok. Többen a répaleves kondérjából nyalogatták ki, ami a falára ragadt.

Éppen úgy, ahogy azok a bolondok, akiket a vonat résein át látott. „Hát mi vagyunk azok!” – szorult el a szíve. Felnézett. A távolban egy magas kémény ontotta a füstöt. Hirtelen megértett mindent. Nem akart belegondolni, hova tűntek a szülei, a kishúga, Steinman doktor és az összes kedves ismerőse.

Mégis egy gondolat motoszkált csak benne, hogy amit a fiú mondott igaz lehet.

12. FEJEZET

Pár hónap múlva a lágerlakók lecserélődtek.

Akiket elvittek, azok helyett újak jöttek. Laura továbbra is integetett minden elhaladó vonatnak és igyekezett a lehető legtöbbet enni, de így is csontvázzá soványodott. Már nem érdekelték a kukacok a sajtban. Legalább valami hús is jutott neki. El kellett kerülnie, hogy őt is kiválasszák a reggeli sorakozón. Nem szabadott legyengülnie, de ez borzasztó nehéz volt azzal a kevés élelemmel, amit kaptak. Most már a sor elejére állt, ha hozták a levest, aztán újra beállt a végére, hogy kétszer kapjon. A meleg folyadék is több volt a semminél.

Sokszor nem vették észre, hogy ő már evett. Ahogy ott állt az üres tányérjával, észrevett egy lányt, aki a mosdók felől jött egy sűrű zöldségétellel telt hosszú nyakú üveggel. Pont olyannal, amilyet a munkafelügyelőknél lehetett látni. Már többször látta ezt a lányt napközben eltűnni, és mindig nagy adag étellel tért vissza. Kiállt a sorból, és utánalopózott. A mosdók mellett áthaladva finom főtt krumpli illata csapta meg az orrát. A lábai szinte maguktól vitték tovább. A munkafelügyelők a barakkok mellett ültek és főztek. Annyira jóleső érzés volt csak belélegezni is a főtt étel szagát, hogy óvatlan lett, és elrúgott egy követ. A kő hangosan megpattant az egyik ház oldalán. Laura hirtelen megtorpant és el akart szaladni, de az egyik középkorú férfi felállt és elkapta a karját.

– Mit keresel itt? – dörrent rá. Laura összerezzent.

– Csak az illat miatt jöttem – mondta ráemelve hatalmas, sötétbarna szemeit. A férfi végignézett rajta, majd levette a kendőt a fejéről.

Meglepődött. Laura lehajtotta a fejét. Félt, hogy beárulják Gresének.

– Éhes vagy? – kérdezte a férfi, miközben engedett a szorításból. Laura bólogatott. – Akkor dolgozz meg érte – húzta magával az egyik barakkba. Laura követte. A férfi becsukta mögöttük az ajtót, és leterített egy pokrócot a földre. – Na, gyerünk, feküdj hanyatt és vetkőzz le! – mondta neki a férfi, majd levette a nadrágját. Laura lefeküdt a földre, a férfi rámászott. Laura megijedt, de nem mert szólni.

– Csak engedd el magad – súgta a férfi a fülébe. Hangja megnyugtató volt. – Mindjárt végzünk.

A nehéz test vonaglani kezdett rajta. Laura azt sem tudta mi történik, könnyek szöktek a szemébe, de nem szólt semmit. A férfi gyors volt, és pár

perc után lemászott róla. Laura felült és szégyenkezve felöltözött, aztán kezével törölgetni kezdte az arcát.

A férfi visszaadta neki a kendőt. Laura elvette és gyorsan bekötötte a fejét.

– Na, gyere – nyújtotta a kezét a munkafelügyelő. – Az üzlet az üzlet – vezette ki a barakkból, és egy hosszú nyakú üvegbe bőven szedett az elkészült paprikás krumpliból. – Máskor is kaphatsz! Laura boldogan elvette az üveget, aztán gyorsan elrohant vele. Érezte, hogy társai irigykedve néznek rá, ahogy kijött a mosdók mögül.

Nem nézett rájuk. Megfordult, és inkább keresett egy eldugott helyet, ahova leülhet, majd habzsolni kezdte az illatos ennivalót. Olyan jólesett a főtt étel, mint még soha semmi. Gyorsan befalta az egészet, és az ujjával kitörölte az üveg szélét is, hogy egy csepp se menjen veszendőbe. Elégedetten mosolygott. Hosszú idő után először lakott jól.

Eldugta az üveget, aztán kerülő úton ment vissza a barakkhoz. Nem sietett vissza, nem akarta, hogy kérdezgessék. Ahogy sétálgatott, észrevette, hogy a mellettük lévő, addig üres táborrészre cigányokat vezényeltek. Egész családok költöztek be a barakkokba. Több százan, talán ezren is voltak.

Vidáman énekeltek. Laura leült a távolban, figyelte a kacagva rohangáló gyerekeket, és hallgatta a nótájukat. Behunyta a szemét és elképzelte, hogy otthon van. Arra gondolt, hogy ez egy tökéletes nap. Az elmúlt hónapok után szinte felfoghatatlan volt ezen a helyen egy kis boldogság. Csak késő este ment vissza a „C” blokkba. Senkivel sem beszélt, csak bemászott a polcára és megpróbált gyorsan elaludni. Igyekezett kizárni a külső hangokat a fejéből, de a krematórium kemencéi most egész éjjel hangosan kattogtak.

Laura a másnapi sorakozó után rögtön a cigánytáborhoz sietett, hogy megtöltse szívét egy kis vidámsággal. Útközben leszakított egy sárga virágú gyomnövényt, hogy odaadja az egyik kislánynak. Futott, hogy új barátokat szerezzen, ám amikor odaért, senkit sem látott. Körülnézett, de minden kihalt volt, a barakkok üresen álltak.

Döbbenten konstatálta, hogy elvittek mindenkit.

Még aznap éjjel, amikor érkeztek. Gyerekestől, családostól, válogatás nélkül. Bármennyire is tagadta a nyilvánvalót, kénytelen volt belátni, hogy Janek igazat szólt. „Aki itt marad, mind meghal.”

Megfordult és visszarohant a sajátjaihoz. Úgy rohant, mintha üldöznék. Mikor visszaért a „C" blokkba, a lányok egy körben tömörültek és egy fekete ruhás férfira figyeltek, akinek nagy haja volt, és sárga szalagot viselt a jobb kezén. Laura is odafurakodott közéjük, hogy hallja mit beszél.

– Figyelem, egy gyárba keresek ügyes kezű, jó szemű, szép lányokat… – még be sem fejezte a mondatot máris többen előrementek és felsorakoztak előtte. Laura is beállt a harmadik sorba. Kihúzta magát és figyelte a férfit, aki elkezdte nézegetni az önként jelentkezőket.

Többüket megtapogatta, megvizsgálta a kezeiket, volt, akinek belenézett a szájába, mint a lovaknak.

Akiket kiválasztott, a bal oldalon gyülekeztek és csillogó szemmel köszöntötték egymást, összeölelkezve és vigyorogva. Laura szíve a torkában dobogott. „Itt a lehetőség" – ismételgette magában.

Megpróbált mosolyogni, ahogy édesanyja tanította, amikor anyagot mentek vásárolni. „A férfiemberre mosolyogni kell, akkor a legszebb árut adják! Tedd ki, amid van, nézelődni nem bűn!" – hallotta most is a jó tanácsot. Nem volt vesztenivalója. A fejéhez nyúlt és levette a kendőt. Még állt egy sor előtte, de a férfi megpillantotta és rögtön megakadt rajta a szeme.

Laura szíve egyre hevesebben dobogott. A férfi átgázolt az előtte lévő soron és egyenesen hozzá ment. Megérintette a vállát.

– Te, velünk jössz – mondta, anélkül, hogy akár a kezét is megnézte volna. Laura bólintott és gyorsan a társaihoz szaladt, hogy átölelje őket.

„Köszönöm" – gondolt vissza a német katonára.

Biztos volt benne, hogy a haja emelte ki a többiek közül.

Háromszáz lányt válogattak ki vele együtt, fogalma sem volt, hova mennek. Laura reménykedve szállt fel a vonatra a többi kiválasztott lánnyal együtt. Ijesztő érzések kerítették hatalmába, amikor újra rájuk zárták a vagon ajtaját. Elméje kegyetlen játékot kezdett vívni vele. A vállán érezte édesapja óvón ölelő kezét, az orrában édesanyja szoknyájának illatát.

Felnézett, de csak elmosódott arcokat látott, nem emlékezett már vonásaikra. Tétován nyúlt, hogy megérintse őket, de keze csak az üres levegőt markolta. Könny szökött a szemébe. Leült a sarokba és összekulcsolta maga előtt piszkavassá soványodott térdeit. Egykedvűen rázkódott, ahogy szélsebesen vitte a vonat. Már az sem érdekelte, hogy hova, egyetlen cél lebegett a szeme előtt:

„Auschwitzból el”.

13. FEJEZET

A budai kacskaringós utakon lassan hajtott a fekete SS-autó. Mattauer egykedvűen bámult ki az ablakon. Most ő ült hátul, épp úgy, ahogy egy tiszthez illik. Sofőrrel és külön szolgálati autóval.

Nyilván sokan irigyelhették a náci tisztek közül, hogy neki hadnagyként kijárt ez a kényelem. A valóságban azonban a sofőr a felügyeletét ellátó SS-katona volt, aki Kellernek felelt és egy percre sem hagyhatta magára Mattauert. Az öntöde volt az egyetlen hely, ahova hetente egyszer elmehetett.

Keller katonái olyan mennyiségű ezüst étkészletet, kisebb értékű arany ékszereket, hatalmas arannyal kivert állóórákat és képkereteket szedtek össze, amiket már képtelenek voltak hely és idő hiányában előkészíteni szállításra. Ezeket beolvasztották és arany- vagy ezüstrudakat készítettek belőlük. Mattauernek csak az első nap szakadt meg a szíve egy csodálatos barokk óráért, amit Keller emberei az orra előtt törtek szilánkokra. A katonáknak mindegy volt, mi került a kezük közé, végül ő is úgy döntött, inkább a műkincsek pusztítását nézi végig, mintsem az emberekét. A hadnagy kizárólag a szortírozást végezte, így rajta állt, hogy mit ment meg az utókor – de leginkább a náci vezérek – számára, és mit olvasztat be. Az első napokban még nagyon akkurátusan válogatott, aztán már nem bírta tartani a tempót a Gestapo begyűjtőivel. Naponta többször érkezett szállítmány, teherautókon, vagy
személyautók csomagtartójában, amik dugig voltak pakolva ékszerekkel, szobrokkal, festményekkel.

Nem is akarta tudni, honnan, és főleg hogyan szedték össze ezt a rengeteg értéket.

Az autó motorjának duruzsolása végtelenül megnyugtatta. Szinte azonosulni tudott az egyhangú, monoton zakatolással. Már ő is csak egy gép volt. Igyekezett minden hétre nagy adag nemesfémet összegyűjteni, csak hogy autózhasson egy kicsit.

Egykedvűen könyökölt az ajtón és a pesti oldal lebombázott látképét bámulta. A szovjetek egyre közelebb értek. Kerülő úton mentek vissza a központba, megint. Mattauer azon tűnődött, mennyit változott ez a város a megszállás óta. A kezdeti együttműködés a magyarok oldaláról alábbhagyott.

Azt beszélték, a kormányzó az angolokkal szimpatizál, ezért megszálló németként sem volt biztonságos végighajtani az utcákon. Többé nem lehettek biztosak benne, ki ellenség és ki szövetséges. A hadnagy nem tudta eldönteni örüljön vagy keseregjen a veszteségeikért. A deportálásokat a nyár közepén leállították, Keller mégis rengeteg autót küldött, tele ékszerekkel, evőeszközökkel, műkincsekkel. Emberei elég nagy területen dolgozhattak, mert némely dobozok egy osztrák bank nevét viselték, másokon pedig cirill betűs feliratokat látott. De mindegy is volt, már nem is érdekelte. Nem akart semmit tudni a kint folyó dolgokról. A villa lett a vára és a luxusbörtöne egyben. Mindene megvolt, csak a szabadsága nem, de már rég nem vágyott semmi után. Tulajdonképpen jól érezte magát itt. Nem kellett semmivel törődnie, csak a munkájával. Itt nem volt múltja, bár jövője sem.

Lassan megérkeztek, a kaput két SS-katona nyitotta ki előttük, a sofőr a bejárat elé hajtott.

Mattauer köszönés nélkül kiszállt az autóból és bement a házba. Semmire sem tartotta Keller embereit. Parancs nélkül nem érhettek hozzá, és rangban felettük állt, de hatalma nem volt.

Egyenesen a nappaliba ment. A kis asztalkán odakészítve várta a konyakja. Töltött magának az üvegből, majd meghúzta a poharat. Aztán gondolt egyet, magához vette az üveget is, és lement a pinceszintre. A hatalmas terület dugig volt pakolva műkincsekkel. Végigsétált az állványra állított festmények között, hogy ellenőrizze az új szállítmányt.

Segédei közben szorgalmasan dolgoztak a képek katalogizálásán és a hibák kijavításán. Lajtai a szállításra készítette elő a képeket. Úgy tűnt, ő ért a legjobban a festményekhez, ezért választotta a legpepecselősebb munkát.

Lazítófeszítéseket végzett, hogy nagyobb ruganyosságot adjon a vászonnak. Ez abból állt, hogy a képek hátulján óvatosan elmozdította az ékeket, és szinte tizedmilliméternyit engedett az anyagon, majd finoman visszaütögette azokat. Így utazás közben elkerülhető volt, hogy megfeszüljön és elrepedjen a vászon. Egy-egy festményen akár huszonöt ék is volt, úgyhogy órákig dolgozott rajtuk. A többiek közben szétosztották a képeket. Mattauer utasítása szerint a közel egyforma méretű festményeket egy-egy ládához csoportosították. Leszedték róluk a díszkeretet és csak a belsejét hagyták meg, hogy ezzel is helyet spóroljanak. Az elején nem is gondolták, hogy ez az óriási villa szűkös lesz a beszerzett műtárgyaknak.

Már azzal is gazdálkodniuk kellett, hogy csak annyi ládát rendeljenek be, amennyit éppen meg tudnak tölteni, különben nem fértek volna el. Mattauer csak szelektált és irányított. A három zsidó pontosan tudta a dolgát. Olyan szakértelemmel helyezték el a képeket a dobozban, hogy az még egy bombatámadást is kibírt volna. Gondoltak arra is, hogy a festményeket rejtő ládákat ne hegesztéssel zárják le, hanem forrasztással. Így elkerülték, hogy felmelegedjen a fémláda oldala, és megrongálódjanak az alkotások. Mielőtt lezártak egy ládát, a tetejére egy csíkban szigetelőanyagot ragasztottak, hogy még a forrasztáshoz használt ötvözet se égethesse meg valamelyik kép oldalát.

– Ezekkel készen vagyunk, kimehetünk dohányozni? – lépett váratlanul Mattauer elé az egyik segéd. Mattauer közönyösen nézett rá, majd a poharat tartó kezével az ajtó felé intett.

– Menjenek csak! – biccentett. „Nem az én dolgom, ha meg akarnak szökni” – tette hozzá magában. Épp elég náci katona őrizte az ingatlant, hogy még egy egér se juthasson ki észrevétlenül.

– Te nem jössz? – kérdezték Lajtait. A férfi feléjük sem fordult, annyira koncentrált az apró mozdulatokra.

– Most nem érek rá – mondta gépiesen.

Érezhető volt, hogy gondolatai csakis az elmozdított ékek körül járnak. Kollégái vállat vontak és kimentek.

Mattauer mögé lépett és a mozdulatait figyelte.

– Hogyhogy ilyen aprólékos? – kérdezte lenézően.

– Az olajfestmény nagyon sérülékeny – magyarázta Lajtai. – Nem akarom, hogy megpattanjon egy szál egy ütődéstől. A katonák némelyiket csúnyán elintézték. Egyszerűen kivágták a keretből és összegöngyölték, összevissza tördelve a festéket. Gyalázat, hogy mennyire nem vigyáztak rá!

– Nem így értettem – töltött magának Mattauer egy újabb adagot. – Pontosan tudja, hogy ezek a műkincsek a náci vezetőknek mennek. Maga meg ellenük áskálódott. Mire most ez a nagy buzgóság?

– Ezek a képek lehetnek akár több száz évesek! – válaszolta a férfi továbbra is folytatva munkáját. – Túléltek már egy háborút, túlélik ezt is. Ki tudja, kihez kerülnek még! Talán visszatalálnak a gazdájukhoz.

– Hát arra ne számítson – mondta maga elé bámulva Mattauer.

– Miért ne? – kérdezte Lajtai letéve az apró kalapácsot a kezében. – Azt hiszi, nem tudom, hogy itt vannak a nyakukon az oroszok és az amerikaiak?

Lehet, hogy már holnap szétkergetik magukat – fordult meg.

– És lehet, hogy magát még ma elszállítják Auschwitz-Birkenauba – vágott vissza Mattauer. – Csak egy szavamba kerül! Sőt, itt helyben le is lőhetem! Senki nem fogja számon kérni tőlem!

– Ezt már jóval korábban megtehette volna – mondta Lajtai. Szemében nem volt félelem.

– Bárcsak megtettem volna – bukott ki Mattauerből keserűen. – Akkor csak egy ártatlan halálát kellett volna végignéznem – fordult el, és az ajkához emelte az üveget.

– Megváltozott – hallotta Lajtai hangját a háta mögül.

– Na, ne mondja – vakkantotta vissza a hadnagy. Idegesítette a férfi. Idegesítette a múlt. Az az egy pillanat, amikor úgy döntött, hagyja elmenni.

Akkor pecsételődött meg a sorsa. De bármennyire is bánkódott, tudta, hogy most is ugyanúgy döntene.

– Fogja be a száját, és dolgozzon. Mert a végén még tényleg lelövöm!

– Maguknak ennyi egy emberélet – válaszolta gúnyosan Lajtai.

– Ennyi – bólintott Mattauer. A képeket nézte, de gondolatai távol jártak. Egy szögesdróttal körbevett táborban.

– Ezek a kincsek történeteket tudnának mesélni. Családokról, generációkról… maguk meg összeszedik az egészet, ami nem kell, beolvasztják, a többit meg összesűrítve egy sötét ládába csomagolják…

– Ezek csak tárgyak! – kiabált rá Mattauer és dühből megfordulva lerántott pár festményt. Lajtai ijedten felpattant és hátrált pár lépést. – Nem mesélnek semmit! – ordította tovább a hadnagy. – Fogalma sincs semmiről! Maga csak írogatta a jegyzőkönyveit, és csak olvasott a szörnyűségekről, én viszont ott jártam!

A férfi kikerekedett szemmel nézett rá.

– Miről beszél? – kérdezte halkan.

– Auschwitzról! – válaszolta a hadnagy. – Mindent láttam! A jegyzőkönyvnek minden szava igaz volt, maguk meg képtelenek voltak értesíteni a sajátjaikat!

– Hogy értesíthettük volna? Maguk elfogtak mindenkit!

– Maga mégis itt van, és Göring marsallnak csomagolja a képeket! – fakadt ki Mattauer. – Mit fog mondani a háború után? Hogy szerencsésen megúszta?

– Én kényszerből vagyok itt – válaszolta a férfi.

– Én meg jókedvemből, mi? – nézett rá Mattauer gyűlölettel. – Én maga miatt vagyok itt!
Az ajtó nagy nyikorgással kinyílt és Keller lépett be rajta.
– Mi történt itt? – kérdezte körülnézve.
Mattauer még egy pár pillanatig farkasszemet nézett Lajtaival.
– Semmi – hunyta be a szemét fejét ingatva. – Találtam néhány hibát a festményeken… Most majd újra csinálják a munkát!
Keller elégedetten bólogatott.
– Hol van a másik kettő?
– Kizavartam őket – vágta rá Mattauer. – Talán megkérdőjelezi a munkamódszereimet?
– Nem vallunk azonos nézeteket, de el kell ismernem, hogy sokat fejlődött – tolta félre lábával a földön heverő képeket a Gestapo-helyettes. – Ha mégis erőteljesebben akarja a szándékait kifejezésre juttatni, az embereim szívesen állnak a rendelkezésére.
– Ebben biztos vagyok – válaszolta a hadnagy. – De a munkához szükségem van a segédeim szemére és kezére, úgyhogy köszönettel visszautasítom a felajánlást. – Keller nevetésre húzta a száját. – Mit akar tőlem? – kérdezte a hadnagy.
– Én semmit – lépett elé Keller. – Wölder ezredes küldetett magáért. Közöltem vele, hogy dolgozik, de szívesen átadom az üzenetét. Ezt a levelet küldte önnek – vett ki a zsebéből egy fehér borítékot –, és szeretné tudni, hogy haladnak a munkával, mikorra fejezik be a csomagolást?
– Ki szeretné tudni, ő, vagy maga? – kapta ki a kezéből a borítékot Mattauer.
Keller elmosolyodott. A hadnagy érezte, majd megöli a kíváncsiság, vajon mi áll a levélben, ezért inkább a zsebébe gyűrte. – Láthatja, dolgozunk – mutatott körbe. – Idő- és helyszűkében vagyunk ugyan, de megteszünk mindent, amit lehet – jelentette a hadnagy. – A munka végét csak akkor tudom megbecsülni, ha megmondják végre, mekkora szállítmányra számíthatok még. Jelenleg egymást érik a teherautók a ház előtt, így nem tudok semmi biztosat – próbálta moderálni magát, hangja mégis kissé kioktató volt.
– A műkincsek hetven százalékát leszállítottuk már – felelte Keller.
– Hetven százalékot? – lepődött meg Mattauer. – Ahhoz képest hány zsidót vitetett el, ez elég kevésnek tűnik – fürkészte Keller tekintetét.

Az elkezdett sétálni a festmények között.

– Nyilván nem én vagyok az egyetlen, aki a csomagolást intézi…

– Ne aggódjon, a legszebb példányok a maga kezén mennek át, Wölder külön kérésére. De bevallom, kicsit elkéstünk, mert az itteni ingatlanok nagy részét a magyarok már kifosztották. Az igazán nagy műtárgyakat pedig úgy, ahogy voltak bevagoníroztuk és rég útnak indítottuk a birodalom felé. Az óriás festmények mára már Himmler rezidenciáját díszítik – nevetett. – Jobb, ha ön is összekapja magát, mert lassan ideérnek a légitámadások. Először nyilván a pályaudvarokat, kórházakat fogják bombázni. Maguk még a biztonságos zónában vannak, de meg kell szerveznünk a ládák mielőbbi útnak indítását.

– Csináljuk, ahogy tudjuk – jelentette ki Mattauer. – Kérdezzen meg újra, ha már itt van minden. Addig pedig hagyjanak minket dolgozni.

– Én hagynám, de Wölder jövő héten el akarja vinni magát – mondta sejtelmesen Keller. – Nem olvassa el a levelet?

– De elolvasom – nézett rá Mattauer. – Majd, ha időm lesz rá.

– Vagy úgy – fogta meg a kilincset Keller. – Csak ne várjon túl sokáig, mert két pohár között elfelejti hova tette – lépett ki a helyiségből.

Mattauer hosszan nézett a bezáródó ajtóra, majd bosszúsan visszafordult. Észrevette, hogy időközben a másik két zsidó segéd is visszatért.

– Maguk meg mit bámulnak? Gyerünk dolgozni! – mordult rájuk, majd előhalászta a borítékot és kivette a levelet.

„A legnagyobb titokban utazzon Bécsbe, és találkozzon a közös ismerősünkkel. Hétfőn kirendelek egy autót magáért. Addig pihenje ki magát, és felejtse el a piát, mert állandóan bűzlik az alkoholtól. Legyen kemény, de együttműködő!

Ezt a találkozót ne szúrja el nekem! H.W.”

Mattauer körbenézett. Senki nem figyelt rá, mindenki visszatért a dolgához. Összegyűrte a levelet, majd meggyújtotta az öngyújtójával és a fémszemetesbe dobta. Az utca felőli ajtó kinyílt, és újabb lefoglalt festményeket hoztak be.

– Nagyság szerint – dörrent rájuk a hadnagy, majd megfordult és visszament a nappaliba, hogy újabb konyakot szerezzen magának.

14. FEJEZET

A bécsi út felüdülésnek számított. Mattauert Wölder saját sofőrje vitte a már ismert villához.

Ezúttal szívélyesebb fogadtatásban volt része. Az inas már a kapuban várta, és azonnal bekísérte egy hatalmas terembe. Peter Palacci egy hosszú asztal végénél ült, régi évjáratú bort görgetve a hosszú talpú poharában. Előtte kiterített mappák hevertek.

– Jöjjön csak, jöjjön! – intett a belépő hadnagynak. – Egy italt?

Mattauer az üvegre nézett. Ritka évjáratú bor volt, igazi kuriózum. Az üveg úgy hívogatta, akár egy igéző szemű asszony a férfiembert.

– Köszönöm, nem – sóhajtotta. A kocsiban bevett nyugtatók valamelyest segítették kordában tartani kezének remegését. Tiszta volt, előző este óta egy kortyot sem ivott. Ritka rosszul érezte magát.

– Látom maga erényes katona – mosolyodott el Palacci elismerően.

– Igyekszem – válaszolta kezét hátratéve Mattauer. – Az ezredes azt mondta, öntől majd minden részletet megtudok – hazudta, hogy továbblendítse a beszélgetést.

– Rendben, akkor térjünk a tárgyra – bólogatott Palacci. – Magam sem szeretem az udvariassági köröket. Ezek itt – mutatott az asztalon kiterített kartotékra. – Mennyi időbe telik, míg ezeket felpakolják és elhozzák? – Mattauer közelebb lépett és megnézte a fotókat. – Talán így könnyebb lesz – húzott ki egy kézzel írt listát Palacci, és átadta a hadnagynak. Mattauer nagyot nézett. A lista több oldal hosszú volt, és a legkiválóbb műremekeket tartalmazta.

– Látom, nem szerénykednek – jegyezte meg csípősen. Egyáltalán nem volt ínyére, hogy a zsidó értékeket a birodalom vezetői kapják.

– Előre kell gondolkodnunk. Ha vége a háborúnak, a szabadságnak nagy ára lesz – nézett a szemébe Palacci.

– A szabadságnak? – húzta össze szemöldökét Mattauer. Nem gondolta, hogy ennyire rosszul állnak. – Ennyire nagy? Ez a lista minimum hetvenöt millió dollárt ér – bukott ki a hadnagyból, megsaccolva a képek piaci értékét. – A Boeing gyár sem csinál ekkora profitot. Talán a negyedét – Palacci arca meg sem rezzent a megjegyzésekre.

Mattauer maga sem tudta, mitől ilyen magabiztos.

Talán a nyugtatók beszéltek belőle, vagy már nem volt mit vesztenie. Nem érzett sem félelmet, sem tiszteletet senki iránt.

– Maga szerint mi ér többet, egy repülőgép vagy egy új élet? Döntse el, magának melyik lenne fontosabb – válaszolta Palacci.

Mattauer elgondolkodott, a kérdés mélyen érintette. Bármit megadott volna, hogy eltörölje az elmúlt egy évet az életéből. – Szóval mennyi idő? – kérdezte Palacci.

Mattauer nagy levegőt vett és fejben méret szerint osztotta be a listán látott képeket és műtárgyakat.

– Ez legalább húsz-harminc láda, azt három-négy teherautó tudja elhozni biztonsággal. Mivel a vasútvonalakat szétbombázták, alternatív utakat kell választanunk. Mindez óriási érték, úgyhogy kíséretet is biztosítunk, ami lelassítja a konvojt, de minden eshetőségre gondolnunk kell. Akár hetekbe is telhet.

– A szállítást maguk intézik – közölte Palacci. – Az ezredes akkor kapja meg a papírokat, ha a kiválasztott műtárgyakat leszállították. Amint megérkezik a konvoj Svájcba, Wölder ezredes megkapja a vezető náci tisztségviselők számára kiállított papírokat – szögezte le.

– Svájcba? – kérdezett vissza Mattauer.

– A német–svájci határra pontosabban.

Mattauer kezdett összezavarodni. Wölder már régóta beszélt arról, hogy a háború vége közeleg, azt azonban soha nem kötötte az orrára, hogy mit akar csinálni utána.

– És mi a biztosíték, hogy oda eljutnak a teherautók? – kérdezte a hadnagy.

– Semmi – lögybölte meg újra a poharában a bort Palacci. – Mint mondtam, az önök feladata leszállítani az egyezségünk önökre eső részét. Ha sikerül, az ezredes és az általa képviselt vezetői elit előtt minden út szabaddá válik.

„De mi köze mindehhez az ezredesnek?

Minden út szabaddá válik? Ez a szállítmány nem is Himmleré lesz” – álltak össze Mattauer fejében az információk. „Ezért olyan titkos ez az akció” – jött rá a megoldásra – „az SS a sajátjaink előtt titkol valamit” – értette meg Wölder szándékait.

– És mi lesz a műkincsekkel? – kérdezte még utoljára Mattauer.

– Az már a mi dolgunk – emelte fel a kezét Palacci, jelezve, hogy számára véget ért a beszélgetés.

– Természetesen… – dünnyögte Mattauer, majd összecsapta a bokáját és egy biccentéssel köszönt. A rangnak, nem az embernek. Aztán megfordult és visszament a kocsihoz.

A hosszú út alatt Budapestig volt ideje mindent átgondolni. A központhoz érkezve egyenesen az ezredes irodájába rohant.

– Ugye az első pillanattól erre készült – támadt neki az ezredesnek. – Ezért küldték magát Budapestre, hogy megszerezze az elhurcolt zsidók vagyonát!

– Maga már megint részeg! – dörrent rá az ezredes, és gyorsan becsukta az irodája ajtaját. – Halkítsa le magát, különben mind a ketten rosszul végezzük – nézett rá nyomatékosan.

– Én már nem süllyedhetek lejjebb! – mondta megvetően Mattauer.

– Mit akar? Erkölcsi fölényt? – szegezte neki a kérdést az ezredes. – Megkaphatja! Aztán belelövik egy tömegsírba a többi „hőssel” együtt. A zsidókat így is úgy is elhurcolják! Ideje megalapoznunk a saját jövőnket!

– Maga elküldetett engem Auschwitzba! – fakadt ki a hadnagy. – Végignézette velem a borzalmakat…

– Hogy észhez térjen! – vágott közbe az ezredes. – Hogy rájöjjön, nem mehet szembe az árral! Csináljon inkább profitot belőle!

– Azokat az embereket a halálba küldték! – gesztikulált hevesen Mattauer. – És miért? Hogy aztán elvegyék a vagyonukat?

– Hogy megtisztítsák a világot – idézte a náci hitvallást Wölder. – A zsidók sorsa rég megpecsételődött – legyintett. – Mi csak a legjobbat hozzuk ki belőle!

– A legjobbat? Miről beszél? – rázta a fejét Mattauer. – Én tiszteltem magát! A mentoromnak tartottam. Maga volt a példaképem!

– Akkor tudhatná, hogy kiváló stratéga vagyok – csapott az asztalra Wölder. – 1943-ban Hitlernek vissza kellett volna hívnia a csapatait, de fittyet hányt a tanácsaimra. Ezért négyszázezren haltak meg Sztálingrádnál! A mi katonáink! Ott dőlt el a háború végkimenetele – mutogatott a térképre az ezredes. – Amit most csinálunk, az már a végjáték! És én nem fogok ottmaradni a süllyedő hajón!

– Mit tervez? – kérdezte eltökélten Mattauer.

– Nem avathatom be jobban – ingatta a fejét az ezredes. – Elég annyit tudnia, hogy ha velem tart megmenekül. Az SS-vezetés egy része már a háború utáni Németországot készíti elő. Ott lehet abban a jövőben, csak pontosan kell követnie az utasításaimat. – Mattauer megvetően ingatta a fejét.

– Ha vége lesz a háborúnak, utánunk jönnek. A náci jelvény egyenlő lesz a szégyenbélyeggel, ezt maga is érzi – érvelt tovább Wölder. – Nem fognak válogatni! Levadásznak minket, mindegy, hogy ki mit csinált!

– Nem futhat el a sorsa elől. Meg fogják találni! – mondta Mattauer. – Lehet, hogy nem öltünk zsidót, de ott voltunk a deportálásoknál. Mi irányítottuk, hogy milyen törvényeket hozzanak ellenük. Rábólintottunk a bevagonírozásra, embereket szerveztünk a gettósítás végrehajtására…

– De egyetlen jegyzőkönyvben sem szerepelünk – vágott közbe Wölder. – Se maga, se én. És vannak mások is, akik hasonlóképpen nem látszódnak.

Mattauer összehúzta a szemöldökét.

– Mit akar ezzel mondani?

– Azt, hogy ami nincs leírva, az meg sem történt – tárta szét a kezét az ezredes. – Ne legyen gyerekes, Hans. Senki sem akarhatja bevárni a büntetését azért, amit el sem követett! Mit akar tenni? Itt várni, és elinni az agyát, amíg magáért jönnek, vagy végre észbe kap, és a kezébe veszi a sorsát? – kérdezte fájó őszinteséggel Wölder. – Mi végig az élvonalban harcoltunk a birodalomért. Itt az idő, hogy a birodalom tegyen valamit értünk! Jöjjön velem! Megérdemli! Új életet kezdünk Argentínában!

– Mit csinálnánk mi ott? – kérdezte a hadnagy most már érdeklődve.

– Vállalkozásokba fogunk a barátainkkal – tárta szét a karját az ezredes, miközben az italszekrényhez ment, és töltött egy pohár konyakot. – Gyárakat építünk. A mi kezünkön megy át a műkincsek nagy része. Csak pár ládát kell eltéríteni, és bármit megtehetünk! – nyomta a hadnagy kezébe a poharat. – Szükségem van magára! Lehetne az igazgatóm. Együtt bármire képesek lehetünk, és egy új országban új elitet építhetünk – vázolt fel egy új jövőt.

– Nem értek a vállalatokhoz – kortyolt bele az italba Mattauer.

– De a stratégiaalkotáshoz ért. Embereket is vezetett már a frontvonal sűrűjében! Gondolja, békeidőben nehezebb lenne ugyanez? – nézett a szemébe az ezredes. – Nem kell a gyártáshoz értenie, arra ott lesz a

munkaerő. A vezetéshez értsen. Nekem egy lojális irányító kell, akiben megbízhatok.

– Mit akarnak gyártani? – gondolkodott el Mattauer.

– Azt elég lesz kitalálnunk, ha már ott leszünk. Vásárolni fogunk gyárakat, bányákat, amit lehet – mosolygott rá az ezredes. – De kezdjük az első lépéssel! Jövő héten egy különleges alakulat érkezik, a Werwolf csoport, hogy elszállítsák a maradék műkincseket. Ezúttal még fontosabb, hogy megfelelően lezárt és légtelenített ládákat készítsenek, és legfőképpen megfelelően szortírozzanak – tette hozzá sejtelemesen az ezredes.

– A lista – nézett rá a hadnagy, megértve az ezredes logikáját. Wölder elégedetten bólogatott.

– Úgy csomagolja az árut, hogy maradjon bőven!

– A zsidóknak már úgysem kell – vonta meg a vállát Mattauer.

Egy nagyon távoli apró reménysugár derengett fel előtte. Egy kiút. A fény az alagút végén. – Bízza rám a dolgot – nézett fel mentorára. Hosszú idő óta először görbült mosolyra a szája.

– Pontosan ezt vártam öntől – nyújtotta koccintásra a saját poharát Wölder. – A jövőre!

Mattauer izgatottan hajtott vissza a központba.

Lesietett a pincébe és átnézte a csomagolásra előkészített festményeket. Keze remegett, de agya most rendkívül tiszta volt. Csak az új élet lehetősége lebegett előtte.

– Jó volt az útja Bécsbe? – hallotta váratlanul Keller hangját a háta mögött.

Mattauer megpördült.

Nem is vette észre, a Gestapo-helyettes mikor lépett be a helyiségbe.

– Alezredes – köszönt meglepetten.

– Mit akart az ezredes? – kérdezte Keller.

– Mit keres maga ilyen későn itt? – kérdezte zavartan a hadnagy.

– Ellenőrzöm az embereimet.

– Ahogy én is – nézett körül Mattauer. – Egy napig nem vagyok itt és összekevernek nekem mindent – színlelte bosszúságát.

– Maga jól adja a hülyét – állt elé Keller.

– Nem értem, miről beszél – hátrált Mattauer.

– Ha nem mondja el mi volt Bécsben, akkor kénytelen leszek az ezredest megkérdezni – mondta Keller.

– Vigyázzon, miket beszél, Wölder ezredes a feljebbvalója! – igyekezett a hadnagy keménynek mutatkozni.

– Téved. Wölder ezredes valamire készül, és én kiderítem mi az – húzta végig az ujját egy festményen az alezredes. – Ugye nem gondolta, hogy eltitkolhat előttem bármit is?

– Én nem… – dadogta Mattauer, de nem bírta folytatni. Tenyere izzadni kezdett. Már nem is tudta, ébren van-e vagy álmodik. Másfél napja nem ivott, lehet, hogy a zavart elméje játszik vele?

– Gondolja, hogy magára bíztam volna ekkora mennyiségű értéket, ha Wölder nem adja a szavát, hogy maga megbízható? – lépett közelebb Keller. – Már a kezdetektől dróton mozgatja és maga észre sem vette. Kényszerpályán van, hadnagy. Vagy elmondja, miben mesterkedik az ezredes, vagy vele együtt fog eltűnni a süllyesztőben! – mosolygott elégedetten.

Mattauer tétován nézett rá, miközben gondolatai zavartan cikáztak összevissza a fejében.

Csak sejtései voltak az ezredes konkrét terveit illetően, bizonyossága nem. Fogalma sem volt, hogyan tervezi Wölder a háború utáni életüket, de az biztos, hogy jól előkészített mindent.

– Maga… maga félreérti – dadogta. Keller hirtelen nevetni kezdett.

– Úgy látszik, tudja tartani a száját. Ne aggódjon már ennyire, én is benne vagyok a csapatban. Csak le akartam ellenőrizni, hogy megbízhatunk-e magában. Nem volt véletlen, hogy egymás mellé kerültünk. Én vagyok az erő, aki összeszedi a menekülésünkhöz szükséges vagyont. Maga az ész, aki válogat. Az ezredes meg koordinál mindent.

– Nem tudom, miről beszél – mondta Mattauer. Keller végtelen nyugalommal egy borítékot vett elő és a hadnagy kezébe nyomta.

Mattauer értetlenül nézte a kezében lévő papírt. – Nyissa ki! – mondta a Gestapo-helyettes. – Megért mindent.

A borítékban egy rövid üzenet volt. A fiatal hadnagy megismerte Wölder ezredes kézírását.

„Örülök, hogy tudta tartani a száját. Ez volt az utolsó próba. Megbízhat Keller alezredesben. Ő is a csapatunk tagja.”

– Elolvasta? – kérdezte az alezredes. A hadnagy némán bólintott. Keller kivette a kezéből a levelet, és öngyújtójával meggyújtotta, majd egy fémkosárba hajította SS-tiszti szokás szerint.

Néhány másodpercet várt, majd az egyik asztalról elvett vékony fémpálcával szétkotorta és apróra zúzta a még egyben lévő hamut.

– Miért volt erre szükség? – kérdezte Mattauer. – Miért kell engem mindig ellenőrizni? És megfélemlíteni? Nem vagyok gyenge.

– Kettőnk közül nem én alszom konyakosüveggel – nézett rá Keller. – Ha egyszer kijózanodik és kész lesz tisztán gondolkozni, rájön, hogy csak ránk számíthat. A sorsunk jobban össze van kötve, mint azt szeretné – veregette meg az arcát lekezelően. – Csak, hogy tudja, a következő napokban személyesen figyelem majd a tevékenységét – mosolygott rá, gyilkos tekintetével. – Éjjel-nappal, mindannyiunk biztonsága érdekében – tette még hozzá, majd jókedvűen felment a lépcsőn, otthagyva Mattauert.

A hadnagy megsemmisülten nézett utána.

Harapófogóban volt, és nem tehetett ellene semmit.

„Még fontos vagyok számukra, mert nem tudnak megkülönböztetni egy falfirkát a remekműtől" – gondolta át helyzetét. Otthagyott mindent és felsietett a lakórészbe. A telihold fényesen bevilágította a szobát. A fénye megcsillant az íróasztalon álló üvegeken. Mattauer odament és megragadta a kristályüveg nyakát, majd ugyanazzal a vehemenciával a mosdóhoz vitte, és az egész tartalmát beleöntötte a lefolyóba. A drága konyak illata eltömte az orrát. Behunyta a szemét és mélyet szippantott a levegőből. Régen ez a pár levegővétel is megrészegítette volna, most viszont iszonyatos vágyat érzett, hogy belekortyoljon.

– Nem! – vívódott saját magával. – Ennek itt és most véget kell vetni! – adta parancsba gyengébbik énjének, majd visszaállította az üres kiöntőt a helyére, és az asztalhoz ült. Egy régi családi fotó nézett rá a lámpa alól. Mindenki mosolygott rá, mintha megerősítenék döntését.

Kihúzta a fiókot és egy fehér levélpapírt vett elő.

Egy tiszta lapot… Felkapcsolta a villanyt és eldöntötte, hogy lezárja a múltat. Újra ránézett a fotóra, majd a kezébe vett egy tollat, és írni kezdett.

„Drága Édesapám!

Sok nézeteltérés volt közöttünk, és úgy jöttem el otthonról, hogy nem mondtam el neked mennyire szeretlek és tisztellek. Sajnos csak mostanra értettem meg intéseid. Most már tudom, hogy soha nem lett volna szabad az SS kötelékébe állnom. Igazad volt, a politika átszövi a hadsereget. Az SS-t biztosan. Szerettem volna megmutatni, hogy tévedtél, szerettem volna karriert befutni, hogy büszke legyél rám, de csak szégyent hoztam a

családunkra. Igyekeztem követni azokat az elveket, amelyeket belém neveltél. A tiszteletet, a becsületet és a gyengék védelmezését. De elbuktam. Nem is egyszer. Most már tudom, nem léteznek hősök, csak túlélők. A háború mindannyiunkat átformál. Nem vagyok büszke arra, amit most teszek, de csak egy kiutat látok szorult helyzetemből, a menekülést. Lehet, hogy meg sem élem a holnapot. Most annyi minden képlékeny körülöttem. Ma még hasznos vagyok, holnap már teher… Remélem, látlak még az életben, de ha nem, szeretném, ha tudnád, mi vett rá arra, hogy nevedet hátrahagyva más személyazonossággal kezdjek új életet. Az egész a budapesti zsidó deportálásokkal kezdődött…”

15. FEJEZET

Laura félelmekkel telve szállt ki a vagonból. A kislányok sorra ugrottak ki mögötte a betonra, ahol katonai egyenruhába öltözött nők terelték őket egy sorba. Arcuk szigorú volt, hangjuk kegyetlen.

– Alle in die Reihe! Gerade stehen! – ordították, és botjaikkal durván a sorból kilógó kislányok kezére vagy a hátára ütöttek. Laura biztos volt benne, hogy mérhetetlen fájdalmat okoztak, mégsem jajgatott senki. Megtanulták magukban tartani az érzéseiket.

A náci nők megszámolták őket, aztán egy félig leomlott kéményű gyárba vezették a csoportot. A kőépület nem volt messze az állomástól. Kettes sorokban vonultak odáig. A gyárépület és a mellette lévő épületek egy hatalmas belső udvart zártak közre. A kémény alatti részbe kellett először bemenniük. Odabent meleg volt. Mindenhol hatalmas kemencékben égett a tűz, és verejtékes munkások raktak be hosszú rudakat, majd vették ki pörgetve, forgatva azt. A végén lévő tárgyat egy asztalra tették, ami körül fiatal lányok és asszonyok álltak. Megvárták, míg hűl egy kicsit az üvegminta, majd utána elkezdtek fémszálakat belehelyezni.

– Ez egy üveggyár! – lépett elő egy idősebb nő. – Nektek a mintákat kell majd előkészíteni a munkásoknak a következő munkafolyamatokhoz. Villanykörtét, rádióbelsőket és vegyi üvegeket gyártunk. Két órátok van, hogy beletanuljatok! Ha elrontotok egy mintát, azért büntetés jár! Nem jótékonyságból vagytok itt! Aki alkalmatlan, megy vissza Auschwitzba!

Az utolsó szóra a kislányok összerezzentek.

Mindenki azonnal körbeállta a középen lévő asztalt és figyelték a forró üvegalkatrészeket, amit a munkások odahelyeztek.

– Én nem megyek vissza Auschwitzba! – döntötte el Laura, és nagyon pontosan igyekezett megfigyelni, hogy a régebbiek mit csinálnak.

– Azért kerülhettetek most ide, mert a legutóbbi bombázásnál találat érte a gyárat. Csak a kémény sérült, viszont a berobbanó ablakok meg a gyárban felpolcolt üvegek mind szétrobbantak, és az itt dolgozók fele a szilánkok áldozata lett – magyarázta a nő. – Ez óriási kiesést jelentett a gyárnak, amit még most sem hevertünk ki – magyarázta. – Ezért mostantól, ha bombázás van, a felügyelők lekísérnek benneteket a légópincébe! Gyertek velem!

Az egész csoport némán követte a nőt.

Kimentek a belső udvarra, és a szemközti bejárathoz igyekeztek. Ahogy kiléptek, Laura megpillantott egy férfit, aki az egyik pinceablakot húzta be maga után. Valami ennivalót fogott a kezében. Láthatóan váratlanul érte, hogy a csoport kijött az udvarra, mert gyorsan az inge alá dugta a kolbászt és gyorsan elsietett. A lányok szorgosan követték az idősebb nőt, Laurának úgy tűnt, rajta kívül senki nem vette észre a férfit. A légópincéhez pont szemben kellett lemenni. Vastag falai voltak, a mennyezeten lévő ablakokat fadeszkákkal takarták el. Ijesztő sötétség honolt odalent. A helyiség nyirkos volt és hideg, legalábbis az üvegfújó terem után. Egy vastag faajtót zártak be utánuk hatalmas retesszel. Laura megijedt. Arra gondolt, talán ilyen lehet a gázkamra. Rémülten forgott körbe és a falakból futó csöveket keresett, de nem látott semmit.

– Minden bombázás alkalmával ide kell lejönnötök! Akár a szállásotokon vagytok, akár a gyárban! Megértettétek? – nézett körbe a nő. Senki nem mert szólni. – Akkor most menjünk vissza a műhelybe és kezdjétek el kitanulni a mesterséget! Be kell hozni a lemaradást!

Laura elsőként lépett ki az ajtón és már szedte is a lábát felfelé. A kemencéknél a legügyesebb asszony mellé állt és igyekezett minden mozdulatát pontosan leutánozni. A legjobb akart lenni. Kezébe vette a fémszálakat és az egyik mintáért nyúlt.

– Ne olyan hevesen! – kapta el a kezét az asszony. – Az még forró! Leégeted a kezed! – mutatta fel a saját tenyerét, amiről hiányzott a bőr.

– Honnan tudjam, mikor lehet megfogni? – kérdezte megszeppenve Laura.

– Ha túl korán nyúlsz hozzá, megsérülsz, ha túl későn, nem tudod beültetni a fémszálat, és tönkreteszed az anyagot. Azért megbüntetnek – nézett lopva a nő a felügyelők felé. – A legjobb, ha figyeled a tapasztaltabbakat. Idővel megtanulod megfigyelni, melyik mintát mikor tették az asztalra, és mennyi idővel utána lehet vele dolgozni.

– De hogyan? – nézte kétkedve Laura. Egy csomó minta feküdt előtte az asztalon és nem tudta sehogyan sem megkülönböztetni a hideget a forrótól.

– Majd ráérzel – bátorította a nő, és a kezébe adott egyet.

Laura mosolygott, és ügyetlenül megpróbálta beleilleszteni a fémeket. A nő segített neki az első daraboknál. Annyira aprólékos munka volt ez, hogy egészen belefáradt a keze és a szeme.

A lányokat csak késő éjjel vezették a szálláshelyükre. Az is az épületegyüttesben volt, a légópince felett. Laura félszegen lépett be a szobába, ahová irányították. Amint megpillantotta a szállását, felcsillant a szeme.

– Ez gyönyörű – gondolta, végigpillantva a szalmabálákból összetolt ágyakon. Mindegyiket pokróc takarta, így nemcsak puha és meleg, de kényelmes is volt az auschwitzi polcok után.

Tizenkét ágyat számolt, így a szoba egészen tágasnak bizonyult. Középen egy asztal állt. Laura végighúzta rajta az ujját, ahogy elhaladt mellette.

Már nem is emlékezett, mikor ült utoljára asztal mellé enni. A fal mellett még egy vaskályha is volt, mellette szénnel teli láda, amivel befűthettek.

Laura rögtön kiválasztotta magának a kályhához legközelebb eső ágyat, és kíváncsian figyelte, kik lesznek a szobatársai. Nagyon megörült, amikor látta, hogy auschwitzi barátnőjét, Mimit is mellé osztották.

– Ihr fängt Morgen um 5 Uhr an! – tett egy kanna hígra főzött kávét az asztalra a komor arcú felügyelőnő, aztán rájuk zárta az ajtót.

– Mit mondott? – kérdezgették a lányok.

– Hogy reggel ötkor kezdünk – válaszolta a legidősebb.

Laura nem is figyelt rájuk, azonnal felpattant és megölelte barátnőjét.

– De jó, hogy te is idekerültél! – mondta nevetve.

– Meglátod, itt jó sorunk lesz! – bólogatott a lány.

– Ami a vacsorát illeti, itt sem kényeztetnek – szagolt bele a kannába egyik társuk, majd mohón inni kezdte a keserű lét.

– Hé, hagyjál nekünk is! – tépte ki a kezéből egy másik. – Ott van az ivópoharad, mindenki töltsön magának!

Laura türelmesen megvárta a sorát, és lassan kortyolta a langyossá hűlt italt. Késő volt és elfáradt, nem tudta, hogy az izgalom, a félelem, a munka vagy az utazás merítette ki ennyire, de azonnal elnyomta az álom.

16. FEJEZET

Az ezredes szobája ezúttal új értelmezést kapott Mattauer szemében. Már nem a rangnak kijáró összeharácsolt holmikat, hanem a jövő kezdetét látta benne. Wölder jókedvűen sétált fel-alá az ablak előtt.

Kisvártatva kopogtattak. Keller alezredes lépett a szobába.

– Heil Hitler!

– Ha jól tudom, akkor most már mindenki tud mindent – nézett rájuk az ezredes.

Mattauer bólintott. Az elmúlt hetekben igyekezett megbékélni a tudattal, hogy Kellerrel kell együtt dolgoznia. Érezhetően az alezredes is tett ezért, mert kevésbé piszkálta. Sokkal inkább a saját embereit hajtotta, hogy minél előbb begyűjtsék a még kint lévő értékeket.

– Mielőtt belekezdünk, szeretném megmutatni Göring levelét. Mattauer hadnagy, maga nagyon jó munkát végzett. Az első aranyvonat már meg is érkezett a birodalomba. Göring személyesen küldött köszönőlevelet és egy palack borritkaságot hálája jeléül.

– Drága palack lehetett – dünnyögte magában Mattauer –, ha Göringnek csak ennyire futotta a több millió birodalmi márkát érő műkincsekért cserébe.

– Tessék? – nézett fel rá az ezredes.

– És mi lett a zsidókkal, akik úgy hitték, a szabadságukat vették meg tőlünk? – kérdezett vissza.

– Betartottuk az üzlet ránk eső részét – nézett rá az ezredes. – A zsidótanáccsal együttműködve egy vonatot indítottunk Svájcba. A kiválasztott családok odamenekülhettek – válaszolta.

– Egyetlen vonat? – kérdezte Mattauer.

– Több mint a semmi – felelte az ezredes.

Mattauer bólintott. Szeretett volna újra bízni Wölderben, de képtelen volt úgy nézni rá, mint korábban. – Most jött el a lehetőség, amire vártunk, mielőtt visszavonnak minket – tért vissza az ezredes a témára. – Himmler személyes megbízása nemcsak arra vonatkozott, hogy segítsem a magyarországi zsidók ügyét a helyszínen, hanem hogy előkészítsem a B-tervet, arra az esetre, ha a birodalom elvesztené a háborút. Úgyhogy az utolsó aranyszállítmányt át kell adnunk egy különleges SS-egységnek.

Mattauer felkapta a fejét.

– Személyesen Himmler adott erre vonatkozó utasítást? – kérdezte csodálkozva. Wölder bólintott.

– Igen. Nézze, a Führer víziója egy dolog, a realitás pedig egy másik. Mindenki látta már, hogy az orosz és amerikai csapatok túlerőben vannak.

Ha kitör a béke, szükség lesz rejtett tartalékokra, amivel a gerillaháborút, vagy az esetleges menekülést biztosítani tudjuk.

– Fegyvereket rejtenek el?

– És pénzt, műkincseket, aranyat, amit később bármire be lehet váltani – mondta Keller. – Egy különleges SS-kommandó, a Werwolf csoport veszi át az utolsó szállítmányt, és rejti el szerte Németországban és Ausztriában a ládákat – magyarázta a tervet. – Olyan helyeken, amelyekről csak ők, és természetesen az akció végeztével Himmler tudhatnak. Ha még sincs szükség minderre, akkor egyszerűen kiürítik majd a rejtekhelyeket. Ez biztonsági intézkedés, felkészülünk a legrosszabbra.

– Mit jelent mindez ránk nézve? – kérdezett vissza Mattauer.

– Azt, hogy ez egyben a mi utolsó esélyünk is – mondta az ezredes. – Az alezredes a hét végéig begyűjti a fennmaradó műkincseket és odaviszi a villába magának. Ezt a szállítmányt nagyon precízen kell összekészítenie.

– Ezeket a ládákat tavakba süllyesztik, vagy bányák mélyére rejtik! – mondta Keller nyomatékosan. – Senki sem fogja kinyitni, vagy legalábbis nem most. Gyűlölöm ezt mondani, de az ön kezében lesz a sorsunk. Ne csessze el!

– A kommandó száznegyven ládát fog elvinni, de erről nem tud senki, mert ez a konvoj nem fog megérkezni Himmler főhadiszállására – nyomatékosította az ezredes. – Senki nem fogja keresni. Ha ez a szállítmány elindult, nekünk is el kell tűnnünk.

– És az én embereimmel mi lesz? – kérdezte Mattauer Kellerre nézve.

– Ne legyen már olyan szentimentális! – torkolta le az alezredes. – Most a saját életünkről van szó. Hárommal több vagy kevesebb zsidó úgysem számít!

– Ha úgysem számít, legyen inkább hárommal több – jegyezte meg Mattauer. – Ne kérje, hogy megöljem őket!

– A piszkos munkát hagyja csak rám – legyintett Keller.

– Itt senki nem fog senkit megölni! – szólt közbe az ezredes.

– De ők lebuktathatnak minket! – nézett rá Keller rosszallóan.

– Nem, ha ügyesen csináljuk, még segíthetnek is nekünk – magyarázta Wölder. – Hadnagy, azt akarom, hogy a zsidók legyenek jelen akkor, amikor a kommandó átveszi a ládákat. Lássák, hogy mi történik, és hangozzék el, hogy a ládák Himmlernek mennek!

– Nem értem – ingatta a fejét az alezredes.

– Még nem fejeztem be – nézett rá nyomatékosan az ezredes. – Aztán este a maga emberei – mutatott Kellerre – nem állnak őrséget a kapunál, mivel már nincs mit őrizni. Ekkor a hadnagy ráveszi a zsidókat, hogy megszökjenek. Mondja el nekik, ha maradnak, biztosan meghalnak, és hogy este elintézi, hogy ne álljon senki a kapunál.

– De miért tenné ezt? – értetlenkedett Keller tovább.

– Mert, ha megszállják a várost a szovjetek, a zsidók segíteni fognak nekik. Ha bárki nyomozni kezd jobb, ha Himmler aranya után mennek, mintha minket kezdenek keresni. A szállítmány sorsa és a későbbi nyomozás onnantól a Werwolf csoport baja.

– A legjobb, ha senkit nem keresnek – jegyezte meg Keller. – Véleményem szerint nem szabad tanúkat hagyni.

– Én az ezredessel értek egyet – köszörülte meg a torkát Mattauer.

– Magától nem is vártam mást – mondta az alezredes.

– Úgy értem jobb, ha a kutyának adunk egy csontot, amivel elvan, mielőtt felásná az egész kertet. Maga a Gestapo-helyettes. Magát fogják először lámpavasra húzni, ha megérkeznek a szövetséges erők! Ha lesz egy cél, ami után mehetnek, magának is nagyobb esélye lesz elmenni. Ne gondolja, hogy nem fognak bosszút állni azért, amit Németország tett.

– Jól van –, vonta meg a vállát az alezredes. – Csináljuk így! Hihetetlen, még én asszisztálok ahhoz, hogy maga játszhassa a megmentőt – bosszankodott.

17. FEJEZET

A budai hegy utcáit elözönlötték a különleges SS-kommandó páncélosai és teherautói. Egy egész századnyi katona lepte el a villa környezetét, géppuskákkal felszerelt terepjárókkal eltorlaszolták az egész budai hegyoldalt. Lajtai torka összeszorult, ahogy a rengeteg fegyverest meglátta. Legszívesebben elbújt volna a pince leghátsó sarkába, hogy ne vegyék észre. Feszülten figyelte Mattauert. Úgy látszott ő is izgatott lett, amikor a géppisztolyokkal felszerelt tagbaszakadt katonák benyomultak a garázsba. Még sohasem látott ilyen fiatal, jó erőben lévő katonákat. Lajtai biztos volt benne, hogy valamilyen különleges csoport tisztjei lehettek. A vezetőjük hátratett kézzel sétált be a biztonságossá tett területre.

Végignézett az odakészített száznegyven ládán és egyenesen a hadnagyhoz ment.

– Hans Mattauer hadnagy? – vette le a tányérsapkáját és a kezét nyújtotta üdvözlésre.

Mattauer kissé félszegen viszonozta a köszönést.

Lajtai nem értette, vajon ő miért tart a sajátjaitól.

Rosszat sejtett. Leült a fal mellett a földre és fülelt.

– Dietrich százados – köszörülte meg a torkát a hadnagy. – A rám bízott parancsnak megfelelően előkészítettük szállításra a hátramaradt műkincseket. Azt az utasítást kaptam, hogy önnek, és csakis önnek személyesen adjam át ezt a lezárt borítékot – nyújtott át egy viasszal lepecsételt papírt.

– Köszönöm – vette át a tiszt és azonnal feltörte a bélyeget, majd elolvasta a tartalmát.

– A levél tartalmát önön kívül nem ismeri más – folytatta Mattauer. A hangja néha megremegett, ahogy beszélt, Lajtai arra gondolt, talán elfogyott a konyak a raktárból, mert az utóbbi időben sosem látta ennyire idegesnek. – Amint végrehajtotta a feladatot, a levelet át kell adnia Himmler birodalmi…

– Igen, ez benne állt a levélben – fojtotta belé a szót a százados, majd a ládákhoz ment és körbejárta őket. Lajtai szíve a torkában dobogott, amikor elsétált előtte a szőke hajú, húsz év körüli, kegyetlen tekintetű tiszt.

– Akkor tulajdonképpen már csak fel kell pakolniuk – jegyezte meg az ajtóban állva a hadnagy.

– Jó lenne tudni, pontosan mit is szállítunk – kopogtatta meg az egyik fémládát a százados.

– Műkincseket, ékszereket, aranyat, ezüstöt – sorolta Mattauer. – A lajstromban minden benne van – emelte fel a leltárról készült listát, amit maga Lajtai véglegesített.

– Abban biztos vagyok – bólogatott Dietrich. – De, így kívülről ezt elég nehéz megállapítani.

– Ebben teljesen igaza van – válaszolta a hadnagy. – Jöjjenek ide! – csattintott ujjával Lajtai és barátai felé. Lajtai szeme kikerekedett, és a mellkasára mutatott mintegy megerősítést várva, hogy valóban rájuk gondolt-e a hadnagy. – Gyerünk, pattanjanak már! – szólt rájuk dühösen Mattauer. Lajtai felállt és tétován odament elé, barátai lemaradva követték. – Nyissák ki a ládákat! – parancsolta a hadnagy.

Lajtai értetlenül bámult rá. Az elmúlt napok azzal teltek, hogy óvatosan, milliméterről milliméterre haladva lezárják a légtelenített ládákat. Semmi értelme nem volt őket felnyitni.

– De uram… – rebegte. Mattauer fenyegetően ránézett, Lajtai még sosem látta ilyenkönyörtelennek.

– Kezdjék ezzel, ezzel és ezzel – mutatott háromra az első két sorból a hadnagy. – Vagy kezdjék azzal, amelyikkel Dietrich százados úr kívánja – fordult a tiszt felé, aki csak felemelte a kezét, hogy neki mindegy. Lajtai nem mert többet megszólalni, csak fogott egy vésőt és egy kalapácsot, és leguggolt az elsőhöz, majd óvatosan elkezdte ütni a forrasztás helyét.

– Ez így órákba telhet – szólt közbe a százados. – Majd mi kinyitjuk – intette magához embereit. Lajtaihoz odalépett egy nagydarab náci, hideg, kíméletlen pillantással. Megragadta és szinte kitépte a kezéből a kalapácsot, majd félrelökte, és jókorát ütött a ládára. A láda nagyot szusszant, ahogy a forrasztáson ütött lyukon keresztül beáramlott a levegő. A katona újra meglendítette a kalapácsot.

– Azt nem ajánlanám – állította meg Mattauer.

– A műtárgyak nagyon sérülékenyek, a ládák pedig víz- és nyomásállóra vannak kialakítva, különleges biztonsági ékekkel és borítással. A vákuum megszüntetésével rövid ideig légnyomáskülönbséget idéz elő, ami egy nem kívánt feszülést kelt a vásznakban vagy porcelánokban. Ha nem a megfelelő helyen kezdi kibontani, végzetes károkat okozhat – magyarázta kissé okoskodóan a hadnagy. Lajtai csak igyekezett minél hátrébb somfordálni, el

akart tűnni szem elől. – Belevághatnak a vászonba, vagy apró fémforgácsok sértik meg a több száz éves remekműveket, értéktelenné téve azokat. A híresztelések szerint Himmler nem szokott szemet hunyni az efféle hibák felett. Fejek hullanak majd, ha a különleges csoportja sérülten szállítja le a csomagokat. Hagyja, hogy mi csináljuk!

Lajtai látta a százados szemén, hogy Himmler nevének említése megtette a kívánt hatást. A százados felemelte a kezét, megállítva emberét, biccentett, hogy adja vissza a szerszámokat. A katona Lajtaihoz lépett és a mellkasának nyomta a vésőt és a kalapácsot, olyan erővel, hogy szinte hátratántorodott.

– Figyelni fogom! – sziszegte az arcába.

Lajtai kikerülte, újra leguggolt a ládához, majd óvatosan kiütögette a forrasztás mentén a láda fedelét, és felemelte. Alatta selyempapírba csomagolt porcelánváza, külön fakkokban fényesre tisztított arany ékszerek, gyémántköves gyűrűk bukkantak elő. Közben barátai kinyitották a másik ládát, amiben precízen egymás mögé helyezett festmények voltak, megfelelően kitámasztott távolságokkal egymástól, a keretek között puhán kibélelve, épp olyan katonásan, ahogy hetekkel ezelőtt megcsinálták. Lajtai látta, hogy a százados szemei elkerekednek a kincsek láttán. Az értékek magukért beszéltek.

– Gyerünk, nyissák ki a többit is! – lökte meg Lajtai vállát Mattauer.

– Erre nincs semmi szükség – lépett közbe a százados. – Eleget láttam! Zárják vissza ezeket a ládákat, mi pedig intézzük el a papírmunkát – mondta, most már valamelyest kedélyesebb hangon. – Szeretnék mielőbb útnak indulni. Nem akarok valamilyen ellenséges támadásba futni egy ilyen értékes szállítmánnyal.

– Ez érthető – bólogatott Mattauer. – Itt van a ládák pontos tartalma felsorolva. Csak írja alá az alján, hogy átvette, és már indulhatnak is.

– Kezdjék el felpakolni a teherautókra! – kiabálta a százados. – De óvatosan!

– Zárja vissza – biccentett fejével Mattauer.

Lajtai bólogatott, és hátrament a forrasztópákáért.

Miközben dolgozott, folyamatosan figyelte a katonákat.

Az SS-kommandó tagjai kérdés nélkül hajtották végre a parancsot. Megszállták a pincét, és szorgos hangya módjára pakolták fel a súlyos

ládákat, immár olyan finoman emelve azokat, mintha hímes tojást szállítanánák.

– Kész? – hallották egy negyedóra múlva a parancsnok kérdését.

– Már csak a felnyitott két láda maradt – jelentett az egyik katona.

– Ez alapos munkát kíván – rebegte Lajtai – több idő kell hozzá.

– Nincs időnk! – adta parancsba a százados.

Az egyik katona odalépett, kivette a kezéből a ládát, és félig kész állapotban a kocsira emelték. A szakaszparancsnokok ezután kézjellel mutatták, hogy minden láda a helyén. A százados biccentett, majd a sarokban álló íróasztalhoz ment, hogy aláírja a papírokat. Mattauer követte. Lajtai csak a sarokból figyelte a történéseket. Észrevette, hogy Dietrich lopva feléjük pillantott. – Ezekkel mi lesz? – próbált halkan beszélni. – Hallották a nevem.

Mattauer maga is feléjük nézett.

– Ne aggódjon, miattuk – legyintett könnyedén. – Miután önök elmentek gondom lesz rájuk! – mondta. A százados kérdőn nézett rá. – Az lesz a sorsuk, mint a többi zsidónak! – közölte Mattauer.

Lajtai ereiben megfagyott a vér. A százados mosolyogva bólogatott és kezet rázott a hadnaggyal, majd felszállt az egyik teherautóra és megütögette a tetejét, jelezve, hogy indulhatnak.

Mattauer láthatóan megkönnyebbült, ahogy a súlyos teherautók kikanyarodtak az utcára.

Mindegyik kapott egy géppuskával felszerelt kísérőautót, és még két páncélost a sor elejére és végére.

– Épp csak egy céltábla hiányzik az oldalukról – fújta ki magát, amikor az utolsó is elment. – Zárják be az épületet, és mindenki menjen vissza a helyére! – adott utasítást az embereknek. A garázs kiürült, a felügyelő katonák visszatértek a posztjaikra. Lajtai megsemmisülten figyelte Mattauert, ahogy hozzá közeledett. A náci csőre töltött pisztolya kibiztosítva lógott az oldalán.

– Nekünk is az lesz a sorsunk, mint a többi zsidónak? – kérdezte dühösen. Nem volt mit vesztenie, pontosan tudta mit jelent ez. Mattauer körbenézett és megvárta, míg mindenki elmegy mellőlük. Csak ketten maradtak, mert két zsidó barátja a szerszámokat pakolta el a helyiség másik végében.

– Igen – bólintott Mattauer. – Úgy, mint akik megvásárolták a szabadságukat a Gestapótól – tette hozzá. Lajtai összezavarodott. – Nem hallott még a Kasztner-vonatról? – kérdezte a hadnagy.

– Nem – ingatta a fejét Lajtai.

– Ezek az értékek azoktól a zsidóktól származtak, akik kiváltották a szabadságukat – mondta a hadnagy.

– Ezt kötve hiszem – ingatta a fejét Lajtai.

– Talán nem minden – vont vállat Mattauer.

Lajtai összeráncolta a homlokát. A hadnagy nagyon furcsán viselkedett. Nem áradt belőle az alkohol szaga. Arca elnyűtt és öreg volt ugyan, de magához képest frissnek és összeszedettnek tűnt.

– Ne játsszon velem – kérte Lajtai. – Legyen magában annyi becsület, hogy az igazat mondja. Ki fognak végezni minket?

– Igen – bólintott Mattauer. Lajtai keze ökölbe szorult. – Hacsak nem szöknek meg előtte – folytatta a hadnagy. – Most, hogy Himmler kincseit Dietrich százados emberei elvitték, Keller embereinek már nincs mire felügyelni – halkította le a hangját. – Az éjszakai őrségbe kevesebb őrt fognak állítani, arról pedig gondoskodom, hogy azok lerészegedjenek a jól végzett munka ünneplésében. Ez az egyetlen esélyük megszökni, különben… – nézett rá nyomatékosan a hadnagy – Túl sokat láttak, túl sokat hallottak…

– És túl zsidók vagyunk – fejezte be Lajtai.

– Meg az is – bólogatott Mattauer. – Ne rám nézzen, én nem tehetek semmit.

– Már így is eleget tett – nézett a szemébe Lajtai. – Remélem, egyszer majd meghálálhatom!

18. FEJEZET

Mattauer egész éjjel nem aludt. A hálószobája ablakából leste, ahogy a három férfi kimászik a kapun. Nem volt biztos benne, hogy Keller emberei egy magánakcióban nem végzik ki őket, de már amúgy sem tehetett semmit. Annak örült, hogy innen elmentek. Ők már nem nyomták a lelkét.

Gyorsan lerohant a lépcsőn és kinyitotta a pince melletti lezárt helyiséget. A legszebb festményeket és legtisztább aranyrudakat ide rejtette. A plusz ládák a sarokban sorakoztak. Azonnal munkához látott, ezeket magának kellett becsomagolnia. Már nem volt szükség olyan precíz lezárásra, csak az utat kellett kibírniuk. Szépen egymás mögött, kis távolságra elhelyezte a festményeket, és erős hevederekkel szorította rá a ládatetőt.

– Elmentek – lépett be hozzá Keller. – Épp úgy, ahogy akarta.

– Láttam – bólogatott Mattauer. – Mikor indulunk?

– Három óra múlva.

– Akkor segítsen!

– Rendben – bólintott Keller, és elkezdte bepakolni az aranyrudakat. Mattauer meglepődött a segítőkészségén. Ezek szerint a fontos munkákat saját kezűleg végezte.

– Egyébként még meg sem kérdeztem – nézett rá gondterhelt arccal Keller. – Tud maga teherautót vezetni?

– Nem lehet olyan bonyolult – vonta meg a vállát Mattauer.

A munkával gyorsan haladtak. Bő egy óra múlva Keller legmegbízhatóbb öt embere érkezett három teherautóval a budai villa garázskapuja elé.

A ládákat a középső teherautó platójára pakolták és plusz ponyvákkal is letakarták. Wölder ezredes lépett a garázsba.

– Azokat a ládákat is pakolják föl – utasította az öt katonát. – De ne csak az üres teherautókra, hanem kettőt-hármat tegyenek a már ládákkal teli járműre is.

– Tényleg mindenre gondolt – jegyezte meg magában Mattauer. A lőszeres ládákat jó tíz napja hozatta a villába az ezredes és mindenki azt gondolta, hogy egy nagyobb lövészeti kiképzés miatt. Miután mindhárom jármű dugig volt ládákkal, ismételten mindent leponyvázták.

– Indulhatunk – bólintott Keller. – Itt hagyhatjuk végre Budapestet.

Tizenhat órával később már Ausztria kacskaringós útjain haladtak a német–svájci határ irányába.

Mellékutakat választottak, hogy elkerüljék az ellenséges erőket. Mattauer végtelenül fáradt volt, a motor duruzsolása amúgy is altatóan hatott rá.

– Fékezzen már! – hallotta váratlanul Keller ordítását. Az orruk előtt vészesen közel került az előtte haladó teherautó ponyvája. Mattauer beletaposott a fékbe és a kuplungba egyszerre. A teherautó nagy rántással megállt és lefulladt.

Hátulról kísérteties fékcsikorgás hallatszott.

– Mintha azt mondta volna, hogy nem olyan bonyolult teherautót vezetni! – kiabált tovább a Gestapo-helyettes, majd kivágta a fülke ajtaját és leugrott a kocsiról. – Mi történt? Miért álltunk meg?

– Eltévedtünk – jelzett vissza az egyik embere. Az előző kereszteződésnél nem vettük észre a táblát. Vissza kell mennünk néhány kilométert, és balra fordulnunk.

– Maguk idióták! Ha nem tudnak térképet olvasni, miért maguk mennek elöl? – kiabált velük Keller. – Megfordulni! – jelzett karjával a többi kocsinak, majd visszajött és felszállt a kabinba. – Ezek a dilettánsok nem tudják, merre kell menni! – bosszankodott.

– Csak fáradtak – jegyezte meg Mattauer. – Hajnal óta úton vagyunk. Figyelni kell az utat, az ellenséget, a repülőket, negyvennel haladunk a legrosszabb, legeldugottabb utakon. Nem véletlenül terveztem be pihenőket az útvonalba – nyomta a kezébe az előző nap kidolgozott tervét. – Maga kiváló hajcsár, de a hadvezetéshez nem ért. Vannak bizonyos normák, amit az előrehaladásnál be kell tartani. Ezt nem én találtam ki, hanem nálam okosabbak tanítják a harcászati akadémián.

– Most pimaszkodik velem? – kérdezett vissza Keller.

– Azt próbálom megértetni magával, hogy attól, hogy nem tartunk pihenőket, nem érünk gyorsabban oda, mert az emberei hibázni fognak!

– Az embereim tudják, hogy nem hibázhatnak! – emelte fel a hangját Keller. – Talán a csatában visszarendelné az embereit a pergőtűz közepette, hogy pihenjenek egy kicsit? Akár át is adhatnánk a ládákat az ellenségnek!

– Nem vagyunk csatában, és nincs itt az ellenség – válaszolta Mattauer.

– Hagyják abba! – szólt közbe az ezredes. – A hadnagynak igaza van. Nem véletlenül vannak a hadseregnél pihenési szabályzók. Hallgattam magára, mert én is szerettem volna minél gyorsabban letudni ezt az egész utat, de láthatóan saját magunkat sodorjuk így veszélybe.

– Ezredes úr, a legnagyobb tisztelettel…

– Maga is fáradt – vágott közbe az ezredes. – Két óránként pihenő, ahogy a hadnagy megtervezte, és ebben nem tűrök ellentmondás. Találjunk vissza az utunkra, és onnan az ütemterv szerint haladjunk!

– Kiadom a parancsot – bólintott Keller.

Egy nappal később már a német–svájci határ közelében jártak. A meredek sziklák közt megbújó kőépület már messziről látszott. Bajorországon lassan ugyan, de akadály nélkül át tudtak jutni. A katonák épp úgy, ahogy ők is, kimerültek voltak.

Nem vittek túl sok élelmet magukkal az útra. Az épülethez érve, Mattauer megállt. Keller kiugrott az autóból, de parancsára a konvoj továbbhajtott és távolabb, az út mellett tartott pihenőt, míg ők élelmet és vizet szereznek maguknak.

Wölder bekopogtatott a vastag faajtón.

Kisvártatva két férfi kinyitotta az udvarra vezető kaput a teherautójuk előtt. Mattauer lassan engedte fel a kuplungot, ahogy behajtott a szűk bejáraton.

Nemsokára Palacci jött eléjük.

– Mindent leszállítottunk, úgy, ahogy kérte – fogott kezet vele Wölder.

– Bevallom nem hittem, hogy ilyen gyorsan fog menni – mondta Palacci, és intett embereinek, hogy kezdjék el lepakolni a ládákat.

– Az üzlet az üzlet – felelte Wölder.

– Pontosan. Itt vannak az útlevelek, amit kért – nyújtott át néhány könyvecskét. – Ezentúl spanyol állampolgárok lesznek, és mentességet élveznek az útjuk során. A keresztnevüket megtartottam, a vezetéknevüknek pedig igyekeztem hangzatosat választani.

– Milyen figyelmes – bólogatott az ezredes.

Mattauer a ládák lepakolásánál segédkezett, pontról pontra átvetette az árut, közben csak fél füllel figyelte a beszélgetést, míg Keller az emberei után eredt egy nagy csomag kenyérrel, szalámival és egy korsó borral. – Összekészítettem maguknak civil ruhát is – mutatott a kezében lévő zsákra. – Nem ismertem a méreteiket, remélem, jók lesznek.

– És az autó? – kérdezte Wölder elvéve a zsákot. Palacci ránézett a pakolást végző embereire, akik bólintottak, jelezve, hogy minden megvan.

– Jobb lenne, ha a mi bevált útvonalunkon távoznának a hegyen át Svájcba – nézett rá Palacci.

– Nem – mondta Wölder és felmutatta az útleveleket. – A családomat nem hagyom itt. Ígért egy autót, és két hónap múlva egy hajót Hamburgból.

– Igen – mondta a férfi. – De ha továbbra is Németországon át akarnak menni, nem garantálhatom a biztonságukat.

– Eddig sem garantálta senki – mondta az ezredes. – Hol van az autó?

– Máris mutatom – nyújtotta előre kezét Palacci, majd az udvar végében letakart járműhöz vezette az ezredest. Wölder lerántotta a ponyvát.

Egy öreg, de látszólag jól karbantartott limuzin állt alatta. – Ezt tudom felajánlani. De ahhoz, hogy mindent elvégezzünk, ami a megállapodásunkban szerepelt, maradniuk kell még legalább másfél hónapot. Furcsa, amit mondok, de az önök számára véget ért a háború.

– Tökéletes – mondta Wölder –, de előbb elvesszük a részünket.

Palacci bólintott, az ezredes pedig intett Mattauernek, hogy tegye külön a kiválasztott hat ládát.

– Ezeket még az éjszaka folyamán átszállíttatom Svájcba. Az ön által kijelölt bank már várja a szállítmányt, és az önök új nevére bérelt széfekben elhelyezi.

– Köszönöm – mondta az ezredes. – De egy ládát magunknál tartunk.

– Ahogy gondolja. – A távolban hirtelen három rövid géppisztolysorozat hallatszott. Palacci ijedten Wölderre nézett. – A szövetségesek?

Az ezredes csak a vállát húzta fel.

– Ugyan! Túl gyorsan abbamaradt a lövöldözés ahhoz, hogy az ellenség legyen. Talán csak eltévedt fosztogatók – nyugtatta hamiskásan.

Palacci szeme elkomorult.

– Nem járnak erre banditák! Pontosan tudom, hogy mit csináltak.

Az ezredes Mattauerhez fordult.

– Jöjjön. Öltözzünk át, aztán menjünk be az épületbe.

– Hol van a harmadik?

– Ne foglalkozzon vele! – terelte el Wölder a figyelmét. – Inkább mutassa meg a szállásunkat.

Kisvártatva Keller csatlakozott hozzájuk.

Palacci egy sötét ebédlőbe terelte őket, ahol egy hosszú faasztal állt székekkel. Az asztalt bőségesen megrakták finom ételekkel.

– Itt megebédelhetnek, aztán a segédeim megmutatják önöknek a szobáikat – mondta Palacci. – Remélem, megértik, hogy a biztonság érdekében nem találkozhatnak másokkal az ittlétük alatt.

– Köszönjük – fogott kezet búcsúzóul az ezredes. – Kérem, szóljon az embereinek, hogy a sziklák között lévő két teherautó úgyszintén az önöké. Jól jöhet maguknak is, ha van néhány ezer lőszerük pluszban.

Palacci bólintott és otthagyta őket.

– És most mi a következő lépés? – kérdezte Mattauer.

– Az, hogy másfél-két hónapig be leszünk zárva, mielőtt tovább indulhatnánk. Lehet, hogy az 1944-es karácsonyt is itt töltjük. A bezártsághoz maga már amúgy is hozzászokott. Aztán elmegyünk Görlitzbe felvenni a családtagjainkat. Hadnagy, maga szerencsés, hogy nincsenek még gyerekei, akikre gondolnia kell. De ne aggódjon, megszervezik majd az utazásunkat.

Keller is átöltözött és hozzáfogott az evéshez.

– Nincs jelentenivalója? – kérdezte az ezredes.

– Minden a terv szerint történt – mondta Keller egy sült csirkecombba harapva. – Az emberek a szakadékban. A teherautókról a barátaink gondoskodnak. Mi már nem is létezünk. Számunkra tényleg véget ért a háború.

Mattauer szomorúan konstatálta, hogy Keller megölte a saját katonáit.

– De miért vitt nekik ennivalót?

– Ők öten voltak, én egyedül – tárta szét a kezét Keller. – Elaltattam a figyelmüket.

– Maga egy kegyetlen gyilkos! – jegyezte meg Mattauer rezignáltan.

– Mondtam, a piszkos munka az enyém. Egyszer még meghálálja nekem!

– Azt nem hinném – tolta arrébb a tányért maga elől a hadnagy. Elment az étvágya.

– Bírják ki ezt a néhány hetet és a kezelést, utána úgyis indulunk tovább. Addig győzzék le magukban az egymással szembeni ellenérzéseiket!

Új életünk küszöbén állunk. ¡Buenas noches camarades!

19. FEJEZET

A Görlitz melletti üveggyár bombatalálattól félbetört kéménye szürke füstöt ontott. Az egész környékre szomorú, esős idő telepedett. Laura a szalmazsákján ülve nézegette sebektől feszülő tenyerét. Arra gondolt, édesanyja tejfölbe mártott selyemsálat kötött volna rá, hogy nyugtassa a gennyessé hólyagosodó bőrét. Még a tejföl ízét is érezte a szájában. A gyomra megkordult, de még nem ehetett. Csak éjszaka főzhettek levest a konyhaszemétből kilopott krumplihéjból, amikor a felügyelők nem látták. Egy csorba teáskanna volt a lábasuk, és kenyérhéjból csináltak hozzá rántást.

– Fáj még? – kérdezte lágertestvére, és odaült mellé a szalmabálára.

– Már nem – rázta a fejét Laura. – Csak nagyon viszket – mutatta a sebeket.

– Ezt neked csináltam – adott oda egy rongyokból készült babát barátnője.

– Mimi, ez gyönyörű – vette el az ajándékot Laura és aprólékosan megnézte a csodás kézimunkát. – Tudod, ha most otthon lennék, biztosan kapnék anyukám csipkéjéből, hogy szépen felöltöztessem – mondta.

– Ha majd otthon leszünk, felöltözteted – mosolygott rá a lány.

Laura bólogatott. Már nem hitte, hogy valaha is hazajut innen. Az otthon egy távoli ködfoltos emlék volt csupán, már abban sem volt biztos, vajon nem csak álom szőtte képzelet. Akárhogy törte magát, nem emlékezett szülei arcára.

Annyiszor nyomta el magában a találkozás vágyát, hogy ne bolonduljon meg a mindennapokban, mostanra megfakultak az arcvonások emlékeiben.

Néha egy illat, egy hangszín, egy pillanat visszahozott egy kellemes érzést. De csak a kishúga maszatos pofija élt benne élénken az utolsó lekváros kenyeres reggelijükről „amit jó dolgunkban nem ettünk meg” – tűnődött.

– Megint bombáznak – lett figyelmes barátnője a távoli robbanásokra. – Le kell mennünk a pincébe!

– Még messze vannak – mondta Laura a hangokat figyelve.

Az utóbbi időben a szőnyegbombázások menetrendszerűvé váltak, naponta négyszer vonultak a légópincébe. Ilyenkor a kiesett időt is le kellett dolgozniuk, napi tizenkét-tizennégy órát álltak az asztal mellett.

– De egyre közelebb jönnek – fogta meg a kezét Mimi, és jelentőségteljesen ránézett.

– Akkor, ahogy megbeszéltük – bólogatott Laura. Szemei felcsillantak. – Most belopózunk a raktárba! – emlékezett az első napon meglátott férfira, aki a konyha alatti raktárból csent egy rúd kolbászt magának.

– Gyerünk, kifelé! – rontott be a felügyelőtiszt. – Mindenki a légópincébe!

Laura szépen a szalmára fektette a babáját, és betakarta a pokrócával.

– Te várj meg itt! – simogatta meg a rongyból készült arcot. – Hozok neked enni!

A barakk lakói közben már tülekedve rohantak az ajtóhoz. Az egyre közelebbről hallatszó robbanásokba beleremegtek az ablakok.

Ijedten igyekezett mindenki lefelé. Laura kissé lemaradt, és elkapta barátnője kezét. Aztán amikor nem figyelt senki, behúzódtak egy ajtónyílásba és vártak. Szemben velük ott volt a pinceszintben lévő kamra ablaka.

– És mi van, ha észrevesznek? – kérdezte aggodalmaskodva Mimi.

– Nem vesznek észre! – erősködött Laura. – A zsákmányra gondolj! Konzervek, kenyér, kolbász! – Mimi sóhajtott, mintha érezné az orrában a kolbász illatát. – Ott a vacsoránk – mutatott Laura a belső udvar szemközti pinceablakára.

– És mi van, ha van ott valaki? – kérdezte Mimi.

– Mindenki a légópincében lesz! – ingatta a fejét Laura.

– És ha megszámolnak minket?

– Csak akkor számolnak meg, ha újra feljönnek – magyarázta Laura. – Nem törődnek azzal, aki nem ért időben a biztonságos helyre!

– Akkor miért vinnének le minket egyáltalán?

– Mert kell nekik a munkaerő. Ha mindenki fent marad, egyszerre sok munkáskezet vesztenek, de egy-két ember nem számít.

Újabb bomba robbant. Laura mellett lehullott a vakolat.

– Én inkább lemegyek, félek! – mondta Mimi és felállt.

– De megbeszéltük – kapta el a karját Laura.

– Ne haragudj – rázta le a szorítást Mimi és a többiek után futott.

Laura bosszúsan nézett barátnője után.

– Akkor megcsinálom egyedül! – húzta rá a felsőjét a tenyerére, aztán gyorsan átfutott a belső udvaron, és lekuporodott az ablak mellett.

Körbenézett, nem látott mozgást. A bombák viszont egyre hangosabban robbantak a közelben.

Visszafordult az ablakhoz és kezével óvatosan betolta. Kinyílt. Laura izgatott lett. Bedugta a fejét és jól megnézett mindent, aztán inkább megfordult és a lábait dugta be a raktárhelyiségbe. Hasán feküdve, az ablakkeretbe kapaszkodva, lassan engedte le magát a pincébe. Lábaival kalimpált, hogy elérje a polcok tetejét. Végül érzett valamit a lábujjával. Lassan ránehezedett. Egy pillanat múlva már bent is volt a raktárban. Egy másodpercig dermedten figyelt. Nem akart lebukni.

Átfutott az agyán, hogy valaki ide menekült be, ahogy Mimi is mondta. Kicsit várt, de nem hallott mozgást, a robbanások amúgy is elnyomtak minden hangot. Leugrott a polcról és a szemközt felakasztott kolbászokhoz ment. Leakasztott egy párat, és begyűrte a ruhájába, majd jól megkötötte az övét, hogy ne csússzon ki a zsákmány. Vitt bőségesen, hogy Miminek is jusson. Magához vett még két konzervet és sajtot, aztán visszaindult a polchoz. Sokkal nehezebb volt mozognia a kitömött ruhájában, a konzervek hangosan kocogtak a rabruha alatt, és mindenbe beakadtak. Már csak az ablakig kellett valahogy felkapaszkodnia. Lábával ellökte magát, elkapta a keretet, majd lassan a mellkasának és a hasának nyomva a zsákmányt felhúzta magát és derékig kimászott. Egyszer csak egy fénycsóva siklott át rajta. Laura úgy megijedt, hogy elengedte a keretet és visszahuppant a földre.

Riadtan nézte, hogy leverte az egyik polc tartalmát.

Gyorsan kapkodta fel a sajtokat és helyezte vissza, aztán óvatosan újra felmászott és kikémlelt. Az udvaron egy sötétszürke, hosszú autó állt meg.

Nem katonai jármű, abban biztos volt. Feljebb húzódott és fülelt. Három férfi ült az autóban és láthatóan valamin vitatkoztak. Laura félt a pincében maradni, nem akarta, hogy valaki rányissa az ajtót, ezért inkább kimászott az ablakon és meghúzódott a sötétben, a kiugró ablakkeretben, ami némi rejtekhelyet biztosított. Erősen figyelte a szemközti ajtót. Ahhoz, hogy odajusson, át kellett mennie az egész udvaron, de az autó miatt nem mert elindulni.

Egyszer csak kivágódott az autó ajtaja és kiszálltak. A három férfi civil ruhát viselt, ez valamelyest megnyugtatta Laurát. „Nem nácik” – gondolta. Ketten elmentek a gyár kapujához, és a bekötőutat figyelték, közben a

harmadik a kocsi csomagtartójához lépett és felnyitotta azt. Laura kíváncsian nézte az eseményeket.

– Mehetünk tovább, távolodik a bombázás.

Szeretném minél előbb felvenni a családomat – szólalt meg az egyik.

– Nem távolodik, még mindig bombáznak! – vetett ellent a másik, aki visszajött a kapuból.

– A vasúti töltés a célpont, nem a gyár.

– Nem látta a kéményt? – kérdezte a fiatalabb.

Valamiért ismerős volt a hangja Laurának.

– Lehet, hogy a töltést célozzák, de az sem érdekli őket, ha a fele mellémegy. Így csak a jó szerencsén múlik, hogy túléljük-e.

– Kevés ide a szerencse – lépett el a harmadik a csomagtartótól. Kezében megcsillant egy ezüstszínű pisztoly.

– Mit akar azzal, ezredes? – kérdezte a fiatal férfi és hátrálni kezdett.

– Mattauer hadnagy, sajnálom, hogy így ér véget! Az apjának elmondom, milyen derekasan szolgált! – mondta a férfi és kétszer elsütötte a fegyvert. A hadnagy összerogyott és elterült a földön. Épp Laura előtt. A kislány megszeppent és jobban behúzódott az ablakkeretbe, de nem mert pisszenni sem. A földön fekvő férfi feje oldalra fordult, szeme összekapcsolódott a lányéval. Laura testén borzasztó félelem futott át. Meg sem mozdult, csak a rá bámuló szempárt figyelte.

– Nahát – nevetett a másik férfi. – Wölder ezredes, maga sokkal racionálisabb, mint gondoltam. Már épp akartam javasolni…

– Mit? – fordult felé az ezredes.

– Hogy könnyítsünk a terhünkön, így több marad nekünk.

– Pontosan – szólt az ezredes és maga elé nyújtotta a fegyvert. – És ha csak egyedül maradok, több jut nekem, és nem kell a maga családjával sem foglalkoznom – mondta, majd újból lőtt. Laura hallotta, hogy a másik férfi is a földre zuhan, de az autó eltakarta. Az ezredes eltette a fegyvert, lehajolt a halottakhoz és elvett valamit tőlük, majd átment a bal oldalra, beszállt a kocsiba, gázt adott és elindult. A kocsi olyan sebességgel hajtott ki az udvarról, hogy a kerekek alól sárrögök csapódtak az ég felé. Laura még egy pillanatig ott gubbasztott, aztán megpróbált halkan eltűnni.

Ahogy megmozdult, az előtte fekvő férfi kezei tétován nyúltak utána. Torkán hörgő hangot adott ki. Laura el akart futni, de a szempár fogva tartotta.

Óvatosan odamászott hozzá.

– Ismerlek – mondta lassan az ott fekvő férfi.

Mellkasán vöröslött a ruha. Körülötte mindent összefestett a vér. – Téged választottalak ki a sorból – mutatott erőtlenül rá a férfi. Laurát szinte villámütésként érte a felismerés. A szeme és a hangja már korábban is ismerős volt, de annak a katonának az arca sokkal kerekebb, az orra pedig más formájú volt. – Hát élsz?

– Igen – bólogatott félszeg hangján a kislány.

– Akkor nem hiába történt mindez – mondta lassan erőlködve a szavakat a férfi. – Neked túl kell élni a háborút! – Laura szemébe könny szökött.

A félelem, az elkeseredés, a remény és a szerencse könnyei. – Ebben megtalálod a választ! – húzott elő egy borítékot a belső zsebéből. Aztán egy apró fintor jelent meg a szája szegletén. – De hisz azt sem tudod, ki vagyok…

– A katona Auschwitzból. Ma… Mattauer hadnagy – rebegte Laura a nevet, amit az imént hallott.

A férfi újra ráemelte tekintetét. Mintha egy halvány örömsugár suhant volna át a szemén.

– Hans – mondta. – Hans Mattauer. – Lajtai tudni fogja, mit kell tenni. A ládák az ezredesnél vannak.

– Nem értem – rázta a fejét Laura. – Milyen láda? Milyen ezredesnél? Ki az a Lajtai?

– A lopott kincsek… Meg kell menekülnöd – mondta újra a haldokló. – Menj Budapestre, keresd meg Lajtait, a fordító-restaurátort, ő majd segít neked! Akkor nem éltem hiába, kislány…

– Lea – suttogta megszeppenten a nevét, de a férfi már nem hallotta, mert feje elfordult és szemei tükréből eltávozott az a leheletnyi tűz, ami még az imént pislákolt benne.

20. FEJEZET

Három hónap telt el. A szénnel teli vaskályha kellemes meleget árasztott, felmelegítve Laurát, aki a kora tavaszi hideg napon a szalmabálából készült ágyán feküdt és a rések között kivilágító lángokat bámulta. Az egyik keze be volt kötve, mert újra megégette munka közben, ezért most nem kellett dolgoznia. Egyedül ült a barakkban, rázárták az ajtót, de ez nem érdekelte, örült, hogy egy kicsit pihenhet. Itt kaptak orvosi ellátást, nem úgy, mint Auschwitzban. Az ápolónő nagyon kedves volt hozzá. Annyira megégette a kezét, hogy teljesen felhólyagosodott a tenyere, és be is lázasodott.

Most már jól érezte magát, de ha tehette, mindig felrázta a lázmérőt, hogy még egy pár napot betegállományban tölthessen. Nem csinált igazából semmit, de nagyon jó volt semmit nem csinálni.

Csak feküdt és nézte a fényeket, a másik kezével pedig a szalmába rejtett levelet markolta. Már egészen összegyűrődött a papír az állandó fogdosástól. Ez lett Laura legújabb kabalája. A férfi, aki megmentette, rábízta ezt a borítékot, és ő megfogadta, hogyha valamikor kijut innen, elviszi annak a Lajtainak. Már sokszor elolvasta a tartalmát, amikor egyedül volt. Amúgy sem volt más olvasnivalója. Úgy érezte, egészen jól megismerte Mattauer hadnagyot. Azt képzelte, egy erős, önzetlen férfi, igazi hős.

Az alkoholfüggőségről és Auschwitzról írt részeket mindig átugrotta. Csak azt a pár sort olvasta el onnan, ami róla szólt. Ez a levél és egy kabát volt minden kincse. Egy pincébe beszórt rongykupacból választhattak maguknak meleg holmit, amikor hűvösebbre fordult az idő. Laura azt választotta, aminek barnás-narancssárgás szövete volt, hatalmas zsebekkel, az ujján és a gallérján rókaszőrrel. Nem tudta, kiknek a ruháit kapták, de nem is érdekelte. Ő most éppen boldog volt, mert nem fázott. Egy régi gyerekdalt dúdolt magában, amikor hirtelen szinte rátörték az ajtót. A társai beözönlöttek a szobába.

– Gyerünk, mindenki szedje össze a holmiját és indulás! – kiabálták a felügyelőnők.

Laura ijedten ült fel az ágyán.

– Mi történt? – kérdezte Mimit.

– Állítólag itt vannak a szovjetek és el kell mennünk – suttogta a lány.

– Nem beszél! – ordított rá a felügyelő és végighúzott a pálcájával Mimi hátán. A lány felordított. – Kifelé, mindenki, gyorsan! Gyorsan!

Laura felkapta magára a kabátját, és gyorsan a zsebébe gyűrte a levelet, aztán beállt a sorba, hogy induljanak. Nem kaptak sem élelmet, sem vizet, csak úgy, ahogy voltak elindultak a nagy pusztaságba. Gyalogosan.

HARMADIK RÉSZ

1945. nyár

21. FEJEZET

A vén Duna komótosan kerülgette a vízbe omlott hidak romjait. A végtelen életű folyó mit sem törődött azzal, hogy nemrég még vér mosta partjait.

Lajtai furcsa gondolataiba merülve baktatott a pesti rakparton. Szétlőtt házak, lerombolt falak szegélyezték útját. Bármerre nézett, mindenhol a pusztulás képei fogadták, mégsem volt lehangolt. A júniusi nap bearanyozta a Dunát, és halakra vadászó sirályok száguldottak a folyó felett, ügyesen cikázva a lerombolt Lánchíd mélybe vesző drótjai között. „Megúsztam – nézett körbe. – Vége van, és én túléltem” – sóhajtotta, mintha egy óriási kő esett volna le a szívéről: a félelem állandó terhe. Torka kissé elszorult, amint egy elhervadt virágszálat görgetett a szél a rakpart kövein. Biztos volt benne, hogy a nyilasok által Dunába lőtt emberek hozzátartozói róttákle kegyeletüket elvesztett szeretteik előtt. Megfogta a virágot és a kövek közé tűzte. „A bűnösöket utoléri az igazságszolgáltatás” – fogadta meg, majd újra sietősre vette lépteit.

Fontos munka várta. Már két hónapja együtt dolgozott a szovjetekkel a náci vezetők és szimpatizánsok elfogásában. Lajtai hasznos munkaerőnek bizonyult, mert a háború alatti náciellenes tevékenységének köszönhetően pontosan ismerte a Gestapo parancsnokságainak helyét, a beosztottakat, a velük szimpatizálók nevét, és önként segítette a szovjetek tisztogató munkáját. Az oroszok nyelvtudását és műveltségét kihasználva rábízták a Honvédelmi Minisztérium levéltárában és a Budai Várban felhalmozott jegyzeteket, amit átolvasnia és rendszereznie kellett a bűnösök felkutatása érdekében. Noha Lajtai nem volt éppen kisportolt alkat, most mégis úgy érezte, igazi fejvadásszá avanzsált.

„Nácivadász” – így nevezte magát, ha barátaival beszélgetett. Nem voltak sokan, a köreiből csupán néhányan maradtak Pesten, és a kutatómunkájának köszönhetően egy unokahúgát és nagynénjét is megtalálta, de mit sem tudott a családja többi tagjáról. Reménykedett benne, hogy csak messzire sodorta őket a sors. Éppen ezért még keményebben dolgozott, hogy a szovjetektől többet tudhasson meg. Már az első időkben látta, hogy milyen

hatékony információs hálózatot építettek ki az oroszok a házmesterek bevonásával.

Élelmiszerjegyekért és ellátmányért cserébe pontos jelentést kértek a bérházak életéről egészen 1943-ig visszamenően. Így használható kép rajzolódott ki előttük arról, hogy kik tűntek el, kiket hurcoltak el, kik voltak náci együttműködők, és kik estek el katonaként a háborúban. Mindezt a nyilvántartást már könnyebb volt összevetni a hadifogolytáborokban készült jegyzőkönyvekkel, így számos családtagot tudtak felkutatni a határon túl. Ugyanakkor elfogták, és kivallatták a fasiszta együttműködőket. Lajtai biztos volt benne, hogy a szovjetek alkalmaznak hasonló módszereket, mint a nácik, de ez cseppet sem érdekelte. Ő most biztonságban volt. Munkájáért cserébe ellátást és szállást is biztosítottak. Nem volt mitől tartania.

Megigazította magán vászonkabátját, ahogy a pincelejáróhoz ért. Bár odakint meleg nyár volt, a pincében berendezett ideiglenes irodában mindig hűvös volt a levegő. Leszaladt a lépcsőn, és fejbólintással köszönt az ajtóban álló szovjet kiskatonáknak. A nappali világosságot felváltó neonfény fájdalmas váltás volt a szemének. A pince hosszában felállított asztalokat telepakolták papírokkal, és sokan dolgoztak rajtuk. Nemcsak szovjetek és magyarok, de a szövetséges országok idetelepült kirendeltségeinek emberei is bepillantást nyerhettek a nácik által hátrahagyott iratmennyiségbe. Így több nyelven beszélő franciák és angolok is részt vettek a feldolgozásban.

Elsődleges céljuk a háborús bűnösök beazonosítása, felkutatása, és az elrabolt vagyonok megtalálása volt.

Lajtai alig kezdett neki a munkájának, egy kiskatona lépett hozzá.

– Sztyepanov elvtárs az irodájában várja – mondta.

– Sztyepanov személyesen? – ráncolta a homlokát Lajtai.

Az őrnagy vezette a kutatócsoportot. Lajtai rögtön megtalálta vele a közös hangot, de a parancsnok nem hívta még sose az irodájába. – Rendben, menjünk – állt fel. – Talán találtak valakit?

– Nekem csak az a dolgom, hogy odakísérjem – mondta gépiesen a kiskatona, és elindult előre.

Lajtai kíváncsian követte. Felmentek a lépcsőkön egy emeleti lakásba, ahol újabb kiskatonák álltak őrt az ajtóban. Kísérője egyenesen a belső szobába vezette, ahol négyen vártak rá. Sztyepanov baráti hangon invitálta beljebb Lajtait, majd becsukta mögöttük az ajtót.

– Hadd mutassam be önöknek Lajtai elvtársat. Azon kevesek közé tartozik, aki zsidó létére sértetlenül túlélte a háborút – fordult a szobában lévőkhöz az őrnagy. Lajtai ügyetlenül fejet hajtott köszönésképp. Nem igazán tudta, mi történik. A három civil ruhás férfi gyanakodva vizsgálgatta.

Lajtai biztos volt benne, hogy az NKVD-nek, a szovjet titkosszolgálatnak dolgoznak. Noha nem katonai uniformist viseltek, a sötétbarna vagy szürke szövetnadrág szinte egyenruhának számított, és a könnyű flaneldzseki a huszonöt fokos melegben csak egyet jelentett, hogy alatta fegyvert rejtenek. A hozzá legközelebb álló alacsony, kövérkés férfi olyan könyvelőféle benyomást keltett. A másik magas volt és sportos.

Szőkésbarna haját katonásan viselte. A húszas évei közepén járhatott, de kimértsége, parancsnoki tartása tapasztaltságot mutatott. Hiába volt a könyvelőforma az idősebb, Lajtai úgy tippelt, ő a vezető. A harmadik férfi hátul a sarokban állt.

Vékony alkatával első pillantásra kevésbé feltűnő figura, de amikor összetalálkozott a tekintetük, Lajtai szinte lefagyott. A férfinak olyan sötét volt a tekintete, mintha nem is e világról származott volna. Gyorsan elkapta a pillantását és igyekezett Sztyepanovra koncentrálni. – Lajtai elvtárs nagy segítségünkre van azon nácik felkutatásában, akik itt tevékenykedtek Budapesten – folytatta Sztyepanov. – Beszél oroszul és németül…

– Köszönöm – állította le a fiatal, magas férfi.

Lajtai most már biztos volt benne, hogy neki van a legmagasabb rangja a jelenlévők közül. Nem ismerte jól a szovjet rangjelzéseket, így még akkor sem tudta volna megállapítani a rendfokozatát, ha egyenruhában vannak, de nyilvánvaló volt számára, hogy ő a főnök, mert egy intésére néma csend lett a szobában. – Sztyepanov elvtárs, maga most elmehet – tessékelte ki a saját irodájából a parancsnokot. Az őrnagy bólintott és szó nélkül elhagyta a szobát. A magas férfi megvárta, míg becsukódik a hangszigetelt ajtó és egy lépést tett Lajtai felé, majd tökéletes németséggel megszólalt.

– Üljön le, beszélgessünk egy kicsit! – mondta inkább parancsként, mintsem udvariasan.

– Ahogy óhajtja – nézett körül Lajtai, majd kihúzott egy széket Sztyepanov tárgyalóasztala mellől és leült. Feszülten várta, hogy mi fog következni. Nem volt mitől tartania, mégis kellemetlenül érezte magát.

– Meséljen csak nekem arról a villáról, ahol dolgozott! – vágott bele a férfi a közepébe.

– Milyen villáról? – ráncolta a homlokát Lajtai. Fogalma sem volt, hová akar kilyukadni ez a beszélgetés. – Egyáltalán kik maguk?

– Először válaszoljon, aztán meglátjuk érdemes-e bemutatkoznunk – jött a válasz. – Nincs mitől tartania, csak feleljen a kérdésekre!

– Elnézést, de nagyon zavaros ez az egész – feszengett Lajtai. – Sztyepanov őrnaggyal már hónapok óta együtt dolgozunk. Mindent tud rólam, ami fontos lehet maguknak.

– Éppen az ő jelentései miatt vagyunk most itt – bólintott a férfi. – Mondjon el mindent a villáról!

– Milyen villáról? – kérdezte újra Lajtai.

– Ahol a műkincseket pakolták!

– Ja, arról a villáról – gondolkodott el Lajtai. – Mit akar tudni?

– Hogy mit csináltak ott pontosan – mondta kissé türelmét vesztve a férfi. – Mindent tudni akarok a ládákról, a műkincsekről, a munkájáról!

Lajtai szemei elkerekedtek. Az egész zsidóüldözés alatti időből a villa volt a legkevésbé érdekes. Az előző hónapokban az egész Gestapo-vonalat, a deportálásokat intéző és végrehajtó egységeket is felderítették társaival, a villában történtek nem sok mindent tettek hozzá. Az, hogy az NKVD ilyen részleteket tudott a ládákról, nagyon alapos felmérés eredménye lehetett.

– Pár hónappal a háború vége előtt a budapesti Gestapo emberei elfogtak és odahurcoltak a villába – köszörülte meg a torkát Lajtai. – Az volt a dolgom, hogy zsidó családoktól elkobzott műtárgyakat restauráljak és készítsek elő a szállításhoz. Külön erre a célra fémládákat készíttettek, amibe szakszerűen kellett belehelyeznünk a különböző méretű festményeket és értéktárgyakat, úgy, hogy azok szélsőséges körülmények között se sérüljenek.

– Mikor kezdett együttműködni a nácikkal? – kérdezett váratlanul közbe a könyvelőforma férfi.

Lajtait sértette a hangsúly.

– Honnan veszi, hogy együttműködtem a nácikkal? – vágott vissza dacosan.

– Maga egy karcolás nélkül túlélte a háborút – nézett a szemébe a férfi. – Ne mondja nekem, hogy nem kötött alkut!

– Ezt kikérem magamnak! – állt fel feldúltan Lajtai. A fekete szemű a sarokban közelebb jött, és kitett az asztalra egy csőre töltött pisztolyt.

– Üljön vissza! – nézett rá démoni tekintettel.

Lajtainak szinte megállt a szíve. Körbepillantott. A szoba hangszigetelt volt. Az ablakokat papírokkal ragasztották le. A három férfi rezzenéstelenül nézte őt.

Nem volt hová menekülnie. Lassan visszaereszkedett a székbe.

– Valóban dolgoztam nekik, mert kényszerítettek rá – nyelte vissza hirtelen támadt félelmét. – Az a villa tulajdonképpen börtön volt számomra.

– Börtön? – kérdezett vissza a fegyveres, majd egy pár fényképet dobott az ölébe. Lajtai lassan felemelte azokat. Csontsovány emberek álltak egy szögesdrót mögött, csíkos ruhában. A látvány elborzasztotta. Annyira véznák voltak, hogy nem lehetett megállapítani sem a korukat sem a nemüket. Mellettük holttestek hevertek szerteszét. – Na, ez a börtön – mondta a férfi. – Ezt művelték a nácik a társaival, maga pedig itt ül és egy haja szála sem görbült! Úgyhogy ne akarja nekünk bemagyarázni, hogy nem működött együtt velük! – hajolt közelebb hozzá. Lajtai rájött, ennek az embernek pisztoly sem kell a kezébe a fenyegetéshez, az egész lénye fegyvert rejtett.

– Hadd válaszoljon – állította le kezével a parancsnok. Lajtai szíve hevesen zakatolt, fejében összezavarodott minden. Alig várta a háború végét, a biztonságot, az elszámoltatást, és most jobban reszketett, mint az üldöztetés alatt bármikor. Olyan vádakkal illették, amiket el sem követett, a körülmények mégis ellene szóltak.

– Szerencsém volt – mondta remegő ajkakkal, de ahogy elhagyták a szavak a száját, maga is érezte mennyire hihetetlen mindez. Reszkető tekintettel felnézett. Pontosan tudta milyen büntetés vár azokra, akikről bebizonyosodott, hogy segítették a nácik tevékenységét, hisz ő maga segített fogságba juttatni az ilyen egyéneket. – Én, én… én… nem működtem együtt velük, épp ellenkezőleg! – védekezett. – Segítettem lefordítani egy jegyzőkönyvet is, amit két szökött szlovák zsidó írt Auschwitzról, hogy aztán azt szétoszthassuk a rabbik között. A jegyzőkönyv ott van maguknál, nézzék csak meg! Mindent elmondtam Sztyepanov elvtársnak részletesen!

– Már utánajártunk – mondta a magas férfi. – Tudunk a jegyzőkönyvről. Azt nem juttatták el senkinek!

– Mert nem volt rá időnk – magyarázkodott Lajtai. – Amikor sokszorosítottuk a fordítást, a Gestapo emberei rajtunk ütöttek és menekülni kellett. A nyomdagépet szétverték, a papírokat szétszórták…

– Igen, erről is tudunk – bólintott le sem véve a szemét Lajtairól a parancsnok. – Mindenkit elfogtak és megkínoztak. Maga az egyetlen, aki onnan elmenekült. Hogy tudja ezt megmagyarázni?

Lajtai maga elé bámulva rázta a fejét.

– Egyszerűen elengedett…

– Kicsoda?

– Mattauer hadnagy – mondta halkan. Igazából nem akarta elárulni azt, aki kétszer is megmentette az életét, de úgy érezte egérfogóban van.

– Ifjabb Hans Martin Mattauer hadnagy? A náci párt katonája? Az SS kitüntetett Untersturmführere? – sorolta a férfi, és az asztalra készített mappából előhúzott egy képet. – Ő az?

Lajtai csodálkozva vette el a képet.

– Igen, ő.

– Vele dolgoztak a villában is! – támadott rá a fekete szemű újra. Lajtai csak bólogatott. Egyre rosszabbnak látta a helyzetét. – A nácik nem szoktak csak úgy elengedni valakit – emelte fel még jobban a hangját a férfi. A parancsnok egy kézmozdulattal rendre intette.

– Nézze, azt önnek is be kell látnia, hogy elég furcsa véletlenek sorozatát próbálja itt előadni nekünk. Sztyepanov őrnagy átsiklott ezeken a részleteken, de mi nem tehetjük! Az a dolgunk, hogy előkerítsük a náci bűnösöket.

– És ebben én is segítek maguknak már több hónapja! – mondta kétségbeesett hangon Lajtai.

– Mert most ezt kívánják az érdekei! – csattant fel ismét a könyvelő.

– A háború alatt is végig ezen voltam! – mondta Lajtai. – Miért bűn az, ha túléltem a háborút? – kérdezte. – Borzasztó, ami az emberekkel történt, és minden erőmmel azon vagyok, hogy segítsek igazságot szolgáltatni, de nem tehetek arról, hogy a sors a kegyelmébe fogadott!

– Talán nem. Nézze meg ezeket a képeket! – ült le vele szemben egy székre vallatója, majd átadott pár újabb fotót. – Felismer rajtuk még valakit?

Lajtai próbált uralkodni magán, és elvette a fotókat.

– Ez a férfi Keller alezredes, a Gestapo-helyettes. Sokszor volt a villában, ő szállíttatta oda az értéktárgyakat az embereivel. Úgy tűnt, Mattauer hadnagy félt tőle. Nem volt baráti a viszonyuk – magyarázta, majd lapozott. – Őket is sokszor láttam őrségben, és a szállítmányoknál. Nem tudom a nevüket, de Keller egységéhez tartoztak – emelt ki még négy fényképet.

– Volt még valaki ott, akit ezeken a képeken nem látott, de le tudná írni? – kérdezte a parancsnok.

Lajtai a fejét rázta.

– Nem, de nem is nagyon keveredtünk velük. Még Mattauer hadnagy sem. Nagyon magába forduló emberré vált, miután visszajött Auschwitzból. Azután egészen máshogy nézett ki, először meg sem ismertem. Lefogyott, és öregedett vagy tíz évet.

– Szóval jól ismerte?

– Nem – kapta fel a fejét Lajtai. – De megmentette az életem. Kétszer is. Az arca egy életre az emlékezetembe vésődött.

– Kétszer? – kérdezett vissza a könyvelő.

– Igen. Miután az SS-katonák elvitték tőlünk a ládákat, Mattauer hadnagy még aznap este félrehívott, és azt mondta, hogyha életben akarunk maradni, akkor éjjel kell megszöknünk. Azt mondta kevesebb lesz az őr, mert már elvitték Himmler aranyát, és majd tesz róla, hogy mindenki részeg legyen. Ez volt az utolsó alkalom, hogy láttam őt.

– Milyen SS-katonák? – kérdezte érdeklődve a parancsnok.

– Egyik nap több tucatnyi autó, páncélosok, meg gépfegyveresek jelentek meg. Egy jókora konvoj. Az egész hegyoldalt elállták, és felpakolták a ládákat. Egy Dietrich nevű százados irányította őket.

– Dietrich – szólt hátra. A könyvelő máris kutatni kezdett a papírokban. – Hány ládát vittek el? – kérdezte tovább.

– Száznegyvenet kellett összeállítanunk, arannyal, ezüsttel, ékszerekkel, műtárgyakkal és festményekkel – mondta Lajtai. – Irdatlan vagyon volt – tette hozzá motyogva.

– Látott vagy hallott még valami érdekeset?

– Csak annyit tudok, hogy Mattauer hadnagy átadott a századosnak egy borítékot, valószínűleg abban volt megadva az úti cél. Azt mondta még, hogy miután elvégezte a feladatát, a borítékot át kell adnia Himmlernek, így csak ők fognak tudni a ládák helyéről. Nyilván valahová elrejtették őket.

– Van fogalma, hová vitték a ládákat? – faggatta a magas férfi érdeklődve. Láthatóan már nem Lajtaira fókuszált.

– Igazából nincs – ingatta fejét Lajtai. – Bárhol lehetnek. Masszív alumíniumötvözetből készültek, eláshatták vagy bányák mélyén helyezhették el – gondolkodott valami logikus megoldáson. – Bár abból, hogy milyen precízen légtelenítettük és zártuk le őket, én arra tippelnék, hogy mélyen a földbe, vagy akár mocsárba akarták helyezni a kincset – töprengett, maga elé képzelve a térképet. – Ausztriában és Németországban bármelyik tó mélyén tökéletesen elrejthették akár az egész szállítmányt.

– Ennek van értelme – bólogatott a kopasz férfi, majd újabb papírt keresett az aktában. – Így néztek ki a ládák? – nyújtott át egy tervrajzról készült fotót, amin angol megjegyzések voltak.

Lajtai úgy okoskodott, hogy valószínűleg az angoloktól vagy az amerikaiaktól szerezték be ezt az információt. Aztán kapott egy képet egy félig kinyitott ládáról is, amiből kilátszottak a festmények.

– Hasonlóak voltak a mieink is, de ezeket másmilyen eljárással zárták le – mutatta a széleket – mert a képek a hegesztés vonalában megégtek. Nem használtak szigetelőanyagot, arról nem is beszélve, hogy nem lett volna szabad hegeszteni őket…

– Jól van – állította le a parancsnok. – Ilyenek voltak, vagy sem?

– Hasonlóak, de nem teljesen.

– Akkor foglaljuk össze! Maga dolgozott a németeknek. Meg akarták volna ölni, mert maga látta, hogy azt a szállítmányt kik viszik el. Ismerte a tartalmukat, ami arany, ezüst, ékszerek, műkincsek…

– Igen – bólogatott Lajtai.

– Milyen jelzés volt az aranyrudakon? – kérdezett közbe hirtelen a könyvelő. – Látta a birodalmi sast?

– Nem – rázta a fejét zavartan Lajtai. Igyekezett visszaemlékezni. – Nem volt rajtuk semmilyen jelzés!

– Biztos ebben? – vonta össze a szemöldökét a kihallgatója. – Nem látott esetleg spanyol, portugál vagy argentin felségjeleket?

– Nem. De hogy jönnének ide a spanyol felségjelek?

– A németek nyilván tudták, hogy nemsokára elbukják a háborút, és képtelenek lesznek majd a náci jelzésű aranyat felhasználni…

– Értem – mondta Lajtai. – Ez esetben a jelöletlen rudak a legjobbak, nem?

– Valóban – nyúlt az aktáért a férfi, és belelapozott. – Térjünk rá a festményekre.
Lajtai sóhajtott.
– Rendben – érezte, hogy ez a kihallgatás még hosszúra fog nyúlni.
– Sorolja fel, hogy mely festők műtárgyaira emlékszik, amit a nácik elvittek!
– Ingres, Delacroix, Manet, Renoir, Pissarro, Courbet – kezdte sorolni Lajtai. – De napestig itt ülhetünk, amíg felsorolom őket. Sztyepanov őrnagynak egy részletes listát készítettem. Van egy másolat nálam is. Ha visszamehetek a helyemre, szívesen átadom önöknek.
A parancsnok hosszan nézett a szemébe.
– Még mindig nem logikus, hogy magát így elengedték – mondta. – De Sztyepanov elvtársnak igaza volt, maga értékes lehet a számunkra.
– Mire céloz?
– Maga ismeri a ládákat, a tartalmukat, és azoknak a náciknak az észjárását, akikkel együtt dolgozott. Segítsen megkeresni a műkincseket, és akkor talán eltekinthetünk a felelősségre vonástól!
– Hogy mi? – nézett rá kétségbeesetten Lajtai. – De hát én nem csináltam semmit! – markolta a levegőt tehetetlenül kezeivel. – Mégis kinek kellene pontosan segítenem? – kérdezte beletörődötten.
A fiatal férfi összehúzta magán a ruhát.
– Az NKVD speciális osztagának. Közvetlenül Moszkvából jöttünk, Szemjonov ezredes vagyok.
– Úgy látom, gyorsan adják a rendfokozatot maguknál – utalt Lajtai az ezredes fiatal korára.
– És gyorsan hullanak a fejek is – tette hozzá Szemjonov. – Éppen ezért nagyon kényesen odafigyelünk a munkánkra. Mi nem hibázunk! – Lajtai nyelt egyet. – A szakértőnk, Lebegyev elvtárs majd átnézi a listát, amit korábban készített – mutatott a könyvelőre. – Az a feladatunk, hogy ezt a száznegyven ládát megtaláljuk és biztonságba helyezzük.
– Úgy látom, éppen eleget tudnak erről a szállítmányról nélkülem is. Nem tudok többet elmondani annál, amit már Sztyepanov őrnagynak elmondtam. Nem értem, miért kérnék a segítségemet – ódzkodott Lajtai.
– Ön félreértett – mondta Szemjonov. – Ez nem kérés volt! – intett kezével a fekete szeműnek, aki behívatott két kiskatonát. – Dietrich

csoportjáról semmit nem tudunk, úgyhogy holnap indulunk. Addig pedig két katonám figyeli a biztonságát.

– Úgy érti, őrizetbe vesz?

– Én nem fogalmaznék ilyen sarkosan – állt fel Szemjonov. – Vegye úgy, hogy a Szovjetunió vendégszeretetét élvezi.

– A saját hazámban? – kérdezte cinikusan Lajtai.

– Mi szabadítottuk fel a hazáját, mutasson több tiszteletet!

„Inkább megszállók, mint felszabadítók" – értette meg a keserű igazságot Lajtai. – Állok szolgálatára, ezredes úr – bólintott végül.

– Ezredes elvtárs – javította ki Szemjonov az ajtó felé tartva. A két kiskatona, akit ígért már az ajtóban várt. – Ne izguljon, ha meglesznek a kincsek, senkit nem fog érdekelni, hogy maga mit tett a háború alatt.

– De én nem tettem semmit! – mondta újra Lajtai, a távozó delegációt figyelve.

– Az pedig minket nem érdekel – válaszolta vissza a válla felett Szemjonov.

Az orosz terepjáró a lelket is kirázta Lajtaiból a megrongálódott utakon. Előző nap hajnalban indultak, és már szinte a német határnál jártak, de még mindig nem tudta pontosan, hová is tartanak. A szovjet konvoj kétszakasznyi katonából állt, ő a parancsnoki kocsiban kapott helyet, amit két teherautó követett, az utolsón géppuskás vigyázta az útjukat és a hosszú antenna a rádióra engedett következtetni. Lajtai nem érezte magát igazán komfortosan a szovjetek mellett sem, most már abban sem volt biztos, hogy nem ők jelentik majd a vesztét. Rájött, a háborúban nincsenek jó és rossz felek. Annyi volt csak a különbség, hogy a teherautókon ülő szovjet kiskatonák kék parolint viseltek egyenruhájukon és más nyelvet beszéltek, de éppúgy az elkobzott kincsek érdekelték őket.

A parancsnoki autó sem jelentett különösebb érdemet, Lajtai biztos volt benne, hogy Szemjonov maga mellett akarja tudni, hogy figyelhessen rá. A vékony, fekete szemű férfi vezette az autót, Szemjonov a jobb első ülésen ült, míg Lebegyev mellette hátul foglalt helyet. A szovjetek között apró pontnak érezte magát, esélye sem volt megszökni tőlük.

– Khm – szedte össze újra a bátorságát. – Értem én, hogy ez egy titkos megbízatás, mégis, legalább valami támpontot adjanak, hogy hová is tartunk!

– Add oda neki – sóhajtotta Szemjonov, és kezével Lebegyev felé intett, aki egy sárga papírdossziét vett elő a bőrtáskájából. Lajtait váratlanul érte a gesztus. Maga elé emelte az aktát és elolvasta a feliratot: „Titkos”. Tisztában volt vele, hogy a sárga mappa színkódolása ezt jelentette. A pincében fehér papírdossziékkal dolgoztak, amibe általános információk kerültek, és hallott már piros dossziékról is, de olyat még nem is látott. Nyilván az a legszigorúbban titkosított információkat őrizte, és halandó ember még csak a közelébe sem férkőzhetett.

Mindenesetre most megtisztelve érezte magát, hogy egy bizalmas mappát adtak a kezébe. Szemjonovra nézett, aki némán bólintva engedélyt adott, hogy belepillantson.

Elsőként fényképek hullottak az ölébe.

Gyorsan összeszedte, és alaposan megnézte a légi felvételeket egy kastélyról, aminek a kertjében akadálypályát lehetett látni.

– Azt gondolják, itt vannak a ládák? – kérdezte töprengve. – Ez inkább úgy néz ki, mint egy kiképzőpálya – jegyezte meg a fényképre pillantva. Lebegyev bólogatott.

– Úgy gondoljuk, náluk vannak a ládák, de nem itt – mondta. – Ön kiváló megfigyelő, ez itt a Werwolf kiképzőbázis.

– Vérfarkasok? – kérdezte Lajtai csodálkozva, majd tovább lapozott, és újabb fotókat nézegetett a kastélyról. Egészen fiatal náci gyerekeket látott fegyverrel a kezükben. Egy pillanatra elborzadt.

– Gyerekeket képeznek ki?

– Többek között, a Hitlerjugend tagjaiból – helyeselt Lebegyev, majd kivette a kezéből a mappát és egy jegyzőkönyvhöz lapozott. – Ez a lényeg – adta vissza.

„…A 27-es Werwolf csapat kiképzője voltam.

A felettesem Hans-Adolf Prützmann SS Obergruppenführer a jelentkezőket egy Erkelenz melletti kastélyba irányította, ahol a kiképzésüket végeztük. Feladatuk az volt, hogy kisebb partizánsejtekre szétosztódva szabotázsakciókat hajtsanak végre. Mindenkit megtanítottunk fegyverrel bánni, beszivárogni, elvegyülni. A Werwolf sejtek irányítása közvetlenül a Sasfészekből történt volna, mindaddig, amíg én elláttam a feladatomat, így volt. A legfiatalabb önkéntes tízéves volt. Könnyűszerrel épültek be, és hajtották végre a rájuk bízott szabotázsakciót, elsősorban politikai likvidálásokat…”

– Ez megrázó – csukta be a mappát Lajtai.

Inkább úgy döntött nem is akar arról tudni, mit tettek még a nácik. – És most ehhez a kastélyhoz tartunk? – kérdezte újfent.

– Nem – vette vissza Lebegyev az aktát. – Az akta szerint ezeket a partizánszerű egységeket nagyobb falvakban helyezték el, hogy a szövetséges erőket zaklassák. Valószínűnek tartjuk, hogy az a Dietrich százados, akit maga látott, a Werwolf csapatok egyik irányítója. Őt kell megtalálnunk ahhoz, hogy megtudjuk, hol rejtették el a ládákat. Viszont a partizánok nem szokták elárulni a kilétüket, és hamis papírjaik is lehetnek, ezért maga az egyetlen, aki azonosítani tudja.

– De hiszen ő akárhol lehet – tárta szét a karját Lajtai.

– Vannak elképzeléseink – szólalt meg Szemjonov. – A Werwolf csapatok felszámolása szövetségi kérdés. Az amerikaiak elfogtak két embert, akikről feltételezhető, hogy ennek az alakulatnak a tagjai. Őket megyünk most kihallgatni.

– Az amerikaiak is a kincseket keresik – ingatta a fejét elkeseredetten Lajtai. – De még ha le is fülelnek egy partizánegységet, nekik fogalmuk sem lesz a többi hollétéről. Ilyen szétszórt csapatokat nem egyszerű megtalálni – gondolkozott hangosan.

– Ezért hoztunk magunkkal egy partizánt – biccentett Szemjonov a fekete szemű férfi felé. – A barátom a háború alatt egy évet partizánként harcolt. Náluk tanulta ki a rejtőzködés, nyomolvasás és a gyilkolás művészetét.

Lajtai tekintete a vékony alkatú férfira tévedt.

Most vette csak észre, hogy szikár termete ellenére rendkívül izmos a karja és a teste. Egy titokzatos ember. A három szovjet közül ő volt az egyetlen, akinek még a nevét sem tudta, bár Szemjonov Andrejnak szólította, ha vele beszélt. Úgy tűnt, mintha az ezredes személyi testőre, vagy bizalmasa lenne. Olyan valaki, aki keveset beszél, de sokat tud. Már értette, miért ő jelölte ki azokat a lehetséges területeket a térképen, ahol a ládák rejtekhelyét feltételezték. Partizánként nyilván ismerte az észjárásukat. – Ahhoz, hogy működni tudjanak ezek a sejtek, szükségük van élelemre és utánpótlásra – mondta Lebegyev. – Ehhez nagyobb falvaknál vagy városoknál kell megbújniuk, ahol a lakosság segíti őket.

– Gondolom, a lakosság örömmel segíti ezeket a fosztogató partizánsejteket, miután már a háború miatt elvesztették mindenüket – jegyezte meg Lajtai cinikusan.

– Ezért lényeges, hogy nagyobb települést célozzanak meg, ahol az embereknek van miből élniük. Nem szipolyozhatják ki a sajátjaikat jobban, mint az ellenség, ez alapszabály. Egy százötven fős egységet egy tízezres város tud csak eltartani, különben zúgolódni kezdenek az emberek, és félő, hogy feladják őket az ellenségnek. Kell kórház, jó infrastruktúra, belátható terek, bőséges termés és jólét, amit használni lehet.

– Látom, a barátjuk ért a kizsákmányoláshoz – bólogatott Lajtai, és a szűkszavú sofőrre nézett.

– A kínzáshoz is – tette hozzá Lebegyev, miközben a sötét szemű a visszapillantóban Lajtaira nézett. Egy szót sem kellett szólnia ahhoz, hogy Lajtai minden ereje kifusson a végtagjaiból.

Nagyot nyelt.

– És a ládák? – próbálta visszaterelni a szót.

– A ládák is az utánpótlás miatt kellenek nekik. Az értékeket el tudják cserélni lőszerre, fegyverekre, orvosságra, vagy amire kell. Véleményünk szerint Svájcból szereznek utánpótlást, ott viszont mindennek megkérik az árát – magyarázta Szemjonov. – Mindezt azért mondjuk el magának, mert szeretném, ha részt venne a kihallgatáson. Maga tudja mekkorák a ládák, milyen nehezek, mennyire lehet velük közlekedni. Ha valóban Werwolfosokkal van dolgunk, megpróbálnak majd átverni minket, de magának rögtön fel fog tűnni, ha valamiről hazudnak a kihallgatás közben.

– Értem – bólintott Lajtai.

– A láda, amit korábban a fényképen mutattam – folytatta Szemjonov –, egy csehországi szállítmányból származik. A vonatot bombatámadás érte, és csak úgy otthagyták a kisiklott vonattal együtt. De különböző festményeket, aranyat és szobrokat bányák mélyére rejtve is felleltek már. Az amerikaiak Zell am See mellett állomásoznak, most oda tartunk, hogy megoszthassák velünk, amit tudnak. Amúgy Bajorország és Ausztria a legkézenfekvőbb a ládák eltüntetéséhez. A domborzat ideális, és közel van a Sasfészek. Fel kell derítenünk az összes náci egységet. Ha megvannak a ládák, meglesznek a náci szabotázssejtek is.

– Szóval az a cél, hogy felszámolják ezeket a Werwolf egységeket? – értette meg Lajtai.

– Ha nem találjuk meg a rejtekhelyeket… – sóhajtotta Szemjonov – abból a listából, amit maga összeírt arra következtettünk, hogy akár tíz évig is el tudnak háborúzni, olyan érték van a kezükben.

– Ha így van, akkor nem kéne nagyobb erővel odamenni? – nézett hátra Lajtai. A hatvanfős egység most már nem is tűnt olyan nagy létszámnak.

A gerillatámadások ellen, egy hadsereg is kevés lett volna.

– Először fel kell deríteni a terepet, mielőtt kirendelnék egy hadosztályt – dünnyögte Szemjonov. – Mi csak az előőrs vagyunk, ez a csapat a mi védelmünket szolgálja.

Amikor elérték az első amerikai ellenőrző-átengedő pontot, Lajtai nagy szemeket meresztett. A környék egészen más képet mutatott, mint a rommá lőtt Budapest. Itt zöldellő erdők, és hósipkás hegyek vették körbe az ezüstösen csillogó tavakat.

Az amerikai egységek úgy járkáltak fel-alá, mintha kimenőn lennének. A katonák ugyan fel voltak fegyverezve, de jókedvűnek és elégedettnek tűntek.

Lajtai úgy látta, a homokzsákokkal körbevett tüzelőállások, megfigyelő tornyok és drótkerítések csak az elrettentést szolgálják, de valójában egészen lazán kezelik a védelmet. Lajtai most először érezte azt, hogy vége a háborúnak. Az ügyeletes tisztek már számíthattak az orosz delegáció érkezésére, mert mindenhol előzékenyen továbbengedték őket, miután meggyőződtek kilétükről. A bázishoz érve egy kisebb tiszti egység fogadta őket. Szemjonov előrement és kezet rázott egy magas rangú tiszttel, míg a szovjet kiskatonák leugrálva a platóról azonnal elkezdtek tábort verni.

– Hosszú utazás lesz ez – jegyezte meg magában Lajtai, látva az előkészületeket.

Az amerikai tábornok hosszan beszélgetett Szemjonovval, míg Lajtainak a háttérben kellett várnia. A szovjet ezredes többször rámutatott, amitől Lajtai kezdte fontosnak érezni magát, de meg is rettent egy kicsit. Pár perc múlva odahívatta magához Szemjonov.

– Itt vannak ezek a fényképek – tette ki egy asztalra az amerikaitól kapott képeket. – Felismer rajtuk valakit, vagy valamit?

Lajtai nézegette egy darabig, majd kiválasztotta az egyiket.

– Majdnem biztos vagyok benne, hogy ez a férfi ott volt, amikor a ládákat felpakolták – mondta végül.

– Majdnem biztos? – kérdezett vissza Szemjonov.

– Talán ha élőben láthatnám, így nagyon nehéz – óvatoskodott.

– Ennek semmi akadálya, mert nemsokára kihallgatjuk – jegyezte meg a szovjet ezredes. – Az úr az amerikai hírszerzéstől, az OSS-től van itt. Ő

vezeti az amerikaiak részéről a ládák felderítését. Szeretné tudni, hogy pontosan milyen ládákat keresünk, mert rengeteg elásott holmit találtak.

Lajtai köszönésképpen az amerikai felé biccentett, majd körülnézett az asztalon.

– Szabad? – mutatott egy tollra és egy jegyzetfüzetre. Az amerikai bólintott. Lajtai rajzolni kezdett.

– A mi ládáink különböző méretűek voltak, 1×1 és 1×2 méteresek, a nagyobb festményeknek. Ennél nagyobbat nem csináltattunk, nehogy mechanikai sérülés érje a műkincseket, ha netán a tengelye körül megcsavarodna a nyomástól. Teszem fel, ha mondjuk, víz alá süllyesztik őket. – Lajtai németül beszélt, az amerikai láthatóan értette minden szavát. – Az a férfi a fényképen… – tért vissza a korábbi kérdésekhez – ott állt mellettem, amikor kinyittattak velem két ládát, mielőtt elvitték. Azokat nem volt időnk megfelelően visszazárni, ezért biztosan máshová tették őket.

– Nemsokára megtudjuk – nézett Szemjonov az amerikai tisztre, aki megfordult és kiment a szobából. Közben egy kiskatona bekísérte őket egy ablak nélküli szobába. Négy széket hozott, és miután hellyel kínálta őket távozott, de résnyire nyitva hagyta az ajtót.

– Most mi történik? – kérdezte Lajtai, miközben megérkezett Lebegyev és a fekete szemű Andrej is.

– Idehozzák a foglyot, akire rámutatott – mondta Szemjonov. – A szomszéd szobában fogják elkezdeni a kihallgatását, és mi közben figyelünk – ült le a legszélső székre.

– Értem – foglalt helyet Lajtai is.

– Hallgasson és figyeljen! – mondta még Szemjonov, aztán már nyílt a szomszédos szoba ajtaja, és bekísérték az előrebilincselt kezű foglyot egy asztal mögé.

Az amerikai tiszt vele szemben foglalt helyet.

– Mondja el ki maga, és milyen beosztásban van! – kérdezte németül. A férfi először nem szólalt meg. – Felesleges hallgatnia. Az elfogása után megtaláltuk a hónaljába tetovált számát, maga SS-katona. Csak idő kérdése, hogy kiderítsük a kilétét. Könnyítse meg a dolgunkat, és úgy magának sem esik bántódása.

Lajtai kijjebb hajolt a székéből, hogy a nyitott ajtórésen keresztül megnézhesse a férfi arcát. A fiatal, szőke, kék szemű, kerek arcú katona nem volt most olyan magabiztos, mint akkor, amikor ellökte a ládáktól

Budapesten, de egyértelműen felismerte az arcát. Ő nem láthatta, mert Lajtaiék szobájában sötétség volt.

– A nevem Andreas Fürst – kezdte meggondoltan a tárgyalást. – A Totenkopf hadosztályban szolgáltam tizedesként.

– Totenkopf – bólogatott az amerikai. – Akkor maga Hollandiában teljesített szolgálatot.

– Nem, uram – mosolyodott el a fogoly. – Lengyelországban állomásoztam, de nyilván ezt ön is tudja. Pár hónapja érkeztem csak Ausztriába. A csapatomat visszarendelték, de útközben légi támadás érte a konvojt, és elszakadtam az egységemtől.

Lajtai a fejét ingatta, majd odahajolt Szemjonovhoz.

– Ez a férfi 1944 őszén még Budapesten volt, és sokadmagával pakolta fel a ládákat egy teherautóra. Megjegyeztem az arcát. – Szemjonov mélyen a szemébe nézett és felhúzta a szemöldökét. – Egészen biztos vagyok benne – tette hozzá Lajtai.

– Lebegyev elvtárs – fordult az ezredes a könyvelő kinézetű férfi felé. – Vegye át a kihallgatást!

Lebegyev azonnal felállt és átment a kihallgató szobába. Pár szót váltott az amerikaival, aki végül magukra hagyta őket. A náci fogoly zavartan nézett az új kihallgató tisztre. Lebegyev leült vele szemközt, majd a zsebéből az asztalra dobott egy cigarettásdobozt. Kivett belőle egy szálat és meggyújtotta, majd mélyet szippantott a dohányból.

– Maga kicsoda? – kérdezte a fiatal férfi.

– Az nem érdekes – válaszolta Lebegyev kitűnő németséggel. – Most újra kezdjük ezt a kihallgatást. Eddig maga játszadozott, most az én játékom jön – mondta nyugodt hangon. – Első szabály, hogy én kérdezek, maga válaszol. Ha hazudik, azért büntetés jár, igen kellemetlen büntetés…

– De hát mindenre őszintén válaszoltam – mondta a hadifogoly. Lebegyev jelentőségteljes pillantással nézhetett, mert a fiatal katona kicsit megszeppent.

– Hol szolgált az elmúlt tizenkét hónapban?

– Mondtam már, hogy a Totenkopf hadosztálynál. Lengyelországban állomásoztunk, ott bekerítettek bennünket. A századunkkal kitörtünk. Dél-Németországba vezényeltek, majd 1945. április közepén Ausztriában fogságba estem, ahonnan megszöktem.

Lebegyev a fejét ingatta. Szívott egy mély slukkot a cigarettájából. Lajtai látta, ahogy felizzik a végén a parázs. Aztán hirtelen elkapta a fiú kezét és erősen belenyomta a csikket a karjába. A fiú felszisszent, és el akarta rántani a karját, de Lebegyev olyan erővel fogta, hogy meg sem bírt mozdulni. A csikk összetört és kialudt, csak az ingén égetett lyukat.

– A következő már a bőrét fogja érni – mondta Lebegyev, majd újabb szál cigit gyújtott meg.

– Maga nem amerikai, igaz? – kérdezte dacosan a náci katona.

– Mint mondtam, én kérdezek, maga válaszol. Melyik hadosztálynál szolgált?

– A Totenkopf hadosztálynál – tartott ki az eddigi állítása mellett. Lebegyev ezúttal nem várt annyit, az újabb cigi már az alkarjának ütőerén égette át a bőrt. A férfi felordított. Lajtai összerezzent, és akaratlanul is megdörzsölte alkarját, mintha maga is átélte volna a kínokat. – Mit akar tőlem? – kérdezte keserves hangon.

– Az igazat – válaszolta Lebegyev a következő szálat meggyújtva. – Közelítsük máshonnan a dolgokat, mit keresett maga Budapesten? – A nácinak óriásira kerekedtek a szemei. – Többet tudunk magáról, mint gondolná! Szóval? – ütött meg keményebb hangot.

– Én nem voltam Budapesten.

Lebegyev felállt és átsétált a fogoly háta mögé. Hirtelen elkapta a német haját és félrefordította a fejét, majd belenyomta az égő cigarettáját a nyakába. A velőtrázó ordítás egészen Lajtai gerincéig hatolt.

– Menjen be – szólt oda Szemjonov.

– Tessék? – kérdezte rémülten Lajtai.

– Ez a férfi újabb hazugságon töri a fejét. Ha nem akarja, hogy eldurvuljon a helyzet, menjen be. Ha meglátja magát, rájön, hogy kár szétégettetnie az egész testét…

– Gondolom észrevette, hogy az arcához közeledünk – gyújtott rá ismét Lebegyev.

Lajtai bólogatni kezdett, majd félszegen felállt, és lassan átment a kihallgató szobába.

Egészen felkavarta a gyomrát az égett hús szaga.

Lebegyev meg sem lepődött rajta, amikor belépett.

A férfi arca viszont gyűlölettel telt el.

– Maga meg mit keres itt? – üvöltötte. – Magának élnie sem szabadna! Hogy szökött meg a Gestapótól?

Lajtai együttérzése egy pillanat alatt elpárolgott. Nem válaszolt, csak megállt a sarokban és az oroszt figyelte.

– Mi lenne, ha elkezdene beszélni? – kérdezte Lebegyev. – Most már láthatja, hogy mindent tudunk magáról, csak szeretnénk öntől hallani.

– Jól van – ingatta bosszúsan a fejét a náci. – Mit akar tudni Budapestről?

– Hogy mit keresett ott.

– Keller Gestapo-helyettes villájához kellett mennünk, hogy felpakoljuk a Himmler birodalmi vezetőnek szánt ládákat. – Lebegyev hátranézett, Lajtai bólintott.

Lebegyev újra a cigarettásdobozhoz nyúlt és kikocogtatott egy szálat.

– Rágyújt? – kérdezte meg a foglyot, aki meglepetten nézett vallatójára. – Az igazmondást jutalmazzuk. Ezt nem mondtam volna?

A náci csak a fejét rázta, majd összebilincselt kezével kihúzta a szálat, és a szájába helyezte.

Lebegyev meggyújtotta neki a dohányt. A náci altiszt szinte felfrissült a füsttől. – Akkor most meséljen nekem a ládákról!

– Sok volt belőlük, mind jó nehéz. Az emberek felpakolták a teherautókra, és egyenesen a Sasfészekbe szállítottuk az összest – mondta a férfi mosolyogva.

– No, no, no – ingatta a fejét csalódottan Lebegyev és kivette a férfi szájából a cigarettát, aztán kettétörte az asztalon. Majd hátrafordult. – Szóljon Andrejnek! – utasította Lajtait. – Nekem elfogyott a cigarettám.

Lajtai kifordult a szobából és szinte beleütközött a fekete szeműbe. Sután állt odébb. Nem akarta tudni, mi fog következni ezután.

Szemjonov magához intette Lajtait.

– Jöjjön, ide már nem kellünk – indult meg a szoba másik kijárata felé.

– Mi van, ha nem beszél? – kérdezte félszegen Lajtai.

– Andrej nagyon meggyőző tud lenni – mondta Szemjonov. – Harcolt velem a német vonalak mögött, ki nem állhatja őket, úgyhogy jobb, ha a fogolynak megered a nyelve – mosolygott. Alig léptek ki a szobából iszonyatos üvöltés hasított végig a folyosón. Sokkal félelmetesebb, mint a korábbiak.

Hat órával később Lajtai érdeklődve figyelte, hogy váltja fel a hajnali pirkadat az éjszaka utolsó fényeit. Újra a parancsnoki terepjáróban ült, de

reménykedett benne, hogy most nem mentek túl messzire.

– Megvannak a ládák? – kérdezte.

– Csak egy – dörmögte Szemjonov. – Magának kell azonosítania, hogy valóban egy kincses ládáról van szó. Nem szeretném, ha az embereimet egy pokolgéphez irányították volna.

– Hogyhogy csak egy láda van meg? – kérdezett vissza Lajtai.

– A férfi egy huszonöt fős csoport irányítója volt. Az amerikaiak még az éjszaka folyamán elfogták tizennégy emberét. Egyöntetűen azt vallották, hogy nem tudják, hol van a többi sejt, ahogy azt sem, hogy hol a többi láda. Ők két ládát kaptak. Abból kellett ellátniuk magukat. Az egyiket már felélték, mert élelmet és lőszert kellett vásárolniuk. Azt egy templomban rejtették el. Most a másikhoz megyünk, egy útszéli keresztet keresünk.

– Gondolja, hogy igazat mondtak? – kérdezte Lajtai. Andrej jelentőségteljesen ránézett a visszapillantóból, majd váratlanul megszólalt.

– Egészen biztos vagyok benne.

–É-értem – kapta el a tekintetét Lajtai. – És hogyhogy csak mi megyünk? – nézett körbe. – Az amerikaiakat nem érdekli a műkincs?

– A pénz jobban érdekelte – mondta Szemjonov. – Nem éppen műértők. Egy ládáért amúgy sem jöttek lázba. Csapdát sejtenek.

– Csapdát? Milyen csapdát?

– Nem fognak egy ilyen értéket felügyelet nélkül hagyni, még ha a föld alá rejtették is – mondta Lebegyev. – Biztos, hogy van valami csapda.

Andrej fékezett és félreállt a terepjáróval, az őket követő teherautó is hasonlóan tett.

– Ide rejtették? – nézett körül Lajtai.

– Nem. A náci által rajzolt térkép szerint a domb másik oldalán álló kőkereszt melletti bozótosba. De innen gyalog megyünk – mondta Szemjonov, majd magához vett egy pisztolyt és néhány tárat. Lajtain idegesség lett úrrá, de próbálta kordában tartani magát. A teherautóról leugráló katonák mindegyike talpig fegyverben volt, csak ő érezte magát rettenetesen védtelennek.

Sötét volt még, az őket körülvevő hegyek teljesen leárnyékolták a tájat.

Kúszva másztak fel a domboldalon. Lajtai közvetlenül Szemjonov mellett próbált maradni.

Úgy okoskodott, hogy egy támadás esetén mindenki a parancsnokot fogja védeni, ezért igyekezett mindig a közelében lenni. A dombtetőn Szemjonov

intett, hogy maradjanak mozdulatlanok, míg Andrej egy kicsit előrébb mászott és körbekémlelt.

– A kereszt tőlünk északnyugati irányban van, az erdő szélén egy vékony kis tisztáson. Attól negyven méterre a gyűrű alakú bozótos – mutatta a tiszt által rajzolt térképen Szemjonovnak, amikor visszajött.

– Szóval nem hazudott – konstatálta a parancsnok.

– A környéket jól ismeri az biztos, de nem tudjuk milyen védelmi rendszereket építettek köré.

Akár robbanóanyaggal is körbetelepíthették – válaszolta Andrej. – Öt katonával lemegyek körülnézni.

– Tedd azt – adott engedélyt Szemjonov.

Andrej intett a karjával és öt katonára mutatott, akik azonnal elkezdték levenni magukról a nehéz fegyvereket. Mindenkinél csak két kézigránát és pisztoly maradt. Lajtainak el kellett ismernie, hogy a szovjetek nagyon fegyelmezetten követik az utasításokat. Miután eltűntek, Szemjonov feljebb húzódott a dombtetőre, és távcsővel figyelte a bozótost. Lajtainak sokáig kellett figyelnie, mire végre hozzászokott a szeme a sötétséghez. A nap egyre magasabbra emelkedett és a fény elkezdte birtokba venni a tájat. A bozót valóban gyűrű alakú volt, és egy kis tisztást fogott közre. Lajtai bármennyire is figyelte Andrejékat, senkit nem látott odalent mozogni.

– Hol vannak? – kérdezte halkan.

– Az erdő határán mozognak, ott, ahol még sötét van – mondta Szemjonov. Lajtai megértette, hogyha ő nem látja Andrejt és társait az erdő szélén, akkor az odaültetett náci katonákat sem fogja észrevenni. Ezért csak csöndben maradt és figyelt, amíg el nem unta.

– Már negyven perce nézzük a tisztást, de nem mozdult semmi – suttogta. – Lehet, hogy átvertek minket.

– Ott vannak – mondta Szemjonov.

Arckifejezésén látszott, ő sem lát senkit, csak megérzéseire hagyatkozik.

Lajtai tovább gubbasztott a fűben. Ruhája átnedvesedett a harmattól, lábai elgémberedtek, Szemjonov viszont meg sem moccant, mint egy vadászkopó, rezzenéstelenül figyelte a bozótos körüli területet.

További fél óra telt el, a napfény már elérte a bozótos határát.

– Látta? Ott! – szólalt meg halkan Szemjonov.

Lajtai bármennyire meresztette a szemét, fogalma sem volt az ezredes miről beszél. – A fűszálakat nézze, a nagy fa mellett.

– Olyan, mintha megfújta volna a szél – mondta Lajtai.
– De a falevelek mozdulatlanok – válaszolta a szovjet, és magához intett egy kiskatonát. – Azonnal tájékoztassa az őrnagy elvtársat, hogy a náci megfigyelők itt találhatók – karikázott be egy területet az elfogott német ábráján. Lajtai most már legalább Andrej rendfokozatát is megtudhatta. A kiskatona maga elé emelte a távcsövet, hogy maga is megnézze, pontosan melyik területre gondolt a parancsnok.
– Értettem – válaszolta, majd gyorsan letette a fegyvereit és eltűnt a rajzzal.
– Hogy lehet, hogy csak én nem látom? – bosszankodott magában Lajtai, és végigpásztázta a helyszínt a messzelátóval. – Maga szerint egész éjjel ott feküdtek a térdig érő gazban?
– Nem, beásták magukat a föld alá – mondta Szemjonov. – Épp csak egy kémlelőnyílást hagyhattak. Gondolom tetőt is csináltak maguk fölé, amire visszahelyezték a földet és a füvet. Legalábbis én így csinálnám – vonta meg a vállát.
Lajtai tovább figyelte, hogy mi történik, kezdte érdekelni a vadászat, de hiába figyelt meredten, még a kiskatonát sem látta, akit Szemjonov elküldött. Azt sem tudta megállapítani, Andrejék hol lehetnek.
Húsz perc múlva lihegve tért vissza az NKVD-s kiskatona.
– Hogy a… – csodálkozott el Lajtai.
– Jelentem, az őrnagy elvtárs felkészült a támadásra, és figyelemelterelést kér – tisztelgett.
– Rendben – bólintott Szemjonov. – Szóljon a teherautó sofőrjének. Öt ember maradjon itt, és tízen menjenek vele az autókhoz. És tájékoztassa az őrnagy elvtársat, hogy akkor induljanak, amikor az úton meghallják a teherautókat közeledni.
– Értettem – tisztelgett újra a katona és már ott sem volt.
– Ne ostorozza magát – szólalt meg Szemjonov, továbbra is a nácik rejtekhelyét nézve. – Ha maga innen észrevenné Andrej embereit, akkor már rég halottak lennének.
Lajtai csak figyelte, Szemjonov csapata milyen összehangoltan dolgozik. Az ezredes nem adott olyan pontos utasítást, amit ő megértett volna, de kisvártatva felhördült a katonai teherautó hangja, ahogy begördült a völgy alján lévő kanyarba. Olyan eszeveszett lármát csapott, mintha beakadt volna a gázpedál. A sofőr bőgette, erőltette a motort, felverve a környék csendjét.

Lajtai újra a szeme elé kapta a messzelátót és a bozótos körüli területre koncentrált. Most már ő is észrevett valami mozgást, de csak azért, mert tudta mit kell figyelnie. Húsz perccel ezelőtt még egy ártatlan fuvallatnak gondolta volna a fűszálak libbenését. A teherautó közben félreállt, és a sofőr körbejárta az autót, mintha meghibásodott volna.

Lajtai biztos volt benne, hogy az összes náci őr szeme rászegeződik. Nem lett volna az orosz kiskatona helyében. Váratlanul Andrej emberei jelentek meg az erdőből, és odarohantak a feltételezett rejtekhelyhez, majd kézigránátokat dobáltak a fűbe. A robbanásra csak pár másodpercet kellett várni. Lajtai hátrahőkölt, amikor a távcsövén látta, hogy a robaj után a bozót körül négy helyről is feltört a füst. „Ezek egy egész járatot ástak maguknak" – döbbent rá. A katonák nem tétlenkedtek, odarohantak a füstfelhőkhöz és újabb gránátokkal tették harcképtelenné az ellenséget.

– Nagyon hatékonyak – jegyezte meg Lajtai a gyorsaságukra célozva.

– Reménykedjünk, hogy nem a ládát robbantották fel – mondta Szemjonov hűvösen.

Ekkor Andrej maga tűnt fel az első rejtekhely mellett, és előretartott pisztolyával felnyitott a földön egy fedelet, majd bemászott rajta. Közben az emberei a többi pontot is ellenőrizték. Pár perc múlva újra felbukkant és kezével jelzett Szemjonovnak.

– Tiszta a terep – mondta a parancsnok. – Most maga jön.

– Remek! – pattant fel izgatottan Lajtai és már indult is volna lefelé, de Szemjonov elkapta a karját.

– Nem arra! Körbe megyünk.

Lajtai értetlenül nézett, de szó nélkül követte a parancsnokot arra, amerről megmászták a dombot. Az úton közelítették meg a helyszínt, Andrej eléjük jött, hogy odakísérje őket.

– Négy őrszem volt itt elrejtőzve – mondta. – Hosszú időre rendezkedtek be, ételraktár, fegyverek, és ott hátrébb egy géppuskafészek. Tökéletesen belátták a környéket – nyitotta fel az egyik elkobzott géppisztollyal a rejtekhely tetejét.

Lajtai rosszul lett, látva a robbanástól szétzúzódott holttesteket. Elfordult és öklendezni kezdett.

– Szedje össze magát! – utasította Szemjonov.

– Ezek ezrével ölték meg a honfitársait, ne gyengüljön itt el nekem!

– Ez akkor sincs így rendben – ingatta a fejét Lajtai.

– Találjuk meg a ládát! – adta ki az utasítást az ezredes. Közben odaért a teherautó, a kiskatonák leugráltak, és hatalmas sarlókkal mentek neki a bozótnak.

– Állj! – üvöltötte Andrej, majd elkezdte körbejárni a bozótost. Mindenki megállt és az NKVD-s őrnagyot figyelték, aki olyan óvatosan kezdte szétszedni az egymásba nőtt szúrós indákat, mintha egy kiscicát simogatna. A növények lassan eleresztették egymást, és hamarosan egy ferdére szabott út vezetett a belső tisztás felé.

– Tessék – mondta elégedetten a sötét szemű. – Most már mehetnek.

Két kiskatona ment előre fémkeresővel a kezükben. Szemjonov ment utánuk kissé lemaradva, Lajtai és a fekete szemű követték. A belső tisztás ugyanolyan érintetlennek tűnt, mint a bozót, de Lajtai sejtette, hogy itt is lesz valami meglepetés. A két fémkereső hangos sípolással bejelzett.

Andrej letérdelt és egy éles, hosszú késsel négyzethálót vágott a gyepen, majd óvatosan kiemelte a kockákat egy három méter átmérőjű körben. Csak ezután engedte oda embereit az ásókkal.

– Megvan – mondta elégedetten, amikor az ásók beleütköztek valami keménybe. A katonák kiemelték a sáros ládát és hátrébb léptek.

– Lásson hozzá – adott át egy vésőt és egy kalapácsot Szemjonov Lajtainak. – De előbb győződjön meg, hogy a saját munkája-e, nem szeretném, ha egy láda robbanóanyagot ütögetne.

Lajtai leguggolt és megtisztította a forrasztás mentén a ládát, majd végighúzta rajta a kezét.

– Ez a mi ládánk, de nem mi zártuk be – mondta. – Valószínűleg azok közül való, amit kinyittattak velünk a villában, de nem volt időnk visszazárni.

– Biztos benne? – kérdezte Szemjonov.

– Mindjárt meglátjuk – kezdett neki a kibontásának Lajtai. – Gondolom azért nem süllyesztették víz alá a ládát, mert nem bíztak a saját munkájukban – törte át a forrasztást a vésővel. A műveletet semmilyen hang nem kísérte.

– Jobban is tették, mert ez tele van levegővel, a víz alatt szétrobbant volna a nyomástól – magyarázta, majd jóval bátrabban törte fel a szélét. Felnyitotta a fedelét és szinte átmelegedett a lelke, amint megpillantotta a festményeket. Kiemelte az elsőt és óvatosan végigsimította a kézfejével.

„Hát mégis visszataláltatok hozzám” – gondolta magában. – Megtaláltuk! – nézett Szemjonovra boldogan.

– Száznegyvenből kettőt – sóhajtotta a parancsnok. – De már ez is valami. Na, gyerünk, nem akarok itt maradni, amíg nem fogtuk el a náci egység összes tagját. Emelje ki a képeket és a katonák felrakodják a teherautóra.

– Vigyük el a ládával, ennél biztonságosabban nem tudják szállítani.

– Nem – mondta Andrej. – Mindent visszahelyezünk éppen úgy, ahogy volt. A ládát, a földet, a bozótot, de még a fűszálakat is!

– Mégis mit akar tenni? – kérdezte Lajtai.

– Bevárjuk a többieket – mondta a sötét szemű eltökélten. – Ha a Werwolf egység kifogy az élelemből, ide fognak jönni. Valami azt súgja, nem is kell sokat várnunk. Akiket elkaptunk, azok közül valaki tudni fogja, hol találjuk meg Dietrichet. Már ha létezik egyáltalán – nézett mélyen Lajtai szemébe. – Ha jól értettem ő a kulcs a ládákhoz!

22. FEJEZET

Az osztrák hegyek között megbúvó villa igazi ékkőnek számított. Nem is az épület, hanem a helyszín adta azt a pompát, amit Lajtai mindeddig még nem látott. Párszáz kilométerre volt csak hazájától, mégsem járt még soha ilyen varázslatos helyen. A holdfényben úszó felhőket tükröző kristálytiszta víz a lába alatt csillogott a lakosztálya erkélyéről nézve. Úgy érezte, egy mesébe csöppent. Mélyet szippantott a friss levegőből, majd visszaballagott a szobába. Már nem is tudta követni, hogy az egykori szállodát az amerikaiak és a szovjetek milyen sorrendben foglalták el, de mostanra megtanulta, hogy a katonai vezetők szeretik a kényelmet. Már meg sem botránkozott, csak élvezte, amit a sors rárótt.

Töltött magának az odakészített mélybordó színű borkülönlegességből és leült a karosszékbe.

Félkörben előtte az előkerült festmények helyezkedtek el. Mindet úgy állította fel, hogy tökéletesen rálásson a székéből.

– Ne szokjon hozzá – nyitott be a szobába Szemjonov ezredes. Lajtai felugrott a helyéről és sután megállt a szovjet tiszt előtt.

– Eszemben sincs, csak elgyönyörködtem a remekművekben – vallotta be őszintén. – Természetesen szigorúan munkaszempontból. Ellenőriztem a feszítéseket, és a vásznak állagát…– tette hozzá.

– Hát persze – bólintott Szemjonov. Lajtai érezte, hogy az ezredes egy szavát sem hiszi.

Valóban végigdolgozta a délutánt, és csak egy kis luxust engedett meg magának, amit a körülmények hoztak. – És mit állapított meg?

– Minden rendben van – mondta Lajtai.

Szemjonov valamivel engedékenyebb arcot vágott, majd hátratett kézzel elsétált a festmények előtt.

– Nem sokan vannak, akik tudják értékelni ezeket – mondta egy Renoir előtt megállva. – Az aranyrudak és drága ékszerek mindig jobban teríthetők, gyorsabban hoznak bevételt. De a festményekhez igazi gyűjtőket kell találni.

– Mire céloz? – kérdezte a homlokát ráncolva Lajtai.

– Arra, hogy itt még nem ért véget a munkája – folytatta Szemjonov. – Ha megtaláltuk mind a száznegyven ládát, szeretném, ha újra katalogizálná a képeket, és összevetné azokkal a náci dokumentumokkal, amikből

kiderül, hogy kitől vették el – fordult meg. – Ha minden kétséget kizáróan be tudja azonosítani, kitől hozták el a képeket, és megtaláljuk őket, akkor természetesen visszaszolgáltatjuk a jogos tulajdonosának.

– Tessék? – nézett értetlenül Lajtai. El sem tudta hinni mindazt, amit a szovjet parancsnok mondott. – De hisz ez csodálatos – tárta szét a karját.

– Majd akkor lesz az, ha megtaláljuk az összest.

– Bármit megteszek, hogy segítsem a munkáját – lépett közelebb Lajtai, de ekkor kinyílt az ajtó, és a sötét szemű Andrej lépett be rajta, egy összehajtogatott papírral a kezében.

– Elfogtunk még tizenhetet – közölte főnökével. – Egyre több titkos házat árulnak el a foglyok, és mindenhová egy kisebb egységet rendeltem ki. Lassan feltérképezzük a Werwolfok hálózatát.

– Dietrich? – kérdezett vissza Szemjonov.

Andrej a fejét ingatta, majd elkezdte lepakolni az asztalt.

– Ezt a helyszínrajzot találtuk – hajtogatta szét a majd két méter hosszú rajzot. – Meg kéne állapítani, hogy mit ábrázol.

Szemjonov és Lajtai az asztalhoz léptek, és elgondolkodva nézegették a szinte párhuzamosan futó görbe vonalakat.

– Ez egy domborzati rajz, magasságvonalakkal – állapította meg Lajtai. – Csak azt kéne tudni, melyik hegyről.

– Hozass egy térképet – intett Andrejnek, aki pár percre eltűnt, majd egy hasonlóan nagy térképpel tért vissza. Szemjonov és Lajtai kihajtogatták és az asztal mögé a földre helyezték, majd megpróbálták úgy forgatni a rajzot, hogy felismerjék, melyik területet ábrázolhatja.

– Sehogy sem passzol – bosszankodott Lajtai.

– Talán elnagyoltak a határvonalak.

– A németeknél? – nézett rá Szemjonov. – Az kizárt. Ők rendkívül pontosak – hajolt fölé jobban, hogy a formából valamit megállapíthasson.

– Lehet, hogy nem itteni területet ábrázol – gondolkodott hangosan Lajtai.

– Annak nem lenne túl sok értelme – dörmögte Szemjonov.

– Rossz irányból közelítjük meg a kérdést – mondta Andrej, és megfordította az egész rajzot, majd ráhelyezte a térképre. – Ez nem magasságot, hanem mélységet ábrázol – rajzolt képzeletbeli keretet a térképre. – Egy tómedret. Vagy inkább kettőt.

Jobban megnézve Andrej elmélete volt az egyetlen lehetséges elképzelés. Az ábrák körvonala szakasztott olyan volt, mint a környező tavak a térképen. Lajtai inkább akkor sápadt el, amikor megnézte a vonalakra írt számokat.

– Itt helyenként több száz méter mélységet jelöl. Kizárt, hogy onnan ki tudjuk halászni a ládákat!

– Nem hinném, hogy olyan mélyre rejtették volna őket – gondolkodott el Andrej. – Ha a Werwolf csapatoknak utánpótlásra van szükségük, ők sem tudnak hirtelen olyan mélyről felhozni valamit.

– Akkor is át kell kutatnunk mindkét tavat – döntött Szemjonov.

– Nincs elég emberünk rá – mondta Andrej. – A megfigyelt házaktól nem vonhatom el az erőinket. Más megoldást kell találnunk. Vagy iderendelünk még egy századot, vagy segítséget kérünk az amerikaiaktól.

Szemjonov szeme mérgesen villant.

– Azt nem – szögezte le. – A werwolfos katonákat átadhatjuk, de a ládákon nem fogunk osztozni.

– Az újabb századra napokig kell várnunk. Ha nem cselekszünk azonnal, a náci szabotázssejtek rájönnek, hogy rájuk vadászunk. Előbb-utóbb a saját berkeikben is híre megy, hogy elkezdtük felszámolni a hálózatukat. Félő, hogy úgy eltűnnek, hogy soha nem találjuk meg őket. Mint a bogarak, bebábozódnak, és csak évekkel később aktiválódnak megint.

– Hány emberünk van még? – kérdezte Szemjonov.

– Talán húsz, akit át tudok vezényelni. De nem tudhatjuk, hányan védik a tavakat – nézett az ábrára ismét Andrej. – Lehetnek akár negyven-ötvenen is. Tavanként.

– Akkor a legjobb embereinket akarom – mondta Szemjonov. Andrej bólintott, és tudomásul véve a parancsot kiment a szobából.

Másnap egy teherautóval és egy terepjáróval kimentek az egyik tóhoz. Lajtai hosszasan figyelte, ahogy a katonák szétszéledtek a tó melletti erdőben. Eközben Andrej a tó partján állt és meredten figyelt. Lajtai biztos volt benne, hogy noha mozdulatlan, semmi nem kerüli el a figyelmét.

Szemjonov közben a jelen lévő amerikai csapatokkal egyeztetett, akik az átkelőt vigyázták.

Hosszú drótkötél vezetett át az egyik partról a másikra, mellette egy kisebb teherhajó szolgált kompként. Lajtai lesétált a partra, amíg az ezredes intézkedett. Közelebbről akarta megnézni mekkora területet kell

átvizsgálniuk. A tó több kilométer hosszan kanyargott és rettentő mély volt. Csak a felhők és a hegyek képét látta a víztükörben, de átnézve rajta a sötét mélységbe veszett a tekintete.

„Ez lehetetlen” – csóválta a fejét. „Ráadásul úgy, hogy biztosan figyelnek bennünket” – költözött be egy idegesítő gondolat az agyába. Ahogy magában morfondírozott, megakadt a szeme a szemközti hegyoldalba épült vendéglő teraszán. Két civil ruhás férfi állt fent, hátratett kézzel a tó felé bámulva. Messze voltak, nem tudta kivenni az arcukat, de a tartásuk, a mozgásuk kellemetlen emlékeket idézett. Hátrafordult, látta, hogy Szemjonov még mindig az amerikaiakkal beszél.

Lassan visszaindult hozzá. Zsebre dugott kézzel lépkedett, igyekezett a legkevesebb feltűnést kelteni. Megvárta, amíg Szemjonov befejezi a mondandóját, aztán udvariasan megkínálta cigarettával, hogy félrehívja.

– Mire ez a színjáték? – kérdezte Szemjonov furcsán nézve, ahogy előkotorja a doboz cigarettát a zsebéből. – Mit akar?

Lajtai érezte, hogy magyarázattal tartozik, de igyekezett természetesnek látszani arra az esetre, ha netán figyelnék őket.

– Az a kettő ott fent – biccentett a fejével a bal válla mögé. – Azok nácik.

Szemjonov csodálkozva a mutatott irányba nézett, majd hunyorítani kezdett.

– Arra a két emberre gondol az étterem teraszán? – kérdezett vissza. – Azok legalább kétszáz méterre vannak innen, még csak azt sem láthatja, hogy férfiak vagy nők.

– Nácik – jelentette ki Lajtai nyomatékosan.

– Azt maga nem tudhatja – ingatta a fejét Szemjonov, majd ismét odanézett. – De fő az óvatosság. Jöjjön velem! – indult el a teherautóhoz.

Lajtai követte. Felmásztak a platóra, majd Szemjonov elővett egy távcsövet és óvatosan széthúzta a ponyvát az illesztésnél. Hátrált egy kicsit és a szeme elé emelte a messzelátót.

– Honnan veszi, hogy nácik? – kérdezte, de most már Lajtai is úgy érezte, hogy hisz neki az ezredes.

– Zsidóként épp eléggel volt dolgom – mondta. – Ismerem a járásukat, a mozdulataikat, még azt is, hogyan állnak. Nem kell, hogy egyenruhát viseljenek, ha álmomból felkeltenek is felismerek egy náci katonát – telt meg a hangja gyűlölettel.

– Értem – válaszolta Szemjonov. – Itt van, nézze meg maga is. De ne álljon a ponyvához, nem szeretném, ha megcsillanna az üveg. Azt kilométerekről kiszúrhatják.

Lajtai bólogatott, most már értette, miért a teherautó belsejéből kémkednek. Odaállt Szemjonov mellé, és ő is a szeme elé emelte a messzelátót. Először hátrahőkölt, mert iszonyú nagy nagyításban látta a teherautó belsejét, majd a belógó faágakat. Kellett pár pillanat, mire megtalálta az irányt, és élesre állította a lencséket.

Az étterem teraszán még mindig ott állt a két ember. Meredten bámulták a vizet. Lajtai végre közel hozta a két férfi arcát. Ahogy megpillantotta, teljesen lefagyott az arca.

– Ez nem lehet igaz – mondta félig hangosan.

– Mit látott? – kérdezte izgatottan Szemjonov.

– Dietrich az – felelte elképedve. – A fiatalabbik férfi Dietrich százados. Teljesen biztos vagyok benne! – Szemjonov visszavette a távcsövet és újra belenézett. – Most elkaphatja őket – jött lázba Lajtai.

– Nem – mondta kimérten Szemjonov. – Magasan vannak, belátják a terepet. Rögtön kiszúrják, ha értük indulunk. Ráadásul az amerikaiak is kérdezősködni fognak, még a rádiónkat is figyelik – gondolkozott hangosan. – Ezt a Dietrichet magamnak akarom. Először eltávolítjuk a kíváncsi szövetséges erőket – jelentette ki, majd leszállt a teherautóról, hogy intézkedjen. Kisvártatva visszatért. Lajtai azt látta, hogy a csapatszállítók beálltak a komphoz, hogy átkeljenek a tavon. Kérdőn nézett Szemjonovra.

– Most mit fogunk csinálni?

– Most elmegyünk – mondta az ezredes, majd a fekete szemű felé biccentett. Andrej, láthatóan szavak nélkül is tudta mi a dolga, mert egy bólintással válaszolt, és parancsokat kezdett osztani néhány emberének. Lajtai Szemjonov után ment, és felszállt vele a parancsnoki kocsira.

– Komolyan mondja, hogy most, hogy végre megtaláltuk Dietrichet, elmegyünk?

– Komolyan – válaszolta. – Nem tudjuk, mekkora náci egység van szétszóródva a tó körül –mondta. – Lehetnek négyen, vagy akár negyvenen. Ismerik a terepet, mi nem. Nem fogom csapdába küldeni a katonáimat.

– De az, hogy Dietrich itt van, jó jel, azt mutatja, hogy jó helyen keresgélünk – erősködött Lajtai. – Lehet, hogyha itt hagyjuk, soha többet

nem találjuk meg.

– Ez hadd legyen az én gondom – mondta Szemjonov, majd beindította a motort és elhajtottak. Az úton visszafelé Lajtai észrevette, hogy az amerikaiak visszahúzódtak, és helyettük az orosz katonák zárták le, kicsit távolabb a komphoz vezető utakat. Nemsokára újabb csapatszállítók érkeztek velük szemben.

– Az előbb azt mondta, nem akar feltűnést, mégis kirendelte a teherautókat? – értetlenkedett Lajtai.

– Pontosan – bólogatott Szemjonov. – Mint láthatta, lezárattam az összes tóhoz vezető utat. De az nyilván feltűnő lenne, ha mostantól senki nem kelne át a komppal. Jobb, ha azt hiszik, egy szovjet egység járőrözik erre, mintha rájönnek, hogy csapdába kerültek. Az egész területet körbevettük.

– De hiszen alig maradt embere – nézett rá Lajtai.

– Éppen ezért kértem a szövetséges erőket, hogy egy nagyobb körben segítsék a zárást. Így nemcsak a hasznunkra vannak, de biztosan nem fognak a tó közelébe menni. Éjjel pedig biztosan elfáradnak, majd hajnalban visszajövünk.

Hajnali fél kettő után tértek vissza az ezredessel és öt katonájával a tó egy távolabbi partjához. Lajtai furcsállta, hogy sem Andrej, sem Lebegyev nem tartott velük, de nem akart kérdezősködni. A fák között leparkoltak és átültek egy csónakba. A katonák egyenesen a szálloda alatti fövenyhez irányították a csónakokat. Szinte nesztelenül futottak ki a partra. A kiskatonák kiugrottak és a sziklafal aljához szaladtak. Fegyverüket előretartva figyelték a területet, nehogy rajtuk üssön valaki. Pár pillanatig füleltek, majd jeleztek Szemjonovnak, hogy kiszállhatnak. Az ezredes korántsem volt olyan elővigyázatos, mint a katonái, úgy ugrott ki a fövenyre, mintha tábori szemlét tartott volna. Tökéletes biztonságban érezhette magát, Lajtai viszont nem tudta ugyanezt elmondani magáról.

– Olyan nagy a csend – mondta Szemjonov után baktatva. A katonák újra körbevették őket, hogy biztosítsák az ezredes sértetlenségét. Lajtai kapkodta a fejét jobbra-balra, hátha észrevesz valamit. – Nem tart tőle, hogy kiszúrtak minket? – kérdezte halkan. – Még a kutyák sem ugatnak.

– Andrej nem szereti különösképp a kutyákat – vonta meg a vállát Szemjonov, majd elindult a sziklákba vájt lépcsőkön felfelé. Pisztolya az övtáskájában pihent. Nem osont és nem beszélt halkan, ahogy azt pár nappal korábban a domboldalon tette.

– Nem fél, hogy észrevesznek minket? – kérdezte Lajtai utolérve, amikor már az alsóbb részen álló kisegítő épületeknél jártak. Nyilván a raktár és az autóbeállók voltak itt. Szemjonov egyszerűen az egyik ajtó felé mutatott. Lajtai követte a kezét, majd hirtelen oldalra ugrott ijedtében. Három holttest feküdt a raktárbejárat előtt.

– Az őrök – mondta Szemjonov. – Ne aggódjon, Andrej már kitisztította nekünk az utat.

Szemjonov megállt, és a szálloda épülete felé fordult. Pár másodperc múlva a sötét szemű jelent meg a fák között.

– A harmadik ablak, balról – mutatott a félig behajtott zsalugáterekre, ami mögül fény szűrődött ki. – Készen állunk!

– Rendben – bólintott az ezredes, és most először intette csendre Lajtait.

Odalopóztak az ablak alá. Andrej megállt az első, félig nyitott ablak mellett és a válláról valamilyen vékony, fekete kötélszerűséget tekert le.

Lajtai Szemjonovot követve a távolabbi ablakhoz ment. Fejét óvatosan felemelve bekukucskált a zsalugáter alsó rései között. A szíve a torkában dobogott. Dietrich olyan közel volt hozzá, hogy akár meg is érinthette volna, csak az ablaküveg és egy íróasztal választotta el őket egymástól.

Valamin dolgozott, mert elgondolkodva írogatott. A kezénél ott feküdt a pisztolya. Idősebb társa valamivel hátrébb a falnál ült és egy halászhálóval bíbelődött. Lajtai le akart húzódni, de ekkor három orosz katona rontott be a szemközti ajtón a szobába, teljesen elvonva Dietrich figyelmét.

Lajtai látta, amint villámgyorsan felkapja a pisztolyát és fejbe lövi az első szovjet katonát.

Lajtai bár félt, nem volt ereje, hogy lebukjon az ablak alá. Egyszerűen magával sodorták az események, mintha egy filmet nézett volna. Ebben a pillanatban egy kötelet látott Dietrich mellkasára szorulni, majd a férfi a székével együtt hanyatt vágódott. Zuhanás közben véletlenül elsütötte fegyverét és eltalálta a szoba másik végében ülő társát. Andrej mozgása villámgyors volt. A félig nyitott ablakon keresztül beugrott a szobába, egyenesen rá a földön fekvő Dietrichre, és lefojtotta a nyakánál. Addig szorította a németet, amíg az elájult. Ezt követően összekötözte a német kezeit, aztán felállt és körbenézett a szobában.

– Bejöhetnek – szólt hangosan Szemjonovéknak.

Lajtai érezte, ahogy az ezredes megragadja a vállát, és magával húzza. Némán engedelmeskedett.

Mire megkerülték a szállodát, a szovjet katonák elvitték a helyszínről a két halottat, csak a vérnyomok árulkodtak a korábbi tűzharcról.

Négyen maradtak a szobában, az ébredező Dietrichhel, akit Andrej közben felültetett a székkel. A sötét szemű átkutatta a szobát, és az ágymatracok alól előhúzott egy újabb térképet, ránézésre annak a másolatát, amit már korábban megtaláltak.

– Valószínűleg minden csapatnál volt egy ilyen – mondta. Szemjonov, kivette a kezéből és Dietrichre nézett.

– Hol vannak a ládák? – kérdezte. Dietrich nem válaszolt. Andrej egy jókora pofont kevert le neki, akkorát, hogy a százados feje hátracsuklott.

Lajtai jobbnak látta hátrálni néhány lépést. – Ne szórakozzon velünk! – folytatta kemény hangon Szemjonov. – Pontosan tudjuk ki maga, és mit keresett itt!

– Pihenni jöttem – mondta rekedt hangon Dietrich. Újabb ütést kapott. Felrepedt arcából kiserkent a vér.

– Aligha hiszem, hogy a Werwolf osztag parancsnoka pihenni jött ide száznegyven ládával! Mondja el, hová rejtették a zsidó kincseket! – dörrent rá Szemjonov, majd odalépett Lajtaihoz és Dietrich elé rángatta. – Gondolom, felismeri ezt a férfit!

Dietrich összeráncolt homlokkal meredt rá.

– Nem tudom, ki ez a férfi – mondta. Andrej következő ütése ezúttal a gyomrát célozta. Dietrich összegörnyedve óriásit nyögött. Andrej megint ütésre lendítette a kezét, de Szemjonov leállította.

– Ezzel semmire sem megyünk – mondta. – De maga sem – fordult ismét a náci százados felé. – A területet körbezártuk, az embereit elfogtuk. Nincs már senki, akinek parancsot adhatna. Az utolsó embert, aki a segítségére lehetett volna, épp az előbb lőtte le. A Werwolf osztagnak leáldozott…

– Hazudik – nézett rá gyűlölettel Dietrich.

– Akkor mégis hogy juthattunk el magához észrevétlenül? – tette fel a kérdést az ezredes.

Dietrich arca elkomorodott. Lajtai elégedetten konstatálta, hogy a náci végre felfogta vesztett helyzetét.

– Ugyanakkor hajlandó vagyok megkímélni az életét, sőt még profitálhatna is valamit a háborúból – mondta váratlanul Szemjonov.

Lajtai döbbenten fordult a kegyetlennek megismert férfi felé, de az ezredes ügyet sem vetett rá. – A Führer úgysem lett volna magával bőkezű.

– A Führer nyilván azt sem tudta, hogy létezem – mondta a százados.
– Én viszont igen – folytatta Szemjonov. – És noha nincs szükségem a segítségére, mert holnap ilyenkorra átkutattathatom az egész tavat, de megspórolna egy csomó időt, ha segítene.
A százados elmosolyodott.
– Nem akar osztozni az amerikaiakkal, mi?
Az ezredes arca rezzenéstelen maradt.
– Nem leszek hálátlan, ha most azonnal megmutatja a ládák helyét.
– Mit ér meg magának száznegyven ládányi zsidó arany?
– Műkincs és ékszer – helyesbített Szemjonov. – És már csak százharmincnyolc – tette hozzá, hogy a százados tudtára adja, tényleg vesztettek. – Azon kívül, hogy szabadon távozhat? – kérdezte eltűnődve. – Választhat egyet – mozdította ki Dietrichet a magabiztosságából. A százados most már érdeklődve fordította felé felrepedt arcát.
– Mit? Egy ládát? – kerekedtek el a szemei.
– Azt – bólintott Szemjonov. – Persze csak akkor, ha meglesz mind.
Dietrich maga elé bámult és bólogatott.
– Jól van, adjon egy napot és átadom maguknak a koordinátákat – próbálkozott.
– Oh, persze – fintorgott Szemjonov. – Megszökik és majd évek múlva visszajön a kincsekért. Most azonnal indulunk megkeresni az összest.
– De hát éjszaka van – mondta Dietrich.
– Mindjárt pirkad – vont vállat az ezredes. – Ha nem jön most, osztozom az amerikaiakkal, de magának akkor aranyrudak helyett csak egy ólomgolyót ígérhetek.
Dietrich láthatóan újra elgondolkodott.
– Maga rendkívül jól tud alkudni – sóhajtotta végül. – Induljunk – nyújtotta előre megkötözött kezét, hogy elengedjék.
– Nem szoktam alkudozni, és eszemben sincs magát elengedni – biccentett Szemjonov, mire Andrej felrántotta a székről Dietrichet és kilökdöste az ajtón. – Csak vezessen el a ládákhoz!
A kis csónak apró hullámokat keltett a vízen.
Szemjonov, Andrej és Lajtai a komphajóról figyelték, hogy öt katonájuk hogyan próbálja kihalászni a víz alá rejtett ládákat. Egy csáklyával keresgéltek a víz alatt, mert Dietrich elmondása szerint drótkötélre erősített bóják jelezték a helyüket, két méterrel a vízfelszín alatt.

– Ha átver minket, aláírta a halálos ítéletét – mondta Andrej.

– Ezt nyilván ő is tudja – válaszolta rendíthetetlen nyugalommal Szemjonov. Lajtai csak kiábrándultan nézte, hogy irányítja Dietrich a keresést. Nem akarta elhinni, hogy ez a náci megússza a tetteit.

Szemjonov a hegyek mögül előbújó hajnali fénysugárra pillantott. Lajtai úgy érezte, kifutnak az időből. Az ezredes nyilván nem tudta a végtelenségig elterelni az amerikaiak figyelmét, és ha a jenkik is akarnak a kincsből, az általuk elvitt értékek soha nem kerülnek elő újra. A komphajón öt üres csapatszállító teherautó várta, hogy felpakolják az esetlegesen előkerülő ládákat.

Mindezt viszont még a reggeli váltás előtt be kellett fejezniük, hogy észrevétlenek maradjanak.

Egyszer csak kiáltás hangzott az egyik kutató csónakban. Valami nehéz tárgyat kezdtek el kihúzni, mert a hajó az oldalára billent. Hárman is belefeszültek, hogy felhúzzák a kötelet. Először egy nagy fekete ballont pillantottak meg, majd jó nyolcméternyi kötélhúzás után valami a csónak szélének ütközött.

– Vigye oda a hajót – utasította Szemjonov a komp vezetésével megbízott NKVD-s katonát. A teherszállító hajó nagy röffenéssel beindult és lassan odaúszott a katonák csónakja mellé. Az oroszok kifordították a tat végében álló darut és leengedte a láncot. A katonák ráakasztották a drótkötelet. A daru egyenletesen tekerte fel a láncszemeket. Lajtai pattanásig feszült idegekkel figyelte, ahogy lassan kiemelkedik a vízből egy hínárokkal borított láda. A darut kezelő NKVD-s ügyesen a rakodótér fölé fordította az emelőkart és letette a ládát. Lajtai azonnal odaugrott és megtisztította a vízi növényektől. Úgy simogatta végig az oldalát, mintha egy remekmű lenne.

– Ez az – mondta büszkén. – Ez az én munkám.

Szemjonov arcát mintha gipszből öntötték volna ki, egy izma sem rándult.

– Rendben – bólintott. – Halásszák ki a többit is, és pakolják fel a teherautókra – adta parancsba.

– Igyekezzenek! Minél előbb el akarok tűnni innen!

Három órával később már az ideiglenes szovjet bázison sorakoztak egymás mellett a ládák. A tóban nyolcvanat rejtettek el, a többit a környező földekből ásták elő. Dietrich mindet átadta a szovjeteknek. Szemjonov mosolyogva sétálta körbe a tábori sátorban felállított ládákat. Andrej

Dietrich mögött állt a bejáratnál, továbbra is felügyelve összekötött kezű foglyát. Lajtai most először látta Szemjonov arcán, hogy elégedett.

– Tettem egy ígéretet – fordult hirtelen a náci felé, és kezével intett a mögötte álló sötét szeműnek, aki levágta a köteleket a kezéről. Lajtai ellenkezni akart, de hiába is tette volna, a szovjet már döntött. – Válasszon!

Dietrich egy ideig csak gyanakodva dörzsölgette csuklóját, talán nem akarta elhinni, amit hall. Lajtai a sarokból nézte mi történik.

– Mit érek egy láda kinccsel? – kérdezte a német. – Nincsenek papírjaim, nincsen járművem. Ha el is enged, a következő faluig sem jutok el élve.

– Azt hittem, a werwolfosok találékonyabbak – válaszolta Szemjonov, majd újra intett Andrejnak, aki a zsebéből elővett egy igazolványt és átadta Dietrichnek. – Még friss – folytatta az ezredes. – Hadiútlevél, ezzel bárhol átengedik, ahol szövetséges erők vannak. Gondolom a németekkel maga is elboldogul – tette hozzá gúnyosan. – Kap egy automobilt is.

– Maga igen nagyvonalú – mondta Dietrich.

Szemjonov végignézett a ládákon.

– Azt hiszem, futja rá.

Dietrich eltette az igazolványt, és most már kertelés nélkül választott egy ládát a harmadik sorból.

– Megnézi? – kérdezte Szemjonov.

– Nagyon szeretném – fordult a náci Lajtai felé. – Legutóbb, amikor felnyitottunk egyet, azt mondták, csak szakértők nyúljanak hozzá, különben megsérülhetnek a képek – hunyorgott gúnyosan. – Nem szeretném tönkretenni a vagyonomat…

Lajtai meg sem mozdult. Gyűlölte, hogy ez a náci még így is részesülhet az elrabolt zsidó kincsekből. Szemjonov azonban más véleményen volt.

– Na, gyerünk, nyissa ki! – utasította.

Andrej a kezébe nyomott egy vékonyka vésőt és egy kalapácsot. Lajtai kelletlenül odatérdelt a ládához és óvatosan megütögette a forrasztásnál. A láda nagyot szisszent, ahogy átütötte a réteget, ezután már gyorsabban haladt. Finom, de lendületes mozdulatokkal körbevágta a fedelet, majd felhajtotta. Aztán megfagyott az ereiben a vér.

– Mi ez? – lökte félre Dietrich. – Hol vannak a kincsek?

Lajtai értetlenül nézte a súlyos homokköveket, amivel a ládát megtöltötték. Elkezdte egyenként kiszedegetni, hogy megnézze, mi van alatta, de csak még több követ látott.

– Ezt nem értem – ingatta a fejét, ahogy pakolt.

– Nyissa ki a többit is! – rezzent össze Szemjonov szigorú hangjára.

Lajtai most már szinte kapkodott, ahogy felnyitotta a többi ládát. Újabb kövek kerültek elő.

Izzadni kezdett a homloka. A véső felsértette a tenyerét, de egy pillanatra sem hagyta abba a munkát. Fél óra múlva az összes láda nyitva állt.

Harminc tele volt kövekkel. A legértékesebb műkincsek hiányoztak.

– Maguk kicserélték a ládákat! – nézett Lajtai a nácira.

– Hogy cseréltük volna ki? – kiáltott rá Dietrich. – Ott volt, amikor felpakoltunk!

– De utána kicserélhették! – erősködött Lajtai.

– Ráadásul azokat a festményeket vették ki, amelyekből csak egy annyit ér, mint itt minden együttvéve! – vádaskodott.

– Honnan tudnám én, hogy mi mennyit ér? – vágott vissza Dietrich. – Nekem ezek csak mázolmányok! Maga a szakértő!

– Megkapták a leltárt, pontosan tudták, hogy melyikben mi van! – folytatta Lajtai. A düh csak úgy forrt benne, egyre jobban kezdte gyűlölni a hazug nácikat. Újra átvágták. – Már előre bekészítettek harminc ládát tele kővel, aztán kivették az igaziakat!

– Hogy tehettük volna? – esett neki Dietrich. – Hiszen maga mondta az imént, hogy ez a saját munkája!

– Elég volt! – ordított rájuk Szemjonov. – Vidd a fogdába! – biccentett Andrejnek. Lajtai gúnyosan mosolyogva hátrált el a hamuszürkére sápadt Dietrichtől. „Most megkapod, amit megérdemelsz” – gondolta elégedetten, amikor beleütközött Andrejbe. A fekete szemű olyan erővel csavarta hátra a karját, hogy moccanni sem bírt. A fájdalomtól előrehajolt, amíg megbilincselték a kezét.

– Mit… mit csinálnak? – kérdezte rémülten. – Nem én tettem!

– Az majd kiderül – rántotta magával Andrej, kivonszolva a sátorból.

23. FEJEZET

A koromsötétben színes foltok villantak fel Lajtai szeme előtt. Már fogalma sem volt, hogy a valóság vagy az elméje űz gúnyt belőle. Igazából semmit sem látott. Azt mondták, az emberi szem hozzászokik a sötétséghez, de itt még órák, sőt hetek után sem volt mit látni. A cellája csupasz falakból állt, sem ablak, se egy kulcslyukon beszűrődő fénycsóva nem törte meg a masszív sötétséget.

Egy szalmazsák volt minden berendezés, azon aludhatott. A falak huszonegy tyúklépésnyire voltak egymástól, vagy húsz és félre, attól függően, viselt-e cipőt. A fűzőket elvették, és mindent, amivel kárt okozhatott volna magában. Lajtai már azt sem tudta, a nyomasztó sötétséget, vagy a hirtelen világosságot szereti jobban. Ha felkapcsolódott a villany, elvitték vallatni.

Órákig kínozták. Minden egyes alkalommal úgy érezte, elviselhetetlen a fájdalom, mégsem halt bele, mert arra odafigyeltek. Pedig már az is megváltás lett volna. Mindent bevallott már, ami csak az eszébe jutott, de az nem volt nekik elég jó. Fogalma sem volt, mit várnak tőle. Nem tudta a műkincsek helyét, azt sem, hogyan kerülhettek kövek a ládákba, de a kényszermagány alatt számtalan elmélet született fejében. Az eddig megmentőként tisztelt Mattauer hadnagyot ellenségként látta. „Úgy szervezett be, hogy még csak nem is tudtam róla" – undorodott meg magától a zárkában töltött hetek alatt. A szovjetek ezzel tisztában lehettek, mert nem véletlenül tették lehetetlenné, hogy végezzen magával. „Az a rohadt szemét náci" – gondolta végig újra és újra az eseményeket. „Akkor döntötte el, hogy használni fog, amikor elengedett a pincében" – rajzoltak logikus láncolatot az események. „Rajtunk ütöttek, tudták, hogy értek a műkincsekhez. Majd később rávett, hogy segédkezzek a zsidó értékek katalogizálásában. Én mondtam el nekik mi a drága, és mi értéktelen" – korholta magát. „Még hogy elengedett a végén?" – köpött a földre.

„Mindent megrendezett. Azt akarta, hogy legyen szemtanú, aki elmondja a szovjeteknek, hogy Dietrichék elvittek minden ládát. Így időt nyertek, hogy eltűnjenek a legértékesebb kincsekkel" – lovalta bele magát egyre jobban és jobban az elméletébe. – „Odadobtak a szovjet hiénák elé koncnak, hogy majd ők végezzenek ki. Náci ellen zsidónak nincs menekvés. Vagy így, vagy úgy, de kicsinálnak. Ha a Jóisten úgy akarja, és

egyszer élve kijutok innen, esküszöm, megkeresem Mattauert, és bosszút állok” – fogadta meg talán ezredszer. Teljesen mindegy volt, hogy magában beszél, vagy kiabál, senki nem reagált rá. Az első hét még könyörgéssel telt, az ajtó előtt állókhoz beszélt, de lassan belefáradt és rájött, nem figyeli senki. Talán ha Andrej vette volna kezelésbe, rájött volna, hogy nem hazudik, töprengett sokszor. De a fekete szemű sokkal magasabb pozícióban volt, minthogy rá pazarolja az idejét. Semmibe sem kapaszkodhatott. Nem bízott már sem a szerencsében, sem a megváltásban. Ha épp nem gondolkodott, a sarokban ült és fülelt. Olykor felfedezni vélte a rágcsálókat a falban. Az őreit már lépéseikről megismerte. Az egyik idősebb lehetett, mert lassabban mozgott, és húzta az egyik lábát. Most is ő volt szolgálatban. Lajtai már nem tudta, mennyi idő telt el, mióta zárkába tették.

Lehettek hetek vagy hónapok, de azon sem lepődött volna meg, ha évek repültek volna el. Először úgy vélte, naponta viszik a vallatóba, de később már nem érzékelte az időt. Ételt is csak ritkán kapott.

Ha félholtan belökték a szalmazsákra, amikor magához tért, volt mellette némi kenyér és egy pohár víz. A ruháin érezte, hogy lefogyott, karján, hogy erőtlenné vált. Arcát tapogatva hosszú szakállat növesztett. Egy élőhalotthoz hasonlíthatott, akiből már elszállt a lélek, mégsem hagyták meghalni, talán ez volt a legfájóbb.

Hirtelen felkapcsolódott a villany, az ajtó újra kinyílt. Az éles fény belehasított a retinájába.

Összegörnyedve az arca elé kapott, hogy leárnyékolja szemét, amíg hozzászokik a világoshoz. Meg sem moccant, várta, hogy rángassák el, ahogy szokták, de most tovább hagyták gyötrődni.

– Na, mi lesz már? – kérdezte egy idős hang. – Jöjjön ki!

– Minek? – motyogta maga elé Lajtai. – Verjenek meg itt.

– Ideje megtisztálkodni.

Ez új fejlemény volt. Lajtai lassan felemelte a fejét. Még mindig hunyorgott, de végre kezdett kirajzolódni előtte egy öreg katona arca. Ősz hajú volt, az arca végtelenül ráncos. Csoda volt az is, hogy még szolgál. „Nyilván önkéntes” – konstatálta Lajtai, tudta, hogy a szovjetek mindenkinek találnak feladatot. Hosszasan nézte a börtönőrét. A karján egy törölköző lógott, másik kezében szappant és borotvát tartott.

– Mit akar azzal? – kérdezte Lajtai.

– Elmegy zuhanyozni – jelentette ki az öreg.

– Nem akarok zuhanyozni – mondta rezignáltan Lajtai. – Nem akarok semmit.

– Ez nem kérdés volt, na, jöjjön már! – rángatta ki az öreg a cellájából. Lajtai nem tudta eldönteni, hogy ő ilyen gyenge, vagy az oroszok ilyen erős kötésűek, mert szinte kipenderítette a folyosóra a vén katona, és a zuhanyzóig lökdöste.

Lajtai csak akkor egyenesedett ki, amikor meglátta a mosdó csempéit. Két fiatalabb katona várta.

Rosszat sejtett.

– Ne szarjon be, nem fogják bántani – mondta az öreg baka, és elkezdte lehámozni róla a ruhát, majd megnyitotta a vizet.

Lajtai kézfejét kellemes bizsergés töltötte el, ahogy a meleg víz alá tartotta. Már nem is érdekelte, hogy megint megverik, olyan jólesett a zubogó forró víz a testének. Beállt a zuhany alá, és hagyta, hogy a vízsugár végigmasszírozza a hátát.

Közben ki-kitekintett az őreire, de azok meg sem mozdultak. Talán tényleg azért voltak itt, hogy vigyázzanak rá. Adtak borotvahabot és egy borotvát is, a gőztől nem is látta, hogy mit csinál, de rettentő sokáig küzdött a hosszú arcszőrzetének eltávolításával. A végén tiszta ruhát kapott.

Megfésülködött, és végre megnézte magát a tükörben. Szánalmas látványt nyújtott. Arca nyúzott volt, szeme karikás, hajába rengeteg ősz szál keveredett, de élt.

– És most? – kérdezte az öreg felé fordulva.

– Eszik valamit. Aztán Szemjonov elvtárs látni kívánja – mondta az öreg.

A meleg étel szinte gyógyír volt a lelkének.

Rizses húst és sok szelet kenyeret evett, hozzá két pohár vizet. Az őrök végig mellette álltak. Nem kapott kést, és a villája is egészen tompa volt, de eszébe sem jutott vagdalkozni vele. Nem is sejtette mit akar Szemjonov, de abban biztos lehetett, hogy nem ma fogják kivégezni.

Lassan vette felfelé a lépcsőfokokat, nemcsak az ereje hagyta el, de jólesett körbenézni a régi bérház épületén. Végre valami újat látott. Fényt és árnyékot, színes virágokat, döngicsélő csíkos hátú darazsat, fehér ablakkereteket, csipkés függönnyel eltakarva. Arra azért rájött, hogy a frissen felújított házba a szovjetek költöztek be, mert a lakások irodaként szolgáltak. A legfelső emeletre mentek, nyilván a legmagasabb vezetőnek a

legtetején volt a rezidenciája. Az öreg bekísérte egy irodának átalakított lakásba. Ahogy beléptek, az egyik szobában meglátott egy katonaruhában gépelő nőt.

A sötét szemű ott sétált mellette, mintha diktált volna valamit. Amint meglátta őket, intett az öregnek, hogy egyenesen a szemközti irodába menjenek. Ahogy elhaladtak mellettük, Lajtai észrevett egy szovjet katonai zubbonyba öltöztetett kislányt az egyik fotelban ülni. A vastag szövetű zubbony óriási volt rá, de a vállai szinte kiszúrták.

Talán még vékonyabb volt, mint most ő maga. Nem fordult Lajtai felé, csak egyenesen bámult maga elé. Feszengve ült a fotel szélén. Lajtai nem tudta jobban megnézni, mert az iroda ajtaja kinyílt előtte, és megpillantotta Szemjonov ezredest az ablak előtt ülni. Íróasztala magasabb volt, mint a hozzátolt többi asztal, nyilván a vezetőkkel szokott itt tárgyalni. Az egész szoba elrendezése Szemjonov felsőbbrendűségét mutatta. Lajtai kihúzta magát, és próbált erőt sugározni. Már nem félt tőle. Már nem volt mit veszítenie.

– Üljön le! – kínálta hellyel Szemjonov, majd egy intésével kiküldte kísérőjét. Mielőtt becsukta volna az ajtót, Andrej lépett be rajta, és megállt a falnál. Lajtainak nem kellett hátranéznie, hogy érezze jelenlétét. A sötét szeműnek hihetetlen kisugárzása volt, különösen fenyegető.

– Mit akar tőlem? – kérdezte Lajtai, majd kihúzott egy széket az asztalnál és leült.

– Tovább folytatni a munkát, amit elkezdtünk – mondta az ezredes.

– Eddig is csak az önök munkáját segítettem, és mit kaptam érte cserébe? – tárta szét a karját Lajtai. – A náci tisztnek autót és egy láda aranyat adott, nekem, aki segítettem mindezt felkutatni, csak egy sötét lyuk és verés volt a jussom. Mivel akar rávenni az együttműködésre, azzal, hogy nem öl meg? – nevette el magát. – Ugyan miért akarnék én önnek segíteni?

– Mert maga még igazságot akar szolgáltatni – válaszolta Szemjonov.

– Maga sohasem hitt nekem!

– Most már hiszek – vallotta be Szemjonov.

Mint mindig, kimért és magabiztos volt.

– De hiszen semmi újat nem mondtam az utóbbi napokban.

– Maga nem is, de ő – mutatott a résnyire nyitott ajtón át a kislányra a másik szobában.

– Nem ismerem azt a lányt – jelentette ki Lajtai.

– Ő sem magát. Bergen Belsenben talált rá egy felszabadító csapat. Csak most érkezett vissza Magyarországra, és állandóan a maga nevét mondogatta. Volt elég kitartása, hogy megkeresse magát – dobott egy vaskos borítékot az asztalra az ezredes. – Mattauer üdvöskéje. Olvassa! Ismerős az írás?

Lajtai lassan magához húzta a borítékot, és megvizsgálta a címzést.

– Annyira nem – emelte ki a sok lapból álló levelet, majd kihajtogatta. A papír szélén összeszáradt vérfoltot látott. Rossz érzéssel nyelt egy nagyot.

„Drága Édesapám!

Sok nézeteltérés volt közöttünk, és úgy jöttem el otthonról, hogy nem mondtam el neked mennyire szeretlek és tisztellek. Sajnos csak mostanra értettem meg intéseid. Most már tudom, hogy soha nem lett volna szabad az SS kötelékébe állnom. Igazad volt, a politika átszövi a hadsereget…

…Most már tudom, nem léteznek hősök, csak túlélők. A háború mindannyiunkat átformál. Nem vagyok büszke arra, amit most teszek, de csak egy kiutat látok szorult helyzetemből, a menekülést.

Lehet, hogy meg sem élem a holnapot. Most annyi minden képlékeny körülöttem. Ma még hasznos vagyok, holnap már teher… Remélem, látlak még az életben, de ha nem, szeretném, ha tudnád, mi vett rá arra, hogy nevedet hátrahagyva más személyazonossággal kezdjek új életet. Az egész a budapesti zsidó deportálásokkal kezdődött…”

Lajtai egészen belerévedt az olvasásba. Szíve egyre jobban zakatolt, keze remegni kezdett. Az Auschwitzról írt életképek egészen összeszorították a gyomrát. Lopva a kislányra nézett. Tudta, hogy Mattauer nélkül ő sem lenne itt.

Csodával határos volt, hogy megtalálták egymást.

Visszatemetkezett a papírokba. A hadnagy budapesti visszatérését részletekben ismerte. A magáról olvasott sorok megmelengették a lelkét. Rosszul ítélte meg a német tisztet. Az első benyomására kellett volna hallgatnia. Abból, amit olvasott az derült ki, hogy ő is csak áldozat volt.

„A lelkem meghalt, élőhalottként éltem a mindennapokat, várva a megváltást. Erőtlen voltam, hogy megöljem magam és gyáva, hogy éljek. Mégis kaptam egy második esélyt. Egyetlen kiutat láttam Wölder ezredes mellett.

Megegyezett egy Palacci nevű férfival, akivel Bécsben kellett találkoznom. Nem vagyok büszke rá. Huszonnégy láda arany és műkincs a

szabadságunkért. Hatot megtartunk magunknak.

A legértékesebbeket…”

– De hát… – pillantott fel zavartan Lajtai.

– Olvassa végig! – mondta Szemjonov türelmesen.

„Az ezredes biztosított plusz harminc ládát.

A kiválasztott műkincses ládákat kicseréltem kövekkel telire. Éjjelente én magam csomagoltam át és forrasztottam le a ládákat. Mindezt úgy kellett tennem, hogy senki ne fogjon gyanút. A Werwolf csoport holnap érkezik a szállítmányért.

Ha a jó Isten erőt ád, sikerül kijutnom ebből az Európának nevezett fertőből és Argentínába szökhetek. Palacciékkal a német–svájci határnál találkozunk, utána civilként folytatjuk az utunkat.

Az ezredes gyárat akar létrehozni, és biztosított, hogy számít rám munkaerőként. Végre valami termelőmunkát végezhetek. Elegem volt az értelmetlen öldöklésből. Már régóta tudom, hogy a parancsok csak egy elvakult vezetés meggondolatlan döntései. Az, hogy hova születünk és miként élünk, csak a jó szerencse kérdése. Én nem akarok több zsidót ölni.

Felelősséget érzek azok iránt, akikkel dolgoztam.

Parancsot kaptam, hogy likvidáljam őket, de talán sikerült meggyőznöm az ezredest, hogy hagyja őket életben. Remélem, megmenekülnek.

Lehetőséget adok nekik, többet nem tehetek.

Általuk és azzal a kislánnyal talán egyszer megbékél a lelkem. Szeretném hinni, hogy életben maradnak. Mint mondtam, nem vagyok büszke magamra, de már a hazámra sem. Remélem, megbocsátasz és látjuk még egymást az életben.

Ha tudsz, keress meg a háború után Argentínában. Mindent leírtam, amiből rám találhatsz. Én már nem jövök vissza…”

Lajtai torka összeszorult, ahogy szeme az aláírásra tévedt

„Örökké szerető fiad, Hans”

Végighúzta ujját a dőlt betűs íráson. Jól emlékezett a következő napra, amikor a hadnagy elengedte őket. Az a sok gyűlölet, ami felgyülemlett benne a sötét cellájában ülve, most egy csapásra szertefoszlott. Megbizonyosodott róla, hogy Mattauer valóban önzetlenül mentette meg. Immáron harmadszor. Akaratlanul is egy könnycsepp gördült az arcán. Odakapott és letörölte, mielőtt bárki észrevette volna.

– Hol van most? – kérdezte halkan.

– A lány szerint meghalt – felelte Szemjonov. – Az ezredes ölte meg, aztán valószínűleg lelépett a ládákkal.

– Akkor most már hisz nekem? – kérdezte Lajtai mérgesen.

– Én már hiszek – vette vissza a levelet Szemjonov. – De más nem fog.

– Ezt hogy érti? – állt fel dühösen Lajtai.

Andrej már mögötte is termett és visszanyomta a székre. Olyan fájdalom hatolt a vállába, mintha tőrt döfött volna belé, pedig csak megszorította. – Az a levél tisztáz engem!

– De a levél nálam marad – folytatta Szemjonov. – Így biztos vagyok benne, hogy hajlandó lesz a jövőben is együttműködni velem, mindazok után, ami történt.

– Ugyan, mit akar még tőlem? – kérdezte Lajtai.

– Maga együtt dolgozott egy zsidó szervezettel – rázogatta meg a levelet Szemjonov, melyben Mattauer minden történést aprólékosan leírt, az illegális nyomdagép lefoglalását is. – A zsidó szervezet vezetői ismerik és tisztelik magát.

– Nem leszek a kémje! – sziszegte Lajtai.

– Dehogynem – felelte Szemjonov. – Különben kitudódik, hogy maga kiadta a barátai vagyonát a náciknak – gyújtotta meg a levelet az ezredes. Lajtai fel akart ugrani, de Andrej keze satuként szorította össze a vállát. Végignézte, ahogy porrá hamvad ártatlanságának bizonyítéka. – Most már én vagyok az egyetlen, aki megvédheti.

– Maga rohadt szemét – szaladt ki Lajtai száján. Teljesen összetört belül.

– Láthatta, aki segít nekem, azt színvonalas élettel jutalmazom. Én nem gyilkolni akarom az embereket, hanem együttműködni velük.

– Zsarolni őket és kiszipolyozni – fordította le magának Lajtai.

– Talán olykor szívességet kérni… – finomított az ezredes.

– Mit akar tőlük? Ezek az emberek nincstelenek – mondta dühösen Lajtai.

– Most talán azok – bólintott Szemjonov. – De mivel okos, nagy tudású emberek, ők lesznek az újjáépítés meghatározói. Szétszóródtak a világban, de összefognak majd. Azon se csodálkoznék, ha saját országot építenének. És maga bármikor elmehet hozzájuk. Sőt, talán még segíthet is nekik – fogalmazott sejtelmesen az ezredes. – Mint mondtam, a megtalált kincsek egy részét visszaadhatja jogos tulajdonosaiknak.

– Egy részét? Az egész visszajárna!

– Ne legyen telhetetlen – ingatta a fejét Szemjonov. – A visszaadott kincsekből cégeket és bankokat alapíthatnak itthon és külföldön egyaránt. Szóval mi a válasza?

– Nem hagy választást – sóhajtotta Lajtai.

– Okos ember maga – nyugtázta az ezredes.

– És mi lesz a kislánnyal? – fordult Lajtai ismét az ajtó felé. A lányka ugyanolyan feszesen ült, mint húsz perccel korábban.

– Még szükségünk van rá – mondta Szemjonov. – Megmutattuk neki Wölder képét a lefoglalt náci katonai irattárakból, de nem ismerte fel. Feltételezzük, hogy Wölder alaposan előkészítette a szökést. Talán át is operáltatta magát.

– Magával akarja hurcolni Argentínába? De hisz még gyerek!

– Korántsem biztos, hogy Wölder eljutott Argentínába – ingatta a fejét Szemjonov. – Hála a maga Mattauer hadnagyának, valóban minden adott, hogy elindulhassunk megkeresni – mosolygott. Először a német–svájci határhoz megyünk. Maga velünk jön. Határozott sejtésem van, hogy ki segített nekik a szökésben.

Lajtai csak maga elé bámult és a fejét ingatta.

Tulajdonképpen meg akarta találni Wölder ezredest. Sőt az összes gyilkos nácit. Ez volt az egyetlen cél, ami miatt úgy érezte, érdemes élnie. Igazságot akart szolgáltatni. Magának és mindenkinek, aki áldozattá vált. Tudta, hogy most nem győzheti le Szemjonovot, de arra gondolt, talán használhatja. A legjobb helyen volt az információgyűjtéshez. „A szovjetnek igaza van, megváltozott a világ. És a zsidóknak is változniuk kell. Erőssé kell válnunk, ahhoz pedig pénz és információ kell” – gondolta magában. Nagyot sóhajtott és a lányra nézett. Tartozott ennyivel Mattauernek.

– Egy feltétellel vagyok hajlandó magával együttműködni – szívta fel magát Lajtai. – Ha a szavát adja, hogy a kislánynak nem lesz baja!

Szemjonov elmosolyodott.

– Megegyeztünk – nyújtott kezet. – Holnap indulunk Németországba.

A több száz éves kőmonostor apró menedékként bújt meg a meredek hegyfalakkal szegélyezett tisztáson. A fennsík szélét fák övezték, mögötte függőleges sziklák lánca tört az ég felé. Az odavezető kacskaringós út is hasonló szépségeket rejtett, Lajtai most mégis azon aggódott, vajon nem várják-e őket az ellenséges erők. A szakadt platós kisteherautó felverte a környék csendjét öreg motorjának hangos berregésével. Nem épp ilyen

járművet képzelt egy NKVD-s vezető szolgálati autójának, persze ez most az álca része volt. Azé az álcáé, amit Szemjonov talált ki számukra, és amiben Lajtai egyáltalán nem kívánt részt venni.

Bujkáló nácinak adták ki magukat.

– Miért kell nekem egyáltalán magukkal mennem? – kérdezte néhány nappal korábban, amikor az ezredes vázolta tervét.

– Mert maga ismerte Mattauert, a ládákat, a műkincseket, amiket elcsomagolt – sorolta akkor a szovjet. – Egyre több információnk van arról, hogy valószínűleg a Vatikán csempészte át Wöldert a határon, de ha katonai erővel közelítünk, minden bizonyítékot megsemmisítenek, mire odaérünk. Ezért inkább igénybe vesszük a nácik számára biztosított szolgáltatásaikat, hogy leleplezzük őket – magyarázta.

– Biztosan van más megoldás – hallotta még most is fülében saját szavait Lajtai.

– Hallgatom – nézett rá komoly tekintettel az ezredes.

– Háát…

– Gondoltam – zárta le a beszélgetést Szemjonov. – Velünk jön.

– Nem gondolhatja komolyan, hogy pont én fogok eljátszani egy nácit! – fakadt ki Lajtai. – Hiszen lerí rólam, hogy zsidó vagyok!

– Nagyon téved! Csak maga hiszi azt, hogy ez nyilvánvaló. Mert ezt akarták elhitetni magukkal a németek – mondta az ezredes. – Maga pontosan tudja, hogyan viselkednek a nácik, volt alkalma épp elégszer megfigyelni őket. Csak tegyen úgy és higgyen magában. Feszes tartás, ellenkezést nem tűrő hang, magabiztos tekintet!

Nem baj, ha túljátssza, nézzen ki inkább pszichopata őrültnek, mint megfélemlített zsidónak.

– Könnyű azt mondani – ingatta a fejét Lajtai.

– De ne aggódjon, magukkal megyek.

– Maga félreértett. Ez nem eldöntendő kérdés volt – veregette meg a vállát Szemjonov.

Lajtai nem tudta eldönteni, hogy csodálja, vagy gyűlölje ezt a férfit. Nem voltak átláthatók a szovjet szándékai, de az NKVD-s szintén meg akarta találni azt a nácit, aki megölte Mattauert.

Órákig próbálgatta a náci tekintetet a tükörben, mielőtt elindultak. Kellemetlenül érezte magát az új szerepben, de a legjobban akkor ijedt meg, amikor Szemjonov beállított egy tetoválóval.

Az egész háborút túlélte megbélyegzés nélkül, és most önszántából kellett hagynia, hogy valaki belevéssen egy számot és a vércsoportját a bal hónalja alá.

– Tudja, örülök, hogy az anyám már nem láthat így engem – méltatlankodott.

– Ne aggódjon, ez csak festék. Pár nap alatt le fog kopni – nyugtatta az ezredes.

– Ugyan, ki nézné meg a hónaljamat?

– Meg fog lepődni – nézett a szemébe komolyan Szemjonov. – Az lesz az első, amit megnéznek, sőt le is fogják kérdezni a személyazonosságát, úgyhogy itt a katonakönyve, fogja – adott át egy német nyelvű könyvecskét.

– De azt mondta, hogy a Vatikán csempészi ki a náci tiszteket. Ők nem katonai szervezet. Miért akarnának ők bárkit ellenőrizni?

– Pontosan azért, mert tudják, hogy háborús bűnösöket menekítenek. Nagyon kellemetlen lenne számukra, ha ez már nemcsak hírszerzési szóbeszéddé, hanem konkrét ténymegállapítássá válna. Tanulja meg a nevét, a rangját, és hogy hol szolgált. Nem akarom, hogy hiba csússzon a tervembe!

– De… – nézte Lajtai a könyvecskét. – Én nem tudok jól hazudni.

– Nem is kell, én fogok beszélni. Maga csak akkor kapcsolódik be, amikor a műkincsekről lesz szó – nyugtatta meg. – De ezt a nevet akkor is el kell majd mondania – mutatott a könyvecskére. – Nem túl bonyolult, menni fog? – kérdezte nyomatékosan. – Vagy vigyem magammal inkább a kislányt?

– Menni fog – vágta rá gondolkozás nélkül Lajtai.

Idegesen nézte a kezében már hajlottá gyűrt igazolványt, ahogy a teherautón zötyögtek. A tenyere izzadt. Most már bánta az elhamarkodott kijelentését. Ahogy közeledtek a monostorhoz, egyre jobban zakatolt a szíve. Szeretett volna elfutni, vagy inkább már túl lenni mindenen.

– Nem tartanak tőle, hogy várnak minket? – kérdezte feszülten.

– Két szakaszunk tegnap elfoglalta a figyelőállásokat a katolikus rendház körül. Visszajelentkeztek, hogy mehetünk – mondta Szemjonov. – Ha valaki ránk akarna támadni, arról tudnánk.

– Mi van, ha elkapták őket? – gondolkodott hangosan Lajtai.

– Tudja, maga alapvetően egy borúlátó ember – nézett rá a volán mögül az ezredes. Arcát egészen megváltoztatta a jobb oldalon elválasztott,

rendezettre fésült haja. Viselkedésével, hangsúlyával kiköpött nácinak nézett ki. Kiejtése tökéletes volt, és egy percre sem esett ki a szerepéből. Kétsége sem volt a tekintetben, hogy a két orosz kiválóan fogja alakítani szerepét. Amióta ismerte őket rendkívül hatékonyan dolgoztak. Most ott ült kettőjük között és tudta, soha többet nem menekülhet.

A monostor már csak párszáz méterre volt tőlük. Lajtai körülnézett, de nem látott semmi gyanúsat. A sötét szemű biztosan kiszúrta volna, ha figyelik őket. Furcsa ember volt ez az alacsony, vékony, de annál erősebb szovjet. Lajtai most az egyszer örült, hogy ő vigyáz majd rá, ha bemennek a nácikkal teli menedékházba.

Szemjonov leparkolt a teherautóval a monostor mellett. Kiszállt és körülnézett. Intett, hogy Lajtai és Andrej is menjenek utána. A környék csodaszép és nyugodt volt, Lajtai mégis jobban félt, mint valaha.

– Na ne majrézzon, csak lazán! – dünnyögte Szemjonov, és hármat koppintott a hatalmas rézkopogtatóval. – Innen már nincs visszaút!

Lajtai örült volna, ha ezt nem teszi hozzá, de mielőtt bármit kérdezhetett volna, a kukucskáló kinyílt, és egy szemüveges férfi nézett ki rajta.

– Kit keresnek?

– A frankfurti apáttól hoztunk üzenetet – mondta Szemjonov az első jelszót, amit Dietrich századosból sajtolt ki, majd a zsebébe nyúlt és elővett egy pecsétgyűrűt a birodalmi sassal, és megrázogatta a kukucskáló előtt. – Odessa.

Zár kattanását hallották, és a súlyos faajtó kinyílt.

– Kérem, fáradjanak beljebb – tessékelte be őket a civil ruhás férfi. – Ezt elveszem – vette ki az ezredes kezéből az aranygyűrűt, és zsebre dugta. – Kövessenek – indult meg előre. Áthaladt a főépületen, majd ki a hátsó ajtón egy zárt udvarra.

A további épületek négyszöget zártak be, ahhoz vezették őket, ami a hegyhez legközelebb állt.

Lajtai étel illatát érezte a levegőben, biztos volt benne, hogy valahol nagyüzemben főznek. Ekkor hárman léptek ki a mellettük lévő épületből és mentek át az udvaron. Csak biccentettek feléjük, de Lajtai biztos volt benne, hogy ők is nácik. Már emelte volna a kezét, de Andrej megragadta. Lajtai rájött, akik itt vannak, többé már nem szolgálják a Führert, sem az emlékét, sem a német birodalmat.

Ezek menekültek. A felismerés motiválóan hatott rá. Felemelte tekintetét, és már cseppet sem esett nehezére gonoszan, vagy épp szigorúan nézni.

„Elkapunk titeket” – futott át az agyán.

A férfi egy hűvös tárgyalóba vezette őket. A helyiség sötét volt, egy hosszú fatörzsből készült asztal és székek álltak középen.

– Itt várjanak, kérem, az apát azonnal megérkezik – hagyta magukra őket.

Andrej kikémlelt a hátsó ablakon, Szemjonov körbesétált.

– Bejutottunk – mondta bátorítón Lajtai felé.

Kisvártatva megjelent egy másik férfi a szemközti ajtóban. Ő is hétköznapi ruhát viselt, mint mindenki más. Lajtai furcsának találta ezt, szerzetesekre számított, de itt mindenki civilben volt. Ez is a hazugság része. A vatikániak nyilván nem akarták beszennyezni a reverendát, a nácik pedig már nem hordhatták egyenruhájukat.

– Kit tisztelhetek önökben? – állt eléjük az apát, és kezet nyújtott.

– Johannes Dietrich százados vagyok – lépett előre Szemjonov. – Az SS egyik különleges egységét, a Werwolf csoportot vezettem. Ők itt Andreas Fürst őrmester, és a titkárunk Wilhelm tizedes.

Lajtai csak fejet hajtott, nem szólalt meg.

– Köszöntöm önöket – mérte végig őket az apát. Ő nem mutatkozott be. – Mondanom sem kell, ez a terület ugyan német fennhatóság alá tartozik, de a Vatikán része. Legyenek olyan szívesek és vetkőzzenek le!

– Itt? – kérdezte Szemjonov, de Lajtai érezte a hangjából, hogy pontosan erre számított.

– Itt biztonságban vannak – válaszolta hamiskásan az apát. – És meg szeretnénk győződni róla, hogy nem hoztak-e magukkal fegyvert. Ebben a házban nem tűrjük a fegyver viselését.

Andrej letette a bőrdobozt, amit végig magánál tartott, és elkezdte kigombolni ruháját.

Lajtai az apátot figyelte. Andrej miután levetkőzött, felemelte a karját, hogy jól láthassák a hónaljába tetovált számokat. A segédek rögtön feljegyezték, amit leolvastak.

Lajtai is vetkőzni kezdett. Borzasztóan rosszul érezte magát, de igyekezett uralkodni magán. „Egy náci nincs zavarban, ha félmeztelenül kell állnia mások előtt” – mondogatta magában.

– Kérem, emelje fel a bal kezét – kérte az egyik segéd. Lajtai szó nélkül felemelte, majd nagyot sóhajtott. Csak arra tudott gondolni, hogy ugye nem

kopott le a tetoválás. Meg akarta nézni, de az túlontúl feltűnő lett volna. – Rendben, köszönöm – mondta a férfi, és valamit feljegyzett a füzetébe, nyilván a számokat. – Most már felöltözhet!

Lajtainak jólesett újra felöltözni.

– Köszönöm – szólalt meg újra az apát. – Ugye megértik, hogy óvatosnak kell lennünk.

– Ez csak természetes. Itt vannak a katonakönyveink – adta át kérés nélkül Szemjonov.

– Látom, ismeri az eljárást – mosolyodott el az apát – kis türelmüket kérem, addig legyenek a vendégeim – mutatott az asztal felé, és máris hosszú fatálakon sonkát, sajtot, szalonnát és barnakenyeret hoztak be, egy nagy kancsó vízzel.

Mindhárman leültek az asztalhoz. Szemjonov és Andrej jóízűen hozzáfogtak a lakomához. Lajtai még egyelőre túl ideges volt, hogy bármit is lenyeljen.

– Most mit csinálnak? – kérdezte halkan Lajtai.

– Nyilván leellenőrzik a személyazonosságunkat – mondta az ezredes.

– Hogyan?

– A nácik menekítő csoportjai már beszivárogtak mindenhová. Ne katonákra gondoljon, náci érzelmű nők, fiatalok. Megkörnyékezték az amerikai és angol fennhatóságú hivatalokat, és hozzáférnek minden adathoz. Egy telefon és máris tudják, hogy létezik-e Wilhelm tizedes ezzel a kódszámmal.

Lajtai ereiben megfagyott a vér.

– És mi van, ha…

– Ne gondolkozzon már annyit. Egyen! – tolta elé a tányért Szemjonov. – Minden a legnagyobb rendben lesz!

Lajtai nem mert többet kérdezni, csak elvett egy kenyeret és beleharapott.

Az apát majd egy óra múlva ért vissza.

– Elnézést a várakozásért – mondta sokkal kedélyesebb hangon, mint először, majd leült melléjük. – Ezeket a formaságokat a biztonságuk érdekében kell megtennünk – mentegetőzött. – A papírjaikkal minden rendben van, talán megbeszélhetnénk azt, hogy mit szeretnének.

– Ahhoz tudni kéne, hogy mik a lehetőségeink? – fordította vissza a kérdést Szemjonov.

– Az attól függ, maguknak mik a korlátaik – mondta az apát és az aranygyűrűt az asztalra helyezte. – Szerintem értik, mire gondolok!

Szemjonov Andrej felé biccentett, aki lenyalogatta az ujjait, majd elővette a bőrdobozkát, amit egész úton a lába között tartott a földön.

Leemelte a fedelét és kivett egy rongyba csomagolt könyv méretű tárgyat, majd odatette az apát elé.

A férfi kissé meglepődve bontotta ki a csomagot. Ahogy meglátta a tartalmát, elkerekedett a szeme. Két ikon volt betekerve, és Lajtai műértőként tudta, hogy hihetetlen érték van az asztalon. Az ortodox keresztény tárgyak korát legalább hétszáz évesnek becsülte. Az apát óvatosan a ronggyal együtt emelte a szeme elé, hogy jobban megvizsgálja. Elővett a zsebéből egy nagyítót, majd alaposan megnézte a képet.

Lajtainak feltűnt, mennyire szakavatott módon vizsgálja a remekművet. Bőven hagyott magának időt, hogy gyönyörködjön benne. Addig Szemjonov és Andrej folytatták az evést, olyan nyegleséggel, mintha fogalmuk sem lenne mit adtak át.

– Azt hiszem ezzel teljes körű szolgáltatásra jogosulunk – mondta az ezredes két falat között.

– Nos, mindenképpen – rakta le óvatosan az ikonokat az apát. – Még fel kell becsültetnem, de előkészítjük az útjukat a célállomásra. Bárhová el tudjuk juttatni magukat. A legbiztonságosabb országok Argentína és Chile. Az igazolványaikat az új személyazonosságukkal akár holnapra elkészíthetjük, az utazás szervezése viszont több időt vesz igénybe.

– Kezdjük az elején – törölte meg a kezét Szemjonov. – Mindketten tudjuk, hogy az a két izé többet ér, mint egy argentin nemesfémbánya, úgyhogy ne akarjon átverni. Inkább azt mondja el először is, hogyan juttat át Svájcba?

– De hiszen már szinte ott vannak – tárta szét a kezét az apát.

– Pengeéles, függőleges sziklaszirtek választanak el a határtól, és nyilván mindenhová telepítettek határőröket – ellenkezett az ezredes. – Nem igazán szeretnék előre fizetni olyasmiért, amit még nem biztos, hogy megkapok.

Az apát elmosolyodott.

– Ennek az épületnek a másik feléből indul egy felvonó. Talán nem látták a kötélpályát, amikor behajtottak, alig látszik. Azokat, akiknek elkészültek az úti okmányaik, éjjel szállítjuk át a hegyen keresztül. A kabinban csak egy ember fér el, de nem kell ettől tartani, a sötétség miatt nem látják a

lábuk alatti mélységet. A határőrök pedig olyankor nem is figyelik ezt a területet, mert mint mondta, szerintük is képtelenség áthatolni.

– Ügyes – bólintott elismerően Szemjonov. – Folytassa!

– Ha már átjutottak, az új igazolványaikkal senki nem kérdőjelezi meg a személyazonosságukat Svájcban – mondta az apát. – Onnantól kezdve önök már spanyol, francia, olasz vagy portugál állampolgárok. Vonattal eljuthatnak bármelyik európai kikötőbe, onnan pedig hajó viszi önöket tovább az úti céljukhoz.

– És ha véletlenül mégis ellenőriznek? – erősködött Szemjonov. – Tudja, jobb felkészülni a legrosszabbra!

– Minden menekülő német katona felteszi ezt a kérdést – nevetett kissé lekezelően az apát. – Nem kell aggóni. Az önök lehetőségével – nézett újra az ikonokra – nemcsak útlevelet, de teljes hátteret is kapnak. Keresztlevelet és egy lekövethető hamis múltat.

– Mert az egyház mindenhol ott van – bólogatott Szemjonov. Zseniálisan játszotta a nácit,

Lajtai már szinte el is hitte, hogy az. A mozdulatai, a hanghordozása, a szarkazmusa nagyon élethű volt, bár Lajtai némi ellenérzést érzett ki a hangjából.

– És mivel az egyház feladata a keresztlevelek kiállítása is, így soha senki nem kérdőjelezheti meg a személyazonosságukat – mosolygott rá az apát.

– Nem aprózzák el. Tökéletes, precíz munka – ismerte el az ezredes.

– Ez különleges dicséretnek számít egy SS-tiszttől – bólintott a férfi. – Akkor megegyeztünk?

Lajtai izgatottan rázogatta a lábát az asztal alatt, fogalma sem volt, mi történik ez után.

– Nem – válaszolta hűvösen az ezredes. – Ennél én többre tartok igényt.

– Azt hiszem, a szolgáltatás arányos az árával – simította végig az egyik ikon oldalát vendéglátó. – És itt nálunk, fiam, én alakítom az árakat.

– Meglehet, de engem akkor is különleges vevőként fog kezelni – nézett egyenesen a szemébe Szemjonov. – Signor Palaccival akarok beszélni személyesen. Most!

Az apát meglepődött.

– Kivel?

– Ugyan már, az a két ikon többet ér, mint amit Wölder ezredestől kaptak összesen. Én is azt a szolgáltatást akarom, amit ő kapott.

– Fogalmam sincs, miről beszél – dőlt hátra tiltakozva az apát.

– Ne nézzen hülyének! Közvetlen munkatársa voltam az ezredesnek Magyarországon. Palacci Mattauer hadnaggyal egyeztetett azokról a relikviákról, amire az egyház igényt tartott a szabadságukért. A tizedes pontosan meg tudja mondani milyen szállítmány és mikor érkezett magukhoz – vágta hátba Lajtait.

– Khm, igen. Az önök ööö csomagjának összeállítása az én feladatom volt – kezdte Lajtai. – Nálam van a tételes lista arról, mely képeket választották ki. Személyesen Palacci úr kérésére Mattauer hadnagy velem dobozoltatta be a remekműveket. Meg kell hagyni, kivételes ízlésük van a festmények terén. A legértékesebb darabok kerültek önökhöz. A fémládákat magam készítettem elő és zártam le Mattauer hadnagy és Keller Gestapo-helyettes kérésére. A szállítmányt ők hárman hozták ide önökhöz egy kisebb…

– Jó, rendben, elég volt – tette fel a kezét az apát. – Nem kell tovább folytatnia. Pontosan tudom mi történt az öt katonával, aki biztosította a szállítmányt.

Lajtai meglepődött. Nem tudta, miről beszél az apát, de Szemjonov ügyesen visszavette a szót.

– Senki sem szereti a szemtanúkat – mondta.

Az apát láthatóan gondterheltté vált.

– Tulajdonképpen mit akar Palaccitól? – kérdezte.

Lajtai most hitte el, hogy sikerült átverni a férfit.

– Már mondtam, azt, amit Wölder is kapott! Meglehetősen sok ellenséget szereztem magamnak az elmúlt években. Nem szeretnék belebotlani valakibe pár év múlva, akinek véletlenül meghagytam az életét.

– Fiam, a mi egyházunk alapköve a szeretet és a bűnbocsánat – mondta az apát. – Ezzel segítjük a híveinket. És ezért segítettünk Wölder ezredesnek is… – kezdte lassan. – Ha maga is úgy érzi, nem tud majd tükörbe nézni, nagyon ügyes sebészeink vannak, akik újjávarázsolják az arcát. Ez a legtöbb, amit kínálhatunk. Új arc, új élet, és egy tökéletesen új múlt – összegezte az apát. – De ennek az adott körülmények között magasabb az ára – nézett szigorúan az ezredesre. Lajtai látta, hogy Szemjonovnak az asztal alatt ökölbe szorul a keze.

– Dietrich százados, pontosan tudom, hogy maga ellen hajtóvadászatot indítottak a szovjetek és az amerikaiak is…

– Elhiheti, hogy nemcsak a magyar zsidók kincsét szedtük össze, hanem a szlovák és dél-lengyel zsidók értékei is nálunk vannak – vágta rá Szemjonov. – Sajnos előbb érkeztek meg az ellenségeink, mint hogy mindent leszállíthattuk volna Németországba. De ezek a kincsek megvannak, úgyhogy a tartalékaim végtelenek! Kétszer akkora jutalmat kapnak, mint amit Wölder fizetett, ha segítenek nekem és azoknak, akik az elkövetkező két hétben érkeznek, de csak Signore Palaccival vagyok hajlandó üzletet kötni.

Az apát elgondolkozott. Lajtai tudta, hogy óriási értékekről esett szó az elmúlt percekben.

– Signor Palacci nem tartózkodik a környéken – mondta végül az apát. – Telefonon elérhetem, de legalább három napot vesz igénybe az út, míg ideér. Addig elszállásoljuk önöket.

– Rómából nem három nap az út – mondta Szemjonov.

– De nem Rómában van – állt fel az apát, és a kitett ikonokért nyúlt. Andrej elkapta a pap kezét, talán erősebben is, mint szerette volna, mert a férfi arca fájdalmat tükrözött.

– Azok itt maradnak – mondta a sötét szemű. – Amíg meg nem egyezünk.

– Ahogy akarják – rebegte a férfi, majd kelletlenül végignézett az asztalon szétpakolt sonkák és szalonnaszeletek között fekvő nyolcszáz éves ikonokon. – Barbárok – suttogta alig hallhatóan, majd elsietett.

Lajtai a fejét ingatta.

– Maga le akar buktatni minket? Miért mondta, hogy az ezredes munkatársai voltunk? Ha tudják hol van Wölder, megkeresik, és lehet, hogy ideutaztatják, hogy azonosítson minket – morogta.

– Pontosan erre számítok – bólintott Szemjonov.

– Beavathatott volna a tervébe – mondta Lajtai. – Nem akarom, hogy náci bélyeggel a bőrömben találják meg a holttestemet – mutatott a hónaljára. – Még közéjük temetnek el!

– Ettől nem kell tartania – ingatta a fejét az ezredes. – Mire maga meghal, az már lekopik a bőréről – hallgatott el, mert újra nyílt az ajtó és egy segéd lépett be rajta.

– Kérem, jöjjenek velem, megmutatom a szálláshelyüket – kérte udvariasan. A férfi az épületek alatti pincerendszerbe vezette őket, és mindegyikük egy kisebb szobát kapott egy ággyal és mosdóval. Csak a

szoba felső részén volt néhány bevilágító ablak, és ők nem láthattak ki a szabadba. Mindegyiküket külön szobába terelték.

– Lehet, hogy tévedtem. Sikálja erősen – búcsúzott el tőle Szemjonov.

Lajtai rezignáltan vette tudomásul, hogy noha a szoba világos volt és igazán kényelmes ágyat kapott, mégis csak újabb börtönbe került.

– Hihetetlen – mondta magának – Először a németek tartottak fogva, majd a szovjetek, és most a Vatikán. Ha egyszer kijutok innen, a saját kezembe veszem a sorsomat.

24. FEJEZET

Lajtai harmadik napját töltötte a szobának nevezett cellájában. Finom ételeket kapott, volt elég tere, tudott mosakodni, de nem hagyhatta el a szobáját.

Az ágyán ülve azon törte a fejét, hogy vajon nem az oroszok ültették-e fel megint. Aztán eszébe jutott, mit művelt vele a magány a sötétzárkában.

Mennyire átváltoztatták belső gondolatai a Mattauer hadnagyról alkotott képét. Ezért úgy döntött, most erős lesz, és nem kergeti bele saját magát valami nem létező ellenségképbe.

Furcsamód úgy érezte, az elszenvedett kínok megacélozták lelkét. Most már elhitte magáról, hogy végig tudja ezt a harcot csinálni. A kislány, a műkincsek és a háborús bűnösök keresése új célt adott életének.

Váratlanul kopogtattak. Lajtai iróniával fordult az ajtó felé.

– Mindjárt nyitom – jegyezte meg szarkasztikusan, mert az ajtót csak kívülről lehetett kinyitni.

– Üdvözlöm Wilhelm tizedes – lépett be az egyik segítő a szobába. – Remélem jól telt az éjszakája. Kérem, szedje össze a holmiját, és jöjjön velem.

Lajtai lassan körbenézett, semmit nem hagytak nála, csak a ruhát, ami rajta volt.

– Megtörtént – válaszolta, majd kilépett az ajtón. – Hová megyünk?

– A barátai már várják – válaszolta a férfi.

Ugyanabba a helyiségbe vezették, ahol pár nappal korábban tárgyaltak. Szemjonov és Andrej már ott ültek az asztalnál, és egy idegen férfival beszélgettek. Lajtai még sosem látta azt az embert, középkorú volt, finom inget és zakót viselt, a hajtókáján egy kereszt kitűzővel. Ennél viszont jobban megragadta a tekintetét az óriási pecsétgyűrű, amit a kisujján hordott. „Biztosan az egyik lovagrend pecsétje” – jutott eszébe az egyházi lovagok története. Rengeteg ilyen témájú könyvet fordított korábban, és biztos volt benne, hogy ezek a rendek még ma is aktívan működnek.

– Tizedes – fordult felé Szemjonov. Lajtai megállt és összecsapva bokáját biccentett. Sokszor látta már ezt a mozdulatot a Gestapo-helyettes embereinél, most azonban kihagyta a vele járó kézlendítést. Szemjonov látszólag elégedett volt a reakciójával, mert folytatta. – Hadd mutassam be önnek is Signor Palaccit.

Lajtai meg sem lepődött, közelebb lépett és kezet fogott a férfival. Jó erősen megszorította a markát és dühösen a szemébe nézett. A dühöt nem kellett imitálnia, nem vette jó néven, hogy újra bezárták.

– Épp ideje volt – jegyezte meg halkan. Leült ő is Andrej mellé, és csak ekkor vette észre, hogy a két ikon a férfi előtt fekszik az asztalon.

– Magát is megvártuk – kezdte a férfi. Közben kezével intett a segédnek, hogy elmehet. – A felettesei voltak olyan szívesek és megmutatták a fizetőeszközüket. Ahogy hallottam, ön hármuk közül a műértő. Gratulálok, ezek valóban kivételes darabok.

– Mit szeretne tudni? – kérdezte Lajtai.

Hallotta, ahogy újra kinyílik mögötte az ajtó. A szeme sarkából látta, hogy két fegyveres jött be.

– Például azt, hogy egy elemit és katonai gyorstalpalót végzett tizedes honnan tud ennyit a műkincsekről – váltott keményebb hangnemre Palacci.

Lajtai korábbi erőteljes fellépése egy pillanat alatt elpárolgott, érezte a gombócot a torkában, de megpróbált uralkodni magán.

– Nem értem, miről beszél.

– Palacci úr csupán keresztkérdésekkel akarja megfélemlíteni – vette át a szót Szemjonov. Előredőlt, és egyenesen Palacci szemébe nézett. – Csak vizsgáztatja magát.

– A nagyapámtól tanultam mindent – vágta rá Lajtai, ami hirtelen eszébe jutott. Palacci lekezelően nevetni kezdett.

– Hagyjuk a szemfényvesztést! Árulják el, kik maguk? Mert egészen biztosan nem azok, akiknek mondják magukat – dőlt előre, állva Szemjonov tekintetét.

– Honnan veszi ezt a sületlenséget? – kérdezte az ezredes.

– Csak onnan, hogy beszéltem Wölder ezredessel. És ő soha nem hallott még olyan Werwolf csoportról, akik dél-lengyel területen tevékenykedtek.

– Óh, valóban? – legyintett lazán Szemjonov.

– Hát ez nagyon is rá vall. Wölder már biztonságban érzi magát, nem akarja, hogy a múlt utána nyúljon. Mindig is egy önző ember volt, aki most már hallani sem akar a bajtársairól. A lényeg, hogy ő jól járjon, de pusztulni hagyja az embereit. És ezt nagyon szívesen a szemébe mondom, hogy tisztázzuk a helyzetet! Hozza csak ide! – felelte elszántan Szemjonov. Lajtai elhűlve látta, az ezredes milyen ügyesen kezeli a helyzetet.

– Attól tartok, erre nem lesz lehetősége – mondta Palacci. – Nincs az országban. Nekem pedig nincs okom hinni magának!

– Miért is? – kérdezett vissza Szemjonov. – Talán hibát talált a ládák leírásában, vagy a listában azokról a képekről, amiket ön vett át személyesen? Hiszen ön nem is Wölderrel állt kapcsolatban. Miért nem kérdezi meg inkább Mattauer hadnagyot, hogy ismer-e minket? Ja, várjon csak, talán azért nem, mert Wölder őt is veszni hagyta – érvelt Szemjonov, ráolvasva a történteket. – Komolyan azt gondolta, hogy odamegy és megkérdez tőle néhány nevet? Ugyan mit ajánlott fel cserébe az információkért a volt náci ezredesnek? Wöldernek nem állt érdekében, hogy az igazat mondja! Jobban tette volna, ha szembesít vele, mert akkor nem kéne lemondania erről – mutatott az ikonokra. – És még vagy egy láda ilyenről.

Szemjonov érvelése Lajtait abszolút meggyőzte. Kíváncsian figyelte Palacci reakcióit, aki továbbra is gyanakodva nézett rájuk, de az ikonokra is vetett néhány pillantást.

– Talán igaza van – sóhajtotta végül. – Adjon még pár napot, és ideutaztatom az ezredest. Tisztázhatják a nézeteltéréseiket személyesen.

– Nem barátom, volt elég ideje intézkedni – szögezte le Szemjonov. – Ennek a vitának itt és most pontot teszünk a végére – állt fel. Az őrök ráemelték a fegyverüket. Andrej késlekedés nélkül felugrott. A bőrdoboz aljából, amiben az ikonok voltak, előrántott egy elrejtett hárompengés francia kést. Lajtai ismerte ezt a fajta eszközt, de még soha nem látta miért jó, hogy egy rugós gombbal ki lehet lőni belőle a pengéket. Andrej olyan gyors és pontos lövést adott le a két őr nyakára, hogy megszólalni sem volt idejük. Az ütőerükhöz kapva rogytak össze a földön. Szemjonov eközben szintén elővarázsolt valahonnan egy elrejtett kést, és Palacci nyakához nyomta.

– Kik maguk? – kérdezte most már megrettenve Palacci.

– A legrosszabb rémálma, vagy a legnagyobb szerencséje – válaszolta Szemjonov és olyan erősen szorította a pengét a vatikáni küldött nyakához, hogy kiserkent a vére. – Magán múlik, hogyan kezeli a helyzetet.

– Önök visszaéltek az egyház vendégszeretetével. Ez itt a Vatikán területe. Kérem, távozzanak – próbálkozott a férfi diplomatikusan.

– Ezzel már egy kicsit elkésett – nézett körül Szemjonov. – A barátom nem igazán szereti az egyházi embereket, és bevallom én magam sem.

Tojok rá, kinek a területén állok.

– Mit akar? Az ezredest az életemért? – kérdezte megvetően Palacci.

– Ugyan ne nézzen ilyen kisstílűnek – felelte Szemjonov. – Az egész hálózatát akarom.

– Ahhoz sokkal több embert kell megfenyegetnie!

– Ugyan, ki fenyegetőzik? – tárta szét a karját Szemjonov és határozottan hátralépett elrakva a kést. – Meg akarom venni.

Palacci kissé sértett arcot vágott, de az asztalon heverő ikonok egyértelműen leleplezték érdekeltségét.

– Egy kiáltásomba kerül, és önöket lerohanják a testőreim – mondta végül.

– Mielőtt levegőt venne, a társam kilövi az utolsó pengéjét. Nem szokta elhibázni a célt, pláne ilyen közelről nem – ingatta a fejét Szemjonov. – Tizedes, szedje össze a géppisztolyokat! – szólt, hátra sem nézve. Lajtai azonnal elvette a leterített őröktől a fegyvereiket, majd odaadta az egyiket Andrejnek. A sötét szemű egy pillanatra sem tévesztette szem elől Palaccit. Bal kezével elvette a felé nyújtott fegyvert és a nyakába akasztotta. – Biztosítsa a bejáratot! – kapta az újabb parancsot Szemjonovtól Lajtai. Ő is ügyetlenül a nyakába akasztotta a géppisztolyt, majd odaállt az ajtóval szembe.

– Megtudhatnám most már, hogy kik maguk? – kérdezte újfent Palacci, elfogadva vert helyzetét. – Ön egy századoshoz képest rendkívül jól érvel, annak az embernek pedig még életében nem volt fegyver a kezében – állapította meg. Lajtai elengedte a füle mellett a célzást. Csak reménykedett benne, hogy nem kell lelőnie senkit.

– Ő valóban a műkincsekhez ért – mondta Szemjonov. – És tényleg Mattauer hadnagy mellett teljesített szolgálatot. – Lajtai kissé elfordult, hogy lássa, mi történik. Hálás volt, hogy az ezredes nem mondta el a teljes valóságot. – Mindezen felül tényleg óriási kincslerakatokra van rálátásom Horvátországtól Lengyelországig – biccentett Andrejnek, aki a doboz aljából egy újabb roncsba csavart ikont vett elő. Ez kisebb volt, mint az előzők, viszont annál értékesebb. Nemcsak Palacci, de Lajtai álla is leesett, amikor meglátta a ritkaságot. – Ez egymaga annyit ér, mint amennyit maguk összeharácsoltak itt az elmúlt időben.

– Ki maga? – kérdezte most már érdeklődéssel Palacci.

– Fjodor Vasziljevics Szemjonov ezredes, a szovjet NKVD vallásügyi részlegének vezetője. És nincs semmi vesztenivalóm azzal, hogy itt vagyok. Ezzel az akcióval én mindenképp nyerek. Ha itt és most lebuktatom a nácik egy titkos menekítő hálózatát, rögtön előléptetnek. Viszont, én jobban szeretem a hosszú távú befektetéseket. Adja ki nekem az ügyfeleit, és nemcsak megtartom a titkát, de még busásan meg is jutalmazom.

– Mit akar az ügyfeleimtől? – kérdezte Palacci.

– Információt – szögezte le Szemjonov. – Kezdjük rögtön magával. Van néhány kérdésem, mielőtt eldöntöm, hogy megbízhatok-e önben. De nem ajánlom, hogy hazudjon, mert annak kellemetlen következményei lesznek.

– Meg akar kínozni? – kérdezte Palacci.

– Attól függ, mit jelent magának a kínzás. El tudom képzelni, hogy egy ilyen pénzéhes ember annak éli meg a szankcióim – sértegette tovább Szemjonov. – Ha hazugságon kapom, egy ikonnal kevesebb vesz részt az alkuban. Három dobása van, és elárulom, hogy sokkal többet tudok magáról, mint gondolja.

– Nincs ínyemre ez a játék – mondta Palacci.

Andrej erre fogta magát, odalépett a hegyoldal felé eső ablakhoz és kinyitotta azt, majd a kezébe vett egy apró tükröt.

– Mit csinál a társa? – kérdezte ijedten Palacci.

– Ja, azt elfelejtettem mondani, hogy körbevettük magukat – magyarázta Szemjonov. – Ha valamivel próbálkozik, a társam jelez az NKVD különleges egységének, akik azonnal lerohanják az épületet. Azt azért tudnia kell, hogy nekik nem túl fejlett a diplomáciai érzékük. Szóval csak magán múlik, hogy még több kincset hozok magának, vagy leradírozom ezt a helyet a térképről. Mit választ?

– Szerintem meg tudunk egyezni – mondta nyugtató hangon Palacci. – Kérem, jöjjön el az ablaktól a barátja. Mire kíváncsi?

– Pontosan tudjuk, hogy a náci Németország vezetői menekülési útvonalakat készítettek elő maguknak arra az esetre, ha elvesztenék a háborút. Ebben a Vatikán partner volt, kár is tagadnia – nézett rá Szemjonov. Palacci bólogatott. – A segítségükért cserébe főként zsidóktól elkobzott kincseket, aranyat és értékeket vettek át.

Újabb bólogatás volt a válasz. Lajtai sajnálta, hogy nem készít senki jegyzőkönyvet az elhangzottakról, hogy aztán azt a világ elé tárhassa.

Szemjonov azonban folytatta.

– Az utóbbi húsz évben nagy engedményeket tett az olasz fasiszta kormány a Vatikánnal szemben, de igazából a náciknak tett „szívességeikből” gazdagodtak meg.

Palacci sóhajtott, majd ismét bólintott.

– Meséljen nekem az Odessáról – kért most már konkrétumot Szemjonov.

– Melyik Odessára gondol? – kérdezett vissza Palacci. Andrej elpakolta a legkisebb ikont.

Palacci sóvárogva nézte az asztalról eltűnő remekművet. – Várjon, rendben! Az egykori SS-tagok szervezetét, azaz az Odessát Himmler parancsára hoztuk létre, hogy előkészítsék a háborús bűnösök menekülését. A náci vezetők másfél évvel ezelőtt találtak meg a feladattal. Én vagyok az egyik irányító. Én szervezem meg az utakat, és felügyelem az ilyen menedékházak működését.

– Elismerésre méltó a hálózat, amit létrehozott. Olajozottan működik, és hihetetlen hasznot hajt – mondta Szemjonov.

– Ez most dicséret, vagy kritika? – kérdezte Palacci.

– Úgy gondolom, hogy önben megvan a kellő intelligencia ahhoz, hogy hatékonyan együtt tudjunk dolgozni. Csupán megfelelő motiváció kérdése az egész – folytatta Szemjonov figyelmen kívül hagyva a kérdést. – Az elkövetkező években a győztes nagyhatalmak szövetsége felbomlik, és újra szembe fognak fordulni egymással. Ez a harc nem lesz olyan véres világháború, mint a mostani, de a világ országainak életét és gazdaságát kellően befolyásolja majd. Az nyer, akinek megfelelő információ van a kezében, és nekem feltett szándékom behálózni a világot. Tudja, talán ez az egy dolog, amiben tisztelem az egyházat. Tökéletesen beférkőztek mindenhová.

– Az egyház céljai az emberiséget szolgálják – vitatkozott Palacci.

– Azt hiszem, ezt nem akkor kéne megvitatnunk, amikor épp azért faggatom, mert háborús bűnösöket szöktet a felelősségre vonás elől, és olyanoknak ad szabadságot, akik több tízmillió ember haláláért felelősek. Mondja, hol volt akkor az egyház, amikor Hitler intézkedései ellen kellett volna felemelnie a szavát? Hol voltak, amikor látszódott, hogy a fasizmus lángba fogja borítani a világot?

– Az egyház álláspontja…

– Hallgasson! – fojtotta belé a szót Szemjonov. – Ne is folytassa, mert rögtön meggondolom magam! Ebben a vitában nem tud meggyőzni! Már

régóta megvan a véleményem magukról, nem véletlenül kaptam meg az NKVD vallásügyi részlegének irányítását! – Lajtai érezte Szemjonov hangjából, hogy az ezredes katolikus egyház elleni ellenszenve mélyről jövő személyes okokból fakadhat. – Visszatérve, pontosan tudom, hogy Németország és Európa ketté fog szakadni, ez nem kérdés. Lesznek, akik a nyugattal szimpatizálnak, és valószínűleg szembefordulnak majd a Szovjetunióval. Persze velük szemben ott leszünk mindenhol. Tudja, ahová mi oroszok egyszer betesszük a lábunkat, onnan már nem kerget ki minket senki. Kelet-Európát megszálltuk, és mindenki felszabadítóként ünnepel bennünket – mosolygott. – Észre sem veszik az emberek, de már alakul egy új, kétpólusú világrend, aminek én ott akarok lenni az élvonalában – nézett Palaccira.

– Nem tett fel kérdést – mondta a férfi nyugodt hangon.

– Már csak egy kérdésem van – lépett egészen közel hozzá Szemjonov. – Az olyanok, mint maga meg én, hihetetlen dolgokra képesek, ha összefognak. Maga is így gondolja?

– Nem szövetkezhetünk nyíltan a Szovjetunióval – válaszolta Palacci.

– Ki beszél itt országokról? Maga segít nekem, én segítek magának.

– Maga az emberek listáját akarja, akiket új élethez segítettünk – próbálta megérteni Palacci az üzlet feltételeit.

– Akiket elszöktettek, igen – helyesbített a kifejezésen Szemjonov. – Új és régi névvel, címmel, beosztással…

– Mit akar velük tenni? – kérdezte Palacci.

– Az majd attól függ, hogy mire tudom használni őket. Csak legyenek nálam az információk, a többi már az én dolgom.

– És miért jó ez nekem? – kérdezett vissza a férfi.

– Azon kívül, hogy meghagyom az életét, sőt a hírnevét, óriási vagyonhoz tudom segíteni, ami az előmenetelét is olajozottabbá teszi. Látta a mintákat – mutatott az ikonokra az ezredes. – Ezek csak ízelítők voltak.

Palacci elgondolkodott.

– De soha senki nem tudhatja meg, hogy tőlem származnak az információk! – nyújtotta a kezét.

– A hírszerzők nem adják ki a forrásaikat – válaszolta Szemjonov. – Viszont szigorúan ellenőrzik őket, tudja egy hírforrás, nem hírforrás. Ha átver, tudni fogom – közölte sejtelmesen. – Ja, és én nem hiszek a második esélyekben…

– Ezt nem kétlem – mondta Palacci.

– Akkor megegyeztünk – fogott kezet vele Szemjonov. Erősen, hosszan tartotta Palacci kezét.

Majd biccentett Andrej felé, aki felállt és leadta a jelet a tükörrel.

– Mit művel? – kérdezte riadtan Palacci, mivel kintről azonnal lövések hangját lehetett hallani. – De hát megegyeztünk!

– Magával egyeztem meg, a többiek csupán kellemetlen szemtanúk – mondta Szemjonov. – Mégis mit gondolt, hogy majd kisétálunk innen és senki nem fog rólunk semmit kérdezni? Hogy magyarázná meg a két halott őrt? Vagy a korábbi aggályait? Higgye el, mindez a maga érdekében történik.

Pár perc múlva két szovjet katona nyitott be az ajtón. Ruhájuk földes volt, egyikükön tereptarka köpeny lógott. Lajtai most értette meg, hogy eddig a földbe ásva maradtak észrevétlenek.

– товарищ полковник, мы выполняли!

– Ne essen ki a szerepéből, közlegény – mordult rá mérgesen Szemjonov.

– Ezredes elvtárs, a munkát elvégeztük – váltott azonnal németre a katona. – Három papot és tizenkét nácit tettünk ártalmatlanná.

– Hol vannak? – kérdezett vissza Szemjonov.

– Az udvaron, ezredes elvtárs.

Szemjonov biccentett és magával rángatta Palaccit az udvarra. Andrej gyorsan elcsomagolta az ikonokat és követte őket. Lajtai egy pillanatig nem tudta mit csináljon. Érzések keveredtek benne, üresség, düh, csalódás. Megsemmisülten ment utánuk. A ház falai sötét labirintusként tartották fogva. Nem menekülhetett. Az első sarokban eldobta a fegyverét. Undorodott Szemjonovtól, a helyzettől, magától. Azt hitte, az igazságért fognak harcolni, de csak egy újabb érdekember hálójába került, olyanéba, aki szemrebbenés nélkül gázol át mindenkin.

Megdöbbenve konstatálta, hogy nincsenek határok, jók és rosszak, csak érdekek vannak, nemzetiség és hovatartozás nélkül. Mit sem számít egy emberélet, csakis az, ki mennyit ér.

Abban reménykedhetett, hogy Szemjonovnak még szüksége lesz rá, de a kislány miatt aggódni kezdett. Nem futhatott el, és nem adhatta fel a harcot. Miatta nem. Követte hát fogva tartóit ki a házból. Az udvaron ott feküdtek a holttestek. Csak most vette észre, hogy a szovjet katonáknál német fegyver van, és azt, hogy akkurátusan a halottak kezébe helyezték azokat. A

holttestek mellé dobtak néhány aranyrudat is, nyilván azért, hogy azt a képet mutassák, mintha rablótámadás történt volna.

– Mosolyogjon – vágta hátba Palaccit Szemjonov, majd hirtelen éles fény villant. – Megörökítettük a szövetségünket. Mint mondta, megegyeztünk, de én jobb szeretem megpecsételni az efféle elköteleződéseket. Ha bármikor megtudom, hogy ellenem fordul, felhasználom a képeket, és a világ megtudja, milyen sötét üzletekbe bocsátkozik a hősnek hitt lovagja – mondta az utolsó szavakat gúnyosan.

– Maga kegyetlen! – mondta Palacci elhűlve.

Lajtai nem kedvelte ezt az embert, de most tökéletesen egyetértett vele.

– Csak tizenöt ember hever itt, de ezek százezrek haláláért felelősek – vágott vissza Szemjonov, a náci tisztekre mutatva. – Ha kiderül, mi történt itt, a világ úgy fog emlékezni rám, hogy igazságot tettem. Nem kell szeretnie ahhoz, hogy együttműködjünk! Ne aggódjon, a megvetés kölcsönös – nyomta a kezébe a dobozkát. – De én tartom a szavam.

– Én is tartani fogom – dünnyögte megtörten Palacci, de elvette a ládikát. Lajtai minden emberekbe vetett jóérzése egy pillanat alatt elszállt.

– Tudtam, hogy így lesz – válaszolta Szemjonov, miközben az autó felé terelte embereit.

– Üdvözlöm a Szovjetunió barátai között! Még találkozunk!

25. FEJEZET

A monoton vonatút feszültségben telt. Lajtai nem tudta, mit kezdjen egy kislánnyal. Nem tudta, hogyan szóljon hozzá, egyáltalán hogyan értesse meg vele mindazt a szörnyűséget, ami körülöttük történt. Egy alig tizenöt éves bakfis ült vele szemben. Tekintete néha komoly volt, máskor pedig ábrándozó. Lajtai bizonytalan volt, hogyan kezelje, felnőttként, vagy gyerekként. Hiába az a rengeteg tudás, amit a könyvekből szerzett, mindaz mit sem ért az élet produkálta groteszk helyzetekben. Csak ült és nézte a kislányt, aki érdeklődve figyelte a tájat. Alig szólalt meg, Lajtai pedig nem erőltette.

Tekintetét egy régen kiolvasott könyvbe fúrta, hogy ne legyen annyira kínos a csend. De leginkább a lánykát figyelte. Észrevette, ahogy közeledtek Dés felé, a kislánynak egyre jobban kikerekedett a szeme. Felült és nyakát nyújtogatva nézni kezdte a tájat.

Talán felismert egy-egy dombot, gyümölcsöst, vagy templomtornyot. Lajtai látta a szemén a reményt, a vágyakozást… Összeszorult a gyomra, „talán rossz ötlet volt hazautazni vele a szülőfalujába…” Nem tudta, hogyan értesse meg vele, hogy valószínűleg senki nem vár rá…

Az éles vonatfütty felverte a tájat. Laura kíváncsian nézegetett kifelé az ablakon.

Kolozsvárról tartottak Dés felé. A férfi vele szemben valami könyvet olvasott. Nem tudta, mit gondoljon róla. Azért kereste meg Budapesten, mert nem volt senki más, akihez mehetett volna, de azt sem tudta, ki ő valójában. A férfi azt mondta neki, hogy a levél, amit hozott megmentette az életét, de egyáltalán nem úgy nézett ki, mint a többi túlélő. Miután először találkoztak, jó pár hétig nem is látta. Aztán újra felbukkant, és azt mondta, hogy ne féljen, majd gondoskodik róla.

Laura nem félt. De már annak sem érezte szükségét, hogy egy idegen gondoskodjon róla. Abban a pár hétben rengeteget kapott enni. Finomabbnál finomabb konzerveket, kenyeret és húst. Az első napokban csak úgy tömte magába az ételt. Jól akart lakni. Egyszer végre érezni, milyen az, amikor már nem megy le több falat a torkán.

Először még megpróbált eldugni egy-egy serclit vagy almát a szobájában, hogy legyen későbbre, de mindennap ötször jött be hozzá egy szovjet katona és mindig bőségesen rakott a tálcára ennivalót.

Laura semmit nem hagyott a tányérján, ha már nem is kívánta, akkor is megette, amit elé tettek. Szinte rosszul volt, annyit evett. Súlyát a pár hét alatt majd megduplázta. Amikor visszatért Magyarországra csupán harminchat kilót nyomott, most pedig egy kerekded, formás nő nézett vissza rá a tükörből. Igen, egy nő. Nem volt többé gyerek.

Ahogy közeledtek Dés felé, egyre ismerősebb lett a táj. Kellemes emlékek rohanták meg. Szinte látta a hatalmas diófát, amire mindig felmásztak húgával, és hosszú szalagokkal hajukban királylányosat játszottak, a dombok mögött a tavat, ahol régen füródtek. Az erdőt, ahol bújócskáztak, az utat, ahol szüleivel mentek áruért a városba… A remény egyre jobban tört elő lelkében. Ha behunyta a szemét, már látta a házukat. Édesapját, ahogy kilép az ajtón és kitárt karokkal leguggol, hogy felkaphassa Laurát, és pörgesse, pörgesse egyre gyorsabban körbe az udvaron…

Valahol mélyen tudta, hogy mindez lehetetlen, hogy a vágyak, a remények kínzó fájdalommá változhatnak egy szempillantás alatt, de olyan jó volt, ha csak egy fél délelőttre is elképzelni, hogy minden a régi lesz.

A vonat lassított, a zakatolás egyre hangosabban költözött be a fülébe. Felálltak, ahogy a vagonban a többi ember is, készültek a leszálláshoz. Mindenki a kijáratokhoz tömörült, mint a csürhe, akiket terelnek. A vonat óriásit rántott. Laura érezte, ahogy Lajtai átkarolja, hogy megvédje a többi embertől. Lelökte magáról a kezét és megtámasztotta magát a vagon oldalán. A réseken beszűrődött a napfény. Éppen úgy, mint akkor, amikor elvitték őket innen. Hirtelen szorító érzés nyomta össze a mellkasát, zihálni kezdett.

Nem akarta újra élni az elejétől. Kapkodta a levegőt. Ordítani vágyott, de nem mert. Egy kövér könnycsepp gördült végig az arcán. Letörölte az alkarjával. Nem akart sírni. Nem akart gyengének látszani. Soha többé.

– Elmenjünk? – kérdezte Lajtai.

– Nem – fordult el Laura.

– Biztosan találunk valakit a családodból – próbálta bátorítani a férfi.

Laura csak a fejét ingatta „Mit tudja ő! Bárcsak úgy lenne!”.

Ahogy megállt a vonat, az elsők között szállt le. Reményekkel telve nézett körül a peronon.

Kereste-kutatta az arcokat, de egy sem volt ismerős.

– Laura! Várj meg! Laura! Hallod? – kiabálta utána Lajtai, de nem törődött vele. Rohanni kezdett.

Át a síneken, ki az állomásról. Végig a főutcán, keresztül az iskola terén, elhagyta a gesztenyefákat, és befordult az utcájukba. Megpillantotta a házukat.

A szíve hevesen dobogott. Az ablakokban az édesanyja által varrt függönyök lógtak, épp úgy, mint az utolsó reggelen. Lelassított. Az emlékek és a remények egymást kergetve törtek rá. Szinte hallotta húga nevetését, apja kiáltását, édesanyja dúdoló hangját. Pár lépést közelebb ment. Csak úgy zakatolt a szíve. Látta a kopott kerítést, amin annyiszor átmásztak. A kövekre karcolt ugróiskolát, amin délutánonként játszottak, az öreg diófát az ágára akasztott hintával. Távolról hallotta az iskolából kirajzó gyerekek hangját. „Talán egy rossz álom volt mindez” – biztatta magát. Újra erősen élt benne minden, a színek, a hangok, az illatok. Már egészen közel járt, amikor kinyílt az ajtó. Laura megtorpant és még a levegő is elakadt a torkán. Ajkai remegni kezdtek. Egy férfi lépett ki az udvarra, karján egy göndör fürtös kislánnyal. Az égbe emelte és pörgött vele az udvaron…

De nem az apja volt, és nem is a húga.

Az összes vágy, remény és álom egyszerre pukkant szét lelkében, mint egy légbuborék. Most már látta az ismeretlen szekeret, az új virágokat, a kertben összehordott lomokat, az átfestett ablakkeretet. Már nem is volt olyan, mint régen.

Idegenek laktak a házukban, egy másik család.

Magyarok voltak, nem zsidók. Laura körbefordult, hogy megnézze a szomszédos házakat. Nem voltak ott a barátai, csak soha nem látott arcok, mindenhol idegenek sétáltak be és ki az elhurcolt zsidó családok otthonaiban. Egyszerűen elfoglalták azokat, mint valami megszállók. Talán csak a legszegényesebb házak nem voltak lakottak, azoknak viszont elhordták a falát is.

– Miért futottál el? – érte utol Lajtai és megfogta a karját. – Azt hittem, sosem talállak meg!

– De megtaláltál – mondta Laura keserűn.

Lajtai körbenézett. Látszott az arcán, hogy érti a helyzetet. Közelebb lépett és magához szorította Laurát.

– Sajnálom – mondta őszintén. – Nem tudtam, hogy mondjam el, hogy valószínűleg már mások laknak a házatokban. Az állam kiosztotta az elhurcolt családok házait. Azt hitték, már… – elhallgatott. Laura csak összeharapta a fogát, hogy lenyelje a düh, a csalódás és az elkeseredés könnyeit. – Gyere, hátha találunk valakit, akit ismersz – mondta Lajtai.

– Nem hiszem – monda Laura.

– Akkor csak mutasd meg a várost, igazán szép helyen nőttél fel!

Laura bólogatott és megfogta a kezét, aztán elindultak.

– Ott laktak Steinfeldék – mutatta a sarki házat. – A Heku volt az első szerelmem. Mindig az ablakból néztem, hogy mikor megy el biciklivel – mesélte. – Arra van a gimnázium. Én nem járhattam oda, a mi iskolánk egy mellékutcában volt. Csak rendezvényekre jártunk ide a barátnőimmel. Szerettünk volna itt tanulni, de erre nem volt lehetőségünk – mesélte sétálás közben, ami eszébe jutott. – Az utca végén már a rét van. Ott gyakorlatoztak régen a katonák. Mindig utánoztuk őket, amikor nem látták, és nevettünk magunkon – mutatta Laura. – Ott volt egy süllyedék is, egy sóból képződött mély gödör. Azt mondták, hogy akinek szerelmi bánata van, az oda vetette be magát. Egyszer apa leszidott valamiért, és azt mondtam, hogy bevetem magam oda. Egész nap kerestek, persze én a zsidó iskolában voltam.

Aztán jól kikaptam, amikor hazamentem – sóhajtotta Laura.

– Biztos nagyon megijesztetted őket – mondta Lajtai.

– Igen – törölte meg a szemét Laura, majd nagy levegőt vett. – Aztán ott a korzó – mutatott előre, ahogy beljebb sétáltak a házak közé. – Ott volt szokás ismerkedni. Az ott meg a Mirijamék háza. Seprűket gyártottak – beszélt mindenről, ami eszébe jutott, hogy ne kelljen gondolkodnia. – És lassan odaérünk a főtérre. Itt volt az üzletünk. Anyukám textilekkel kereskedett. Ott hátul volt a raktár, és elöl az üzlet. Minden kedden vásár volt itt, tele sátrakkal a református templom előtt.

– Ez gyönyörű – nézett körül Lajtai.

– Az volt – bólogatott Laura.

– Lea? – kérdezte váratlanul valaki. – Lea, te vagy az?

Laura megfordult és alig akart hinni a szemének.

– Manci?

Barátnője átkarolta és erősen szorította.

– De jó téged látni! – mondta. – Úgy imádkoztam, hogy te is túléld a lágert!

– Manci, hát meggyógyultál! – örült teljes szívéből Laura. Bergen-Belsenben látta utoljára, amikor csont és bőr volt.

– Megmentetted az életem – mondta a lány. – Nem hagytál ott a halottak mellett elsorvadni. Már jártányi erőm sem volt, amikor rám találtál. Te mosdattál meg és tartottál melegen, míg meg nem találtak a szovjetek.

– És most hol laksz?

– Otthon, édesapámmal és az új feleségével – mondta a lány. – Gyertek velem! – vezette őket a házukhoz. Laura elámult, mekkora házuk van a Jónás Manciéknak. Az édesapja örömmel fogadta és megvendégelte őket. Hosszasan beszélgettek a történtekről és megállapodtak, hogy Laura egyelőre náluk marad.

Csak késő délután kísérte vissza Lajtait az állomásra.

– Egy darabig náluk kell maradnod, amíg nem találok valami jobbat – mondta Lajtai.

– Persze – bólintott Laura. Nem is értette, miért törődik vele a férfi.

– Vannak itt szovjet katonák, akik felügyelik a rendet, de ne bízz senkiben – mondta még utoljára.

– Már nincs semmim, amit elvehetnének tőlem – vont vállat a lány. – Nem is értem, hogyan lehet az, hogy beköltöznek mások a házunkba, a mi tányérjainkból esznek, a mi ágyunkban alszanak, és én nem tehetek semmit.

– Nem tudom – ingatta a fejét Lajtai. – De ez ellen tényleg nem tehetünk semmit.

– Miért nem? – csattant fel Laura. – Miért vihettek el büntetlenül minket? Senki nem szólt semmit, csak végignézték, ahogy kikergetnek minket a hazánkból, és még segítettek is nekik.

– Mindenkit utolér a végzete – próbálta megnyugtatni Lajtai. – A náci vezetőket felelősségre vonják a tetteikért, rengeteg eljárás van folyamatban.

– És az rajtam mit segít? – kérdezte a lány.

Lajtai nem tudott mit válaszolni. – De nem csak a nácik vettek ebben részt – folytatta dühösen Laura.

– A csendőrök, a vasutasok, a saját szomszédjaink… Láttam, hogyan verték össze az embereket, hogy elárulják hová rejtették a pénzüket! És most itt állok nincstelenül és nincs hová mennem.

– De van hová menned, és gondoskodom arról, hogy meglegyen mindened – mondta Lajtai. – A szavamat adom.
– Akkor miért mész el? – nézett rá nagy szemekkel Laura.
– Mert előbb még meg kell találnom valakit.
– Az ezredest, aki megölte Mattauer hadnagyot?
– Többek között – bólintott Lajtai. – Ennyivel tartozom neki.
– Abban segíthetnék.
– Az túl veszélyes lenne. Hidd el, a szovjetek korántsem olyan barátságosak, mint ahogy mutatják. És erre figyelmeztetnem kell másokat is.
Nem folytatta tovább, mert a vonat begördült az állomásra, és hangos nyikorgással megállt. Az utasok elözönlötték a peront, aztán gyorsan elsiettek az állomásról. Újabb emberek jöttek, kiskocsikat, talicskákat toltak a tehervagonok mellé. Egy munkás kinyitotta a vagont. Laura összerezzent. Soha nem tudta elfelejteni azt a fémes hangot, ahogy a gabonaszállító ajtaját nyitották.
Most azonban összeterelt zsidók helyett búza és alma volt felpakolva. Markos férfiak azonnal lapátolni kezdték. Laura érdeklődve figyelte őket, az egyik olyan ismerősnek tűnt. Egy fiatal fiú dirigált a többinek. Amikor végre megfordult, meglátta az arcát.
„Az állomásfőnök fia” – nyilallt belé a felismerés.
– Kit láttál? – kérdezte Lajtai, majd abba az irányba nézett, ahová Laura meredt. A kérdésre felfigyelt a fiú is.
– Te mit keresel itt?
– Ismeritek egymást? – kérdezte reménykedve Lajtai.
– Sajnos igen – válaszolta Laura gyűlölködve.
Szóváltásukra megjelent maga az állomásfőnök is.
– Mi van itt, fiam? – kérdezte. A fiú megvetően odabiccentett Laura felé.
– Itt van a kis ribanc. Miatta törték el a karomat…
– Te nem tudtál odaveszni? – morgott rá az apa. Laura olyan gyűlöletet érzett, mint még soha életében.
– Maguk terelték fel az embereket a vagonokra! Maguk gyilkosok! – üvöltötte.
– Tessék? – kérdezte Lajtai.
– Van valami probléma? – lépett hozzájuk az állomást felügyelő szovjet kirendelt tiszt is, törve a magyart.

– Persze, hogy van! Ezek itt mind náci talpnyalók – mutatott rájuk Laura. A fiú szeme kikerekedett, arca a füle hegyéig elvörösödött.

– Elhallgatsz te kis átokfajzat – hordta le az állomásfőnök. Majd a szovjet tiszthez fordult. – Hazudik a kis cafka. Az apjával jártak lopni a faluba. A fiam egyszer rajtakapta őket, erre elagyabugyálták a szerencsétlent. Még a karját is eltörték!

– Ez nem igaz! – válaszolta Laura. Lajtai megfogta a két karját és maga felé fordította a lányt.

– Bántottak téged? – kérdezte a szemébe nézve. Laura bólogatott. Lajtai felegyenesedett és a lány elé lépett, testével védve őt. – Ez a kislány egy túlélő – mondta a szovjet tisztnek. – Azért jöttünk vissza a szülőfalujába, hogy találunk-e rokonokat vagy barátokat, akik túlélték a koncentrációs tábort. Ez a két férfi pedig bántotta a lányt. És ahogy hallotta, segédkeztek a németeknek a deportálásoknál. Kérem, intézkedjen!

– Mit beszél ez? – kérdezte felháborodva az állomásfőnök. – Talán fasisztának néz engem? Magának valami huzatja van?

– Nem – fordult a férfi felé Lajtai. – Az a dolgom, hogy háborús bűnösöket kutassak fel, és adjam át az igazságszolgáltatásnak. Most épp a legaljánál kezdem!

– Takarodjon innen a lánnyal együtt – üvöltött rá az állomásfőnök.

– Majd ha végeztem – nézett vele farkasszemet Lajtai.

– Az urat ismerem – lépett közbe a szovjet felügyelő tiszt. – Horgas István állomásfőnök, aki már a kezdetektől segíti a munkánkat. Magát viszont még soha nem láttam itt. Igazolják magukat!

– Rendben – bólogatott Lajtai, majd a belső zsebéből elővett egy piros színű, cirill betűs igazolványt. A tiszt ellenséges hangnemből rögtön barátságosabbra váltott, amint kinyitotta.

– Elnézést elvtársam, nem tudtam, hogy az NKVD-nek dolgozik – tisztelgett. Az állomásfőnök és a fia egészen lesápadtak a tiszt pálfordulásától.

Lajtai ekkor oroszra váltott, és hosszan magyarázott valamit a katonának, de Laura egy szót sem értett belőle. Úgy gondolta, az állomásfőnök sem, de az érezhette, hogy bajban van, mert próbálta szépíteni a helyzetét.

– Jaj, nem úgy gondoltuk mi ám azt. Ez valami félreértés lesz. Nem is ez a kislány volt az, összekevertük valakivel – magyarázta, de már senki nem figyelt rá.

Lajtai visszafordult Laurához, és lehajolt hozzá.
– Biztos vagy benne, hogy ezek ketten voltak azok? – kérdezte halkan.
– Egészen biztos – mondta Laura nagy, őszinte szemmel. – Miféle igazolványod van, hogy engedelmeskednek neked a katonák?
– Csak nemrégen kaptam – mutatta meg Lajtai. – Még soha nem használtam, de talán itt az ideje, hogy ezen változtassak.
– Tényleg felkutatod a háborús bűnösöket? – kérdezte Laura. Lajtai a kislány szemébe nézett és bólogatott.
– Ez a célom – sóhajtotta. – Sokáig csak túl akartam élni a háborút, és elfelejteni mindent, de rájöttem, hogy a felejtés nem jó dolog. Sokan nem tudták megvédeni magukat, de nekem most lehetőségem nyílt arra, hogy helyettük is harcoljak.
– Bosszút állsz értük?
– Igazságot szolgáltatok – mondta Lajtai. – Igyekszem legalábbis. Itt és most azonban te is megteheted. Most már van elég hatalmam ahhoz, hogy akár lelövettessem ezt a két embert. Te döntesz!
Laura elgondolkodott. Aztán megrázta a fejét.
– Nem akarom, hogy meghaljanak! – mondta végül. – Az nem hoz vissza senkit.
– Biztos vagy benne? – nézett a szemébe Lajtai.
– Igen – sóhajtotta Laura. – De zárják be őket jó sokáig, hogy ne árthassanak senkinek!
Lajtai elmosolyodott.
– Bölcsen döntöttél – simította meg az arcát, majd felegyenesedett és újra a szovjet felé fordult, oroszul beszélve hozzá. Laura izgatottan figyelte mi történik. A szovjet odaintett magához két katonát, és az állomásfőnököt minden ellenkezése ellenére megbilincselték a fiával együtt. Laura elégedetten nézte végig, ahogy elvezették őket, majd Lajtaihoz fordult.
– Vigyél magaddal! – kérte őszintén. – Segíthetek neked!
– Ebben egészen biztos vagyok – mondta Lajtai. – De még túl fiatal vagy. Maradj itt a barátnődnél. Járd ki az iskolát, szerezz új barátokat! És ha még utána is velem akarsz tartani, akkor visszajövök érted! – Laura csalódottan nézte a férfit, ezért az hozzátette – Megígérem!
A vonat hangos füttyel jelezte az indulást.
– Most mennem kell! – mondta Lajtai, és egy atyai csókot lehelt a homlokára, majd felszállt. A szerelvény nagy szisszenéssel elindult.

Laura hosszan integetett a kigördülő vonat után. Megint elvesztett valakit, akit épp csak megismert. Ott állt az otthonában idegenként.

Túlélte a túlélhetetlent és mégsem várt rá senki.

Egyedül volt. Akkor, ott megértette, hogy az élete nem lesz már ugyanolyan, mint régen. Nem számíthatott senkire és semmire. A múlt lezárult.

Egy új jövő küszöbén állt, mégsem érezte magát elveszettnek, mert már ott volt ő, saját magának.

Ha Auschwitzot túlélte, ez az élet már nem foghatott ki rajta. Borzasztó magányosnak érezte magát, de erősebbnek, mint valaha. Újra tisztán megjelent előtte szerettei arca. Édesapja, édesanyja, testvére, az idős zsidó orvos, mindenki.

Egy könnycsepp gurult végig az arcán, de tudta, hogy bár elvették a gyerekkorát, a szüleit, a barátait, a házukat, a reményeit, az álmait, egyet nem vehetnek már el tőle: az életerejét. Azt, hogy bármit túl tud élni.

EPILÓGUS

Ágnes megkövülten ült Laura néni ágyának szélén.

Minden sejtjében érezte a történet valódiságát és egy sokat megélt ember tapasztalatait.

– Ez számomra felfoghatatlan… – ingatta a fejét Ági, és alig mert levegőt venni. – El tetszett fáradni? – kérdezte.

– Nagyon. Még senkinek nem meséltem ennyire részletesen azokról az évekről. A mai napig bennem élnek azok a pillanatok és azok a fájdalmak.

– Értem már, miért tetszett annyira dühösnek lenni.

– Dühös? – kérdezett vissza a néni. – Nem vagyok dühös. Néha fellángol bennem a harag, de nem hibáztatom a maiakat. Mi is követtünk el hibákat.

Ági zavartan összeráncolta a szemöldökét.

– Nem értem, önök miben hibáztak.

– Tudja, kedvesem, először mindenki örült, hogy vége a háborúnak. Persze ott volt a fájdalom, a pusztulás. De az élet ment tovább. Elkezdődött az újjáépítés és természetes volt, hogy senki nem akar többet egy ilyen világégést. Persze történtek felelősségre vonások, de mindenki felejteni akart és új életet kezdeni. Itt kezdődtek a hibák – sóhajtotta. – Megkötődtek az első elvek nélküli kompromisszumok. Néhányan szóltak ellene, de cselekvés nemigen történt. Ez az ország mindig is az elhallgatáshoz értett a legjobban. A magyarok félnek szembenézni a valódi múltjukkal. És bizony, én is elfogadtam a helyzetet. Tudja kedvesem, először én is óvni akartam a gyerekeimet a rémtörténeteinktől, hogy még csak a hírét se ismerjék a borzalmaknak, amiket megéltünk.

Sodródtam a világban. Szeretetre, családra vágytam. Évről évre fakultak az emlékek az emberek fejében. No, nem nekünk, akik ott voltunk, hanem a fiatalabb generációban. És mivel hagytuk, hogy elfelejtsék, a mai generáció néha már el sem hiszi, hogy mindez megtörtént. Nem is értik, miért fontos nekünk mindezt felemlegetni.

– De hiszen minden évben megemlékeznek az elhunytakról – mondta Ágnes.

– És van, aki igazán végignézi? – kérdezett vissza Laura néni. – Azokon kívül, aki nem érintett, vagy akinek nem kötelező?

Ági elgondolkodott, aztán megrázta a fejét.

– Nem nagyon.

– Látja, erről beszélek, ma már senki sem érti mi a szerepe egy emlékműnek, vagy egy megemlékezésnek – fogta meg a kezét. – Veszélyes dolog a felejtés. Napról napra nő az ereje. Elmos, eltompít dolgokat…

– Hát… – vallotta be Ágnes –, én is csak most, hogy elmesélte, értettem meg sok mindent azzal kapcsolatban, ami a holokauszt-túlélők fejében lejátszódhat. De lehet, hogy túl sokat vár a maiaktól, tudja, nehéz megérteni azt, amit nem éltünk meg.

Laura néni elmosolyodott.

– Elhiszem – kezdte –, azt is, hogy megrázó volt számodra, amit meséltem. Nem is értem, honnan volt akkora türelmed, hogy végighallgattál. Lehet, hogy igazad van. De egy biztos, ha nincsenek a múlt hibái nevükön nevezve, akkor újra el fogják követni azokat az új nemzedék tagjai. Mi öregek már csak a történeteinkkel tudunk talán segíteni.

Ági elmosolyodott.

– Rajtam egy picit már most is segített, Laura néni. Elterelte a figyelmemet egy pár órára saját magamról.

Laura néni megrázta a fejét.

– Kedvesem, te erős vagy. Láttam a férjed, ahogy várt rád. Szeret téged és így mindenetek megvan ahhoz, hogy leküzdjétek az élet megpróbáltatásait. És persze nő vagy – simította meg Ági kezét. – És egy nő sokszor erősebb, mint egy férfi. Te saját magad is mindent le tudsz győzni. Ne ess kétségbe. Gyönyörű gyerekeid lesznek. Mint ahogy nekem is minden nehézség ellenére megszülettek a fiaim. Életem legcsodálatosabb pillanatai voltak azok. Hálás vagyok Istennek és annak a németnek is, aki megmentett.

Ágnes megilletődötten nézte az idős asszony szemét, ahogy félig elrévedve láthatóan újra maga előtt látta a múlt benne élő szereplőit.

– Köszönöm – mondta. És ebben az egy szóban benne volt a hála a segítő szavakért, a bizalomért, és azért az érezhető szeretetért, ami Laura néni minden gesztusából felé sugárzott. Úgy érezte, mintha nagyon régen ismerné már az idős hölgyet. – Tessék aludni egy kicsit – mondta Ági, és óvatosan betakarta az idős asszonyt. Laura néni lassan elhelyezkedett és becsukta a szemét. – De nem ért még véget a történet itt, ugye? – kérdezte Ági.

– Nem gyermekem, nem.

– Mi lett az ezredessel? – faggatta gyerekes kíváncsisággal Ági.

– Elfáradtam. Most alszom egy kicsit, de ígérem, utána tovább mesélem a történetemet.

Ági szeretettel nézte az idős hölgyet. Lassan felállt. Érezte a fájdalmat testében, de az üresség a lelkéből teljesen tovatűnt. „Írni fogok róluk” – villant át a fején. Ez a gondolat furcsamód megnyugtatta. Kézbe vette a telefonját és látta, hogy egy üzenet várja. „Szeretlek – írta a férje. –Együtt átvészeljük ezt a nehéz időt, és hidd el, gyorsan elfelejtjük a fájdalmat!”

Ági elmosolyodott és írni kezdett. „Tudom, hogy mindent megoldunk együtt. Én is szeretlek! De nem akarok felejteni!”

Felhasznált irodalom:
Rubinstein Lea – *Hajasbaba*
Dr. Papp Attila: *Auschwitz – halál futószalagon…*
– Kanizsa Újság
Auschwitzi jegyzőkönyv
www.holokausztmagyarorszagon.hu

TARTALOM

Kiadta a
Lama Plus Kft.
Elektronikus kiadás, 2017

www.ekonyv.hu
Felhasznált betűtípus:
Noto Serif – SIL Open Font License
Libre Bodoni – © Impallari Type / SIL OFL

Table of Contents

Document Outline